

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

**آب
در آئینه
مطبوعات و سایت‌های خبری
آذر ۱۳۹۹
(۳۷)
تهیه‌کننده:
صادق حبیبی**

تاریخ انتشار:

دی ۱۳۹۹

باسمه تعالی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۷)

آذر ۱۳۹۹

فهرست برگه

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۷) آذر ۱۳۹۹ / تهیه‌کننده: صادق حبیبی. - تهران: وزارت جهاد کشاورزی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، ۱۳۹۹.
۲۲۱ ص: جدول، نمودار (رنگی).

نمایه‌ها:

آب / آبخیزداری / باران / خشکسالی / سیل / سد / کشاورزی / منابع طبیعی /

مشخصات:

عنوان: آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۷) آذر ۱۳۹۹

تهیه‌کننده: صادق حبیبی

ناظر فنی: مجتبی پالوج

سال / شماره انتشار: ۲۳-۱۳۹۹-PR

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰

نمابر: ۸۸۸۹۶۶۶۰

با کمال سپاس، این مؤسسه پذیرای کلیه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خوانندگان این اثر می‌باشد.

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش‌گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر سی و هفتمین شماره از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری می‌باشد که بر آن است با پایش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پاییز ۱۳۹۹
۲	آذر ۱۳۹۹
	❖ رئیس مرکز ملی خشکسالی سازمان هواشناسی: کم‌بارشی در ایران طی آبان ماه/وضعیت بارش‌ها در
۵	آذر - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۲
	❖ به دلیل کاهش بارش‌ها رخ داد؛ کاهش ۴ درصدی حجم آب ذخیره‌شده در سدهای کشور -
۷	خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۳
	❖ اختصاصی ایرنا؛ تراز دریاچه ارومیه به ۱۲۷۱ متر و ۲۴ سانتی‌متر رسید - خبرگزاری ایرنا مورخ
۸	۱۳۹۹/۰۹/۰۳
	❖ یادداشت مهمان/ سرنوشت کارون، شاه‌رگ خوزستان - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۳
۱۰	❖ انتقاد یک کارشناس محیط زیست از وضعیت مدیریت روان‌آب‌ها در کشور - خبرگزاری ایسنا
۲۱	مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۴
	❖ بالاترین اعتبارات آبرسانی روستایی به سیستم‌های آبیاری در ۱۰ درصد از اعتبارات
۲۳	آبرسانی کشور به سیستم‌های آبیاری - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۵
۲۸	❖ افت ۲۰ درصدی ورود آب به سدهای تهران - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۵
	❖ مهر گزارش می‌دهد؛ خطر فرونشست در کمین بناهای تاریخی و اماکن مهم اصفهان - خبرگزاری
۲۹	مهر مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۵
	❖ پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین استان‌های کشور - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۶
۳۶	❖ معاون استاندار خبر داد؛ ۱۵ شهر استان کرمان در وضعیت بحرانی آبی - خبرگزاری ایسنا مورخ
۳۸	۱۳۹۹/۰۹/۰۸
	❖ زندگی میلیاردها نفر از مردم جهان تحت تاثیر کمبود آب - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۸
۴۰	❖ یک راهکار جدید برای حل مشکل آب در کشور - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۸
۴۱	❖ استفاده ۱۰۰ درصدی از آب‌های تجدیدپذیر در کشور - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۹
۴۳	❖ در اوج بارندگی پاییزی بدانید؛ در دنیا از ۴۵ درصد آب‌های تجدیدپذیر استفاده می‌کنند، در ایران
	از ۱۲۰ درصد! چرا آب باران جمع‌آوری نمی‌شود؟ - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ
۴۶	۱۳۹۹/۰۹/۰۹

- ❖ گزارش؛ ایران بشدت تحت تاثیر تغييرات اقليم است - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۹..... ۴۹
- ❖ گفت‌وگو| آب شیرین کن‌ها؛ راهی برای مقابله با بحران کم آبی - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۰..... ۵۲
- ❖ حجم بارش‌ها به مدار صعودی بازگشت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۰..... ۵۴
- ❖ اوضاع دریاچه ارومیه چطور است؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۰..... ۵۶
- ❖ آبخیزداری عامل بازگشت روستایان مهاجر به محل سکونتشان - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۱..... ۵۸
- ❖ انسداد ۸۵۸ حلقه چاه غیرمجاز آب در تهران - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۱..... ۶۱
- ❖ آب دریای عمان هشت سال دیگر به خراسان رضوی می‌رسد - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۲..... ۶۴
- ❖ معجزه آبخیزداری| ادبی قنات‌ها با آبخیزداری ۵ برابر شده است - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۲..... ۶۸
- ❖ افت محسوس ورود آب به سدهای تهران - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۳..... ۷۰
- ❖ کاهش ۳۰ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۳..... ۷۱
- ❖ ثبت رکورد دیگری از گرمای زمین در ۲۰۲۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۴..... ۷۲
- ❖ در گفت‌وگو با ایسنا اعلام شد؛ اثرات انتقال آب خلیج فارس تا کرمان برای صنایع/خبرهایی خوش از دریاچه ارومیه با بارندگی‌های اخیر - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۵..... ۷۳
- ❖ معجزه آبخیزداری| وجوه تمایز دانش آبخیزداری با دانش رسمی مدیریت آب/ دلیل بی توجهی به آبخیزداری چیست؟ خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۵..... ۷۵
- ❖ فرسایش خاک مهم‌ترین چالش آبی زیست کره؛ ایران در صدر فرسایش خاک جهان است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶..... ۷۸
- ❖ اثرات انتقال آب خلیج فارس تا کرمان برای صنایع - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶..... ۸۳
- ❖ سهم ناچیز دریاچه ارومیه از بودجه ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶..... ۸۵
- ❖ گفت‌وگوی تفصیلی ایسنا با معاون وزیر نیرو؛ از انتقال آب خلیج فارس به کویر تا آبگرفتگی اخیر اهواز - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶..... ۸۷
- ❖ نماینده مردم اهواز: مدیران ضعیف را برکنار کنید؛ خوزستان غرق در آب باران و فاضلاب - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷..... ۹۸
- ❖ بارش‌های امسال از سال گذشته پیشی گرفت/ رشد ۲۵ درصدی بارش‌ها نسبت به بلندمدت - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷..... ۱۰۳

- ❖ ۶۷ درصد آبخوان‌ها در شرایط بحرانی/لزوم هدایت بارش و سیلاب‌ها به درون زمین - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷ ۱۰۴
- ❖ میزان بارش‌ها از سال قبل پیشی گرفت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷ ۱۰۶
- ❖ انجام عملیات آبخیزداری در ۲۳ هزار هکتار از حوزه‌های آبخیز استان تهران - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷ ۱۰۷
- ❖ نقش موثر طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری در کاهش مخاطرات سیل - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۸ ۱۰۹
- ❖ پیش‌بینی اداره ملی هواشناسی انگلیس از ادامه روند گرم شدن زمین؛ آیا برف به تاریخ می‌پیوندد؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۸ ۱۱۰
- ❖ در گفت و گو با ایلنا مطرح شد؛ دو مشکل اصلی زیست محیطی خراسان جنوبی/ افزایش ۵۰ درصدی کانون‌های فرسایش خاک در استان/ تلاش برای احیای تالاب "کجی نمک‌زار" - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۸ ۱۱۲
- ❖ مدیریت ضعیف سیلاب خوزستان را با چالشی جدی مواجه کرده است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ ۱۱۹
- ❖ آخرین وضعیت بارش‌ها در کشور پس از فعالیت سامانه‌های بارشی اخیر - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ ۱۲۵
- ❖ زنگ خطر برای ایران زمین! "کشف رود"، فاضلاب جاری - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ ۱۲۶
- ❖ تشکیل بازار آب به کجا رسید؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ ۱۲۷
- ❖ بهره‌برداری از گلخانه دریایی در سواحل مکران تا دی ماه - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ ۱۲۹
- ❖ پرونده تشکیل بازار آب به کجا رسید؟ - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۰ ۱۳۰
- ❖ معجزه آبخیزداری| اسیل نفرین نیست ... - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۰ ۱۳۲
- ❖ این بیابان روزگاری خانه ۲۰ هزار پرنده بود - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۰ ۱۳۶
- ❖ کاهش ۵ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۱ ۱۴۲
- ❖ معجزه آبخیزداری| سود ۲۵ برابری آبخیزداری شهری در برابر هزینه های آن - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۱ ۱۴۴
- ❖ ایران در لیست کشورهای با تنش آبی بالا قرار دارد؛ مصرف ۸۶ درصد منابع آبی تجدیدپذیر در کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۲ ۱۴۵
- ❖ مداخله انسان عامل اصلی جاری شدن سیلاب در سال های اخیر بوده است؛ خطر وقوع سیلاب در تهران با ۳۰ میلی‌متر بارش - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ ۱۴۹

- ❖ ساخت نخستین سد زیرزمینی ایران در کلات پایان یافت - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ ۱۵۶
- ❖ دریاچه ارنان یزد بعد از ۳۶ سال جان گرفت - پایگاه خبری تحلیلی ۵۵ آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ ۱۵۷
- ❖ درخواست ۱۵۰ میلیون یورو برای کاهش اثرات تنش آبی - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ ۱۵۹
- ❖ زمستان ایران پربرف است - سایت خبری تحلیلی خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ ۱۶۳
- ❖ گرانی مردم جنوب کرمان از اجرای طرح انتقال آب از سرشاخه‌های هلیل‌رود؛ معیشت یک‌میلیون نفر با انتقال آب هلیل‌رود به خطر می‌افتد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۴ ۱۶۵
- ❖ کاهش ۱۰ درصدی ورودی آب به سدهای تهران - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۴ ۱۷۳
- ❖ حل مشکل تأمین آب در پهناترین استان کشور به ۴۰۰ میلیون دلار اعتبار نیاز دارد؛ آب‌رسانی سقایی به ۸۱ درصد مردم چابهار - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵ ۱۷۵
- ❖ طرح انتقال آب به فلات مرکزی ایران - ۱ | ۳ چالش بزرگ انتقال آب به یزد / آیا آب دریای عمان "عروس کویرهای ایران" را سیراب می‌کند؟ - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵ ۱۸۰
- ❖ وزارت نیرو به جای آموزش جغرافیا به ابهامات پاسخ دهد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵ ۱۸۸
- ❖ معجزه آبخیزداری؛ اِصْرورت توجه به دانش بومی آبخیزداری و آبخوانداری در قانون برنامه هفتم توسعه - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵ ۱۹۴
- ❖ کوه خواری و رودخانه خواری به تضعیف ویژگی نفوذپذیری آب در خاک منجر می‌شود؛ تغییر کاربری‌ها عامل تشدید بحران سیل - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰ ۱۹۷
- ❖ مرثیه‌ای برای پرآب‌ترین رود ایران | زاینده‌رود این روزها دیگر تبسمی ندارد / تصمیماتی که به مرگ کشاورزی و زاینده‌رود انجامید - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰ ۲۰۴
- ❖ ورودی ۵ سد استان تهران به ۱۷۸,۶۱ میلیون مترمکعب رسید - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰ ۲۱۱

پاییز

۱۳۹۹

آذر ۱۳۹۹

«معجزه آبخیزداری» | آبخیزداری؛ ضامن توسعه روستایی و محرومیت زدایی از روستاها - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۱

آبخیزداری با نگاه جامع نگر به روستاها و با شناسایی منابع درآمد و اشتغال، زمینه توسعه روستایی و زدودن فقر و محرومیت از روستاها را فراهم می‌سازد.

خبرگزاری تسنیم «پرونده معجزه آبخیزداری»؛ سیدجواد ساداتی نژاد نماینده مردم کاشان در مجلس شورای اسلامی - آبخیزداری، دارای اهداف مقدسی است که با اجرای آن، آبادانی را به حوزه‌های آبخیز و ساکنان آن هدیه می‌کند. به همین دلیل، آبخیزداری را «استراتژی جامع‌نگری به روستا» نام نهاده‌اند. این علم، حوزه‌های آبخیز را از تمام ابعاد و زوایا، مورد مطالعه قرار می‌دهد و از تمام ظرفیت بالقوه حوزه در جهت توسعه آن بهره می‌گیرد. از جمله این توان‌ها و ظرفیت‌های بالقوه، استفاده بهینه از منابع تولید حوزه‌ها یعنی آب، خاک و گیاه است.

امروزه یکی از مشکلات ساکنین آبخیزها، مشکل کمبود آب جهت شرب و کشاورزی است و از آنجا که کشاورزی محور اقتصاد روستانشینان ما می‌باشد، آب جایگاه عمده و زیادی در اقتصاد روستایی دارد، به خصوص این پدیده در مناطق مرکزی و کویری ما نمایان‌تر است و به همین دلیل است که در این مناطق، زمین تابع آب می‌باشد و نقش اساسی دارد.

آبخیزداری در جهت برطرف کردن این معضل از روش‌های مختلفی استفاده می‌نماید تا از هدر رفتن آب باران در حوزه‌ها جلوگیری کند و با ذخیره آن و بهره‌گیری در فصل مناسب به اقتصاد روستایی کمک نماید. یکی از این روش‌ها احداث سدهای کوتاه است، با احداث سدهای کوتاه در حوزه‌ها، با ذخیره حجم قابل ملاحظه آب در فصل زمستان و استفاده از آن در فصل تابستان، می‌توان قدم مثبتی در افزایش سطح زیر کشت در حوزه و در نهایت، افزایش سطح درآمد ساکنین حوزه برداشت. برای مثال بندخاکی با حجم ذخیره ۱۵۰ هزار متر مکعب در یک حوزه آبخیز می‌تواند، کشاورزی منطقه را تا سطح ۱۵ هکتار افزایش دهد.

در ضمن سدهای تغذیه‌ای می‌تواند به عنوان پشتوانه محکمی جهت قنوات در فصل تابستان باشد که به

طور مستقیم، بر درآمد روستاییان تأثیر خواهد گذاشت. از دیگر روش‌های بهره‌وری از سیلاب‌ها، پخش سیلاب است که باعث تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی می‌شود و همچنین با کنترل سیلاب‌ها، از خطرات ناشی از آن به مزارع کشاورزی کاسته می‌شود. همچنین افزایش تغذیه آب‌های زیرزمینی موجب افزایش آب‌قنات می‌شود که خود در کشاورزی منطقه مهم است و سود ناشی از آن، مستقیماً عاید روستاییان می‌شود.

در زمینه حفاظت خاک نیز روش‌هایی وجود دارد که خود سبب تقویت کشاورزی و کاهش سیل و افزایش ذخیره آب در حوزه‌های آبخیز می‌شود. انجام بانکت بندی و تراس بندی در شیب‌ها، علاوه بر افزایش زیرکشت و درختکاری، باعث کنترل و نفوذ آب‌های روان می‌شود و از آنها در جهت مفید بهره‌گرفته می‌شود.

طرح‌های مختلف بیولوژیکی (به عنوان یکی از فعالیت‌های آبخیزداری) در جهت تقویت پوشش گیاهی آبخیزها، موجب تقویت دامداری در این مناطق می‌شود. افزایش پوشش گیاهی، به وسیله روش‌های مختلف کنتور فارو، پیتینگ و بذرکاری، سبب تقویت و افزایش درآمد روستاییان ساکن آبخیزها می‌شود و از طرف دیگر، کشت انواع درختان مثمر مانند بادام، گردو، انگور و زیتون که یکی از طرح‌های آبخیزداری است که در افزایش درآمد روستاییان گامی موثر است.

به طور کلی باید بیان کرد که آبخیزداری با دید جامع‌نگر در روستاها، منابع درآمد و اشتغال را شناسایی می‌کند و با تقویت و بسط آنها، در محور فقر و محرومیت زدایی و ایجاد شغل‌های جدید و توسعه اشتغال‌های مولد در روستاها فعالیت می‌نماید. همچنین آبخیزداری می‌تواند نقش موثری در کاهش مهاجرت روستاییان به شهرها و پیوستن به قشر فقیر حاشیه‌نشین شهرها داشته باشد.

رئیس مرکز ملی خشکسالی سازمان هواشناسی: کم‌بارشی در آبان ماه/وضعیت بارش‌ها در آذر - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۲

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با بیان اینکه بارش‌ها در ایران طی آبان ماه کمتر از حد نرمال بود، گفت: براساس پیش‌بینی مدل‌های اقلیمی این کم‌بارشی همچنان در کشور ادامه دارد. احد وظیفه ضمن اشاره به اینکه از ابتدای مهر ماه تاکنون در کشور ۲۳۰۸ میلیمتر بارش داشتیم، اظهار کرد: این میزان نسبت به میانگین بلند مدت کشور حدود ۶ میلیمتر یا به عبارتی ۱۹ درصد کمتر بوده است.

خشکسالی در کشور از ابتدای سال آبی

وی ادامه داد: بارش‌های طی مهر و آبان ماه امسال نسبت به مدت مشابه در سال گذشته نیز حدود ۴۰ درصد کاهش یافته است و به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که از ابتدای سال آبی در کشور با خشکسالی مواجه بوده‌ایم.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با بیان اینکه بارش‌ها در ۲۵ استان کشور طی دو ماه اخیر کمتر از حد نرمال گزارش شده است، اظهار کرد: برای مثال بارش‌ها در استان گیلان ۳۰ درصد و در استان گلستان ۳۳ درصد کمتر از میانگین بلند مدت است همچنین استان کرمانشاه با کم‌بارشی ۵۰ درصدی طی دو ماه اخیر مواجه بوده است.

به گفته وظیفه بارش‌ها در استان‌های پر بارشی مانند چهارمحال و بختیاری و لرستان نیز به ترتیب ۵۷ و ۵۴ درصد کمتر از نرمال گزارش شده است همچنین سایر استان‌ها از جمله آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اصفهان و ایلام و... نیز طی مهر و آبان کم بارشی داشتند.

وضعیت دمای هوای کشور طی آبان ماه

وی در ادامه درباره وضعیت دمای هوا در کشور طی آبان ماه گفت: میانگین دمای کمینه هوا در کشور طی ماه گذشته ۸٫۴ بود که نسبت به حد نرمال کشور ۰٫۱ افزایش یافته بود. میانگین دمای هوای بیشینه

طی آبان ماه در کشور نیز ۱,۲ بیشتر از حد نرمال گزارش شده است.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی اظهار کرد: از سوی دیگر در نیمه شرقی کشور دمای هوا بین ۰,۵ تا ۱,۵ درجه سانتیگراد کمتر از میانگین بلند مدت و در نیمه غربی حدود ۰,۵ تا ۱,۵ درجه سانتیگراد بیشتر از محدوده نرمال بود اما به طور کلی می‌توان گفت که دمای هوا در کشور طی آبان ماه در محدوده نرمال قرار داشت.

کم بارشی شدید در ایران طی ماه‌های آینده

وظیفه در ادامه با اشاره به اینکه در حوزه بارش‌ها به طور کلی با کم بارشی شدید طی ماه‌های آینده مواجه خواهیم بود، تصریح کرد: البته این کم بارشی کل منطقه خاورمیانه را شامل می‌شود و تنها مختص ایران نیست.

به گفته وی هرچند که طی هفته پیش‌رو بارش‌های خوبی در کل کشور خواهیم داشت اما بارش‌ها در بلند مدت و در آذر ماه کمتر از میانگین بلند مدت خواهد بود.

به دلیل کاهش بارش‌ها رخ داد؛ کاهش ۴ درصدی حجم آب ذخیره‌شده در سدهای کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۳

تهران- ایرنا- حجم آب موجود در مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۹) تا آخر آبان‌ماه به ۲۴ میلیارد و ۲۶ میلیون متر مکعب رسیده که نسبت به مدت مشابه پارسال کاهش ۴ درصدی را نشان می‌دهد.

به گزارش روز دوشنبه ایرنا، بر اساس تازه‌ترین آمار دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، پارسال در همین بازه زمانی حجم آب موجود در مخازن سدها ۲۵ میلیارد و ۳۶ میلیون متر مکعب بوده است.

کل ورودی آب به مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری تا پایان آبان نیز به رقم ۳ میلیارد و ۳ میلیون متر مکعب رسید.

پارسال و در همین بازه زمانی کل ورودی سدها ۳ میلیارد و ۹۴ میلیون متر مکعب بود که نشان از کاهشی ۲۳ درصدی دارد.

میزان خروجی آب از سدها نیز از ابتدای سال آبی جاری تا آخر آبان در حالی به رقم پنج میلیارد و ۹۴ میلیون متر مکعب رسیده که پارسال در همین بازه زمانی این رقم هفت میلیارد و ۲۷ میلیون متر مکعب بود و اختلاف این دو سال به عدد ۱۸ درصد رسیده است.

ظرفیت کل سدهای کشور ۵۰ میلیارد و ۵۰ میلیون متر مکعب است و نشان از آن دارد که کاهش بارش‌ها تاثیر خود را بر حجم آب موجود در مخازن سدها گذاشته است.

به گزارش ایرنا، گرچه چند روز اخیر وضعیت بارشی کشور بهتر شده اما همچنان با کاهش نسبت به پارسال همراه است.

بارش‌های پاییزی در دومین روز آذرماه نه تنها نیمه شمالی و غربی کشور را سیراب و لغزندگی و مه‌گرفتگی را مهمان جاده‌ها کرد، بلکه برخی استان‌های کویری و نیمه خشک نیز از این رحمت الهی بی‌نصیب نماندند.

اختصاصی ایرنا؛ تراز دریاچه ارومیه به ۱۲۷۱ متر و ۲۴ سانتی‌متر رسید - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۳

ارومیه- ایرنا- رئیس دفتر استان‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه گفت: تراز دریاچه ارومیه، در حال حاضر یک‌هزار و ۲۷۱ متر و ۲۴ سانتی‌متر بوده که نسبت به ۱۰ روز گذشته نزدیک به ۲ سانتی‌متر افزایش یافته است.

فرهاد سرخوش روز دوشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا با اعلام اینکه وسعت آب دریاچه ارومیه هم‌اکنون به ۲ هزار و ۷۵۰ کیلومتر مربع رسیده است، اظهار داشت: تلاش‌ها برای احیای نگین آبی آذربایجان طبق برنامه همچنان ادامه دارد.

وی با اشاره اینکه حجم آب دریاچه ارومیه هم‌اکنون وضعیت مناسبی دارد و به سه میلیارد و ۱۶۰ میلیون مترمکعب رسیده، افزود: طی آذرماه شاهد افزایش تراز دریاچه ارومیه خواهیم بود.

رئیس دفتر استان‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه با اشاره به آغاز کاهش نسبی دمای هوا در منطقه، گفت: از آبان‌ماه شاهد افزایش دوباره تراز دریاچه ارومیه هستیم که با سرازیر شدن حق‌آبه آن این روند شدت خواهد یافت.

سرخوش با اعلام اینکه طرح‌های مهم انتقال آب به دریاچه ارومیه طی سال‌جاری و به تدریج به بهره‌برداری می‌رسد، افزود: طرح انتقال آب از جنوب آذربایجان غربی به دریاچه نیز بهمن ماه امسال افتتاح می‌شود.

نمودار تغییرات ۳۰ ساله دریاچه ارومیه بر پایه داده‌های ماهواره‌ای نشان می‌دهد که این دریاچه هنوز با روزهای خوب خود فاصله زیادی دارد و افزایش بارش‌ها و استفاده بهینه از منابع آبی بر اساس سیاست‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌تواند ضمن ادامه روند افزایش تراز آب این دریاچه، به احیای

کامل آن بیانجامد.

قبل از تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه تراز این حوزه آبی بسته سالانه به طور متوسط ۴۰ سانتی‌متر کاهش می‌یافت اما در سایه اقدامات دولت تدبیر و امید، روند خشک شدن آن متوقف شد. هرچند تراز یک‌هزار و ۲۷۴ متر به عنوان ارتفاع اکولوژیک دریاچه ارومیه اعلام شده ولی این دریاچه در تراز یک‌هزار و ۲۷۲ متر هم شرایط مطلوب خواهد داشت و بیش از ۹۵ درصد کانون‌های ریزگرد آن رفع خواهد شد.

دریاچه ارومیه در قالب طرح‌های ستاد احیا قرار است ظرف مدت ۱۰ سال / از ۱۳۹۴ / به تراز اکولوژیک خود برسد که حدود یک‌ونیم تا ۲ سال از برنامه عقب است؛ این دریاچه از اواسط دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین‌المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از مساحت آن خشک شد.

یادداشت مهمان/ سرنوشت کارون، شاه‌رگ خوزستان - خبرگزاری مهر مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۰۳

یک پژوهشگر آب و توسعه پایدار اظهار داشت: مدیریت سازه‌ای بر روی بلندترین و پر آب‌ترین رودخانه ایران، دگرگونی‌هایی پیامدهای اجتماعی و زیست محیطی فراوانی داشته است. خبرگزاری مهر؛ گروه جامعه: فاطمه ظفرنژاد پژوهشگر آب و توسعه پایدار در یادداشتی که در اختیار خبرگزاری مهر گذاشت نوشته است: در سده بیستم مدیریت سازه‌ای آب با طرح‌های سدسازی و انتقال، تغییرات ناسازگاری در آبخیزها و پیکره‌های آبی کره زمین پدید آورد که به مردم بومی و جوامع مولد خوراک و تولید کشاورزی خسارت سنگینی زد. این راهبرد با نادیده گرفتن قوانین کلیدی بوم شناختی مانند قانون وحدت، قانون آشوب یا اثر پروانه‌ای، قانون تعادل طبیعی، قانون کوچک نقطه‌ای محلی بومی، به خشکیدن بسیاری از رودها و دریاچه‌ها و تالاب‌ها و سفره‌های مناطق گوناگون زمین انجامید. مهندسی تهاجم به طبیعت و فناوری‌های نسنجیده زیست بوم زمین را دگرگون کردند و بزرگترین زیانکار آن نیست مگر خود انسان. سدسازی و انتقال نقش کلیدی در ناسازگاری‌های پدیدآمده داشته و ما در این زمینه تندروری باورنکردنی داشته‌ایم.

کارون پرچالش‌ترین آبخیز کشور

کارون به بلندی ۸۹۰ کیلومتر از کوه‌های چهارمحال بختیاری و زردکوه سرچشمه می‌گیرد و پس از دریافت رواناب‌های سه استان چهارمحال بختیاری، کهگیلویه بویراحمد و خوزستان و گذر از شهرکرد، بروجن، لردگان، ایذه، مسجدسلیمان، شوشتر، ملاتانی، ویس، اهواز، دارخوین، به خرمشهر می‌رسد. کارون در خاور خرمشهر دو شاخه می‌شود که شاخه خاوری بنام بهمنشیر به خورموسی می‌رود و به خلیج

فارس می‌رسد و شاخه باختری به اروند رود می‌پیوندد و جنوبی‌ترین بخش تالاب هور یا هورالعظیم را پرآب می‌سازد و به خلیج فارس می‌پیوندد. سیلاب‌های کارون بزرگ تالاب شادگان را نیز بهره‌مند و پرآب می‌ساخت. کارون بلندترین و پرآب‌ترین رود ایران بود که تا اهواز کوسه و نهنگ داشت و تنها رودی بود که در آن کشتیرانی می‌شد و کشتی‌های نفتکش تا اهواز روی آن جابجا می‌شدند. امروز چنان کم آب شده که نه تنها نهنگ و کوسه که ماهی کوچک هم به سختی دارد، آلوده است و قایق‌های کوچک هم به دشواری روی آن جابجا می‌شوند.

مدیریت سازه‌ای آب در ۶ دهه گذشته، با ساخت بیش از ۳۰ طرح سد و انتقال با گنجایش بیش از ۱۸ میلیارد مترمکعب، دگرگونی‌های کلانی در کمیت و کیفیت آب کارون بزرگ یا همان کارون و دز پدید آورد. این کاهش کلان در آورد و شوری و آلودگی آبخیزی دیده می‌شود که زمانی به پایانی‌ترین شهرهایش مانند خرمشهر نیز آبی کلان و شیرین و آشامیدنی می‌رسانید. از دستاوردهای این مدیریت متمرکز، بحران کاهش آب شیرین و خشکیدن رود و آسیب کلان به کشتزارها و نخلستان‌های استان خوزستان و نیز کاهش آب در هور و افزایش ریزگرد است. در میان طرح‌های ساخته شده، ۶ طرح زیر نزدیک به ۱ میلیارد مترمکعب آب را از بالادست کارون به حوضه مرکزی می‌فرستند.

- کوه‌رنگ ۱ سد و تونل انتقال در فارسان شهر چلگرد استان چهارمحال بختیاری با گنجایش انتقال ۳۰۰ میلیون مترمکعب به اصفهان که در ۱۳۳۳ به بهره‌برداری رسید

- کوه‌رنگ ۲ سد در فارسان چلگرد چهارمحال بختیاری برای انتقال ۱۳۵ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۶۴ ساخته شد و ساخت سد بتنی وزنی با تونل ۱۰۳۶۰ متری برای برداشت آب چشمه‌های ماربران و دره کلنچین به پشت سد دوم کوه‌رنگ در سال ۱۳۶۶ که میزان انتقال را به ۲۵۰ میلیون مترمکعب رسانید

- سد حنا در ۳۰ کیلومتری جنوب خاوری سمیرم که از سوی سازمان آب اصفهان برای برداشت ۶۰ میلیون مترمکعب در ۱۳۷۵ به بهره‌برداری رسید.

- سد و تونل انتقال چشمه لنگان در ۱۵ کیلومتری باختر فریدونشهر، با گنجایش ۱۲۰ میلیون مترمکعب که از سوی آب اصفهان در ۱۳۸۴ به بهره‌برداری رسید
- سد قره‌آقاج در ۱۳ کیلومتری شمال سمیرم اصفهان با گنجایش ۱۷,۵ میلیون مترمکعب از سوی آب اصفهان در ۱۳۸۸ به بهره‌برداری رسید.
- سد کوچری در ۸ کیلومتری جنوب باختری گلپایگان و تونل انتقال دز به قمرود با گنجایش انتقال ۱۸۱ میلیون مترمکعب و دو خط انتقال در ۱۳۹۴ به بهره‌برداری رسید
- همچنین ۲۲ طرح دیگر در این حوضه در دست ساخت است که به پر خطرترین و کلیدی ترین و بزرگترین آنها در زیر اشاره می‌شود
- سد و تونل بهشت آباد در اردل اصفهان با حجم نرمال ۱۸۰۰ میلیون مترمکعب با سه خط انتقال به اصفهان ۷۲ کیلومتر، به یزد ۳۶۵ کیلومتر، و به کرمان ۶۶۰ کیلومتر با گنجایش انتقال ۱۶۰۰ میلیون مترمکعب و با ده‌ها سد و ایستگاه پمپاژ و... از سوی آب منطقه‌ای اصفهان در ۱۳۹۲ آغاز شده و قرار است در ۱۴۰۱ به بهره‌برداری برسد.
- سد و تونل انتقال کوه‌رنگ ۳ با گنجایش ۳۶۵ میلیون مترمکعب در روستای بیرگان در فارس در ۱۲۰ کیلومتری جنوب باختری شهرکرد از سوی آب منطقه‌ای اصفهان با دریاچه ۱۸ کیلومترمربعی طراحی شده و با همه چالش‌ها از ۱۳۸۹ در دست ساخت است و قرار است سال ۱۴۰۱ به پایان برسد.
- سد خرسان ۳ در ۵۰ کیلومتری جنوب خاوری لردگان چهارمحال بختیاری روی رود خرسان از سرشاخه‌های کارون، با حجم نرمال ۱۱۵۸ میلیون مترمکعب از سوی شرکت توسعه منابع آب و نیرو در ۱۳۸۸ آغاز شده و در دست ساخت است.
- سد بختیاری در ۸۰ کیلومتری جنوب خاوری خرم آباد لرستان روی رودخانه بختیاری سرشاخه دز، با

گنجایش نرمان ۴۸۴۵ میلیون مترمکعب از سوی شرکت توسعه منابع آب و نیرو در ۱۳۸۷ آغاز شد و در ۱۳۹۹ به پایان می‌رسد.

- سد رودبار لرستان در ۱۰۰ کیلومتری جنوب الیگودرز با گنجایش در تراز نرمان ۲۲۸ میلیون مترمکعب تا سال ۱۳۹۶ از سوی شرکت توسعه منابع آب و نیرو ساخته شده با این‌همه هنوز در فهرست سدهای در دست بهره‌برداری نیامده است.

پیامدهای ناسازگار برای خوزستان

این طرح‌ها و به ویژه دو طرح بسیار پرچالش سد بهشت آباد و سد کوه‌رننگ ۳ پیامدهای مهمی بر کارون و خوزستان دارند که ضروری است مسئولان پاسخگوی پیامدهای تصمیم‌گیری‌های خود باشند. مردم خوزستان و چهارمحال بختیاری بارها به شیوه‌های گوناگون نارضایتی خود را نشان داده‌اند و این مخالفت‌ها تا همسویی نمایندگان استان‌ها در مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان نیز کشیده شده است. خوزستان دل‌تپنده ایران، گذشته از جایگاه جغرافیایی سیاسی کلیدی خود، رده نخست منابع نفت و گاز، جایگاه دوم در تولید ناخالص ملی با نفت، رده چهارم در تولید ناخالص ملی بدون نفت، رده دوم صنایع آهن و فولاد و قطب پتروشیمی، انبار غله و بزرگترین تولیدکننده کشاورزی بویژه گندم و شکر کشور به شمار می‌رود. با این همه سدسازی و انتقال سرنوشت ناسازگار و هشدار دهنده‌ای برای این استان رقم زده است. کارون به سختی کاهش یافته و بخش بزرگی از زیستگاه‌ها و جانوران و گیاهانش را از دست داده و زمین‌ها و شهرهایی که هزاران سال از آب آن بهره‌مند می‌شدند دچار خشکی و ریزگرد شده‌اند. تاجاییکه برپایه آمار، خوزستان رده نخست مهاجرفرستی، رده نخست آلودگی هوا با آمار آسم دو برابر کشور، رده دوم حاشیه‌نشینی با ۸۵۰ هزار حاشیه‌نشین، رده دوم بیکاری، رده سوم جمعیت زیر خطر فقر، و رده نخست قطع برق با سالانه ۷۰۰ دقیقه در اهواز را داراست با آنکه بزرگترین تولیدکننده

برق کشور است. هر انتقال دیگر از کارون می‌تواند این شاه‌رگ حیاتی باختر کشور را با نابودی و امنیت ملی را با خطر روبرو کند. نگاهی به برخی اسناد این طرح‌ها نشان از کمبودهای کلیدی در بررسی‌ها دارد. ضروری است شرکت‌های سازنده پیش از هر گونه ساخت و اجرا، بررسی‌های سامانمند و به روز شده این طرح‌ها بنابر معیارها و استانداردهای جهانی و کشوری را در دسترس مردم استان‌های دهنده آب بگذارند، و تا پیش از موافقت مردم همه کارگاه‌های ساختمانی پیمانکاری این طرح‌ها را تعطیل کنند.

طرح سد و تونل انتقال کوهرنگ ۳

یکی از طرح‌های در دست ساخت در بالادست آبخیز کارون طرح سد و تونل انتقال کوهرنگ ۳ است. مردم استان‌های خوزستان و چهارمحال بختیاری بارها مخالفت خود را با اجرای این طرح نشان داده و در رسانه‌ها اعلام کرده‌اند. کمبودهای کلیدی مطالعات این طرح در ۸ راستای زیر دسته بندی می‌شود:

۱- نبود بررسی‌های نیازسنجی

تا روشن شود که چه میزان آب برای کدام هدف باید جابجا شود. آیا آن هدف با ملاک‌های توسعه پایدار همسویی دارد؟ آیا آب برای صنایع فلز و فولاد در حوضه خشک مرکزی منتقل می‌شود که نادرست‌ترین کار است؟ آیا درست است آبی که آشامیدنی است را برای خنک کردن به کار ببریم؟ آیا نمی‌توان برای خنک کردن صنایع فلز و فولاد، از آب شور، آب خاکستری، آب سیاه بهره‌گیری کرد؟ اگر می‌خواهیم آب را برای کاربردهای شهری از کوهرنگ بیاوریم آیا بررسی‌ها و محاسبات به سامان برای این کار داریم؟ آیا معیار نیاز خانگی سازگار با بوم‌شناسی و راهبردهای پایداری داشته‌ایم و سرانه روزانه ۱۰۰ لیتر با برنامه کاهش تا ۴۰ لیتر را پایه محاسبات گرفته‌ایم یا بیشتر؟

۲- نبود بررسی‌های گزینه‌یابی

تا روشن شود آیا این آب را می‌توان به روش دیگری مگر انتقال فراهم کرد یا نه؟ آیا برنامه‌ی جلوگیری از کاربرد آب آشامیدنی برای مصارف پره‌دررفت شهری مانند ساختمان سازی که با آب بازیافتی هم انجام شدنی است، داشته‌ایم؟ آیا سازمان آب برنامه و تلاشی برای اجرای سیاست‌های اصلاح الگوی مصرف آب خانگی و شهری داشته است؟ آیا برنامه‌ای برای بازچرخانی آب ساختمان‌ها و کاربرد دوباره آن در شستشو و دستشویی‌ها و سیفون‌ها حتی در یک محله داشته‌ایم؟ آیا بازچرخانی آب بسیار پره‌دررفت شهرهای ما در استخرها، جکوزی‌ها، کارواش‌ها، شستشوی کوچه و خیابان‌ها و... یک راهکار کم هزینه‌تر، کم پیامدتر و پایدارتر از انتقال نیست؟ بازبینی مقررات ملی ساختمان برای بهبود کاربرد آب در ساختمان‌ها نیز گرچه برای مدیریت سازه‌ای آب انگیزه آفرین نبوده، با فشار دستگاه متولی آب از دهه‌ها پیش انجام شدنی بود و از مهمترین راهکارهای کاهش کاربرد آب در استان‌های کم آب حوضه مرکزی بشمار می‌رود.

۳- نادیده گرفتن ضوابط

برای نمونه نادیده گرفتن یافته‌های جهانی و بخشنامه‌های داخلی وزارت نیرو از کلیدی‌ترین کمبودهای بررسی‌های این طرح است. در یافته‌های جهانی می‌بینیم: «صنایع پرمصرف آب در برابر هر دلار تولید ناخالص داخلی ۳-۴ برابر بیشتر آب مصرف می‌کنند».... یا «مؤسسات و کارشناسان بین‌المللی میزان ۵۰ لیتر سرانه در روز یا ۱۸,۲۵ مترمکعب در سال را نیاز پایه آشامیدن بهداشت شستشو و پخت و پز تعیین کرده‌اند» [۱]. این درجایی است که در طرح‌های سدسازی و انتقال که در این سال‌ها همه به نام آب آشامیدنی ساخته می‌شوند گنجایش سدهای در دست ساخت بسیار بالاتر از نیاز آشامیدن برپایه معیارهای جهانی است. دستگاه مجری طرح هیچ بررسی درخور و مستندی در این زمینه انجام نداده و گزارشی در

دست نیست. برپایه بخشنامه‌های داخلی سازمان مدیریت منابع آب تهیه گزارش‌های اجتماعی، خسارت مخزن، مشارکت مردمی، ارزیابی اقتصادی، در طرح‌ها الزامی است. بر پایه ضوابط طرح استاندارد آب وزارت نیرو نیز انجام بررسی‌های اجتماعی، اقتصادی و مالی برای طرح‌های آب ضروری است. در طرح خط سوم کوه‌رنگ این مطالعات انجام نشده و برای نمونه خسارت مخزن و نقشه‌ها و طرح‌های جایگزین سکونتی و معیشتی پیوست آن در دست نیست تا میزان خسارت دریاچه‌ای به گستره ۱۸۰۰ هکتار روشن شود. گزارش‌ها قدیمی است و با ضوابط جهانی و کشوری همخوانی ندارد.

۴- اشتباه راهبردی در تعیین دامنه اثرات طرح

که آن را به ساختگاه، مخزن و پیرامون سد و مسیر تونل انتقال محدود کرده است. در گزارش ارزیابی محیط زیست که سال ۸۳ تهیه شده حتی اشاره‌ای هم به حوضه آبخیز کارون نشده و پیامدهای سد بر محیط و جامعه انسانی پایین دست تا اروند و هورالعظیم نادیده مانده است. در حوضه آبخیز کارون، هزاران جامعه مولد زندگی می‌کنند که کاهش آب بر زندگی و معیشت آنها اثر مستقیم دارد. هزاران زیستگاه و گونه‌های گیا و زیای رودخانه‌ای، کنار رودخانه‌ای با کاهش آب از دست می‌رود و در مهاجر فرست‌ترین استان کشور، ریزگردها را افزایش خواهد داد. ضروری است که گزارش محیط زیست و اجتماعی و اقتصادی طرح با اصلاح دامنه اثرات طرح از سرچشمه تا چاه حوضه آبخیز کارون بازبینی و در دسترس جوامع بومی حوضه و تصمیم‌گیران گذاشته شود. بررسی به روز و اصلاح شده ارزیابی این گزارش‌ها پیش نیاز هر گونه تخصیص منابع ملی برای این طرح باید باشد.

۵- مخزن ۱۸ کیلومتری سد و خسارات آن

این مخزن بسیار بزرگ زمین‌ها و خانه‌های ۱۰ روستای بیدامین، شهریار، چقاگوش در کناره راست

رودخانه و ۷ روستای هوربکول، حاجی جلیل، ده گاه، چم‌آباد، پاچه گاو و بردگپ در کناره چپ رودخانه را یا زیر آب می‌برد یا دسترسی و بهره برداری از آنها را با محدودیت روبرو می‌کند. بررسی‌ها و مطالعات خسارت مخزن و دریاچه برای مردم منطقه باید انجام می‌گرفت و خسارات زیر با نقشه‌های کاربری اراضی در محدوده تراز نرمال مخزن و حریم آن تهیه می‌شد و در دسترس مردم منطقه و عموم گذاشته می‌شد:

(۱) پرداخت خسارت روستاها و زمین‌هایی که در زیر تراز نرمال دریاچه هستند و زیر آب خواهند رفت از این رو نه تنها سکونت پذیر نخواهند بود و باید کاملاً تخلیه شوند که در آنها کشت و کار نیز نمی‌توان کرد.

(۲) پرداخت خسارت روستاها و زمین‌هایی که بالای تراز نرمال دریاچه اما در حریم دریاچه هستند و باید کاملاً تخلیه شوند و سکونت پذیر نخواهند بود چون خطر نشت آلودگی برای دریاچه پدید می‌آورند. همچنین از بابت نشت زهاب کشاورزی دارای سم و کود شیمیایی به آب دریاچه که به تغییر کیفیت آب و یا خوراک‌ور شدن *eutrophication* دریاچه می‌انجامد، امکان بهره برداری و کشت و کار کامل در این زمین‌ها نیست. تنها به گونه محدود در بخش‌هایی از آنها می‌تواند کشت و کار انجام گیرد.

(۳) خسارت جانی برای مردم، افتادن و خفه شدن روستاییان و عشایر در دریاچه مصنوعی از بابت ناآشنا بودن با این پدیده یکی از پیامدهای تلخ سدسازی است که مهندسی تهاجمی هیچ گاه اهمیتی به آن نداده است.

(۴) خسارت به ۵۰۰ خانوار از عشایر هفت‌لنگ بختیاری که مسیر کوچ و اقامت شأن زیر سد می‌رود و میزان خسارت به این اقشار مولد نیز غالباً نادیده مانده است.

(۵) خسارت به بخشی از منطقه شکار ممنوع و حفاظتی و زیستگاه گونه‌های گیاهی و جانوری کمیاب که زیر آب می‌رود.

تهیه گزارش خسارت مخزن با طرح‌های جایگزین سکونت و معیشتی برای مردمی که زمین و باغ و خانه مسکونی را از دست می‌دهند، و در دسترس مردم و تصمیم‌گیران گذاشتن آن، پیش نیاز هر گونه پرداخت منابع ملی برای این طرح باید باشد.

۶- توسعه ناپایدار در حوضه گیرنده

تجربه نشان می‌دهد که انتقال آب در حوضه گیرنده نیز توسعه ناپایدار را دامن می‌زند و بخشی از پیامدهای طرح است. اصفهان هم اینک با دریافت آب دو خط انتقال پیشین در سایه برنامه‌های متمرکز ناپایدار دولتی، با انباشت جمعیت، با بوم شناخت تخریب یافته، و با آلودگی تا دوردست‌ها روبروست. در شهر تاریخی اصفهان با طرح‌های موسوم به توسعه منابع آب و دیگر برنامه‌های ناپایدار، زاینده رود خشکیده و در پایین دست نیز کارون با انتقال و سدسازی تا مرز خشکی کاهش یافته است. زمانی که در برنامه‌ها و طرح‌ها برای ارزیابی پیامدها در حوضه گیرنده هیچ بررسی انجام نشود دستاوردش اینست که باغ شهرهای زنده و مولد و سازگار با اقلیم و بوم شناخت جای خود را به کلانشهرهای شلوغ می‌سپرند. کلانشهر با جمعیت بیش از توان بوم شناختی، با هوای ناسالم، با پیکره‌های آبی نابود شده، با سفره‌های تهی شده، زمین فرونشست کرده، با خاک تخریب یافته، و گورستان‌های زباله تا ده‌ها کیلومتر آن سوتر را آلوده می‌کند. نمونه اش تهران نخستین شهری که با انتقال آب در ۱۳۳۹، نابودی جوامع بومی مولد پایین دست در کرج و شهریار را رقم زد و امروز پس از دریافت آب رودخانه‌های کرج، جاجرود، لار، طالقان، حبله‌رود، با سدهای کرج، لثیان، لار، طالقان، ماملو، و نم‌رود، باز هم سیراب نشده است. بررسی جامع‌نگرانه پیامدهای طرح در حوضه گیرنده آب روشن می‌کند که توسعه ناپایدار با انتقال آب در حوضه گیرنده به پیدایش کلانشهری ناسازگار می‌انجامد که از آن پس پیاپی و هر بار با هزینه بسیار سنگین‌تر باید از جایی دیگر و سدی دیگر آب و دیگر منابع را به آن منتقل کرد

۷- برآورد همه هزینه‌ها و خسارات

برپایه الزامات و ضوابط مطالعاتی طرح استاندارد آب تهیه مستندات زیر ضروری است:

۷-۱- خسارت نابودی منابع طبیعی مرتع جنگل و.... در مخزن سد و زیرآب رفتن

۷-۲- هزینه طرح جایگزین سکونت و ساخت شهرک مسکونی برای مردمی که خانه‌شان را در زیر آب می‌بریم.

۷-۳- هزینه طرح جایگزین معیشتی و تأمین شغل برای مردم روستاهایی که زمین و مرتعشان را زیر آب می‌بریم

۷-۴- خسارت به سامانه مولد خوراک و امنیت خوراک در منطقه

۷-۵- خسارت به انسان‌هایی که حق زیستن در سرزمین موروثی‌شان را از آنها می‌گیریم.

۷-۶- خسارت پیامدهای کاهش آب کارون بر منطقه حفاظت شده و جنگل‌ها

۷-۷- خسارت پیامدهای کاهش آب کارون بر عملکرد سدهای پایین دست

۷-۸- خسارت پیامدهای کاهش آب کارون بر کشاورزان و نخلکاران پایین دست آبخیز

۷-۹- خسارت پیامدهای کاهش آب کارون بر جمعیت آبریان و زندگی جوامع ماهیگیر پایین دست

۸- انجام ارزیابی اقتصادی طرح

برپایه الزامات مطالعاتی و روش‌شناسی طرح استاندارد آب و محاسبه درست سنج‌های اقتصادی ضرورت طرح است.

۸-۱- بررسی و تدوین جدول گردش نقدی طرح برای هم‌ارز سازی زمانی همه هزینه‌ها و خسارات در گزینه سد و انتقال، و نیز برای گزینه‌های پایدار محلی تأمین مانند کاهش هدررفت آب شهری، بازچرخانی آب در ساختمان‌ها،...

۸-۲- محاسبه قیمت تمام شده هر مترمکعب آب این طرح با همه هزینه‌های سنگین و خسارات و زیان پیامدهای آن به نرخ روز چنان بالاتر از انتظار خواهد بود که بی گمان اجرای آن توجیه ناپذیر است و ادامه اجرا با پرسش روبروست.

سخن پایانی اینکه گذشته از بررسی‌های فنی، بررسی کامل و ضابطه مند اجتماعی، مشارکت مردمی، ارزیابی‌های خسارت مخزن، ارزیابی زیست محیطی، ارزیابی اقتصادی، پیش‌نیاز هر گونه پرداخت منابع محدود مالی کشور برای هر طرح است. طرح سد و تونل سوم کوه‌رنگ این بررسی‌های الزامی را یا ندارد یا ناقص و غیرقابل اعتماد است. از این رو هر گونه تخصیص منابع ملی به چنین طرحی هدررفت منابع محدود بشمار می‌رود و ضروری است هر گونه عملیات اجرایی سد و تونل و دیگر اجزای آن، متوقف شود.

[۱] - «سدها و توسعه» نگارش کارگروه جهانی سدها، برگردان گروهی به سرپرستی محمد سعید کدیور،

چاپ مؤسسه عالی آموزش و پژوهش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۸۶.

انتقاد یک کارشناس محیط زیست از وضعیت مدیریت روان‌آب‌ها در کشور -

خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۴

هر سال با افزایش بارندگی‌ها مساله ضرورت مدیریت روان‌آب‌ها مطرح می‌شود. روان‌آب‌ها زمانی جاری می‌شوند که شدت بارندگی از ظرفیت نفوذ آب به داخل خاک بیشتر باشد و پس از پر کردن گودی‌های سطح زمین از طریق شبکه آبراهه سپس رودخانه اصلی از حوضه خارج شود و در نتیجه آب ناشی از بارندگی در سطح زمین باقی بماند. یک کارشناس محیط زیست وضعیت کشور در مدیریت روان‌آب‌ها را تاسف‌بار دانست و گفت: در صورتی می‌توانیم نسبت به کاهش میزان روان‌آب‌ها در کشور امیدوار باشیم که قوانین را با حساسیت بیشتری اجرا و برای حفظ منابع طبیعی کوشش بیشتری کنیم.

محمد درویش در گفت و گو با ایسنا، ضمن اشاره به نقش عوامل انسانی در وقوع و افزایش میزان روان‌آب‌ها اظهار کرد: هرچقدر پوشش طبیعی را تقطیع و تغییر کاربری اراضی را تشدید کنیم و شرایط طبیعی را بر هم زنیم احتمال اینکه روان‌آب بیشتری تولید شود، افزایش پیدا می‌کند.

وی درباره روش‌های مدیریت روان‌آب‌ها گفت: به‌منظور مدیریت روان‌آب‌ها باید به قلمرو اکوسیستم‌های طبیعی احترام گذاشته شود. تحت هیچ شرایطی مجوز تغییر کاربری اراضی و حتی مجوز قطع یک درخت هم صادر نشود به‌خصوص در رویشگاه‌های جنگلی و مرتعی که دارای اهمیت بسیار بالایی هستند.

درویش ادامه داد: از مهم‌ترین عوامل موثر در مهار روان‌آب‌ها افزایش نفوذپذیری خاک، تقویت چشمه‌ها و قنات‌ها است بنابراین هرچه در این حوزه‌ها سختگیرانه‌تر و براساس قوانین موجود در کشور عمل کنیم، می‌توانیم نسبت به کاهش میزان روان‌آب‌ها امیدوارتر باشیم.

این کارشناس محیط زیست در پاسخ به این پرسش ایسنا که چقدر بستر مناسب مدیریت روان‌آب‌ها در

کشور فراهم است، خاطرنشان کرد: متأسفانه وضعیت کشور در مدیریت روان آب تأسف‌بار است چراکه کشور ما همیشه از مسائلی چون سیل و خشکسالی آسیب دیده است و این نشان می‌دهد که در این زمینه موفق عمل نکرده‌ایم.

وی ادامه داد: ما در ایران نتوانسته‌ایم قوانین حاکم بر طبیعت را درک کنیم و از موهبت بارندگی به نفع تاب‌آوری سرزمین استفاده کنیم حتی در تعیین مرز حریم سیلابی رودخانه‌ها نیز به‌درستی عمل نکرده‌ایم. این فعال محیط زیست با اشاره به اینکه هنوز دو سوم مرز حریم سیلابی رودخانه‌ها در ایران مشخص و تعیین نشده‌اند، گفت: به‌دلیل تعیین نکردن حریم سیلابی رودخانه‌ها شاهد ساخت و سازهای غیرقانونی در بستر سیلابی رودخانه‌ها هستیم و این مساله پیامدهای بسیاری را به‌همراه دارد. اگر حریم سیلابی رودخانه‌ها رعایت می‌شد، بسیاری از سیلاب‌ها و خسارت‌های ناشی از آن اتفاق نمی‌افتاد. درویش در پایان گفت: تعیین حریم سیلابی رودخانه‌ها جزو وظایف وزارت نیرو است و اگر اقدامات کافی در این زمینه انجام می‌شد شاهد این حجم از ساخت و ساز در حریم رودخانه‌ها و در نتیجه وقوع سیلاب‌ها و افزایش روان آب‌ها در کشور نبودیم.

بالاترین اعتبارات آبرسانی روستایی به سیستم‌های روستایی؛ اختصاص ۱۰ درصد از اعتبارات آبرسانی کشور به سیستم‌های روستایی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۵

از پنج هزار و ۵۹۴ روستای دارای سکنه استان سیستان و بلوچستان با جمعیت یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر تعداد ۸۳۶ روستا با جمعیتی حدود ۳۲۰ هزار نفر از سال ۱۳۹۴ تا کنون زیرپوشش طرح ملی «آبرسانی به تک روستاها و تکمیل مجتمع‌های آبرسانی اولویت‌دار روستایی» قرار گرفته‌اند و تقریباً به‌طور متوسط هر ساله معادل ۱۰ درصد از اعتبارات کل کشور به بخش آبرسانی روستایی سیستان و بلوچستان تعلق گرفته که از این حیث در کشور دارای رتبه اول است. اجرای این طرح ملی و شتاب در آبرسانی به روستاهای جنوب سیستان و بلوچستان به‌ویژه شهرستان‌های چابهار، کنارک، دشتیاری، قصرقند و نیک‌شهر سبب زنده شدن نشاط و رضایت‌مندی مردم محروم روستایی شده است. در سال‌های اخیر آبرسانی به روستاهای شهرستان چابهار و دشتیاری دغدغه اصلی مردم منطقه بوده و آنان را با مشکلات بسیاری مواجه کرده؛ از تأمین آب با گالن‌های ۲۰ لیتری در شهر و هوتک‌ها در روستاها (گودال‌های دست‌ساز برای جمع‌آوری آب‌های باران و استفاده انسان و احشام) تا چشم‌انتظاری برای اجرای شبکه‌های پایین‌دست دو سد پیشین و زیردان و عدم بهره‌مندی مردم از آب‌های بیکران اقیانوس هند، جان‌باختن تعدادی کودک و زن و مرد روستایی بر اثر غرق شدن در هوتک یا طعمه گاندوها شدن در چند سال اخیر سرخط خبرها و رسانه‌های داخلی و خارجی بوده است. اما این موارد در سال‌های اخیر فاز جدیدی شده و با تعریف پروژه‌های مختلف، کلنگ‌زنی طرح‌های مهم آبرسانی و تلاش برای تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام به‌زودی شاهد ارتقای شاخص‌ها در بخش آب خواهیم بود.

ابلاغ ۱۵۶ میلیارد تومان اعتبار برای روستاهای سیستان و بلوچستان

از مجموع پنج هزار و ۵۹۴ روستای دارای سکنه استان سیستان و بلوچستان با جمعیت یک میلیون و ۴۰۰ هزار

نفر تعداد ۸۳۶ روستا با جمعیتی حدود ۳۲۰ هزار نفر (۲۲ درصد جمعیت روستایی استان سیستان و بلوچستان) در روستاهای شهرستان‌های چابهار، کنارک، دشتیاری، قصرقند و بخش مرکزی شهرستان نیک‌شهر ساکن هستند و از سال ۱۳۹۴ تاکنون، اقدامات زیربنایی مهمی در آبرسانی به جمعیت روستایی استان انجام شده است. در قالب طرح ملی «آبرسانی به تک روستاها و تکمیل مجتمع‌های آبرسانی اولویت‌دار روستایی» با تحت پوشش قرار گرفتن دوهزار و ۱۹۴ روستای استان با جمعیت ۷۵۳ هزار نفر (۵۶ درصد جمعیت روستایی استان)، یک هزار و ۵۹۹ روستای بالای ۲۰ خانوار و ۵۹۵ روستای زیر ۲۰ خانوار زیر پوشش این طرح قرار گرفته‌اند. بر این اساس از سال ۱۳۹۳ تا پایان سال ۱۳۹۸ اعتباری به میزان ۶۰۵ میلیارد تومان برای تأمین آب آشامیدنی روستایی استان تخصیص یافته است که از این حیث بالاترین میزان تخصیص اعتبار در سطح کشور بوده است. قابل توجه است که تقریباً به طور متوسط هر ساله معادل ۱۰ درصد از اعتبارات کل کشور به بخش آبرسانی روستایی سیستان و بلوچستان تعلق گرفته که از این حیث در کشور دارای رتبه اول بوده است؛ به عنوان مثال در سال ۹۸ مبلغ ۲۳۰ میلیارد تومان معادل ۱۰/۶ درصد کل کشور و در سال ۹۹ نیز ۱۵۶ میلیارد تومان (۹۶ میلیارد تومان صندوق و ۶۰ میلیارد تومان بودجه عمومی) معادل ۱۰ درصد کشور به این استان تعلق گرفته است. این در حالی است که از کل اعتبارات استان سیستان و بلوچستان بیش از ۵۰ درصد آن به طرح‌های حوزه شهرستان‌های چابهار، کنارک، دشتیاری، قصرقند و نیک‌شهر اختصاص یافته است.

وضعیت آبرسانی به شهرستان چابهار

شهرستان چابهار به لحاظ موقعیت جغرافیایی و ظرفیت‌های آن براساس مطالعات انجام‌شده، یکی از ۱۴ منطقه مهم و استراتژیک دنیا محسوب می‌شود. این شهرستان معادل هفت درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. از شمال به شهرستان سرباز، از شرق به شهرستان دشتیاری، از غرب به شهرستان

کنارک و از جنوب به دریای عمان (مکران) محدود شده است. این شهرستان دارای ۲۷۲ روستا و اقلیم فراخشک گرم است. میانگین بارش سالانه آن طی ۱۰ سال گذشته ۱۱۴ میلی‌متر بوده است. جمعیت کل شهرستان معادل ۲۰۳ هزار نفر است که از این جمعیت ۹۶ هزار نفر معادل ۴۷ درصد در روستاها زندگی می‌کنند. براساس آمارهای موجود بهره‌مندی شهرستان چابهار از آب آشامیدنی سالم هم‌اینک معادل ۴۸ درصد است.

وضعیت آبرسانی به شهرستان دشتیاری

شهرستان دشتیاری در منتهی‌الیه جنوب‌شرقی ایران قرار گرفته و از طرف شمال به شهرستان راسک از غرب به شهرستان چابهار از شرق به کشور پاکستان و از جنوب به آب‌های آزاد دریای عمان ختم می‌شود. ۸۵ کیلومتر خط ساحلی با دریای عمان و ۱۳۲ کیلومتر مرز خشکی با پاکستان دارد؛ به این ترتیب امکان دسترسی به آب‌های آزاد از این طریق برای شهرستان دشتیاری جایگاه ویژه‌ای را به وجود آورده است. مساحت منطقه دشتیاری حدود شش هزار کیلومتر مربع است، جمعیت کل شهرستان دشتیاری معادل ۸۰ هزار نفر است که از این جمعیت تعداد ۷۴ هزار نفر معادل ۹۳ درصد در روستاها زندگی می‌کنند. اکنون از ۱۵۸ روستا، ۵۸ روستا دارای شبکه آبرسانی و ۱۰۰ روستا فاقد شبکه هستند و درصد بهره‌مندی از آب آشامیدنی سالم معادل ۴۰ درصد است. تمامی روستاهای فاقد تأسیسات و روستاهایی که در شبکه توزیع آب بهداشتی ندارند، به‌صورت سیار آبرسانی می‌شوند.

اقدامات انجام‌شده برای تأمین آب حوزه شهرستان‌های چابهار و دشتیاری

پروژه‌های آبرسانی مهمی در شهرستان‌های چابهار و دشتیاری مشتمل بر ۴۷۴ روستا با جمعیت ۱۷۵ هزار نفر در دست اجرا قرار گرفته که اغلب فاقد شبکه آب شرب و بهداشتی بوده یا تأسیسات و منابع آبی آن‌ها به‌طور کامل از بین رفته‌اند. این پروژه‌ها شامل مجتمع ۲۶۱ روستایی تلنگ، پلان و پیرسهراب

زیرمجموعه سد زيردان) و مجتمع ۲۱۳ روستایی زیرمجموعه سد پیشین که آبرسانی تعدادی از روستاهای شهرستان‌های قصرقند و راسک نیز در قالب طرح‌های یاد شده، قرار می‌گیرند. در حال حاضر ۱۸۵ روستای فاقد شبکه با جمعیت ۴۵ هزار نفر در قالب مجتمع تلنگ، پلان و پیرسهراب از منابع آبی پایدار سد زيردان و با استفاده از سیستم پکیج تصفیه آب در مدار بهره‌برداری قرار گرفته است و جهت ضد عفونی کردن آب احداث سامانه الکترولیز نمک طعام در حال اجرا است و در شرایط فعلی آب با پودر پرکلرین گندزدایی می‌شود.

اجرای تأسیسات آب آشامیدنی زیرمجموعه سد پیشین

مجتمع ۲۱۳ روستایی زیرمجموعه سد پیشین که با تعداد ۲۱۳ روستا و جمعیت تحت پوشش ۱۰۵ هزار و ۶۶۳ نفر از محل اعتبارات استانی، ملی و صندوق توسعه ملی با پیشرفت فیزیکی ۱۱ درصد در دست اجراست. همچنین در راستای کاهش مشکلات آبرسانی روستاهای شهرستان‌های دشتیاری، تهیه اسناد و شروع فراخوان جهت استفاده از تسهیلات ماده ۵۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت برای سرعت بخشیدن به برخورداری روستای زیرمجموعه سد پیشین به مبلغ برآوردی ۲۰۰ میلیارد تومان شامل احداث آبگیر، تصفیه‌خانه و بخشی از خطوط انتقال در دست اقدام است.

اجرای شبکه آب آشامیدنی مجتمع دلگان‌ها

یکی دیگر از پروژه‌های شاخص در دست اجرا، تأمین آب آشامیدنی بهداشتی از طریق تکمیل و اجرای شبکه توزیع مجتمع ۲۵ روستایی دلگان‌ها با جمعیت هشت هزار و ۵۰۰ نفر (۱۳ روستای باقی‌مانده) و اتصال به خط انتقال مجتمع تلنگ تا پایان سال جاری است که شاخص آب شرب شهرستان دشتیاری را ۱۱ درصد ارتقا خواهد داد. اعتبار هزینه شده این پروژه از محل منابع صندوق توسعه ملی و منابع استانی هشت میلیارد تومان است که برای تکمیل آن علاوه بر سه میلیارد و ۹۰۰ هزار تومان اعتبار مصوب سال جاری به سه میلیارد

و ۲۰۰ هزار تومان دیگر نیاز است. این پروژه هم اینک ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

اجرای تأسیسات آب مجتمع پسابندر و آب آشامیدنی روستای بریس از محل اعتبار این پروژه‌ها عملیات آبرسانی به روستاهای نوار ساحلی شهرستان دشتیاری با تأمین آب و اجرای شبکه توزیع روستاهای فاقد تأسیسات آب بریس، پسابندر، پشت، گواتر و شم‌ها با جمعیت هفت هزار و ۳۰۰ نفر از طریق آب‌شیرین‌کن پسابندر در دستور کار قرار گرفته است. این پروژه اکنون پنج درصد پیشرفت فیزیکی دارد که با تکمیل عملیات اجرایی آن شاخص شهرستان دشتیاری ۱۰ درصد دیگر ارتقا پیدا خواهد کرد.

اجرای شبکه آب آشامیدنی اسلام‌آباد و کچ‌یوسف با اجرای ۲۰ کیلومتر شبکه توزیع و شش کیلومتر خطوط انتقال آب ۱۲ هزار نفر جمعیت روستایی تا پایان سال ۱۴۰۰ تحت پوشش آب آشامیدنی سالم و بهداشتی قرار خواهند گرفت و این روستاها از آبرسانی سیار حذف و شاخص شهرستان حدود دو درصد ارتقا می‌یابد.

احداث تأسیسات و تصفیه‌خانه آب‌بند شیرگواز در قالب این پروژه عملیات خط انتقال از محل تصفیه‌خانه تا بند شیرگواز و خرید و نصب یک دستگاه پکیج تصفیه‌خانه آب به ظرفیت ۱۰۰ لیتر بر ثانیه با تمامی لوازم و تجهیزات مورد نیاز براساس مطالعات انجام شده، صورت می‌پذیرد. به گزارش ایرنا، طرح‌های آبرسانی یاد شده که در جنوب سیستان و بلوچستان به اجرا درآمده می‌تواند بسیاری از مشکلات مردم را مرتفع و باعث ماندگاری روستاییان در روستاهایشان شود.

افت ۲۰ درصدی ورود آب به سدهای تهران - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۵

دنیای اقتصاد : در حال حاضر میزان ورودی سدهای پنج‌گانه استان تهران از ابتدای سال آبی ۱۴۰۰/۵ ۱۲۱ میلیون مترمکعب است که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته که ۱۵۱ میلیون مترمکعب بود، ۲۰ درصد کاهش را نشان می‌دهد. به گزارش ایسنا، حجم آب ورودی به مخازن سدهای امیرکبیر، لتیان، لار، طالقان و ماملو از ابتدای سال آبی تاکنون (۳ آذرماه) به ترتیب ۳۰، ۲۵، ۲۵، ۲۱ و ۲۰ میلیون مترمکعب بوده است که به غیر از سدهای امیرکبیر و طالقان در سایر سدهای استان با کاهش حجم ورودی آب مواجه هستیم. محمد شهریاری، مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تاسیسات آبی و برق آبی شرکت آب منطقه‌ای تهران در این راستا به کاهش ۱۰۴ میلیون مترمکعبی حجم ذخیره فعلی آب دریاچه سدهای تهران نسبت به زمان مشابه سال گذشته اشاره کرد و گفت: در حال حاضر میزان ذخیره آب در مخازن سدهای پنج‌گانه تهران ۶۴۲ میلیون مترمکعب است که این میزان در سال گذشته ۷۴۶ میلیون مترمکعب بوده است. به گفته وی با توجه به وضعیت فعلی حجم ذخیره آب در سدهای امیرکبیر، لتیان، لار، طالقان و ماملو نیز که به ترتیب ۱۱۱، ۴۰، ۷۲، ۲۵۵ و ۱۶۳ میلیون مترمکعب است و با توجه به شرایط کرونایی حاکم در استان و تاثیر آن بر افزایش مصرف آب، از هم‌مهریان محترم خواهشمندیم که صرفه‌جویی و مصرف بهینه آب را همواره مدنظر داشته باشند.

مهر گزارش می دهد؛ خطر فرونشست در کمین بناهای تاریخی و اماکن مهم اصفهان - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۵

اصفهان-با توجه به تنش آبی و عدم جریان مستمر زاینده رود، «فرونشست زمین» در اصفهان به بحرانی جدی تبدیل شده است، به نوعی که خطری جدی بناهای تاریخی و اماکنی مهم همچون متروی اصفهان را تهدید می کند.

خبرگزاری مهر - گروه استان‌ها، عاطفه علیان: زمانی که در یک کشور بیش از ۸۰ درصد منابع آب تجدید پذیر استفاده شود، تنش آبی شدید به وجود می آید؛ بر این اساس در حال حاضر ۳۶ کشور دنیا دچار تنش آبی شدید هستند و ایران یکی از ۱۲ کشور منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا است که دچار این بحران شده است.

وضعیت بحرانی منابع آب زیرزمینی باعث تشدید افت سطح آب زیرزمینی و کسری حجم مخازن دشت‌ها شده به گونه‌ای که حدود ۴۰۸ محدوده از ۶۰۹ محدوده مطالعاتی کشور در وضعیت ممنوعیت توسعه بهره برداری قرار گرفته و سالیانه با حدود ۶ میلیارد متر مکعب کسری مخزن مواجه شده است.

کاهش منابع آب زیرزمینی کشور به ویژه در دهه اخیر به طور مستمر ادامه داشته است، به طوری که در طول دوره آماری ۲۰ ساله اخیر ۱۲۰ میلیارد مترمکعب اضافه برداشت از ذخایر استراتژیک آب زیرزمینی مواجه بوده‌ایم.

حفر چاه‌های غیرمجاز از علل تخلیه آبخوان‌هاست

اسماعیل کهرم در گفت و گو با خبرنگار مهر با اشاره به حفر چاه‌های غیرمجاز به عنوان یکی از علل تخلیه آبخوان‌ها اظهار داشت: بهره برداری غیراصولی از منابع آب و تغییر اقلیم با آلودگی و تغییرات کیفی آب و خاک همراه است به گونه‌ای که این برداشت‌ها علاوه بر نابودی آب خوان‌ها منجر به فرونشست زمین و خشکسالی می‌شود.

وی افزود: تهدیدات ناشی از افت سطح آب‌های زیرزمینی منجر به خطر افتادن امنیت غذایی می‌شود و کف شکنی افزایش پیدا کرده و چاه‌ها جا به جا می‌شود.

افت کیفی منابع آب زیرزمینی و حرکت آب‌های شور به سمت آب‌های شیرین، نشست زمین و از بین رفتن مخازن طبیعی آب‌های زیرزمینی و خشک شدن چشمه‌ها، قنات، چاه‌ها، رودخانه‌ها و تالاب‌ها را می‌توان از عواقب افت سطح آب‌های زیرزمینی برشمرد عواقب ناگوار افت کیفی منابع آب زیرزمینی این فعال محیط زیست اضافه کرد: با بیان اینکه افت کیفی منابع آب زیرزمینی و حرکت آب‌های شور به سمت آب‌های شیرین یکی از تهدیدات ناشی از افت سطح آب‌های زیرزمینی است، تصریح کرد: نشست زمین و از بین رفتن مخازن طبیعی آب‌های زیرزمینی و خشک شدن چشمه‌ها، قنات، چاه‌ها، رودخانه‌ها و تالاب‌ها را هم می‌توان از دیگر عواقب افت سطح آب‌های زیرزمینی برشمرد.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر ۴۰۸ دشت کشور ممنوعه وجود دارد که این امر بسیار هشدار دهنده است چراکه بیش از ۹۵ درصد پتانسیل آب زیرزمینی کشور در این دشت‌ها قرار دارد، تاکید کرد: برای

برداشت از چاه‌های مجاز کشاورزی در ۶۰۹ محدوده مطالعاتی حدود ۴۱ میلیارد مترمکعب پروانه بهره برداری صادر شده است که طبق برنامه ششم توسعه این میزان باید به ۲۷ میلیارد مترمکعب کاهش پیدا کند. وی بیان داشت: همچنین به منظور تعادل بخشی آب خوان‌ها باید ۱۴ میلیارد مترمکعب از برداشت چاه‌های مجاز کشاورزی کاسته شود و این میزان به رقم ۲۷ میلیارد مترمکعب برسد اما دشت‌های استان اصفهان با هشت محدوده آزاد، ۱۷ محدوده ممنوعه و ۱۰ محدوده ممنوعه بحرانی وضعیت خوبی ندارد. کارشناسان معتقدند باز بسته کردن مداوم جریان زاینده رود، علاوه بر آسیب‌های زیست محیطی فراوانی که به همراه داشته است از سویی موجب خالی شدن آبخوان‌های زیرزمینی به عنوان مهم‌ترین عامل فرونشست زمین شده است به نوعی که سالانه افت ۴۱ سانتی متری را در سطح آب‌های زیرزمینی در استان اصفهان شاهد هستیم.

افت ۴۱ سانتی متری سالانه سطح آب‌های زیرزمینی در استان اصفهان در این ارتباط منصور شیشه فروش در گفت و گو با خبرنگار مهر اظهار داشت: مجموع کسری آبخوان‌های زیرزمینی استان اصفهان بیش از ۱۲ میلیارد مترمکعب است.

وی افزود: در حوضه زاینده رود میزان سرانه آب تجدید پذیر کمتر از ۶۰۰ مترمکعب در سال است که

بر اساس شاخص «فالکن مارک» یعنی «بررسی بحران آبی هر کشور بر اساس مقدار سرانه منابع آب تجدید پذیر سالانه» در رده کم آب قرار دارد به نوعی که در اکثر موارد بیش از ۱۰۰ درصد آب‌های تجدید پذیر برداشت شده است که بیانگر کم آبی شدید در این منطقه است.

در استان اصفهان پدیده فرونشست زمین و درز و شکاف‌های منتج از این پدیده در دشت‌های مهیار شمالی، مهیار جنوبی، کاشان، گلپایگان، برخوار اصفهان، اردستان و فلاورجان مشاهده و بررسی شده است که بدون شک در آینده‌ای نزدیک به یکی از معضلات پیش رو تبدیل خواهد شد

پدیده فرونشست زمین از عواقب برگشت ناپذیر افت آبخوان‌ها

مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان پدیده فرونشست زمین را یکی از عواقب افت آبخوان‌ها برشمرد و ادامه داد: در استان اصفهان پدیده فرونشست زمین و درز و شکاف‌های منتج از این پدیده در دشت‌های مهیار شمالی، مهیار جنوبی، کاشان، گلپایگان، برخوار اصفهان، اردستان و فلاورجان مشاهده و بررسی شده است که بدون شک در آینده‌ای نزدیک به یکی از معضلات پیش رو تبدیل خواهد شد.

وی اضافه کرد: عامل فرونشست در دشت‌های استان اصفهان، برداشت بی رویه از منابع آب‌های زیرزمینی خارج از توان آبخوان در سه تا چهار دهه گذشته است و عدم تداوم جریان زاینده رود و باز و بسته شدن مهمترین رود فلات مرکزی نقش مهمی در این امر داشته است.

شیشه فروش محدوده تحت تأثیر فرونشست در دشت اصفهان برخوار را حدود سه هزار و ۷۰۰ کیلومتر مربع دانست که دارای بیشترین مقدار فرونشست سالانه تا ۱۸ سانتیمتر در سال است.

راه آهن مسیر اصفهان - یزد و فرودگاه شهید بهشتی اصفهان در مسیر فرونشست

وی افزود: مساحت محدوده تحت تأثیر فرونشست با نرخ سالانه بیش از ۱۰ سانتیمتر حدود ۲۵ کیلومتر

مربع است که در این محدوده راه آهن مسیر اصفهان یزد به طول ۹۸ کیلومتر قرار دارد و فرودگاه شهید بهشتی اصفهان نیز در محدوده فرونشست ۴-۵ سانتی متر در سال قرار دارد و جمعی از مکان‌های اصفهان، متأثر از فرونشست با نرخ بیش از ۱۰ سانتی متر بالغ بر سه هزار و ۱۶۰ نفر است.

مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان با اشاره به فرونشست و ایجاد ترک و شکاف در دشت مهیار جنوبی اعلام کرد و افزود: در راستای چاره‌اندیشی برای کنترل کسری آب حادث شده در آبخوان‌ها، وزارت نیرو با تعریف طرح تعادل بخشی، تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در سال ۱۳۸۴، برنامه‌های خود در زمینه بهبود وضعیت منابع آب زیرزمینی را آغاز کرد اما با توجه به عدم حمایت دستگاه‌های دیگر که همکاری آنها در این زمینه الزامی است و همچنین نبود عزم جدی میان مقامات عالی کشور در سال‌های قبل و عدم تأمین اعتبار کافی، نتایج مطلوبی از طرح حاصل نشد.

وی افزود: با فعال شدن شورای عالی آب در دولت یازدهم، وزارت نیرو برنامه‌های خود را در جلسه هشتم شورای عالی آب در سال ۹۲ ارائه و ابتدا مصوبه‌ای تحت عنوان برخورد قانونی با برداشت‌های غیر مجاز ارائه شد و در نهایت تبدیل به طرحی تحت عنوان طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی کشور شد؛ این طرح مشتمل بر ۱۵ پروژه است که در جلسه پانزدهم شورای عالی آب کشور در تاریخ ۲۵ شهریور ۹۳ تصویب شد و در کنار این طرح تکالیفی نیز برای وزارت خانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی، صنعت، معدن، تجارت و کشور مشخص شد.

شیشه فروش به پر و مسلوب المنفعه کردن چاه‌های غیرمجاز در استان اصفهان هم اشاره‌ای کرد و گفت: از سال ۹۶ تاکنون بیش از ۹۵۶ کنتور حجمی هوشمند الکترومغناطیس بر روی چاه‌های بهره‌برداری در استان اصفهان نصب شده است و با دو هزار و ۵۴۹ متخلف در حوزه آب‌های زیرزمینی برخورد شده است.

حمایت مالی وزارت نیرو از پروژه‌های طرح احیا و تعادل بخشی در استان اصفهان
وی با تأکید بر حمایت مالی وزارت نیرو از پروژه‌های طرح احیا و تعادل بخشی در استان اصفهان گفت:

با تقویت گروه‌های گشت و بازرسی، تعیین عمق کف‌شکنی و نصب و عملکرد GPS و عزمی راسخ در احیای زاینده رود و تالاب گاوخونی می‌توان در جهت حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب‌های زیرزمینی گام برداشت.

قطع و وصل کردن مستمر جریان زاینده رود علاوه بر فرونشست در دشت‌های اصفهان، شهر اصفهان را تهدید می‌کند؛ پدیده‌ای که گاه سیستم فرسوده فاضلاب اصفهان را در بر گرفته و در برخی از مناطق شهری علاوه بر ایجاد درز و شکاف در ساختمان‌ها، خیابان‌ها هم در بر گرفته است و آسفالت خیابان‌ها خالی می‌شود؛ از سویی نگرانی فرونشست زمین سیستم حمل و نقل مترو اصفهان را هم تهدید می‌کند. مطالعه پدیده فرونشست زمین در کلان شهر اصفهان و آسیب‌ها و تهدیدات آن نیاز به مشارکت همه بخش‌ها و سازمان‌های مرتبط با این موضوع دارد و نمی‌توان با هزینه‌ای بر شهر، مدیریت شهری را موظف به انجام مطالعه در این سطح کرد مدتی است که مدیریت شهری اصفهان مطالعات دانشگاهی درباره فرونشست زمین در کلان شهر اصفهان را آغاز کرده است اما این مطالعه در آغاز راه با سد اندازی مواجه شده است.

مطالعه فرونشست در کلان شهر اصفهان مطالعه میان بخشی است

کوروش محمدی در گفت و گو با خبرنگار مهر با اشاره به اینکه مطالعه فرونشست در کلان شهر اصفهان مطالعه میان بخشی است، اظهار داشت: یکی از عوامل مهم و مؤثر در پدیده فرونشست زمین افت آب خوان‌ها و عدم جریان مستمر زاینده رود است.

وی افزود: مطالعه پدیده فرونشست زمین در کلان شهر اصفهان و آسیب‌ها و تهدیدات آن نیاز به مشارکت همه بخش‌ها و سازمان‌های مرتبط با این موضوع دارد و نمی‌توان با هزینه‌ای بر شهر، مدیریت شهری را موظف به انجام مطالعه در این سطح کرد.

رئیس کمیسیون امور اجتماعی و محیط زیست شورای اسلامی شهر اصفهان گفت: مخالف مطالعات

پیرامون پدیده مهم فرونشست زمین نیستیم بلکه با توجه به اینکه پدیده فرونشست زمین را خطری جدی در راه میراث تاریخی کهن شهر و اماکن مهم آن است باید جدیت دنبال شود و مطالعات آن به شکل همه جانبه نگرانه و با مشارکت جویی تمام سازمان‌ها پیش برود و مدیریت شهری نمی‌تواند این موضوع را به تنهایی انجام دهد.

بحران فرونشست زمین در اصفهان یکی از معضلات مهمی است که از آن به عنوان زلزله خاموش یاد می‌کنند؛ پدیده‌ای که تنها می‌توان با تغذیه آب خوان‌ها و جلوگیری از برداشت سفره‌های زیرزمینی مهار کرد؛ اگرچه تهدیدات تخلیه آب‌خوان‌ها و افت آب‌های زیرزمینی خطر فرونشست زمین را گوشزد می‌کند اما با عدم جریان مستمر زاینده رود نمی‌توان امیدی به مهار این پدیده در نصف جهان داشت.

پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین استان‌های کشور - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۶

بررسی اطلاعات مرکز ملی خشکسالی نشان می‌دهد که از ابتدای مهر ماه تاکنون حدود ۳۲ میلیمتر بارش در کشور داشتیم که در این میان سهم برخی استان‌ها از بارش‌ها بیشتر و سهم برخی دیگر از استان‌ها بسیار کم بوده است.

خبرگزاری میزان - بر اساس اطلاعات مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی از ابتدای سال آبی تاکنون به‌ترتیب سه استان گیلان، مازندران و کهگیلویه و بویراحمد پربارش‌ترین استان‌های کشور بوده‌اند. هرچند که از مهر ماه تاکنون در استان گیلان ۱۹۵ میلیمتر بارش داشتیم و این استان به‌عنوان پربارش‌ترین استان کشور طی دو ماه اخیر بوده است، اما بررسی آمار نشان می‌دهد که بارش‌ها در این استان نسبت به میانگین نرمال خود ۲۵ درصد کمتر بوده است. از سویی دیگر بارش‌ها در استان گیلان نسبت به سال گذشته نیز ۳۳ درصد کاهش یافته است.

بر این اساس بارش‌ها در استان مازندران نیز ۱۷۳٫۵ میلیمتر گزارش شده است که این میزان نسبت به بلند مدت ۵ درصد افزایش داشته، اما نسبت به سال گذشته ۳۸ درصد کمتر شده است.

بارش‌ها از ابتدای مهر ماه تاکنون در استان کهگیلویه و بویراحمد - که ازجمله استان‌های پربارش کشور است - نیز ۸۹٫۵ میلیمتر بوده که این میزان نسبت به میانگین بلند مدت ۱۲ درصد بیشتر شده است. بارش‌ها طی سال گذشته و در این‌بازه زمانی ۱۳ درصد کمتر بود.

کاهش چشمگیر بارش‌ها در سه استان کشور

از سویی دیگر بارش‌ها از ابتدای مهر ماه تاکنون به‌ترتیب در سه استان هرمزگان، سیستان و بلوچستان و خراسان شمالی نسبت به میانگین بلند مدت کاهش چشمگیری یافته است، به‌طوری‌که روز گذشته (۵)

آذر) بارش‌ها در هرمزگان ۶۰ درصد، در سیستان و بلوچستان ۴۸ درصد و در خراسان شمالی ۳۵ درصد کمتر از حد نرمال اعلام شد.

اطلاعات مرکز ملی خشکسالی کشور نشان می‌دهد که استان سیستان و بلوچستان کم‌بارش‌ترین استان کشور طی دو ماه اخیر بوده است. بارش‌ها در این استان ۳۰۸ میلیمتر گزارش شده که حدود ۴ درصد کمتر از میانگین بلند مدت بارش است.

بعد از استان سیستان و بلوچستان، استان‌های هرمزگان و یزد رکورددار کم‌بارش‌ترین استان‌ها طی سال آبی جاری بودند.

درحالی بارش‌ها در ۱۸ استان کشور کمتر از حد نرمال بوده است که بر اساس پیش‌بینی مدل‌های اقلیمی کم‌بارشی در ایران طی ماه‌های آینده کماکان ادامه خواهد داشت.

معاون استاندار خبر داد؛ ۱۵ شهر استان کرمان در وضعیت بحرانی آبی - خبرگزاری

ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۸

ایسنا/کرمان معاون امور عمرانی استاندار کرمان پدیده نشست زمین به علت برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب‌های زیرزمینی، وجود ۱۵ شهر استان در وضعیت بحرانی و ۳ شهر در معرض تنش از نظر تامین منابع آبی و همچنین ممنوعه و ممنوعه بحرانی بودن ۳۷ محدوده مطالعاتی استان را از جمله مشکلات آبی استان کرمان اعلام کرد و گفت: در سطح استان کرمان ۹ هزار و ۵۷۶ حلقه چاه فاقد پروانه داریم که صاحبان آنها وابستگی معیشتی به آنها دارند که باید این موارد نیز در سند سازگاری با کم آبی دیده شوند.

دکتر "سید مصطفی آیت‌اللهی موسوی" ظهر امروز هشتم آذرماه در جلسه کارگروه ملی سازگاری با کم آبی در ارتباط ویدئوکنفرانس با وزارت نیرو با بیان اینکه استان کرمان پهناورترین استان کشور است، گفت: ۶۷ محدوده مطالعاتی آب در استان کرمان داریم که ۶۱ درصد آنها ممنوعه و ۲۹ درصد آن نیز جزء محدوده‌های بحرانی قرار دارند.

وی میزان متوسط بارندگی استان کرمان در ۱۰ سال گذشته را ۱۳۹ میلیمتر عنوان و بیان کرد: وضعیت تبخیر آب در استان کرمان همواره صعودی بوده است و دمای استان طی ۵۰ سال گذشته ۲٫۲ درجه افزایش داشته است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار کرمان بیان کرد: در مناطق دولت آباد و صوغان بیشترین افت سطح آب‌های زیرزمینی را شاهد هستیم و باید مدنظر داشت که از سال ۹۶ تاکنون از سدهای جیرفت، بافت و نساء شهرستان بم بیشتر از آوردهای پیش بینی شده، حقابه زیست محیطی رهاسازی شده است.

این مقام مسئول با تبیین وضعیت چاه‌های مجاز و غیرمجاز استان و در ادامه با بیان اینکه ۸۱٫۷ درصد چاه‌های غیرمجاز استان در جنوب کرمان قرار دارند، عنوان کرد: از سفره‌های زیرزمینی استان کرمان ۶٫۳

میلیارد متر مکعب آب برداشت می‌شود که در مجموع میزان برداشت استان از آب‌های سطح و زیرزمینی ۶,۹ میلیارد متر مکعب است.

موسوی با اشاره به اینکه آب ۱۷۸ شهر و روستا با مشکل شوری آب و در تعدادی از شهرها و روستاهای استان وجود فلزات سنگین در آب را شاهد هستیم، تصریح کرد: در بحث استفاده مجدد از آب در استان (خدمات فاضلابی)، برای ۵ شهر مطالعات اولیه این طرح انجام شده که تعدادی از آنها در حال تکمیل یا اجرا است به طوری که ۱۳,۳ درصد جمعیت استان تحت پوشش خدمات فاضلاب قرار دارند.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار کرمان کاهش شدید سطح آب و نامناسب شدن کیفیت آبخوان‌های تامین کننده آب شرب و عدم وجود مکان‌های مناسب دیگر در جهت آب شرب، وابسته بودن آب شرب و کشاورزی به منابع و خشک شدن اکثر قنوات و کاهش آبدهی و خشک شدن تعدادی از چاه‌ها در طول دهه های اخیر را از جمله مشکلات آبی استان برشمرد افزود: عدم دسترسی ۷۶۰ روستای بالای ۳۰ خانوار با جمعیت بیش از ۱۶۰ هزار نفر به آب آشامیدنی و همچنین آبرسانی سیار به ۸۱۳ روستای استان با جمعیتی بالغ بر ۳۶۴ هزار نفر از دیگر مشکلات آبی در استان کرمان که باید هرچه سریعتر برای رفع این مشکلات اقدامات اساسی صورت گیرد.

وی پدیده نشست زمین به علت برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب‌های زیرزمینی، وجود ۱۵ شهر استان در وضعیت بحرانی و ۳ شهر در معرض تنش از نظر تامین منابع آبی و همچنین ممنوعه و ممنوعه بحرانی بودن ۳۷ محدوده مطالعاتی استان را از دیگر مشکلات آبی استان کرمان اعلام کرد و افزود: در سطح استان کرمان ۹ هزار و ۵۷۶ حلقه چاه فاقد پروانه داریم که صاحبان آنها وابستگی معیشتی به آنها دارند که باید این موارد نیز در سند سازگاری با کم آبی دیده شوند.

به گزارش ایسنا، در این جلسه وزیر نیرو با پیشنهادات استان کرمان در زمینه سازگاری با کم آبی موافقت کرد.

زندگی میلیاردها نفر از مردم جهان تحت تاثیر کمبود آب - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۰۸

آمارها نشان می‌دهد که بیش از سه میلیارد نفر از مردم جهان تحت تاثیر کمبود آب قرار دارند. به گزارش ایسنا، آمارها حاکی از آن است که در حال حاضر کمبود آب در مناطق مختلف جهان، زندگی بیش از سه میلیارد نفر از مردم را تحت تاثیر قرار داده و میزان آب سالم در دسترس برای هر فرد در مدت بیش از دو دهه یک پنجم کاهش داشته است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد حدود ۱٫۵ میلیارد نفر از مردم جهان از کمبود شدید آب یا حتی خشکسالی رنج می‌برند چرا که ترکیبی از عوامل متعدد از جمله نامطلوب بودن وضعیت جوی، افزایش تقاضا و مدیریت ضعیف، کشاورزی را در سراسر جهان با مشکل روبرو کرده است.

در عین حال سازمان ملل هشدار داده است که میلیاردها نفر در جهان با خطر گرسنگی و کمبود گسترده و مزمن مواد غذایی بر اثر ناکامی در حفظ منابع آبی و مقابله با بحران آب و هوایی روبرو هستند.

مدیر کل سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل (FAO) گفت: ما باید کمبود آب ناشی از عدم تعادل بین عرضه و تقاضا برای منابع آب شیرین) و نیز کمبود آبی را که در الگوهای نامناسب بارندگی نشان داده می‌شود، بسیار جدی بگیریم زیرا این‌ها واقعیاتی هستند که همه ما با آن زندگی می‌کنیم و لازم است این موضوع در بحث کشاورزی نیز مورد توجه قرار گیرد.

به گزارش روزنامه گاردین، وی افزود: اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد از جمله از بین بردن گرسنگی و بهبود دسترسی به آب پاک هنوز محقق نشده اما برای بهبود روش‌های کشاورزی در سراسر جهان و مدیریت عادلانه منابع، باید کارهای بیشتری انجام شود.

یک راهکار جدید برای حل مشکل آب در کشور - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۸

هیئت ساماندهی بازارهای محلی آب با هدف برون‌رفت از بحران‌های ادواری آب و ارتقای هر چه بیشتر توسعه پایدار کشور در وزارت نیرو آغاز به کار کرد.

به گزارش ایسنا، مسئله آب به‌عنوان یکی از موضوعات ویژه و حائز اهمیت در صدر اولویت‌های برنامه ششم قرار گرفته و این توجه، متأثر از شرایط خاص کشور، کم‌آبی شدید بسیاری از مناطق، خشکسالی‌های مستمر و آثار زیان‌بار آن بر زیست اجتماعی بلندمدت تمدن ایرانی است.

سیاستگذاری‌های بخش آب نمی‌تواند بی‌توجه به چنین شرایط و اولویتی متکی به رفتار نادرست گذشته استمرار پیدا کند و تغییر پارادایم و نه تغییر جزئی در روش‌های جاری، می‌تواند در تسکین کوتاه مدت مسئله و حل بلندمدت آن موثر باشد.

بر همین اساس تغییر نوع نگاه از مناسبات وابسته به اطلاعات زائیده از محیط کسب و کار ناکارآمد به مناسبات حاصل‌شده از محیط رقابت‌پذیر برای کشف ارزش واقعی آب و تخصیص متکی به آن در دستور قانونگذار (با تمرکز و تاکید بر شکل‌دهی بازارهای محلی آب در برنامه‌ها و قوانین مختلف)، دولت (با تاکید بر بهبود محیط کسب و کار و توسعه رقابت) و وزارت نیرو (با اتخاذ رویه‌ها و برنامه‌های اجرایی برای اصلاح اساسی ساز و کارهای جاری) قرار گرفته است.

کیومرث حیدری - مدیرکل دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق وزارت نیرو در این باره گفت: تدوین و ابلاغ نظام‌نامه ساماندهی و توسعه بازارهای محلی آب یکی از گام‌های بنیادی اصلاح ساز است که در همین راستا تشکیل هیئت ساماندهی و راهبری بازارهای محلی آب، اهتمام جدی وزارت نیرو برای ایجاد زمینه تحقق اهداف را نشان می‌دهد.

به گفته وی در اولین جلسه هیئت ساماندهی بازارهای محلی آب که با حضور اکثریت اعضا برگزار شد،

دبیرخانه این هیئت نیز در ستاد وزارت نیرو تشکیل و کار خود را آغاز کرد. وی با اشاره به استفاده از نظرات کارشناسان و متخصصان در این زمینه گفت: علاقه‌مندان به همفکری و مشارکت در تصمیم‌سازی در این حوزه (توسعه بازارهای محلی آب) می‌توانند نظرات و پیشنهادات خود را به دبیرخانه هیئت (دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق) ارسال کنند. مدیرکل دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق وزارت نیرو اظهار کرد: امیدواریم با بکارگیری موثر ظرفیت این نهاد تازه تاسیس و مشارکت بخش‌های مرتبط در حوزه آب کشور، امکان برون رفت از بحران‌های ادواری آب فراهم آمده و به ارتقای هر چه بیشتر توسعه پایدار کشور منجر شود.

استفاده ۱۰۰ درصدی از آب‌های تجدیدپذیر در کشور - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۰۹

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست ضمن اشاره به فشار بیش از حد روی منابع انرژی در ایران گفت: به‌طور میانگین ما در کشور از ۱۰۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر خود استفاده می‌کنیم.

به گزارش ایسنا، مسعود تجریشی در رویداد کلیماتون که عصر امروز به‌صورت آنلاین برگزار شد ضمن اشاره به اثرات تغییرات اقلیم بر زندگی انسان اظهار کرد: براساس مدل‌های پیش‌بینی به دلیل تغییرات اقلیم زمان وقوع، نحوه ریزش و شدت بارش‌ها در کشور ما تفاوت چشمگیری نسبت به گذشته خواهد داشت. از سوی دیگر بی‌توجهی به آمایش سرزمینی در ایران و بارگذاری‌های اشتباه سبب شده است که همزمان با تغییر اقلیم با مشکلات زیادی مواجه شویم.

وی در ادامه ضمن اشاره به برداشت بیش از حد از آب‌های تجدیدپذیر در کشور ما گفت: در تمام دنیا سقف برداشت از آب‌های تجدیدپذیر ۴۵ درصد است اما در ایران برای مثال در خراسان ۱۲۰ درصد از آب‌های تجدیدپذیر مصرف می‌شود و در ارومیه نیز این رقم ۷۵ درصد است. به‌طور میانگین در کشور ما از ۱۰۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر استفاده می‌شود.

تجریشی با بیان اینکه مصرف بیش از حد سبب شده است که این آب‌های تجدیدپذیر تبدیل به آب‌های تجدیدناپذیر شوند، تصریح کرد: متأسفانه ما در مصرف انرژی هم وضعیت خوبی نداریم و حتی شدت مصرف انرژی در کشور ما بیش از کشور چین است این درحالیست که ما می‌توانیم با اصلاح الگوی مصرف نقش زیادی در بهتر شدن این وضعیت داشته باشیم.

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: گرم شدن مناطق مختلف، از بین

رفتن تالاب‌ها، تولید گازهای گلخانه‌ای، ایجاد گرد و غبار و... از جمله مواردی هستند که می‌توان با تغییر الگوی مصرف نقش به‌سزایی در کنترل آن‌ها داشت.

وی در ادامه با اشاره به اینکه افزایش دما در کشور ما به معنای افزایش نیاز به مصرف آب است، اظهار کرد: این درحالیست که ما با کمبود آب مواجه هستیم و افزایش برداشت از آب‌های سطحی و زیرزمینی به معنای خشک شدن تالاب‌ها و ایجاد گرد و غبار است همچنین فرونشست زمین نیز بر اثر افزایش مصرف آب رخ می‌دهد. برای مثال اکنون در اطراف شهر تهران ۳۵ سانتیمتر نشست زمین داریم.

تجربشی در ادامه تصریح کرد: در ازای یک درجه سانتیگراد افزایش دما، ۱۰ درصد تبخیر و تعرق افزایش می‌یابد یعنی ۱۰۰۰ مترمکعب آب بیشتر برای تولید ۴ تن گندم و تامین امنیت غذایی نیاز داریم. از این‌رو افزایش رقابت آب به معنای تضاد بین کشاورزی و شرب، تضاد بین امنیت غذایی و وارد کردن گندم و تضاد بین تامین نیاز زیست محیطی تالاب‌ها و آب شرب است.

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه از سوی دیگر در مقیاس کوچکتر اثرات تغییر اقلیم در داخل شهرها بسیار بدتر است، گفت: شهرها مانند جزایری هستند که دمای بسیار زیادی دارند. بسیاری از اوقات ما در شهرها با افزایش دمای تابستان مواجه هستیم و به معنای آن است که فشار روی منابع آب و انرژی بیشتر می‌شود. هر کیلووات ساعت مصرف انرژی ۳۳۰ تومان به محیط‌زیست خسارت وارد می‌کند این در حالیست که هر کیلو وات ساعت مصرف انرژی تنها ۱۰۰ تومان هزینه دارد. وی با اشاره به اینکه در این شرایط با افزایش خسارت به اقتصاد و محیط زیست مواجه هستیم، تاکید کرد: در حال حاضر شهرهای ما آسیب پذیر هستند و برای تامین آب در بسیاری از شهرها با مشکل مواجه هستیم همچنین در بسیاری از شهرهای بزرگ مشکل کیفیت منابع آب داریم چراکه فشار روی آب‌های یک کشور ابتدا در کمیت سپس در کیفیت آن تاثیرگذار است. برای مثال در حال حاضر مجبوریم که برای تهران از فواصل دورتری آب تامین کنیم تا این شهر بتواند به حیات خود ادامه دهد همچنین در

تهران ۵ هزار مگاوات کمبود برق داریم. تمامی این‌ها به معنای ناپایداری و از بین رفتن سرزمین است. به گفته تجربی‌های حدود ۱۲ سال پیش طرح جامع مدیریت روان آب‌های سطحی برای شهر تهران طراحی شد. از آنجایی که اکنون با تغییرات اقلیم و بارش‌های ناگهانی مواجه هستیم این زیرساخت‌ها کفایت نمی‌کند و از این‌رو ما نسبت به روان آب‌های سطحی بسیار خسارت پذیر هستیم. معاون محیط‌زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: متأسفانه در هیچ کدام از مطالعات روان آب‌ها اثرات تغییرات اقلیم دیده نشده است. وی با تأکید بر اینکه در آینده آسیب‌پذیری ما نسبت به تغییرات اقلیم افزایش پیدا خواهد کرد، گفت: افزایش مصرف آب و برق فشار بیشتری روی منابع انرژی خواهد آورد البته راه‌حل‌هایی برای حل این معضلات وجود دارد و ما هرچه از دانش خود برای حل این مشکلات بیشتر استفاده کنیم، دانش ما بیشتر می‌شود. تجربی‌های در پایان اظهار کرد: در حال حاضر سازمان حفاظت محیط زیست طرحی برای کل کشور اجرا و آسیب‌پذیری تمام شهرها را نسبت به تغییر اقلیم ارزیابی کرده است. اکنون شهرها در حال رتبه بندی شدن هستند و در آینده نیز راهکارهایی برای افزایش تاب‌آوری آن‌ها ارائه خواهد شد.

در اوج بارندگی پاییزی بدانید؛ در دنیا از ۴۵ درصد آب‌های تجدیدپذیر استفاده می‌کنند، در ایران از ۱۲۰ درصد! | چرا آب باران جمع‌آوری نمی‌شود؟ - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۹

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست ضمن اشاره به فشار بیش از حد روی منابع انرژی در ایران گفت: به‌طور میانگین ما در کشور از ۱۰۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر خود استفاده می‌کنیم.

به گزارش همشهری‌آنلاین و به نقل از ایسنا؛ مسعود تجریشی در رویداد کلیماتون که عصر امروز به‌صورت آنلاین برگزار شد ضمن اشاره به اثرات تغییرات اقلیم بر زندگی انسان اظهار کرد: براساس مدل‌های پیش‌بینی به دلیل تغییرات اقلیم زمان وقوع، نحوه ریزش و شدت بارش‌ها در کشور ما تفاوت چشمگیری نسبت به گذشته خواهد داشت. از سوی دیگر بی‌توجهی به آمایش سرزمینی در ایران و بارگذاری‌های اشتباه سبب شده است که همزمان با تغییر اقلیم با مشکلات زیادی مواجه شویم.

وی در ادامه ضمن اشاره به برداشت بیش از حد از آب‌های تجدیدپذیر در ایران گفت: در تمام دنیا سقف برداشت از آب‌های تجدیدپذیر ۴۵ درصد است اما در ایران برای مثال در خراسان ۱۲۰ درصد از آب‌های تجدیدپذیر مصرف می‌شود و در ارومیه نیز این رقم ۷۵ درصد است. به‌طور میانگین در کشور ما از ۱۰۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر استفاده می‌شود.

تجریشی با بیان اینکه مصرف بیش از حد سبب شده است که این آب‌های تجدیدپذیر تبدیل به آب‌های تجدیدنپذیر شوند، تصریح کرد: متأسفانه ما در مصرف انرژی هم وضعیت خوبی نداریم و حتی شدت مصرف انرژی در کشور ما بیش از کشور چین است این درحالیست که ما می‌توانیم با اصلاح الگوی مصرف نقش زیادی در بهتر شدن این وضعیت داشته باشیم.

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: گرم شدن مناطق مختلف، از بین رفتن تالاب‌ها، تولید گازهای گلخانه‌ای، ایجاد گرد و غبار و... از جمله مواردی هستند که می‌توان با تغییر الگوی مصرف نقش به‌سزایی در کنترل آن‌ها داشت.

وی در ادامه با اشاره به اینکه افزایش دما در کشور ما به معنای افزایش نیاز به مصرف آب است، اظهار کرد: این درحالیست که ما با کمبود آب مواجه هستیم و افزایش برداشت از آب‌های سطحی و زیرزمینی به معنای خشک شدن تالاب‌ها و ایجاد گرد و غبار است همچنین فرونشست زمین نیز بر اثر افزایش مصرف آب رخ می‌دهد. برای مثال اکنون در اطراف شهر تهران ۳۵ سانتیمتر نشست زمین داریم.

تجربشی در ادامه گفت: در ازای یک درجه سانتیگراد افزایش دما، ۱۰ درصد تبخیر و تفرق افزایش می‌یابد یعنی ۱۰۰۰ مترمکعب آب بیشتر برای تولید ۴ تن گندم و تامین امنیت غذایی نیاز داریم. از این رو افزایش رقابت آب به معنای تضاد بین کشاورزی و شرب، تضاد بین امنیت غذایی و وارد کردن گندم و تضاد بین تامین نیاز زیست محیطی تالاب‌ها و آب شرب است.

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه از سوی دیگر در مقیاس کوچکتر اثرات تغییر اقلیم در داخل شهرها بسیار بدتر است، گفت: شهرها مانند جزایری هستند که دمای بسیار زیادی دارند. بسیاری از اوقات ما در شهرها با افزایش دمای تابستان مواجه هستیم و به معنای آن است که فشار روی منابع آب و انرژی بیشتر می‌شود. هر کیلو وات ساعت مصرف انرژی ۳۳۰ تومان به محیط زیست خسارت وارد می‌کند این در حالیست که هر کیلو وات ساعت مصرف انرژی تنها ۱۰۰ تومان هزینه دارد.

وی گفت: در این شرایط با افزایش خسارت به اقتصاد و محیط زیست مواجه هستیم، در حال حاضر شهرهای ما آسیب پذیر هستند و برای تامین آب در بسیاری از شهرها با مشکل مواجه هستیم همچنین در بسیاری از شهرهای بزرگ مشکل کیفیت منابع آب داریم چراکه فشار روی آب‌های یک کشور ابتدا در

کمیت سپس در کیفیت آن تاثیرگذار است. برای مثال در حال حاضر مجبوریم که برای تهران از فواصل دورتری آب تامین کنیم تا این شهر بتواند به حیات خود ادامه دهد همچنین در تهران ۵ هزار مگاوات کمبود برق داریم. تمامی این‌ها به معنای ناپایداری و از بین رفتن سرزمین است.

به گفته تجربی حدود ۱۲ سال پیش طرح جامع مدیریت روان آب‌های سطحی برای شهر تهران طراحی شد: از آنجایی که اکنون با تغییرات اقلیم و بارش‌های ناگهانی مواجه هستیم این زیرساخت‌ها کفایت نمی‌کند و از این‌رو ما نسبت به روان آب‌های سطحی بسیار خسارت پذیر هستیم. متأسفانه در هیچ کدام از مطالعات روان آب‌ها اثرات تغییرات اقلیم دیده نشده است.

وی گفت: در آینده آسیب‌پذیری ما نسبت به تغییرات اقلیم افزایش پیدا خواهد کرد، افزایش مصرف آب و برق فشار بیشتری روی منابع انرژی خواهد آورد البته راه‌حلهایی برای حل این معضلات وجود دارد و ما هرچه از دانش خود برای حل این مشکلات بیشتر استفاده کنیم، دانش ما بیشتر می‌شود.

تجربیشی در پایان اظهار کرد: در حال حاضر سازمان حفاظت محیط زیست طرحی برای کل کشور اجرا و آسیب‌پذیری تمام شهرها را نسبت به تغییر اقلیم ارزیابی کرده است. اکنون شهرها در حال رتبه بندی شدن هستند و در آینده نیز راهکارهایی برای افزایش تاب‌آوری آن‌ها ارائه خواهد شد.

گزارش؛ ایران بشدت تحت تاثیر تغییرات اقلیم است - خبرگزاری میزان مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۰۹

با قرار گرفتن ایران در کمربند خشک و نیمه‌خشک جهان و با استناد به نتایج پژوهش‌ها و مدل‌سازی‌ها، ایران تحت تاثیر تغییر اقلیم است.

خبرگزاری میزان- مدیرکل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران با تاکید بر اینکه شرایط متفاوت و تغییرات اقلیم در جهان رخ می‌دهد و معتقد است، حرکت در مسیر بهبود کیفیت زیست‌پذیری شهرها از جمله ضروریاتی است که برای کاهش تبعات و پیامدهای آتی ناگزیر باید به آن توجه کرد.

همچنین معتقد است، مسیری که مهمترین مولفه آن درک این واقعیتی است که انسان شهرنشین علی‌رغم دستاوردهای بزرگ خود نیازمند برقراری ارتباطی تنگاتنگ با طبیعت و محیط زیست و تبعیت از نظام حاکم بر آن است، وقتی صحبت از تغییر اقلیم به میان می‌آید معمولا موضوع مقابله با انتشار گازهای

گلخانه‌ای و کاهش آن‌ها مطرح می‌شود و متأسفانه مقوله تاب‌آوری و سازگاری به‌عنوان محوری مهم در مقابل این پدیده مغفول می‌ماند در حالی که این موضوع برای کشورهای همچون ایران که بسیار متأثر از پیامدهای تغییر اقلیم هستند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

از طرف دیگر کارشناسان معتقدند، با قرار گرفتن ایران در کمربند خشک و نیمه‌خشک جهان و با استناد به نتایج پژوهش‌ها و مدل‌سازی‌ها، کاهش میزان بارندگی در ایران در یک دهه گذشته را تحت تأثیر تغییر اقلیم می‌داند.

متخصصان معتقدند، کاهش ازن دلیل اصلی است که منجر به تغییرات آب و هوایی و گرمایش جهانی می‌شود، بر اساس نظر دانشمندان مواجهه با گرمایش جهانی به این معنی است که ما در یک زمان با دیگر گرفتاری‌های زیست محیطی مواجه خواهیم شد، که بحران‌هایی غیر قابل حل بوجود خواهد آورد.

گازهای گلخانه‌ای در اثر فعالیت‌های انسانی به اتمسفر رها می‌شوند، زمانی که سوخت‌های فسیلی برای تولید انرژی استفاده شده و جنگل‌ها قطع و سوزانده می‌شوند، آلاینده‌هایی که در اثر فعالیت‌های صنعتی رها می‌شوند و انتشار می‌یابند، میزان زیاد انتشار دی‌اکسید کربن و از جمله سوزاندن سوخت‌های فسیلی و جنگل‌زدایی، نابودی ریه‌های تنفسی زمین و در نتیجه رشد انتشار ذرات آلاینده، حاکی از فعالیت‌های صنعتی انسان که اصلیت‌ترین عامل بحران‌های بوجود آمده زیست محیطی است.

گازهای گلخانه‌ای اصلی شامل بخار آب، دی‌اکسید کربن (CO_2)، ازن تروپوسفری (O_3)، متان (CH_4)، اکسید نیتروس (N_2O)، گازهای صنعتی (هالوکربن‌ها) و ... می‌باشند که بجز گازهای صنعتی بقیه آن‌ها به طور طبیعی ایجاد می‌شوند و در مجموع کمتر از یک درصد گازهای اتمسفر را تشکیل می‌دهند این مقدار از گازها برای ایجاد اثر گلخانه‌ای و حفظ طبیعی دمای کره زمین در حدود ۳۰ درجه سانتیگراد بیشتر از دمای ضروری جهت حیات بر روی کره زمین کافی است.

در حالی که نابهنجاری‌های زیست محیطی و به دنبال آن نگرانی‌های شدیدی را برای زندگی امروز

بوجود آورده است، نگرانی‌هایی از قبیل معیشتی، آلودگی، شیوع بیماری‌های مسری، استفاده از مواد ضد عفونی کننده نه تنها محیط زیست را تهدید میکند، بلکه آسیب‌های جبران ناپذیری به محیط زیست و چرخه اکوسیستم میزند که نگرانی‌هایی میان دوستداران محیط زیست و متفکران و مصلحان اجتماعی را فراهم نموده است.

روش‌های احتراق سوخت باعث تولید مواد گازهای گلخانه‌ای و همچنین آئروسل می‌شود، اما در حالی که گازهای گلخانه‌ای و به خصوص دی اکسید کربن دارای مدت و طول عمر و حضوری در حدود یک قرن در جو کره زمین است، ماهیت منابع انتشار در بخش انرژی یا به صورت احتراق و انتشارات فرار بوده و یا انتشار بدون احتراق. بر این اساس نیاز به تعریف دقیقی از احتراق است. صنایع کلیدی موثر در انتشار گازهای گلخانه‌ای بر اساس دستورالعمل محاسبه موجودی انتشار IPCC عبارتند از: صنایع معدنی، تولید سیمان و کلینکر، تولید آهک و گچ، تولید شیشه/ تولید فلزات، تولید آهن و فولاد و آلیاژهای فولادی، آلومینیوم/ صنایع شیمیایی، تولید آمونیاک، اسید نیتریک و اسید آدی پیک و ... می‌باشد.

گفت‌وگو| آب شیرین کن‌ها؛ راهی برای مقابله با بحران کم آبی - خبرگزاری میزان

مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۰

کارشناس منابع آب استفاده از آب شیرین کن‌ها را به عنوان بخشی از راهبرد مقابله با بحران کم آبی عنوان کرد و گفت: سازگاری با محیط زیست بهترین شیوه برای مقابله با کم آبی است.

رضا احمدی در گفت‌وگو با میزان، با اشاره به طرح انتقال آب خلیج فارس به فلات مرکزی اظهار کرد: موقعیت جغرافیای ایران و عبور نوار بیابانی از مرکز فلات ایران، استان‌های این مناطق را با کمبود منابع آبی مواجه کرده و افزایش جمعیت در این مناطق مشکلات را دو چندان کرده، به همین منظور از سال گذشته نیز بحث انتقال آب دریا به این مناطق مطرح بوده است.

این کارشناس منابع آب بیان کرد: رشد جمعیت و تمرکز آن در مناطق شهری باعث افزایش سرانه آب در این مناطق شده و کشاورزی سنتی نیز مزید بر کمبود آب در این مناطق شده است.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: مصرف آب در بخش کشاورزی بالغ بر ۹۰ درصد است و کشت‌های قرقابی و کاشت محصولات آب بر مانند سیب و هندوانه که اصولاً با طبیعت ایران تطبیق ندارد باعث پایین آمدن سطح آب هوای زیرزمینی می‌شود.

وی با اشاره به طرح‌های انتقال آب در کشور عنوان کرد: طرح‌های انتقال آب باعث رفاه مقطعی و غیر واقعی در مقصد می‌شود به این معنی که امکان همسان سازی با طبیعت را از مردم می‌گیرد و توهم آبی را به وجود می‌آورد.

احمدی بیان کرد: انتقال آب بین حوزه‌ای زمانی توجیه پذیر خواهد بود که برای شرب استفاده شود، اما انتقال برای فعالیت صنعتی باعث تمرکز جمعیت در نقطه مقصد خواهد شد.

این کارشناس حوزه آب بیان کرد: استفاده از آب شیرین کن در کشورهای حوزه خلیج فارس از

دهه‌های گذشته آغاز شده و با پیشرفت علم هزینه‌های نمک زدایی کاهش یافته است، اما شرایط جغرافیای کشور برای استفاده مستمر از این منابع نسبت به کشورهای حوزه خلیج فارس متفاوت است. این استاد دانشگاه بیان کرد: طرح‌های انتقال بین حوزه‌ای آب، باید به عنوان آخرین گزینه مورد استفاده قرار گیرد و اولویت بر سازگاری با محیط زیست و مدیریت مصرف آب در کشور باشد، کاری که نسل‌های گذشته در ایران به خوبی آن را اجرا کردند. وی افزود: مکان یابی برای ساخت صنایع آب بر مانند ذوب آهن نیازمند بازنگری است و باید این بخش از صنایع را در کنار سواحل که دسترسی مناسبی به منابع دریا وجود دارد احداث شود.

حجم بارش‌ها به مدار صعودی بازگشت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۰

دنیای اقتصاد: وضعیت بارش‌های کشورهای از ابتدای سال آبی جاری (مهر ۹۹) که تا پیش از این رشد منفی داشت، در هشتمین روز آذرماه با رشد ۲ درصدی مثبت شد. تازه‌ترین گزارش شرکت مدیریت منابع آب ایران از وضعیت بارش‌ها در سال آبی جاری که از مهرماه آغاز شده، بیانگر آن است که میزان بارش به ۴۴/۲ میلی‌متر رسیده است.

حجم بارش‌ها به مدار صعودی بازگشت

به گزارش «ایرنا»، رسیدن بارش‌ها به ۴۴/۲ میلی‌متر درحالی است که پارسال و در همین بازه زمانی میزان بارش رخ داده ۴۳/۶ میلی‌متر بوده که رشد مثبت ۲ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین این میزان بارش در حالی است که در دو ماه ابتدایی سال آبی جاری با وجود بارش‌های به نسبت خوب، رشد بارش منفی بوده است به گونه‌ای که رضا اردکانیان، وزیر نیرو هم به کاهش بارش نسبت به پارسال اذعان کرده بود. وضعیت بارش در کشور گرچه با رشد مثبت همراه شده، اما همچنان از ۶ حوضه اصلی آبریز شامل دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان، دریاچه ارومیه، فلات مرکزی، مرزی شرق و قره قوم چهار حوضه همچنان با کاهش بارش روبه‌رو هستند. آبریز دریای خزر، فلات مرکزی، مرزی شرق و قره قوم چهار حوضه‌ای محسوب می‌شوند که وضعیت بارش در آنها نسبت به مدت مشابه پارسال یعنی از ابتدای مهر تا ۸ آذرماه با کاهش همراه است. حوضه آبریز دریای خزر از ابتدای مهر تا ۸ آذرماه در حالی ۱۰۲/۹ میلی‌متر بارندگی داشت که پارسال و در همین بازه زمانی میزان بارش آن ۱۰۴/۴ میلی‌متر بود که کاهش یک درصدی را نشان می‌دهد. همچنین در حوضه آبریز فلات مرکزی تا هشتم آذرماه امسال ۲۳ میلی‌متر بارندگی رخ داده درحالی که بارش‌های پارسال آن ۳۰/۱ میلی‌متر بود و رشد منفی ۲۴ درصدی را دارد.

حوضه آبریز مرزی شرق هم از ابتدای سال آبی جاری تا هشتم آذرماه ۸/۶ میلی‌متر بارندگی داشته و این درحالی است که میزان بارش‌های پارسال این حوضه ۲۰ میلی‌متر بود و نشان‌دهنده رشد منفی به میزان ۵۷ درصدی است. بارش‌های حوضه آبریز قره قوم هم تا هشتم آذرماه ۲۳/۹ میلی‌متر گزارش شده در حالی که پارسال در همین بازه زمانی ۳۲/۱ میلی‌متر بارندگی داشت که رشد منفی ۲۶ درصدی را نشان می‌دهد. دو حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان و دریاچه ارومیه هم رشد مثبت بارش‌ها را تجربه کردند. میزان بارش‌ها در حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان از ابتدای سال آبی جاری تا هشتم آذرماه به رقم ۶۴/۹ میلی‌متر در حالی رسید که پارسال در همین بازه زمانی ۵۳/۱ میلی‌متر بارندگی داشت که رشد مثبت ۲۲ درصدی یافت. بهترین رشد بارش‌ها مربوط به حوضه آبریز دریاچه ارومیه است.

اوضاع دریاچه ارومیه چطور است؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۰

موجوی آب دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی جاری تا پایان هفته گذشته سه میلیارد و ۲۱ میلیون متر مکعب اعلام شده در این میان نیز ۳۲۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان جهت ادامه پروژه‌های طرح ملی نجات دریاچه ارومیه برای سال ۱۳۹۹ تخصیص یافته است.

به گزارش ایسنا، در حال حاضر سطح تراز دریاچه ارومیه ۱۲۷۱,۲۲ است که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته سه سانتیمتر کمتر است همچنین بر اساس آخرین گزارش‌ها وسعت دریاچه ارومیه ۲۷۵۰ کیلومتر مربع و حجم آب آن سه میلیارد و ۲۱ میلیون مترمکعب برآورد شده است. همچنین تازه‌ترین گزارش منتشره از سوی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران نشان می‌دهد موجودی آب دریاچه ارومیه نسبت به زمان مشابه پارسال که سه میلیارد و ۲۶ میلیون متر مکعب بوده کاهش ناچیزی را نشان می‌دهد.

علاوه بر این وسعت دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی جاری تا هفتم آذر ماه به رقم ۲۷۶۷ کیلومتر مربع رسید. پارسال و در همین بازه زمانی وسعت دریاچه ۲۷۸۵ کیلومتر مربع بود، که کاهش ۱۷,۷۵ کیلومتری را نشان می‌دهد.

در خصوص اقدامات صورت گرفته برای سر و سامان دادن به دریاچه ارومیه سرخوش - مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه با اشاره به اینکه از آذر ماه تمام سردهنه‌های حوضه آبریز اعم از سدها و رودخانه‌های منتهی به دریاچه بسته می‌شوند تا حق‌آبه زیست محیطی دریاچه به پیکره آن برسد، تصریح کرد: از این‌رو از آذر ماه امسال تا اردیبهشت ماه سال آینده از سدها و رودخانه‌ها به سمت دریاچه ارومیه رهاسازی آب خواهیم داشت.

بنا بر اعلام وزارت نیرو، وی با بیان اینکه نامه‌نگاری‌ها برای رهاسازی آب از چند روز آینده صورت

گرفته است، گفت: کارگروهی برای مشخص کردن منابع و مصارف سدها در استان آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی وجود دارد که پس از برآورد منابع و مصارف حق‌آبه زیست محیطی دریاچه را مشخص و طی شش ماه آن را رهاسازی می‌کند.

مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه ادامه داد: از سوی دیگر قرار است که امسال پروژه‌های سخت‌افزاری انتقال آب به پیکره دریاچه ارومیه از جمله پروژه انتقال آب زاب، احداث تصفیه‌خانه‌ها و... به بهره‌برداری برسد که به تدریج با بهره‌برداری این پروژه‌ها حجم آب دریاچه نیز بیشتر خواهد شد. سرخوش با تأکید بر اینکه برخی اقدامات احیای دریاچه ارومیه باید حتی پس از رسیدن آن به تراز اکولوژیک خود ادامه داشته باشد، تصریح کرد: تغییر شیوه آبیاری اراضی کشاورزی، جایگزینی محصولات کم‌آبر کشاورزی با محصولاتی که به آب زیادی نیاز دارند، توسعه کشت گیاهان دارویی و... از جمله این اقدامات است. چنانچه اجرای این پروژه‌ها تداوم داشته باشد حق‌آبه دریاچه ارومیه پایدار خواهد بود، در غیر این صورت خطراتی آن را تهدید خواهد کرد.

وی با بیان اینکه پروژه‌های اجرایی و فرهنگی - اجتماعی ستاد احیای دریاچه ارومیه بطور فعال در حال اجرا هستند، افزود: طرح‌های بزرگ سازه‌ای نظیر تصفیه‌خانه ارومیه و خط انتقال آن به دریاچه ارومیه دی ماه امسال افتتاح خواهد شد و سالانه ۵۲ میلیون متر مکعب پساب تصفیه شده از این طریق به دریاچه ارومیه منتقل خواهد شد.

آبخیزداری عامل بازگشت روستاییان مهاجر به محل سکونتشان - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۱۱

رییس سازمان جنگل‌ها گفت: امروز می‌گویند آبخیزداری معجزه می‌کند که تعبیر درستی است زیرا انجام اقدامات آبخیزداری سبب شده است بسیاری از ساکنان روستاها که بر اثر خشکسالی و بی‌آبی مهاجرت کرده بودند با احیای قنات‌ها و چشمه‌سارها دوباره به سکونتگاه اصلی خود برگردند.

به گزارش ایسنا مسعود منصور در آستانه روز جهانی خاک در نشست مجازی همکاری مشترک با رییس سازمان بنیاد مسکن برای نجات روستاها و سکونتگاه‌های درگیر مخاطره فرسایش خندقی (گرگروها) در منطقه دشتیاری چابهار استان سیستان و بلوچستان گفت: فصل مشترک همکاری سازمان جنگل‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، معیشت روستاییان و سکونتگاه‌های آنان است. معیشت و زندگی عمده روستاییان به شرایط آب و خاک و دامداری و کشاورزی وابسته است و اگر این معیشت در معرض تهدیدات قرار بگیرد، سکونت روستاییان پایدار نخواهد ماند.

رییس سازمان جنگل‌ها افزود: فرسایش خندقی خاک یا به زبان محلی «گرگروها» امروز یکی از چالش‌های اساسی کشاورزان و روستاییان شهرستان‌های چابهار و دشتیاری است و اگر جلوی خسارت این پدیده گرفته نشود می‌تواند موجب مهاجرت و جابجایی سکونتگاه مردم روستا شود.

منصور همچنین خاطرنشان کرد: منابع طبیعی اقدامات بیولوژیک، مکانیکی و بیومکانیکی قابل توجهی را در قالب فعالیت‌های آبخیزداری در سراسر کشور و به‌ویژه در منطقه دشتیاری و چابهار انجام داده است اما این اقدامات بدون مشارکت سایر دستگاه‌ها و بنیاد مسکن از پیشرفت چشمگیری برخوردار نخواهد شد.

وی خطاب به رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی گفت: امروز می‌گویند آبخیزداری معجزه می‌کند که

تعبیر درستی است زیرا اقدامات آبخیزداری سبب شده است بسیاری از ساکنان روستاها که بر اثر خشکسالی و بی‌آبی مهاجرت کرده بودند با احیای قنات‌ها و چشمه‌سارها مجدداً توانستند به سکونتگاه اصلی خود برگردند.

رییس سازمان جنگل‌ها از رییس بنیاد مسکن خواست برای نجات روستا و مردمان دشتیاری و مقابله با پدیده فرستایش خندقی و گرگ‌روها اقدامی مشترک را آغاز کند.

وی افزود: سازمان جنگل‌ها اعتبارات زیادی را برای مقابله با فرسایش خندقی دشتیاری اختصاص داده است اما این به تنهایی کافی نخواهد بود.

به گفته رییس سازمان جنگل‌ها ۷۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیارد تومان برای نجات اراضی کشاورزی، سکونتگاه‌ها و زیرساخت‌های روستاهای دشتیاری و چابهار اعتبار لازم است و ضرورت دارد بنیاد مسکن نیز از منابع قابل تخصیص در این حوزه مشارکت کند.

رییس سازمان جنگل‌ها به سیل‌های سال گذشته اشاره کرد که بسیاری از استان‌های کشور دچار آن شدند و خسارت زیادی دیدند و گفت: سازمان جنگل‌ها نقاط بحرانی ۱۱ استان کشور را شناسایی کرده و در سطح ۲۶۰ هزار هکتار عملیات آبخیزداری انجام داده است تا مردم در بارندگی‌های سال جاری شاهد آثار آن در کاهش خسارت باشند.

وی برای اجرایی شدن اقدامات لازم برای نجات روستاییان و کشاورزان منطقه دشتیاری پیشنهاد تشکیل کارگروهی متشکل از مدیران آبخیزداری سازمان جنگل‌ها و بنیاد مسکن و مشاوران ذیربط را داد و از آنان خواست هرچه سریعتر اولویت‌های اجرایی را مشخص کنند تا دیگر اقدامات نظیر تامین منابع اعتباری انجام شود.

علیرضا تابش - رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - در این نشست مجازی گفت: فعالیت‌های آبخیزداری با توجه به کارکردهایی که دارد از اهمیت بالایی برخوردار است.

وی افزود: سیل و پدیده گالی امرار معاش مردم را با تهدید و مشکل اساسی مواجه کرده است و نیاز است که یک سری اقدامات مشترک فیزیکی با همکاری دو سازمان در اطراف روستاهای مورد نظر صورت گیرد. محصول نشست مشترک دو سازمان باید این باشد که مهندسین مشاور نقشه راه را در محدوده این روستاها تبیین کنند تا دستگاه‌های اجرایی در این طرح کلی نقش آفرینی کنند.

به گزارش مرکز اطلاع رسانی سازمان جنگل‌ها، ریس سازمان بنیاد مسکن از سازمان جنگل‌ها خواست خط و مشی‌ها را مشخص کند تا با مهندسان مشاور قرارداد لازم بسته شود و کارها قابلیت اجرایی پیدا کند.

انسداد ۸۵۸ حلقه چاه غیرمجاز آب در تهران - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۱

از ابتدای سال تاکنون ۸۵۸ حلقه چاه غیرمجاز در استان تهران مسدود شده که بیشترین تعداد، مربوط به شهرستان‌های تهران و پردیس و شهریار بوده، همچنین طبق اعلام مجری طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی شرکت آب منطقه‌ای تهران در همین زمان ۲۰۸ عدد کنتور هوشمند روی چاه‌های مجاز دارای پروانه بهره‌برداری نصب شده است.

به گزارش ایسنا، با توجه به افت روز افزون سطح آب‌های زیرزمینی و ممنوعیت توسعه بهره‌برداری جهت مصارف کشاورزی و محدودیت‌های استفاده از منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی و نظر به تغییر نگرش وزارت نیرو از طرح‌های سازه‌ای به طرح‌های پیشگیرانه مانند طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی، جلوگیری از تخلفات منابع آبی در محدوده عملکرد شرکت آب منطقه‌ای تهران امری ضروری است.

در همین راستا از ابتدای سال جاری تاکنون، ۲۰۸ عدد کنتور هوشمند روی چاه‌های مجاز دارای پروانه بهره‌برداری نصب شده است که طبق گفته‌های حمید شاهرخ‌نیا - مجری طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی شرکت آب منطقه‌ای تهران هدف از این اقدام مدیریت مصرف آب در بخش کشاورزی، صنعت و خدمات است؛ چرا که با نصب کنتورهای هوشمند در طول سال، میزان آب استحصال‌ی هر چاه سنجش شده و در صورت اضافه برداشت هشدارهای لازم به بهره‌بردار داده می‌شود.

به گفته وی از ابتدای سال تاکنون، ۴۷ دستگاه حفاری غیر مجاز نیز توقیف شده است که امور منابع آب دماوند با ثبت ۱۹ مورد توقیف دستگاه غیر مجاز عملکرد خوبی را در این حوزه رقم زده است.

شاهرخ‌نیا به انجام ۲۷ مورد عملیات تقلیل منصوبات چاه‌های مجاز توسط امورهای منابع آب استان اشاره کرد و گفت: با این اقدامات، از اضافه برداشت دو میلیون و ۵۱۸ هزار متر مکعب آب از سفره‌های

آبی استان تهران جلوگیری به عمل آمده است.

طبق اعلام وزارت نیرو، مجری طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی شرکت آب منطقه‌ای تهران با بیان اینکه تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی وظیفه اصلی و یکی از تکالیف قانونی ما است، افزود: امیدواریم در فرصت باقی مانده تا پایان سال جاری، با همت هر چه بیشتر درهمه ارکان شرکت، مسائل مربوط به صیانت از منابع آب با جدیت بیش از پیش پیگیری شود.

شاهرخ نیا گفت: مقرر شده با انعقاد تفاهم‌نامه‌ای با شرکت‌های کنتورسازی در قالب تسهیلات امکان نصب کنتورهای حجمی هوشمند آب و برق برای بهره‌برداران مهیا شود.

بیش از ۳۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز در کشور وجود دارد

این صحبت‌ها در حالی است که در حال حاضر بیش از ۳۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز در کشور وجود دارد که طبق اعلام مسوولان در سال گذشته بیش از ۱۰ هزار حلقه چاه بسته شده است.

سالانه ۶٫۵ میلیارد متر مکعب از مخازن آب زیرزمینی کشور اضافه برداشت صورت می‌گیرد که این امر باعث شده هم اکنون کسری تجمعی مخازن آب زیرزمینی کشور به نزدیک ۱۴۰ میلیارد متر مکعب برسد که رقمی قابل توجه است. این میزان برداشت چیزی فراتر از میزان آب تجدیدپذیر کشور تخمین زده شده چراکه میزان آب تجدیدپذیر بر اساس متوسط بارشهای بلندمدت در کشور تعریف می‌شود که رقم آن براساس متوسط بارشهای ۴۵ ساله، حدود ۱۳۰ میلیارد متر مکعب در سال است.

از سوی دیگر در سالهای اخیر که درگیر خشکسالی بوده و با کاهش بارندگی مواجه شدیم، میزان منابع آب تجدیدپذیر کشور به نزدیک ۱۰۵ میلیارد متر مکعب نیز رسید و این رقم بستگی به میزان بارندگی سالانه متفاوت است، در حالی که طبق اعلام زهرایی - دبیر کارگروه ملی سازگاری با کم آبی وزارت نیرو - حدود ۳۲۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز در کشور وجود دارد و حدود نیمی از چاه‌های غیرمجاز کم

عمق و در شمال کشور از جمله استان‌های گیلان و مازندران و همچنین استانهای شمال غرب کشور بوده و مابقی چاه‌ها نیز در سایر استان‌ها پراکنده هستند.

وی با بیان این که در استان‌های شمالی و شمال غربی عمده اضافه برداشت از منابع آب زیرزمینی از همین چاه‌های غیرمجاز صورت می‌گیرد، گفت: در استانهای جنوب و جنوب شرقی نیز بین ۵۰ تا ۸۸ درصد برداشتهای غیرمجاز از منابع آب زیرزمینی از چاههای غیرمجاز انجام است. همچنین در برخی مناطق دیگر کشور مانند نوار شرقی و فلات مرکزی، عمده اضافه برداشتی که از منابع آب زیرزمینی صورت می‌گیرد مربوط به اضافه برداشت آب از چاه‌های مجاز است.

بر اساس آخرین آمار اعلام شده استان یزد با حدود دو برابر برداشت نسبت به آب قابل برنامه‌ریزی اعلام‌شده توسط وزارت نیرو رکورددار در این حوزه است و پس از آن استان‌های نوار شرقی کشور از جمله خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان با ۱۶۰ تا ۱۸۰ درصد اضافه برداشت از منابع آب زیرزمینی در رده‌های بعدی قرار دارند.

اما استان‌های شمالی در حاشیه دریای خزر و استان‌های شمال غربی وضعیت بهتری در این زمینه دارند، اما میزان اضافه برداشت در آن‌ها نیز بین ۱۰ تا ۳۰ درصد بیشتر از آب قابل برنامه‌ریزی است که همین امر باعث شده منابع آب زیرزمینی در استان‌های مختلف کشور دچار ناپایداری شود.

طی ۲۰ سال گذشته، ۱۳۰ میلیارد مترمکعب از منابع آبهای زیرزمینی کشور برداشت شده که این آمار بیانگر اهمیت توجه به آبهای زیرزمینی و نجات این مایه حیاتی است.

آب دریای عمان هشت سال دیگر به خراسان رضوی می‌رسد - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۲

مدیر پروژه شیرین‌سازی و انتقال آب از دریای عمان گفت: تا رسیدن به زمان بهره‌برداری چیزی نزدیک به هفت یا هشت سال نیاز است تا بتوانیم آب را به خراسان برسانیم.

به گزارش همشهری آنلاین به نقل از باشگاه خبرنگاران جوان، ماجرای کمبود آب در ایران به‌ویژه استان‌های شرقی و مرکزی چنان جدی شده که شورای عالی آب در مصوبه‌ای انتقال آب از دریاها را برای استفاده در این استان‌ها تصویب کرد، مصوبه‌ای که انتقال آب از هرمزگان به فلات مرکزی (که آبان امسال به بهره‌برداری رسید) و انتقال آب از دریای عمان به سه استان شرقی بخش‌های مهم آن هستند.

بر اساس آنچه مسئولان پروژه انتقال آب از دریای عمان اعلام کرده‌اند اجرای این پروژه دو میلیارد و ۲۰۰ یورو هزینه دارد و نه تنها صنایع بسیار زیادی را در مسیر این انتقال فعال می‌کند، بلکه به بخش زیادی از تنش‌های آبی در این سه استان به ویژه سیستان و بلوچستان پایان می‌دهد.

انتقال آب، بدون وابستگی

علی عبداللهی مدیر پروژه شیرین‌سازی و انتقال آب از دریای عمان گفت: در خطوط انتقال، لوله‌ها و شیرآلات هیچ‌گونه وابستگی به کشورهای خارجی نداریم و با وجود تحریم‌ها به مشکل برنخواهیم خورد و بدون فوت وقت پیش خواهیم رفت. بخش زیادی از آب شیرین‌کن‌ها هم از کشور چین تأمین می‌شوند و از این نظر هم امیدواریم که مشکلی سد راه این پروژه ملی نشود. اکنون دو صنعت بزرگ در سیستان و بلوچستان و خراسان رضوی از مشتری‌های پروپاقرص انتقال آب دریای عمان هستند، صنعت به آب و برق وابسته است و اگر این دو نباشند، طبیعی است که صنعتی به وجود نیاید.

وی افزود: معادن پُرشماری هم هستند که یکی از نیازهای اولیه آنها راه‌اندازی آب است و اگر این نیازشان

تأمین شود، کار آنها هم شروع خواهد شد و اشتغال‌زایی خوبی صورت خواهد گرفت، ضمن این که اکنون پتروشیمی مکران و مجتمع سنگ آهن سنگان خواف به قدری به این آب نیاز دارند که آن را از ما پیش خرید کرده‌اند. براساس آمار و ارقام و پیش‌بینی‌های انجام‌شده، ما چیزی در حدود ۲۵۰ میلیون متر مکعب آب در سال به صنایع تخصیص خواهیم داد که رقم شایان توجهی خواهد بود.

آبرسانی به سه استان کم‌آب

مدیر پروژه شیرین‌سازی و انتقال آب از دریای عمان با اشاره به این که در جریان این پروژه نه فقط به خراسان رضوی و شهر مشهد که به سه استان شرقی کشور به صورت کامل آبرسانی خواهد شد، تاکید کرد: یکی از اشتباه‌هایی که درباره انتقال آب از دریای عمان وجود دارد این است که همه فکر می‌کنند قرار است همه حجم آب انتقالی از این منبع آبی سهم خراسان رضوی و مشهد شود، درحالی که این طور نیست و همه سه استان شرقی کشور، یعنی سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و رضوی، با چیزی نزدیک به ۱۱ میلیون نفر جمعیت از این پروژه برخوردار خواهند شد و تنش‌های آبی، مشکلات امنیتی و مهاجرت‌های گسترده‌ای که به دلیل کمبود آب در این استان‌ها وجود داشت تا حد زیادی مرتفع خواهد شد.

عبداللهی با تأکید بر این که انتقال آب از دریای عمان جزو پروژه‌های برنامه‌ریزی منابع آبی بلندمدت است و بیش از ۱۰ هزار جلد مطالعات فنی و مهندسی پشت آن است، اظهار کرد: یکی از منابع اصلی تأمین آب سیستان و بلوچستان و خراسان رود هیرمند و هریرود است که هر دو از افغانستان سرچشمه می‌گیرند. اگر این کشور سدسازی‌هایش را ادامه دهد یا هر زمان اراده کند، می‌تواند حقابه ایران را قطع و ما را دچار مشکل کند. اجرایی شدن انتقال آب از دریای عمان باعث می‌شود که دغدغه‌های ما در این باره بسیار کم شود. در کنار آن بخش زیادی از مشکلات آبی فعلی سیستان و بلوچستان هم در این پروژه و با ۲۳۰ میلیون لیتر آبی که به این استان اختصاص داده می‌شود، حل خواهد شد.

سیل چگونه ۸ استان را غافلگیر کرد؟ - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۲

دنیای اقتصاد: با ۱۰۰ تا ۱۳۰ میلی متر بارندگی، دوباره موجی از سیلاب‌ها در بخش‌های از کشور به راه افتاده است. طبق بررسی‌ها، هشت استان کشور فعلاً درگیر این پدیده طبیعی هستند و اوضاع در خوزستان از هر منطقه دیگری حادث‌تر است. ورود فاضلاب شهری به منازل در نتیجه طغیان آب در سطح برخی از شهرهای استان خوزستان منظره‌ای غم‌انگیز را به وجود آورده و به ورود دستگاه‌های نظامی و نهادهای خدمات‌رسان برای کاهش تبعات سیل منجر شده است.

به گزارش «دنیای اقتصاد»، شهرهای اهواز، بندر امام خمینی (ره)، سربندر، اندیکا، شوش، مسجدسلیمان، لالی، گتوند به همراه بخش‌هایی از ایذه و شوشتر از خوزستان در کنار جنوب لرستان، غرب چهارمحال و بختیاری و نیز مناطقی از مرکز و غرب کشور در معرض این بارش‌های سیل آسا هستند. بیشترین میزان خسارت و خرابی البته در استان خوزستان رخ داده و غیر از گرفتگی معابر و تخریب بخشی از زیرساخت‌ها، تخریب منازل مسکونی و زمین‌های کشاورزی را نیز در برمی‌گیرد. به جز خوزستان اما آبگرفتگی، سیل و طغیان رودخانه‌ها موجب شده تا خساراتی به اهالی استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد، اصفهان، لرستان و چهارمحال و بختیاری، کردستان، همدان، مرکزی و کرمانشاه وارد شود. سیل در حالی ستاد مدیریت بحران و جوامع محلی در پهنه وسیعی از کشور را غافلگیر کرده که معاون وزیر نیرو روز یکشنبه همین هفته نسبت به وقوع سیل هشدار داده بود.

سازمان هواشناسی هم روز ششم آذرماه برای سه استان خوزستان، چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد وضعیت قرمز اعلام کرده بود. همچنین این سازمان برای بخش دیگری از نواحی کشور، بارندگی شدید را پیش‌بینی کرده هرچند به جای اعلام وضعیت قرمز، از هشدارهای زرد و نارنجی برای روزهای نهم تا یازدهم استفاده کرده بود. با اینکه میزان بارندگی هشدار داده شده از سوی نهادهای متولی، رقم شگفت‌انگیزی نیست اما ضعف زیرساخت‌های شهری و نیز فقدان مدیریت بحران روزآمد

بسیاری از شهرهای کشور را در مقابل مدیریت بحران ناتوان کرده است. در عین حال تعلل عمومی در نحوه مقابله با تبعات جانبی سیل موضوعی است که باید از نقطه نظر فرهنگی و رسانه‌ای مورد بررسی قرار گیرد. در متن هشدار سازمان هواشناسی به جز موارد معمول، لزوم به کارگیری ابزارهای مدیریت بحران یاد شده و رسماً از بروز خسارات به شهروندان و زیرساخت‌ها بحث شده است. قاسم تقی‌زاده خامسی، معاون وزیر نیرو هم روز نهم آذرماه با اشاره به تبعات تغییر اقلیم یادآور شده بود: قطعاً دوباره اتفاقات پارسال تکرار خواهد شد. این دو هشدار در حالی اعلام شده که به نظر می‌رسد در سطح وسیعی از شهرهای کشور که درگیر سیل شده‌اند، عملیات خاصی برای جلوگیری از افزایش اثرات مخرب سیل نظیر تخلیه مناطق یا ایجاد سیل‌بند صورت نگرفته است.

استان‌های مذکور در حالی برای چندمین بار پیاپی در سالیان اخیر مغلوب پدیده سیل شده‌اند که مقامات سازمان زمین‌شناسی کشور بارها بر لزوم توجه سیاست‌گذار به پنج بحران طبیعی اعم از زلزله، رانش، سیلاب، خشکسالی و زمین لغزش در کشور و راه‌های کاهش اثرات آنها تاکید کرده‌اند. وزارت نیرو نیز به‌عنوان نهاد متولی حوزه آب و انرژی در گزارش‌های متعدد خود بر وضعیت بحرانی برخی استان‌های کشور در زمینه مقابله با سیل تاکید کرده بود. درخصوص خوزستان این تاکید شدت بیشتری دارد، اما گویا استان نفت‌خیز کشور توان اندکی از نظر زیرساختی برای مقابله با سیل دارد. این نکته‌ای است که شریعتی استاندار خوزستان هم به آن تاکید دارد و می‌گوید: به دلیل ضعیف بودن زیرساخت‌های شهر اهواز شهرداری قادر به دفع آب‌های سطحی با حجم بالا نیست. شریعتی همچنین خاطرنشان کرده است: بر اساس برآورد صورت گرفته بین هشت تا ۱۰ هزار میلیارد تومان برای ایجاد زیرساخت‌های دفع آب‌های سطحی اهواز نیاز است که این رقم از عهده شهرداری خارج است. وی اظهار کرد: شهر اهواز یک شهر مسطح است و مانند دیگر شهرهای شیب‌دار نیست، به همین دلیل دفع آب‌های سطحی به هنگام بارندگی بسیار سخت است. شریعتی ادامه داد: به همین دلیل نیاز به ایستگاه‌های پمپاژ و شبکه‌های گسترده است که آب‌های سطحی را جمع‌آوری کنند.

«معجزه آبخیزداری» ادبی قنات‌ها با آبخیزداری ۵ برابر شده است - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۲

وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به پنج برابر شدن دبی قنات‌ها با آبخیزداری گفت: آبخیزداری در کشور باعث رونق مرتعداری، کشاورزی و زندگی در روستاها شده است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، کاظم خاوازی وزیر جهاد کشاورزی در برنامه تیتراژ شبکه خبر با اشاره به توسعه فعالیت‌های آبخیزداری در سال‌های اخیر گفت: جهش خوبی در توسعه فعالیت‌های آبخیزداری داشتیم و مجموعه این اقدامات باعث رونق مرتعداری، کشاورزی و زندگی در روستاها شده است.

وزیر جهاد کشاورزی گفت: اجرای عملیات آبخیزداری قبل از سال ۱۳۹۷ به واسطه اعتبار محدودی که به این بخش تخصیص می‌یافت پیشرفت کمی داشت، اما در سال‌های ۹۷ و ۹۸ اعتبار مناسبی تامین شد و شاهد جهش خوبی در اجرای عملیات آبخیزداری بودیم.

دکتر خاوازی افزود: در سال‌های ۹۷ و ۹۸ در سطح ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار عملیات آبخیزداری اجرا شد و در سال جاری نیز علی‌رغم اینکه تعهدات موجود در برنامه حدود ۸۰۰ هزار هکتار اجرای عملیات آبخیزداری بود، اما سازمان جنگل‌ها اجرای یک میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار در ۶۰۰ حوضه آبریز را هدف‌گذاری کرده است که تا کنون نیز بیش از ۸۰۰ هزار هکتار آن اجرا شده است.

وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به تلاش‌های سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای پیشگیری از سیل گفت: برنامه ریزی مناسبی برای اجرای فعالیت‌های آبخیزداری و پیشگیری از سیل در ۱۱ استان سیل خیز که در فروردین سال جاری دچار خسارت شدند انجام شد که قبل از بارندگی‌ها عملیات اجرایی آنها به اتمام رسید و یکی از شاخص‌ترین اقدامات اجرای عملیات آبخیزداری در حوزه دروازه قرآن شیراز

بود که کاری اثرگذار و ماندگار انجام شد.

دکتر خاوازی در بخش دیگری از سخنان خود به فواید عملیات آبخیزداری و آبخوانداری در کنترل فرسایش خاک و تغذیه آبخوان‌های کشور اشاره کرد و گفت: با اجرای این عملیات، دبی قنات‌ها بین یک و نیم تا ۵ برابر افزایش پیدا می‌کند و باعث کاهش فرسایش خاک به میزان ۹ تن در هکتار در سال و نفوذ حدود ۵۰۰ متر مکعب آب در هر هکتار در هر سال می‌شود.

افت محسوس ورود آب به سدهای تهران - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۳

مهر: مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تاسیسات آبی و برق آبی شرکت آب منطقه‌ای تهران از افت محسوس ورود آب به سدهای تهران خبر داد. محمد شهریاری گفت: با وجود بارش‌های اخیر در سطح استان، حجم آب ورودی به سدهای تهران ۱۵ درصد کاهش داشته است.

افت محسوس ورود آب به سدهای تهران

وی در ادامه خاطرنشان کرد: در حال حاضر میزان ورودی سدهای پنجگانه استان تهران از ابتدای سال آبی ۱۳۹۹ میلیون مترمکعب بوده که در مقایسه با ۱۶۳ میلیون مترمکعبی مدت مشابه سال گذشته، ۱۵ درصد کاهش را نشان می‌دهد. شهریاری افزود: حجم آب ورودی به مخازن سدهای امیرکبیر، لتیان، لار، طالقان و ماملو از ابتدای سال آبی تاکنون به ترتیب ۵/۳۴، ۲۹، ۲۷، ۲۵ و ۲۳ میلیون مترمکعب برآورد شده که غیر از سدهای امیرکبیر و طالقان در سایر سدهای استان با کاهش حجم ورودی آب مواجه هستیم.

مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تاسیسات آبی و برق آبی شرکت آب منطقه‌ای تهران در ادامه با اشاره به بارش ۵۸ میلی‌متری از ابتدای آذر ماه و ۹۴/۵ میلی‌متری از ابتدای سال آبی تاکنون ادامه داد: در حال حاضر میزان ذخیره آب در مخازن سدهای پنجگانه تهران ۶۳۵ میلیون متر مکعب است که این میزان در مقایسه با ۷۲۷ میلیون متر مکعب سال گذشته، ۹۲ میلیون مترمکعب کاهش یافته است. وی اظهار کرد: با توجه به وضعیت فعلی حجم ذخیره آب در سدهای امیرکبیر، لتیان، لار، طالقان و ماملو که به ترتیب ۱۱۰، ۳۹، ۶۹، ۲۵۵ و ۱۶۲ میلیون مترمکعب است و با توجه به شرایط کرونایی حاکم در استان و تاثیر آن بر افزایش مصرف آب، از شهروندان خواهشمندیم صرفه‌جویی و مصرف بهینه آب را همواره مدنظر داشته باشند.

کاهش ۳۰ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۳

حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۲۵,۷ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۱۵ درصدی و نسبت به دراز مدت ۵۰ ساله با افزایش ۳۰ درصدی روبرو بوده است.

در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۸۶,۴ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با افزایش ۵۰ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۶۳ درصدی داشته است.

حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۱۱ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۲۱۱ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۶۰ درصدی را به ثبت رسانده است.

حوضه مرزی شرق نیز با ۸,۶ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۵۷ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش نداشته و ثابت مانده است.

گفتنی است؛ حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۲۴,۶ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۲۳ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۴ درصدی را به ثبت رسانده است.

جدول شماره (۱) وضعیت بارندگی تبیی حوضه های آبریز درجه یک کشور از
اول مهر تا ساعت ۱۸:۳۰ روز ۱۱ آذر سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

حوضه های اصلی (درجه یک)	بارش تبیی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۱۱ آذر (میلیمتر)					درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با سال آبی گذشته	
	سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	سال آبی ۱۳۹۸-۱۳۹۹	میانگین ۱۱ ساله *	میانگین ۵۴ ساله	سال آبی گذشته	میانگین ۱۱ ساله *	میانگین ۵۴ ساله
دریای خزر	۱۱۰,۷	۱۰۷,۱	۱۲۳,۵	۱۰۸,۵	۳	-۱۰	۴
خلیج فارس و دریای عمان	۸۶,۴	۵۷,۷	۷۲,۶	۵۳,۱	۵۰	۱۹	۶۳
دریاچه ارومیه	۱۱۱	۳۵,۷	۷۷,۱	۶۹,۴	۲۱۱	۴۴	۶۰
فلات مرکزی	۲۵,۷	۳۰,۳	۲۷,۱	۱۹,۸	-۱۵	-۵	۳۰
مرزی شرق	۸,۶	۴۰	۹,۹	۸,۶	-۵۷	-۱۴	۰
قره قوم	۲۴,۶	۳۲,۱	۳۱,۳	۲۵,۶	-۲۳	-۲۲	-۴
کل کشور	۵۲,۳	۴۵,۳	۵۰	۳۹,۱	۱۶	۵	۳۴

ثبت رکورد دیگری از گرمای زمین در ۲۰۲۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۴

سازمان جهانی هواشناسی (WMO) سال ۲۰۲۰ میلادی را یکی دیگر از گرم‌ترین سال‌های زمین از زمان ثبت دمای هوا ارزیابی کرده است.

به گزارش ایسنا، این سازمان اعلام کرد که سال ۲۰۲۰ یکی از سه سالی است که تاکنون جزو گرم‌ترین سال‌های ثبت شده برای کره زمین در طول تاریخ بوده‌اند.

در سال جاری میلادی میانگین دما ۱,۲ درجه سانتیگراد نسبت به قبل بیشتر شده و درعین حال اشاره شده است که می‌تواند تا سال ۲۰۲۴ به طور موقت از ۱,۵ درجه سانتیگراد فراتر رود.

در همین رابطه دبیرکل سازمان ملل اعلام کرده است که جهان در آستانه یک فاجعه اقلیمی قرار دارد. میانگین دما در پنج سال گذشته و طی ۱۰ سال گذشته نیز در حال شکستن رکوردها است که نشانگر تسریع در پدیده گرم شدن کره زمین است. همچنین اشاره شده که دمای زمین در ۳۰ سال آینده می‌تواند یک درجه سانتیگراد گرم‌تر شود.

برای جلوگیری از این تغییرات فاجعه بار آب و هوایی، تولید نفت، گاز و زغال سنگ باید در هر سال، شش درصد کاهش یابد.

به گفته دانشمندان علوم زیست‌محیطی در سال ۲۰۲۰ تغییرات اقلیمی باعث شده تا آتش سوزی، مناطق وسیعی را در استرالیا، سبیری، سواحل غربی ایالات متحده و آمریکای جنوبی در بر گیرد. از سویی هم جاری شدن سیل در مناطقی از آفریقا و جنوب شرقی آسیا به بی‌خانمان شدن بسیاری از مردم و عدم امنیت غذایی برای میلیون‌ها نفر منجر شده است.

بنابر گزارش اسپوتنیک، برای اولین بار در شمال سبیری درجه هوا به ۳۸ درجه سانتیگراد رسید که بالاترین درجه حرارت شناخته شده در هر نقطه از شمال قطب شمال است. در اقیانوس اطلس نیز ۳۰ طوفان رخ داده که از این میان ۱۳ طوفان قدرتمند به عنوان یک رکورد ثبت شده‌اند.

در گفت‌وگو با ایسنا اعلام شد؛ اثرات انتقال آب خلیج فارس تا کرمان برای صنایع/خبرهایی خوش از دریاچه ارومیه با بارندگی‌های اخیر - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۱۵

رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی با اشاره به اقدام کشور برای انتقال آب خلیج فارس تا کرمان برای تامین آب صنایع، گفت: بر اساس آمارها بخش صنعت تنها ۵ درصد منابع آبی را مصرف می‌کند و در صورتی که بتوانیم همین میزان آب را از منابع آبی پیرامونی تامین کنیم، قطعاً در کاهش میزان فرونشست دشت‌ها مؤثر خواهد بود.

دکتر علیرضا شهیدی در گفت‌وگو با ایسنا، در خصوص آخرین وضعیت انتقال آب دریای خزر با بیان اینکه این طرح به طور جدی اجرایی نشده است، افزود: ولی آنچه که مهم است، طرحی مطرح شده برای انتقال آب از خلیج فارس به سمت دشت‌های مرکزی در دستور کار است که در ماه‌های آینده آب این حوضه آبریز تا منطقه کرمان کشیده خواهد شد.

وی ادامه داد: قرار است از این آب در بخش‌های صنعتی استفاده شود که این خبر خوبی است که می‌توانیم از آب‌های پیرامونی در بخش‌های کشاورزی و یا صنعتی استفاده شود.

شهیدی با بیان اینکه انتقال آب خلیج فارس تا کرمان ممکن است در میزان فرونشست دشت‌ها اثرگذار نباشد، یادآور شد: بخش صنعت تنها ۵ درصد میزان آب موجود در کشور را مصرف می‌کند، ولی همین اندازه اگر بتوانیم آب مورد نیاز صنایع را از منابعی مانند خلیج فارس تامین کنیم، قطعاً در کاهش فرونشست زمین اثرگذار خواهد بود.

شهیدی با تأکید بر اینکه سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی متولی شناسایی آب کارست برای شرب است، خاطر نشان کرد: آب‌های کارستی، آب‌های غیر متعارف هستند که کیفیت بالایی دارد و در

بسیاری از کشورها از این منابع به عنوان منبع آب شرب استفاده می‌شود.

رییس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی یادآور شد: ما نیز در چند استان کشور فعالیت در زمینه شناسایی این منابع را به پایان رساندیم و در آخرین پروژه در استان‌های کردستان و کرمانشاه منابع آب کارست را مشخص کردیم.

وی در خصوص میزان حجم آب‌های کارست موجود در کشور با بیان اینکه در این زمینه نمی‌توانیم برآوردی داشته باشیم، توضیح داد: آب‌های کارست، منابع آبی غیر متعارفی هستند که به میزان بارندگی بستگی دارند. در صورتی که در سالی میزان بارندگی زیاد باشد، حجم آب چشمه‌ها زیاد است، ولی در صورت خشکسالی، حجم آب این منابع کاهش می‌یابد؛ از این رو میزان حجم این آب‌ها میزان مشخص و ثابتی نیست.

رییس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی همچنین به بیان آخرین وضعیت دریاچه ارومیه اشاره کرد و با بیان اینکه این سازمان یکی از اعضای ستاد احیای دریاچه ارومیه است، اظهار کرد: مطالعات ما نشان می‌دهد که با مدیریتی که در زمینه تامین آب دریاچه ایجاد شده، آب آن روز به روز نسبت به گذشته بهتر شده است و حدود ۷۰ تا ۷۵ درصد مساحت سال‌های گذشته این دریاچه را توانسته به دست آورد.

وی ابراز امیدواری کرد که با تداوم بارندگی‌ها سطح دریاچه به مساحت اصلی بازگردد.

شهیدی اضافه کرد: در حال حاضر تراز آب نسبت به سال‌هایی که این دریاچه خشک شده بود، افزایش یافته است.

«معجزه آبخیزداری» | وجوه تمایز دانش آبخیزداری با دانش رسمی مدیریت آب / دلیل

بی توجهی به آبخیزداری چیست؟ خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۵

بررسی‌ها نشان می‌دهد دانش آبخیزداری با توجه به ابتناء آن بر دانش بومی و محلی، لازم است در سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های آب و خاک کشور مدنظر واقع شود.

به گزارش خبرگزاری تسنیم «پرونده معجزه آبخیزداری»؛ امروزه توجه به دانش بومی و محلی در مدیریت آب و خاک در کشورهای مختلف دنیا از اهمیت خاصی برخوردار است. در این باره بررسی‌ها نشان می‌دهد که بسیاری از تکنیک‌ها و روش‌های بومی و سنتی در عرصه تولید، فرهنگ و اجتماع در جامعه محلی بومی به دلیل سازگاری و تطابق با زیست بوم این جوامع همان روش‌هایی هستند که امروزه معرف روش‌های رسیدن به توسعه پایدار می‌باشند.

در بحث مدیریت آب، توجه به آبخیزداری که مبتنی بر نگاه‌های بومی و محل است، بسیار اهمیت دارد و این موضوع در دنیا ثابت شده است که تکنیک‌های آبخیزداری و بهره‌برداری سنتی از منابع محدود آب در نواحی بیابانی و نیمه بیابانی مانند قنات یا روش‌های بهره‌برداری جمعی و جمع‌آوری آب باران یا شیوه‌های تولید کشاورزی سنتی به دلیل سازگاری با شرایط اکولوژیک به شدت شکننده این نواحی، مناسب‌ترین روش توسعه پایدار این مناطق به شمار می‌رود.

در اهمیت توجه به نگاه بومی در مدیریت آب و خاک همین بس، که به اعلام سازمان‌های بین‌المللی، امروزه یکی از مهمترین دلایل شکست برنامه‌های توسعه پایدار، بی‌توجهی به دانش بومی مدیریت آب و خاک (آبخیزداری) است. یکی از دلایل اصلی بی‌توجهی به دانش بومی در کشورهای جهان سوم آن است که کشورهای استعمارگر دانش و اطلاعات مردم این کشورها را نادیده می‌گیرند و همواره از مردم کشورهای استعمار شده به عنوان افرادی خرافی و واپسگرا یاد می‌کنند.

مطابق تحقیقات انجام شده، دانش بومی مدیریت آب و خاک (آبخیزداری) بر دانش رسمی مدیریت آب دارای وجه تمایزهای مختلفی است که در بعضی از این وجوه تمایز عبارت است از:

دانش رسمی: کمتر متأثر از ارزش‌ها و اعتقادات است.

دانش بومی: با ارزش‌ها و اعتقادات آمیخته و متأثر از آنهاست.

دانش رسمی: بیشتر بر تحقیقات پایه‌ای و بنیادی استوار است و به دنبال پاسخگویی به سوال‌ها و بسط دانش بشر می‌باشد.

دانش بومی: کمتر بر تحقیقات پایه‌ای و بنیادی استوار است و اساساً به دنبال حل مشکل است.

دانش رسمی: ضرورتاً با شرایط زندگی منطقه انطباق نداشته و نیازمند انجام مطالعات تطبیقی کشاورزان است.

دانش بومی: نتایج آن با شرایط زندگی کاملاً انطباق دارد.

دانش رسمی: مقبولیت بیشتری برای متخصصان علوم جدید دارد. برای کشاورزان مقبولیت کمتری دارد.

دانش بومی: مقبولیت کمتری برای متخصصان علوم رسمی دارد و مقبولیت بیشتری برای کشاورزان دارد.

دانش رسمی: اعلام نتایج آن توسط عاملان ترویج و رسانه‌های خاص انجام می‌شود.

دانش بومی: انتقال نتایج آن بیشتر به صورت سینه‌به‌سینه و توسط خود کشاورزان انجام می‌شود.

دانش رسمی: همواره در دسترس کشاورزان نیست و کاربرد آن مستلزم پیمودن مراحل و صرف هزینه و زمان خاص است.

دانش بومی: همواره در دسترس کشاورزان است و به سرعت در مزرعه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

دانش رسمی: دانش به تنوع زیستی کمک می‌کند.

دانش بومی: دانش به انتخاب اصلح کمک می‌کند.

دانش رسمی: به سازش و هم‌نوایی با طبیعت کمک می‌کند.

دانش بومی: به کنترل طبیعت کمک می‌کند.

دانش رسمی: خودجوش است و متکی به نیاز.

دانش بومی: بر اساس دستور کارفرما به وجود می‌آید.

با توجه به آثار و دستاوردهای متعدد آبخیزداری که کاملاً منطبق بر دانش بومی است توصیه می‌شود از این دانش در کنار دانش رسمی مدیریت آب و کشاورزی به منظور توسعه پایدار محلی، منطقه‌ای و ملی استفاده شود و در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و برنامه‌ریزی‌های آب، منابع طبیعی و کشاورزی مورد توجه جدی واقع شود.

فرسایش خاک مهم‌ترین چالش آبی زیست کره؛ ایران در صدر فرسایش خاک جهان است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶

اگر از خاک‌های موجود به خوبی حفاظت نشود در آینده، فرسایش خاک مهم‌ترین چالش زیست کره خواهد بود. خاکی که برای تشکیل یک سانتی‌مترش زمانی نزدیک به ۷۰۰ تا یک‌هزار سال لازم است. خاک‌ها به آسانی از بین می‌روند، بدون آن که کسی متوجه باشد و ادامه این روند نابودی زمین را در آینده رقم خواهد زد. فرسایش آبی ناشی از کشاورزی غیراصولی خاک را شسته و حاصلخیزی آن را از بین می‌برد و تخلیه منابع آب زیرزمینی، گره فرونشست خاک را کور می‌کند. فرسایش خاک به هر دلیلی که باشد، در نهایت منجر به نابودی محیط‌زیست شده که به دنبال خود زیان اقتصادی بسیاری به دولت‌ها تحمیل می‌کند، چراکه فرسایش خاک باعث از بین رفتن امنیت غذایی و افزایش واردات منابع غذایی شده و فرونشست خاک هم سبب آسیب جدی به زیرساخت‌های عمرانی نظیر خطوط حمل‌ونقل، تأسیسات آب، برق و گاز می‌شود. در ایران خاک با مشکلات و بی‌توجهی‌های زیادی مواجه است. ایران با ۷/۱۶ هکتار فرسایش خاک رتبه اول دنیا را در این زمینه از آن خود کرده است؛ درحالی که در سایر کشورها فرسایش خاک به‌طور متوسط شش تن در هکتار است.

در این راستا مدیرکل دفتر حفاظت آب و خاک سازمان محیط‌زیست ضمن اشاره به قانون خاک که طی سال گذشته ابلاغ شد، اظهار کرد: بر اساس این قانون، دستورالعمل استفاده از سموم و کودهای کشاورزی برای جلوگیری از آلودگی خاک در حال اصلاح است و از سوی دیگر جزای نقدی و کیفری در انتظار عاملان آلودگی خاک خواهد بود.

علی مریدی با اشاره به این که بخشی از قانون حفاظت از خاک به مسائل مرتبط به حفاظت از این سرمایه زیستی می‌پردازد، به ایسنا گفت: متولی این بخش وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل‌هاست که باید در قالب اقدامات مختلفی از جمله آبخیزداری این مسأله را پیگیری کنند.

اصلاح استفاده از سموم و کودهای کشاورزی برای جلوگیری از آلودگی خاک وی در ادامه با بیان این که بخش دیگری از قانون حفاظت از خاک به موضوع آلودگی خاک پرداخته و براساس آن تکالیفی برای سازمان حفاظت محیط‌زیست مشخص شده است، تصریح کرد: بخشی از آلودگی خاک‌ها به دلیل استفاده غیراصولی از کود و سموم کشاورزی اتفاق می‌افتد. از این رو، اصلاح استفاده از سموم و کودهای کشاورزی و مشخص کردن استانداردی برای آن‌ها یکی از اقداماتی است که سازمان محیط‌زیست با همکاری دستگاه‌های مربوط در حال پیگیری آن است. مریدی افزود: از این رو آیین‌نامه‌های مرتبط با موضوع تدوین استانداردهای مصرف، تولید یا واردات سموم کشاورزی تدوین شده و در مراحل نهایی ابلاغ به دستگاه‌های ذی‌ربط است.

جزای نقدی و کیفری در انتظار عاملان آلودگی خاک

مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب و خاک سازمان حفاظت محیط‌زیست با اشاره به ماده ۱۸ قانون حفاظت از خاک گفت: براساس این ماده سازمان حفاظت محیط‌زیست مکلف شده است، نام واحدهای صنعتی، خدماتی، معدنی و... را که منجر به آلودگی خاک می‌شوند، در فهرست واحدهای آلاینده محیط‌زیست قرار دهد تا برای این واحدها مطابق قانون جریمه تعریف شود. در حال حاضر آیین‌نامه این ماده از قانون تدوین شده و در دولت در دست بررسی است. وی در ادامه ضمن اشاره به موضوع پاکسازی خاک از آلاینده‌ها اظهار کرد: قرار شده است که در بودجه‌های ادواری دولت، مبلغ مشخصی برای پاکسازی خاک از آلاینده‌ها در نظر گرفته شود. این موضوع نیز از سوی دولت ابلاغ و مقرر شده است که طی سال آینده مبلغی برای برطرف کردن آلودگی خاک و احیای آن در نظر گرفته شود.

دفع غیراصولی پسماندها از جمله عوامل آلودگی خاک

به گفته مریدی، دفع غیراصولی پسماندها معضل دیگری است که سبب آلودگی خاک و حتی آب‌های زیرزمینی می‌شود و نیاز است که به صورت جدی به مسأله پسماندها در کشور پرداخته شود. مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب و خاک سازمان حفاظت محیط‌زیست با بیان این که پایش خاک و خوداظهاری درباره آلودگی آن توسط واحدها و صنایع آلاینده از جمله موارد مهم دیگری است که در قانون حفاظت از خاک به آن اشاره شده است، تصریح کرد: آیین‌نامه اجرایی این موضوع نیز تصویب شده و پس از موافقت دولت ابلاغ خواهد شد.

فرونشست تهدیدی علیه آب و خاک

وی در ادامه با اشاره به این که فرونشست زمین نیز از جمله مواردی است که سبب تخریب فیزیک خاک می‌شود، اظهار کرد: موضوع فرونشست با وجود این که مسأله بسیار مهمی است، هنوز متولی مشخصی ندارد. فرونشست زمین به دلیل برداشت‌های بی‌رویه و بیش از حد تحمل آبخوان‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی رخ می‌دهد؛ از این رو این مسأله علاوه بر تخریب خاک سبب کاهش سطح آبخوان‌ها و غیرقابل بازگشت شدن آن‌ها می‌شود.

مریدی ادامه داد: فرونشست زمین سبب تخریب سازه‌ها و زیرساخت‌های یک کشور می‌شود. از سویی این موضوع بی‌شبهت به داستان گنج قارون و بلعیده شدن آن توسط زمین نیست. از این رو بعید نیست که در سال‌های نه‌چندان دور بشنویم که جمعیتی داخل زمین بلعیده شدند. در حال حاضر نیز ما در کشور با فروچاله‌های متعددی مواجهیم؛ برای مثال در دشت کبودرآهنگ همدان یا سایر دشت‌های ما در استان‌های یزد، اصفهان و سایر نقاطی که در آن‌ها وابسته به آب‌های زیرزمینی هستیم، اگر اضافه برداشت‌ها کنترل نشود، به طور قطع با فرونشست زمین مواجه خواهیم شد. مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب و خاک سازمان حفاظت محیط‌زیست تصریح کرد:

هرچند که سازمان نقشه‌برداری و زمین‌شناسی مسأله فرونشست در کشور را پایش می‌کند، اما این مسأله موضوعی بین‌بخشی است و در این میان وزارت نیرو باید دغدغه بیش‌تری داشته باشد، چراکه علت اصلی فرونشست برداشت‌های بی‌رویه آب از آبخوان‌هاست.

تهدید حیات نسل‌های آینده با فرونشست زمین وی با تأکید بر این که اگر زمینی فرونشست کند، نسل‌های آینده دیگر در آن زمین جایی نخواهند داشت، گفت: اهمیت این موضوع از دید مسئولان ما به‌دور مانده است. پدیده فرونشست زمین در آینده حتی می‌تواند امنیت ملی ما را دچار خدشه کند. اگر دشت‌های ما دچار فرونشست شوند، آبخوان‌های ما حتی در ترسالی‌ها به حالت مطلوب نخواهند رسید و به‌نوعی ما آن منطقه را از دست خواهیم داد. مریدی تصریح کرد: پدیده فرونشست زمین و از دست رفتن آبخوان‌ها سبب می‌شود که دیگر آبی برای حیات و کشت و کار وجود نداشته باشد و ادامه زندگی و حیات انسان با تهدید مواجه شود.

ضرورت حفاظت از تنوع‌زیستی

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست خراسان جنوبی نیز اظهار کرد: خاک یکی از پیچیده‌ترین اکوسیستم‌های موجود در طبیعت و یکی از متنوع‌ترین سکونت‌گاه‌های روی کره زمین است. حسن اکبری با اشاره به این که خاک به همان اندازه که در طبیعت فراوان وجود دارد، ضعیف و شکننده نیز است، به مهر گفت: بقا همیشگی تمدن ما به چگونگی رابطه ما با زمین و خاک بستگی دارد؛ ولی همین که به طرف هزاره آینده حرکت می‌کنیم با مشکلات بزرگی چون تغذیه جمعیت فزاینده جهان و چگونگی حفاظت از اتمسفر زمین مواجه می‌شویم که سابقه نداشتند.

تخریب ۳۳ درصد از زمین به دلیل آلودگی‌های متعدد

وی افزود: صنعتی شدن نیز باعث شده که رابطه بین ما و زمین به طرز غیراصولی و غیرطبیعی پیش رود، تا آنجا که امروزه تا ۳۳ درصد از زمین به طور متوسط تا زیاد به دلیل فرسایش، شوری زایی، متراکم شدن، اسیدی شدن و مواد شیمیایی و سایر آلودگی‌های خاک تخریب شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی گفت: در سال‌های اخیر افزایش زیادی در وسعت بیابان‌ها مشاهده شده و سالانه وسعت زیادی از اراضی به زیر نقطه صفر از نظر محصول دهی اقتصادی می‌رسد.

اکبری افزود: چنین کاهش قابل ملاحظه‌ای در کیفیت خاک به علت کشت زیاد، تخریب جنگل‌ها، چرای بیش از حد و آبیاری غیرعلمی است. تمامی این فاکتورها منجر به کاهش مواد آلی و مستعد شدن خاک برای فرسایش می‌شود.

وی با اشاره به این که فرسایش خاک به عنوان نقطه انتهایی افت کیفیت خاک باید مورد توجه قرار بگیرد، اظهار کرد: فرسایش به عنوان یکی از انواع تخریب خاک، بزرگ‌ترین تهدید موجود برای خاک در بسیاری از نقاط جهان است که با حذف حاصلخیزترین لایه خاک، موجب کاهش تنوع زیستی می‌شود.

یک سوم اراضی خراسان جنوبی تحت تأثیر فرسایش بادی هستند

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی در ادامه اظهار کرد: یک سوم اراضی خراسان جنوبی نیز تحت تأثیر فرسایش بادی قرار دارند که بالغ بر دویلمیون هکتار از این اراضی وضعیت بحرانی دارند.

اکبری یادآور شد: اگرچه در گذشته موضوع آلودگی و تخریب خاک به صورت قانونمند مورد توجه قرار نگرفته بود، ولی با تصویب قانون حفاظت از خاک در سال ۹۸ تمامی ابعاد آلودگی فیزیکی، شیمیایی و زیستی و تخریب خاک لحاظ شده است. امید است با نظارت‌های دقیق و همه‌جانبه و اجرای قانون گام‌های مؤثری در حفظ و پایداری منابع سرزمین برداشته شود.

اثرات انتقال آب خلیج فارس تا کرمان برای صنایع - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۱۶

دنیای اقتصاد: رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی با اشاره به اقدام کشور برای انتقال آب خلیج فارس تا کرمان برای تامین آب صنایع، گفت: بر اساس آمارها بخش صنعت تنها ۵ درصد منابع آبی را مصرف می‌کند و در صورتی که بتوانیم همین میزان آب را از منابع آبی پیرامونی تامین کنیم، قطعاً در کاهش میزان فرونشست دشت‌ها موثر خواهد بود.

علیرضا شهیدی در گفت‌وگو با «ایسنا» درخصوص آخرین وضعیت انتقال آب دریای خزر با بیان اینکه این طرح به‌طور جدی اجرایی نشده است، افزود: ولی آنچه مهم است، طرحی مطرح شده برای انتقال آب از خلیج فارس به سمت دشت‌های مرکزی در دستور کار است که در ماه‌های آینده آب این حوضه آبریز تا منطقه کرمان کشیده خواهد شد. وی ادامه داد: قرار است از این آب در بخش‌های صنعتی استفاده شود که این خبر خوبی است که می‌توانیم از آب‌های پیرامونی در بخش‌های کشاورزی یا صنعتی استفاده شود.

شهیدی با بیان اینکه انتقال آب خلیج فارس تا کرمان ممکن است در میزان فرونشست دشت‌ها اثرگذار نباشد، یادآور شد: بخش صنعت تنها ۵ درصد میزان آب موجود در کشور را مصرف می‌کند، ولی همین اندازه اگر بتوانیم آب مورد نیاز صنایع را از منابعی مانند خلیج فارس تامین کنیم، قطعاً در کاهش فرونشست زمین اثرگذار خواهد بود. شهیدی با تأکید بر اینکه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی متولی شناسایی آب کارست برای شرب است، خاطرنشان کرد: آب‌های کارستی، آب‌های غیرمتعارف هستند که کیفیت بالایی دارند و در بسیاری از کشورها از این منابع به‌عنوان منبع آب شرب استفاده می‌شوند.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی یادآور شد: ما نیز در چند استان کشور فعالیت در زمینه شناسایی این منابع را به پایان رساندیم و در آخرین پروژه در استان‌های کردستان و کرمانشاه منابع آب کارست را مشخص کردیم. وی درخصوص میزان حجم آب‌های کارست موجود در کشور با بیان اینکه در این زمینه نمی‌توانیم برآوردی داشته باشیم، توضیح داد: آب‌های کارست، منابع آبی غیرمتعارفی هستند که به میزان بارندگی بستگی دارند. در صورتی که در سالی میزان بارندگی زیاد باشد، حجم آب چشمه‌ها زیاد است، ولی در صورت خشکسالی، حجم آب این منابع کاهش می‌یابد؛ از این رو میزان حجم این آب‌ها میزان مشخص و ثابتی نیست.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی همچنین به بیان آخرین وضعیت دریاچه ارومیه اشاره کرد و با بیان اینکه این سازمان یکی از اعضای ستاد احیای دریاچه ارومیه است، اظهار کرد: مطالعات ما نشان می‌دهد که با مدیریتی که در زمینه تامین آب دریاچه ایجاد شده، آب آن روز به روز نسبت به گذشته بهتر شده است و حدود ۷۰ تا ۷۵ درصد مساحت سال‌های گذشته این دریاچه را توانسته به دست آورد. وی ابراز امیدواری کرد که با تداوم بارندگی‌ها سطح دریاچه به مساحت اصلی بازگردد. شهیدی اضافه کرد: در حال حاضر تراز آب نسبت به سال‌هایی که این دریاچه خشک شده بود، افزایش یافته است.

سهم ناچیز دریاچه ارومیه از بودجه ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶

درحالی که احیای دریاچه ارومیه یکی از برنامه‌های مهم رییس جمهوری از ابتدای دولت یازدهم بوده است، اعتبار درنظر گرفته شده برای این دریاچه طی سال ۱۴۰۰، حدود ۴۹۸ میلیون تومان است و به گفته مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه برای اجرای پروژه‌های نرم‌افزاری و ادامه راه نجات دریاچه ارومیه به اعتبارات بیشتری نسبت به بودجه تعیین شده نیاز است.

به گزارش ایسنا، بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ که هفته گذشته تقدیم مجلس شورای اسلامی شد اعتباری حدود ۴۹۸ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان برای حفاظت و نجات دریاچه ارومیه درنظر گرفته شده است.

فرهاد سرخوش - مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه - در گفت و گو با ایسنا ضمن اشاره به اینکه هزینه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های سخت‌افزاری احیای دریاچه ارومیه ازجمله احداث تصفیه‌خانه‌ها و پروژه‌های انتقال آب با اعتبارات سال ۹۹ تامین شده است، اظهار کرد: اعتبار تعیین شده برای سال ۱۴۰۰ باید صرف اجرای پروژه‌های نرم‌افزاری ازجمله احداث سیستم‌های نوین آبیاری برای اراضی کشاورزی، کشت محصولات کم‌آب‌بر، لایروبی در برخی از رودخانه‌هایی که رسوب کرده‌اند و... شود.

وی ادامه داد: هرچند پروژه‌های سنگین و هزینه‌بر دریاچه ارومیه تا آخر امسال به بهره‌برداری خواهند رسید اما باوجود این برای اجرای پروژه‌های نرم‌افزاری و ادامه راه نجات دریاچه ارومیه به اعتبارات بیشتری نسبت به بودجه تعیین شده برای سال ۱۴۰۰ نیاز داریم و باید مبالغ بیشتری در طی سال به ستاد احیای دریاچه ارومیه اختصاص پیدا کند.

سرخوش با تاکید بر اینکه حتی پس از رسیدن دریاچه به تراز اکولوژیک در سال ۱۴۰۶، باید هرساله

بودجه‌های مشخصی برای حفظ دریاچه ارومیه در نظر گرفته شود، تصریح کرد: اگر در این زمینه کونا‌هی صورت گیرد دریاچه مجدد با خطر روبه‌رو خواهد شد.

به گفته مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه تاکنون اعتباری حدود ۶۰۰۰ میلیارد تومان - که به ارزش روز حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان است- برای احیای دریاچه ارومیه هزینه شده است.

به گزارش ایسنا، در حال حاضر حجم آب دریاچه ارومیه نسبت به سال ۹۳ بیش از ۲,۵ برابر شده و سطح آن نیز ۵۰ درصد افزایش یافته است اما با این وجود باید ۹ میلیارد مترمکعب آب به دریاچه ارومیه افزوده شود تا به تراز اکولوژیک خود برسد.

گفت‌وگوی تفصیلی ایسنا با معاون وزیر نیرو؛ از انتقال آب خلیج فارس به کویر تا آبگرفتنی اخیر اهواز - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶

چندی پیش طرح انتقال آب از خلیج فارس به گل گهر سیرجان، مس سرچشمه و اردکان یزد کلید خورد. هرچند اجرای این طرح انتقادهایی هم در پی داشت، اما معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا در گفت‌وگوی تفصیلی با ایسنا پاسخ این انتقادات را داد. وی همچنین در مورد آبگرفتنی اخیر اهواز و اقداماتی که برای مقابله با این موضوع صورت گرفته نیز توضیح داد.

آنطور که معاون وزیر نیرو در این گفت‌وگو مطرح کرد، شیرین سازی آب دریا نسبت به گذشته هزینه کمتری به دنبال دارد؛ چراکه ۸۰ درصد تکنولوژی این کار بومی شده است. از طرفی دیگر با توجه به برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) برای توسعه و صنعتی شدن کشور تا افق ۱۴۲۰، صنایع به دو برابر ظرفیت فعلی آب نیاز دارند که اگر چنین اقداماتی صورت نگیرد، کشور در تامین آب صنایع و حتی شرب دچار مشکل خواهد شد. البته به گفته قاسم تقی زاده خامسی که به تازگی در طرح تغییر ساختار، سمت مدیر عاملی شرکت مدیریت منابع آب کشور نیز به وی واگذار شده، بهتر است که صنایع در کنار دریا و سواحل بکر مکران مستقر شوند اما برای صناعی که دیگر امکان جابه جایی ندارند، انتقال آب با لحاظ مسائل زیست محیطی چندان کار نامطلوبی به نظر نمی‌رسد.

در این نشست دو ساعته در مورد مسائل دیگری همچون اقدامات وزارت نیرو برای مقابله با سیلاب‌های احتمالی، وضعیت سدسازی، دریافت حق آبه رودخانه هیرمند و پیشرفت پروژه فاضلاب و آبگرفتنی اهواز نیز صحبت شد. مشروح این گفت‌وگو در ادامه آمده است:

- لطفا در ابتدا در مورد شیرین سازی آب دریا و اقداماتی که در این زمینه در کشور صورت گرفته است

توضیح بفرمایید.

منابع آبی دنیا از سه منبع تامین می شود که شامل آب های زیرزمینی، آب های سطحی و آب دریا هستند. در این بین ۹۷ درصد آب جهان در دریا ها است و کشورها حتی آن هایی که از نظر منابع آب زیرزمینی و آب سطحی مشکلی ندارند، به سمت شیرین سازی آب دریا رفته اند و آب های زیرزمینی و سطحی را در جاهایی که می تواند بهره وری بیشتری داشته باشد استفاده می کنند.

این در شرایطی است که ایران در مقوله شیرین سازی حتی نسبت به همسایگان خود بسیار عقب مانده تر است، چراکه در کشورهای همسایه حدود ۸۵۰ واحد تصفیه و شیرین سازی آب دریا نصب شده است اما ما ۱۰ درصد این مقدار را هم در کشور نداریم. علاوه بر این از نظر حجمی نیز میزان آبی که در کشور ما شیرین سازی می شود اصلاً قابل مقایسه با کشورهای دیگر نیست؛ بنابر این نمی توان از این موضوع عبور کرد و باید توجه بیشتری به آن داشت و براساس وضع منابع آبی کشور در شیرین سازی آب دریا فعالیت بشویم.

ما در منطقه ای زندگی می کنیم که این منطقه خشک و نیمه خشک است و از طرفی پراکنش جمعیت کشور به صورت درستی صورت نگرفته است؛ یعنی اینکه ما در فلات مرکزی ایران که فقط ۲۰ درصد منابع آبی کشور را داریم ۵۰ درصد جمعیت ساکن هستند. به عبارت دیگر در مکانی که عرضه بسیار کم است با تقاضای زیاد مواجه هستیم و لذا نه تنها در مورد انتقال آب از دریا بلکه کلاً موضوع انتقال درون سرزمینی نیز موضوعی غیر قابل اجتناب است.

این درحالی است که اگر این اتفاق نیفتد در تامین آب شرب نیز با مشکل مواجه خواهیم شد. در همین راستا این دولت کار شیرین سازی آب دریا و تخصیص آن به استان ها را آغاز کرده است؛ بدین طریق که استان ها با بخش های خصوصی مذاکره می کنند و هرجایی که اجرای این طرح اقتصادی باشد عملیاتی خواهد شد، اما باید تاکید کرد که دولت به جز در سواحل یعنی شهرهای ساحلی که بحث انتقال

آب مطرح نیست و هزینه شیرین سازی آب پایین است، به صورت تضمینی بعد از شیرین سازی آن را خرید تضمینی می‌کند.

- در حال حاضر ظرفیت شیرین سازی آب دریا در کشور چقدر بوده و تا چه میزان اجرایی شده است؟
از آب دریا به دو منظور استفاده می‌شود؛ یکی از کاربردهای آن برای خنک سازی پالایشگاه‌ها و بخش‌های صنعتی است که در این بخش نیازی به شیرین سازی نیست و به همین شکل مورد استفاده قرار می‌گیرد. بخش دیگری از آب دریا وارد مرحله شیرین سازی می‌شود که البته تنها برای شرب مورد استفاده قرار نمی‌گیرد.

آبی که از این طریق به دست می‌آید آب بسیار با کیفیتی است و در سواحل و در هر جایی که اجرای این طرح اقتصادی باشد به اعتقاد من کار بسیار صحیح و درستی است. اکنون حدود ۹۶ واحد شیرین‌سازی در حال بهره‌برداری در کشور وجود دارد که تا آخر این دولت ۲۰ تا ۲۵ واحد دیگر به آن اضافه خواهد شد. علت استفاده کم از این طرح در سال‌های گذشته نیز می‌تواند این باشد که تکنولوژی شیرین‌سازی هر روز پیشرفته‌تر و ارزان‌تر شده است. در یک دوره ای اصلاً اجرای این طرح اقتصادی نبود اما اکنون این تکنولوژی در کشور ما تقریباً ۸۰ تا ۸۵ درصد قابل ساخت است که همین مساله موجب کاهش قیمت می‌شود.

در خصوص صدور مجوز تخصیص آب دریا به استان‌های کشور نیز باید گفت که بخشی برای بدون نمک زدایی برای خنک کردن و بخشی برای نمک زدایی است. برای بوشهر تا کنون ۱۱۷۱ میلیون متر مکعب برای آب شور و ۳۷۴ میلیون متر مکعب برای آبی که شیرین زدایی می‌شود مجوز صادر شده است. همچنین برای استان فارس برای شیرین زدایی ۲۹۰ میلیون متر مکعب مجوز صادر شده که متأسفانه کاری هنوز بصورت جدی صورت نگرفته و ۸۷۰ میلیون متر مکعب برای آب شور که شیرین نمی‌شود،

مجوز صادر شده است. علاوه بر این برای استان هرمزگان ۱۲۱۴ میلیون مترمکعب برای استفاده از آب دریا و ۳۸۶ میلیون مترمکعب برای شیرین سازی مجوز صادر شده و برای استان سیستان و بلوچستان ۲۰۰۰ میلیون متر مکعب برای آب شور و ۱۷۴ میلیون متر مکعب برای آب شیرین مجوز صادر شده است و به همین ترتیب برای استان های یزد، کرمان، خراسان رضوی و جنوبی مجوزهایی صادر شده است.

در مجموع هشت میلیارد و ۱۵۰ میلیون مترمکعب برای بدون شیرین سازی و به منظور خنک سازی تجهیزات و ۲۷۴۹ میلیون مترمکعب برای شیرین سازی مجوز صادر شده است. در حال حاضر بیشتر واحدهای شیرین سازی در بوشهر و استان هرمزگان مشغول فعالیت هستند و در استان هرمزگان ۵۰ درصد آب شرب به صورت شیرین سازی تامین می شود. یکی از طرح هایی که اخیرا اجرایی شد، انتقال آب از خلیج فارس آب به گل گهر سیرجان، مس سرچشمه و اردکان یزد بود.

در خصوص جزئیات پروژه نیز می توان گفت که این پروژه سه فاز دارد؛ فاز اول اخیرا افتتاح شد و آب به گل گهر سیرجان رسید و در فاز بعدی آب به مس سرچشمه و در فاز نهایی آب به اردکان یزد خواهد رسید. در مجموع حدود ۲۰۰ میلیون متر مکعب شیرین سازی و بین این بخش ها تقسیم خواهد شد که ۵۰ میلیون متر مکعب از این آب برای آب شرب بندرعباس است که قرارداد خرید تضمینی آن در حال انعقاد است.

برای آب شرب بندرعباس اجرای این طرح اقتصادی است، چون آب شیرین کن هایی که ساخته می شود در کنار ساحل بوده و نیازی به انتقال ندارد اما نسبت به آب بها که دولت از مردم اخذ می کند این هزینه قابل توجه است. وجهی که اکنون بابت هر مترمکعب از مردم اخذ می شود حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ تومان است، درحالی که ۱۰ برابر این قیمت تولید آب از این طریق هزینه دارد اما دولت چون وظیفه تامین آب را به عهده دارد این مبلغ را پرداخت می کند.

- لطفا مشخصات فنی طرح را بفرمایید و توضیح دهید که فازهای بعدی طرح چه زمانی وارد مرحله اجرایی می شود؟

این طرح توسط صنایع سرمایه گذاری شده و دولت هیچ اعتباری برای آن پرداخت نکرده ولی از محل صندوق ذخیره ملی به این طرح حدود ۲۸۰ میلیون یورو ارز وام داده که صنایع میبایست این مبلغ را به تدریج بازگردانند. سه واحد شیرین سازی برای این در نظر گرفته شده که هر واحد ۲۰۰ هزار متر مکعب در روز ظرفیت دارد و اولی افتتاح شد. واحد دوم حدود ۴۰ درصد پیشرفت داشته و واحد سوم حدود ۱۰ درصد پیشرفت دارد، اما مجری طرح اعلام کرده که واحد دوم نیز امسال تا پایان سال آماده بهره برداری خواهد شد.

در مجموع حدود ۸۰۰ کیلومتر خط آبرسانی در این طرح وجود دارد که فاز اول حدود ۳۰۵ کیلومتر بود و خوشبختانه به سرانجام رسید و مابقی نیز در حال انجام است و باید از گل گهر ۱۵۰ کیلومتر به مس سرچشمه و از آنجا حدود ۳۷۰ کیلومتر به اردکان منتقل شود. خطوط این آبرسانی و برق رسانی هم پیشرفت خوبی دارد و آنچه مانده واحدهای تصفیه و شیرین سازی است که باید تجهیزات آن آماده شود. حدود ۹ مخزن تعادلی برای متعادل کردن آب تعبیه شده است. کار بزرگی صورت گرفته و امیدواریم بتوانیم صنایع آب بر کشور را ترغیب به استفاده از آب دریا کنیم؛ چراکه با توسعه ای که پیش بینی شده و برنامه ای که وزارت صمت برای صنعتی کردن کشور دارد پیش بینی می کنیم که برای افق ۱۴۲۰ صنایع به دو برابر ظرفیت فعلی آب نیاز خواهند داشت. طبیعتا با وضعیتی که در کشور داریم و منابعی که در دسترس است نمی توانیم این آب را تامین کنیم لذا صنایع پر آب بر بعد از این باید در کنار دریا مستقر شوند که ترجیح ما این است که آب انتقال پیدا نکند و صنایع بپذیرند در کنار سواحل مستقر شوند و آب مورد نیازشان را از دریا تامین کنند.

زمانی که صنایع از آب دریا دور می شوند طبیعتا آب برای آن ها گران تمام می شود؛ هرچند که این

گرانی تاثیر چندانی در قیمت تمام شده صنایع پر آب بر ندارد. همانطور که وزیر صمت اعلام کرد، تاثیر پروژه اخیر در قیمت تمام شده محصول دو درصد است که اصلا عدد قابل توجهی نیست اما برخی صنایع نیز هستند که ممکن است افزایش قیمت بیش از این داشته باشند؛ لذا ما توصیه می کنیم که از ابتدا صنایع در کنار دریا مستقر شوند.

- در مورد انتقادهای محیط زیستی که به این طرح وارد می شود توضیح بفرمایید. این طرح تا چه اندازه مسائل زیست محیطی را رعایت کرده است؟

اگر این طرح مطالعات زیست محیطی نداشت وارد مرحله اجرا نمی شد. قطعا برای چنین پروژه هایی مطالعات زیست محیطی لازم انجام می شود. این گونه طرح ها در سازمان محیط زیست تصویب می شود و در آنجا کمیسیونی معروف به ماده ۲ وجود دارد که آن دستگاه ها در مورد طرح ها تصمیم گیری می کنند. معمولا این کمیسیون توصیه هایی را مطرح می کند و در روند اجرای کار نظارت کافی بر آن توصیه ها دارد و اگر توصیه ها اجرا نشده باشد اجازه بهره برداری از پروژه داده نخواهد شد.

- از سال ها پیش دو طرح دیگر انتقال آب در کشور مطرح بوده است؛ یکی انتقال آب از دریای خزر به استان سمنان و دیگری انتقال آب از دریای عمان به سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و رضوی. لطفا در مورد نتیجه این دو طرح نیز توضیح بفرمایید.

برای سه استان شرقی کشور سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و رضوی اجازه برداشت آب از دریای عمان را صادر کردیم که آن هم اولویت با صنعت است. این مساله بدان معناست که در ابتدا اجرای طرح می بایست توجیه صنعتی داشته باشد چراکه انتقال آب از این طریق بسیار گران تمام می شود و برای شرب اقتصادی نیست.

در طرح انتقال آب از دریای خزر به استان سمنان سازمان محیط زیست شرایط سختی برای آن مطرح کرده که به مجری ابلاغ شده، ولی پیشرفتی برای آن حاصل نشده است.

- تشکیل بازار آب به کجا رسید و برای این مساله چه برنامه هایی را مدنظر دارید؟
در خصوص آخرین وضعیت تشکیل بازار آب نیز باید گفت کمیته بازار آب تشکیل و احکام آن توسط وزیر نیرو صادر و ابلاغ شده است. تا کنون نیز دو جلسه در همین راستا برگزار شده است و امیدواریم این طرح نیز به زودی به نتایج قابل قبولی برسد.

- هدف از تشکیل بازار آب چیست و چه منفعتی را برای کشور به دنبال خواهد داشت؟
هدف اصلی از تشکیل بازار آب افزایش بهره وری آب است که در کشور متأسفانه بسیار پایین است و تا قیمت واقعی آب مشخص نشود و الگوی کشت تعیین نشود وضعیت تغییر نخواهد کرد. بیش از ۹۰ درصد آب کشور در بخش کشاورزی مصرف می شود و با تشکیل بازار آب به تدریج قیمت ذاتی آب مشخص خواهد شد.

درواقع به دنبال افزایش بهره وری در صنعت آب هستیم. ایران هم به کشاورزی و هم به صنعت نیاز دارد و در اولویت اول به آب شرب نیاز است. اگر با روال فعلی پیش برویم قطعا در آینده دچار مشکلات جدی از نظر منابع آبی می شویم.

باید این مساله را مدنظر داشت که آب تابع یک متغیر به نام بارندگی است که اصلا قابل پیش بینی نیست. به عبارت دیگر اکنون کسی نمی تواند بگوید سال آینده سالی خشک یا تر است. حتی نمی توان دو یا سه ماه آینده را پیش بینی قطعی کرد. در سال ۱۳۹۶ تمام بحث روی خشکسالی و مقابله با این مساله بود و تمام پیش بینی ها این بود که سال های خشکی در انتظار است، اما همان سال با سیلاب های غیرقابل پیش بینی مواجه

شدیم. بارندگی های امسال نیز پیش بینی نشده بود و انتظار پاییزی خشک را داشتیم اما اکنون شاهد بارش باران هستیم؛ بنابر این نمی توان روی متغیر باران حساب کرد و باید به دنبال آب پایدار بود.

آب پایدار یعنی آب های تجدیدپذیر که اکنون حدود ۱۳۰ میلیارد مترمکعب در این حوزه کمبود آب داریم و اگر به همین منوال پیش برویم در افق ۱۴۲۰ نزدیک ۲۵۰ میلیارد متر مکعب کسری مخزن خواهیم داشت. باید در این شرایط بهره وری را افزایش دهیم؛ به ویژه در بخش کشاورزی که بیشترین مصرف آب صورت می گیرد نباید آب را به راحتی هدر داد و باید فکری برای آب کشور شود. راه حل این کار وجود دارد و نیازمند یک اراده ملی است.

- در حال حاضر وضعیت منابع آبی کشور چگونه است؟ تعداد شهرهای پر تنش چه تعداد است و آیا وضعیت نسبت به سال های گذشته بهبود یافته است؟

خوشبختانه با بارندگی های یکی دو سال اخیر و شرایط مناسب سال جاری، تا کنون شهرهایی که دارای تنش آبی بودند کاهش جدی پیدا کردند. علاوه بر این در بخش آبرسانی به روستاها اقداماتی خوبی صورت گرفته است؛ به طوری که در اول دولت حدود ۹۰۰ هزار نفر در روستاهای کشور دسترسی به آب پایدار داشتند که این تعداد به ۹ میلیون نفر در حال افزایش است و قرار شده تا پایان دولت به ۱۰ میلیون نفر نیز برسد.

در شهرها نسبتاً وضعیت مناسب است اما هنوز روستاهای دارای مشکل آب در کشور وجود دارد. در بسیاری هنوز آبرسانی از طریق تانکر انجام می شود که باید وضعیت آن ها نیز ساماندهی شود.

- در تیرماه سال گذشته اعلام کردید که قرار است سدهای جدیدی در کشور بهره برداری شود. در مورد وضعیت سد سازی و اقداماتی که در این حوزه صورت گرفته است توضیح دهید.

حدوداً ۱۹۰ سد ملی در کشور وجود دارد. از اول انقلاب تا کنون تعداد سدهای ملی یعنی سدهای بزرگ و متوسط به حدود ۱۰ برابر افزایش یافته است و حدوداً ظرفیت مخازن این سدها ۵۲ میلیارد متر مکعب است و نزدیک نیمی از این سدها در استان خوزستان قرار دارد. در دولت فعلی هر دوماه یک سد به بهره‌برداری رسیده و تا پایان دولت ۵۲ سد به نتیجه خواهد رسید.

وزارت نیرو حدوداً ۱۰۰ سد دیگر را در دست مطالعه دارد. البته هنوز به نتیجه نهایی نرسیده اما می‌تواند ذخیره آبیهای سطحی را ۱۸ میلیارد متر مکعب افزایش دهد. یکی از اهدافی که بسیار جدی تر پس از سیل دو سال پیش مورد توجه قرار گرفت این بود که حتماً موضوع سیلاب بیش از گذشته در سدها دیده شود. در گذشته سدها تنها ۲۰ درصد در مدیریت سیلاب نقش داشتند اما سیلاب‌های اخیر نشان داد که نقش سدها در مدیریت سیلاب بی‌نظیر است و باید افزایش یابد.

در خوزستان اگر سدهای کرخه، دز، کارون و سیمره وجود نداشت، مشخص نبود چه اتفاقی می‌افتاد اما خوشبختانه این سد ها نقش خودشان را بسیار خوب در مدیریت سیلاب ایفا کردند. باید به این مساله توجه کرد که سد برای این نیست که همیشه پر آب باشد؛ حتی کارکرد برخی از سدها می‌تواند فقط برای کنترل سیلاب باشد.

- از دیگر اقداماتی که طی سال‌های اخیر برای مقابله با سیلاب انجام شده نیز بفرمایید. امسال تا چه میزان برای مواجهه با سیلاب‌های احتمالی آمادگی وجود دارد؟

در موضوع سیلاب کارهای بسیار خوبی انجام شده است. چند روز پیش سیلاب بزرگی را در خوزستان شاهد بودیم که باتوجه به لایروبی‌هایی که صورت گرفته بود توانستیم بدون خسارت از این سیلاب عبور کنیم. در همه رودخانه‌ها هزینه‌های زیادی در همین راستا صورت گرفته است. به طور مثال در استان کرمان صنایع مشارکت کردند و اکثر رودخانه‌ها لایروبی شدند.

اعتبارات وزارت نیرو در این حوزه نسبت به گذشته افزایش بیشتری یافته و امسال حدود ۳۰۰ میلیارد تومان برای این کار تخصیص یافت اما هنوز به اعتبار مورد نظر دسترسی نداریم و پیشنهاد ما این است که حداقل سالی ۵۰۰ میلیارد تومان برای نگهداری وضع موجود در اختیار وزارت نیرو قرار دهند که به دولت نیز پیشنهاد دادیم و امیدواریم که برای سال آینده این اتفاق بیفتد.

- در مورد پیشرفت اجرای طرح فاضلاب شهری و روستایی توضیح بفرمایید. لطفا در خصوص آبگرفتگی اهواز و اقداماتی که برای مقابله با این موضوع صورت گرفته نیز توضیح دهید.

مساله آب های سطحی و فاضلاب باید جدا دیده شود. اجرای شبکه فاضلاب بر عهده وزارت نیرو و جمع آوری آب های سطحی بر عهده شهرداری ها است. در شهرهایی که طرح جمع آوری آب های سطحی وجود ندارد شبکه فاضلاب هم با یک بارندگی و ورود آب به لوله های فاضلاب کار آیی خود را از دست می دهند.

در شهر تهران وزارت نیرو شبکه فاضلاب را انجام می دهد که تا کنون حدود ۷۶۰۰ کیلومتر شبکه فاضلاب در تهران انجام شده و شهرداری تهران نیز سال هاست که طرح شبکه جمع آوری آب های سطحی را در دستور کار دارد و برای این منظور تونل های بسیار بزرگی را ایجاد کرده است. در اوایل انقلاب در تهران نیز همچون اهواز آب در سطح خیابان ها باقی می ماند و سیستم جمع آوری آب های سطحی و ساختن مسیل ها در شهر تهران موجب شده که در سال های اخیر شاهد آبگرفتگی خیابان ها باشیم.

در شهرهای جنوبی مثل اهواز، آبادان، ماهشهر و بوشهر در اولین قدم باید مساله آب های سطحی حل شود؛ در غیر این صورت مشکل اهواز در این شهرها نیز رخ خواهد داد. باتوجه به اینکه خیابان ها در اهواز شیب ندارد و سیستم جمع آوری آب های سطحی نیز تعبیه نشده است، آب در سیستم فاضلاب جمع و موجب شکستن لوله های فاضلاب و تجمع آب و فاضلاب در خیابان می شود.

در شهر اهواز سیستم جمع آوری فاضلاب وجود دارد اما با هر بار بارندگی مشکلاتی ایجاد می شود. مشکل دیگر گسترش بی رویه شهر ها است. افزایش حاشیه نشینی و نبود زیرساخت های لازم نیز علت دیگر وقوع چنین اتفاقی است. پیشنهاد من این است که هر جایی که سیستم شبکه فاضلاب اجرایی می شود همزمان سیستم جمع آوری آب های سطحی توسط شهرداریها نیز اجرا شود تا مشکلاتی که در شهرهایی جنوبی هست دیگر به وجود نیاید. متأسفانه هرچه در سیستم فاضلاب این شهر ها هزینه می کنیم با یک بارندگی از بین می رود و مجدد میبایست همان هزینه ها انجام شود.

- چندی پیش هیاتی از کشور افغانستان برای انجام برخی مذاکرات وارد ایران شد. آیا در این دیدار در مورد حق آبه رودخانه هیرمند نیز تصمیم گیری شد؟
تا کنون هر سال حق آبه را نسبت به بارندگی دریافت می کنیم و امسال نیز دریافت کردیم و امیدواریم که در سال های آینده نیز این کار انجام شود. ایران و افغانستان دو کشور همسایه و دوست هستند و دارای معاهده ای برای تامین آب هستند که هر دو باید به آن متعهد باشیم.

نماینده مردم اهواز: مدیران ضعیف را برکنار کنید؛ خوزستان غرق در آب باران و

فاضلاب – روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷

این روزها آبگرفتگی معابر و منازل در خوزستان به خبر داغ رسانه‌ها تبدیل شده و تصاویر و فیلم‌های آن دست به دست می‌شود. نام باران و حوادث پس از آن جزو خاطراتی است که هر شخصی در استان خوزستان و شهرهای اهواز، کارون، بندر امام خمینی(ره) و بندر ماهشهر مرور می‌کند، لرزه بر اندامش می‌افتد. این باران با آن باران که به رحمت الهی معروف است، زمین تا آسمان فرق دارد؛ بارانی که به‌خاطر بی‌تدبیری مسئولان و تأمین نکردن زیرساخت‌های شهری و روستایی سبب خسارت به ساکنان برخی مناطق شود، نعمت نیست؛ بلکه نعمت است و کسی از آن استقبال نمی‌کند. شنبه ۱۲ آذرماه سال ۹۹ در استان خوزستان اتفاقی رخ داد که در تاریخ اذهان عمومی و خبرگزاری‌ها ثبت شد، از همان حوادثی که هر مسئولی برای توجیه، فرار کردن از واقعیت، انداختن گناه کم‌کاری و بی‌مسئولیتی به گردن دیگری تلاش می‌کند، اما واقعیت آن چیزی است که بر سر مردم آوار شده است.

خانه‌های آبگرفته، وسایل دفن‌شده در آب، خیابان محصور شده شهرهای کارون، اهواز، بندر ماهشهر و بندر امام خمینی(ره) در سیلاب و تلخ‌تر از همه برگشت فاضلاب به خیابان‌ها، چراکه به حدی بارندگی زیاد بود که شبکه فاضلاب به‌دلیل فرسودگی توان قورت دادن آن را نداشت و هرچه می‌خورد بالا می‌آورد.

خوزستان فاقد شبکه دفع آب‌های سطحی است

در این رابطه مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خوزستان به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: به‌دلیل نبود شبکه دفع آب‌های سطحی در استان، آب ناشی از بارش‌ها وارد شبکه فاضلاب می‌شود.

صادق حقیقی‌پور با اشاره به توسعه نیافتن زیرساخت‌ها متناسب با رشد جمعیت و شهرها در خوزستان افزود: به دلیل شرایط جغرافیایی و رودخانه‌های متعددی که از شهرهای استان عبور می‌کند، در بیشتر شهرهای خوزستان آب وارد شبکه فاضلاب می‌شود.

حقیقی‌پور با بیان این که سیستم فاضلاب به خودی خود مشکلات زیادی دارد، تصریح کرد: سیستم فاضلاب شهری قادر به دفع آب‌های ناگهانی نیست و با توجه به تغییرات آب و هوایی که شهر اهواز را تحت تأثیر قرار داده، بارش‌های زیادی در مدمت زمان کوتاهی به وقوع پیوسته است.

تعلیق شهردار بندر امام خمینی (ره)

اما اتفاقات و پس‌لرزه‌های پس از بارندگی، از جمله تعلیق شهردار بندر امام خمینی (ره) هم جالب است، البته این اقدام زمانی کارساز خواهد بود که حرکتی مؤثر برای احداث سیستم شبکه فاضلاب پیشرفته و دفع آب‌های سطحی در خوزستان اجرا شود که به ثروتمندترین استان کشور معروف است. فرماندار شهرستان بندر ماهشهر گفت: پیشنهاد تعلیق شهردار بندر امام خمینی (ره) (سربندر) براساس ماده ۱۳ قانون رسیدگی به تخلفات اداری به مدت سه ماه به غلامرضا شریعتی، استاندار خوزستان، ارسال شد و او با این تصمیم موافقت کرد.

محسن بیرانوند با بیان این که شورای اسلامی شهر بندر امام خمینی (ره) باید به سرعت نسبت به تشکیل جلسه فوق‌العاده و انتخاب سرپرست شهرداری اقدام کند، افزود: شهردار این شهر در مدت آبگرفتگی از وظایف خود قصور کرده و باعث خسارت به مردم و تأسیسات دولتی شده است.

دریافت بخشی از بودجه ۱۰۰ میلیون یورویی توسعه شبکه فاضلاب اهواز

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خوزستان گفت: به دلیل نبود شبکه دفع آب‌های سطحی در استان، آب

ناشی از بارش‌ها وارد شبکه فاضلاب می‌شود.

حقیقی‌پور بیان داشت: از شهریورماه بخشی از بودجه ۱۰۰ میلیون یورویی توسعه شبکه فاضلاب شهر اهواز را دریافت کرده‌ایم.

برای مشکلات آبگرفتگی خوزستان پیگیر هستیم

نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی هم در این باره گفت: در لایحه بودجه سال آینده کمیته‌ای را تشکیل دادیم که با جدیت حداکثر بودجه را در بخش‌های مختلف به‌خصوص آب، راه و درمان و آموزش برای استان جذب کنیم؛ همچنین برای مشکلات آبگرفتگی نیز پیگیر هستیم.

سیدکریم حسینی افزود: آن چیزی که مردم در تابلوی قضاوت و دید خود می‌بینند، این است که همه مسئولان و نمایندگان را در یک جایگاه قضاوت می‌کنند؛ امروز مردم این را نمی‌پذیرند که فقط یک دستگاه، نماینده یا شورا را مقصر بدانیم؛ چراکه وقتی آب جلوی درب خانه‌های آن‌ها جمع شود، همه مسئولان و نمایندگان را مقصر می‌دانند.

وی بیان داشت: برای اهواز به‌معنای واقعی باید مسئولی پیدا شود که پاسخگو باشد. فعلاً مسئول و جمع‌کننده مسائل در اهواز مشخص نیست؛ بنابراین افرادی ممکن است از رده‌های بالا در کار آن دخالت کنند. در حوزه‌های انتخابیه خارج از استان، نمایندگان می‌دانند در شهر با چه کسی طرف هستند، ولی در اهواز اصلاً این‌طور نیست و تا نمایندگان حرف می‌زنند آن را تسویه‌حساب یا تبلیغات انتخاباتی تلقی می‌کنند؛ درحالی‌که بیش از سه‌سال زمان تا انتخابات بعدی مانده است و برخی‌ها، چون جوابی را برای عملکرد و پاسخگویی‌های لازم ندارند، این‌طور تخریب می‌کنند.

نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: گناه مردم خوزستان چیست که این حجم بحران و مشکل برای آن‌ها پیش می‌آید؟ بعضی از مدیران حیات سیاسی خود را در ایجاد بحران می‌دانند. باید

یک‌صدا و با همدلی بیش‌تری موضوعات استان را در سطح ملی پیگیری کنیم، همچنین اگر هنوز نقطه‌ای از شهر دچار آبگرفتگی است، نباید بگوییم که نه مشکلی نداریم.

این مقام مسئول گفت: مدیرعامل آبفا می‌گوید که شبکه فاضلاب جوابگوی بار آب‌های سطحی یا بارش‌های سیل‌آسا نیست، باشد می‌پذیریم، اما وقتی به وزیر نیرو و استاندار گفتم اکنون وقت ادغام آبفای روستایی با حجم بدهی بالا نیست، به‌دلیل قانون کشوری موافقت نکردند. با این اوصاف چرا مدیریت آب اهواز را در استان و با سرپرستی یک نفر انجام نمی‌دهند، چرا بعد از هفت‌ماه هنوز مدیرعامل آبفا اهواز نداریم؟

او اظهار داشت: بارها به مدیرعامل آبفا استان گفتیم که این سرپرستی هم‌زمان را به اتمام برسانید، مدیرعامل آبفا اهواز را تعیین و معرفی کنید تا حداقل بدانیم طرف حساب ما چه کسی است؟ بندر امام (ره) هم که اداره زیرمجموعه آبفاست و مدیرعامل دارد، چرا باید این حجم از آبگرفتگی را داشته باشد؟

حسینی تصریح کرد: جداسازی فاضلاب و آب‌های سطحی در برخی نقاط اهواز واقعاً عملی نیست؛ در خیابانی که دو تا سه متر عرض دارد، چطور می‌توان این جداسازی را انجام داد؟ یا مثلاً از اول فلکه کارگر در فرهنگ شهر تا رودخانه کارون چطور می‌توان کانال احداث کرد؟

وی افزود: مدیرعامل آبفا خوزستان در برنامه صدا و سیما اعلام کرد از ۱۰۰ میلیون یورو اعتبار هیچ ریالی به استان نرسیده؛ درحالی‌که ۱۲/۵ میلیون یوروی آن وصول شده است. پس از وصول این مبلغ طی مدت یک‌ماه گذشته چه کاری انجام داده‌ایم، چرا پیمانکار می‌گوید پولی دست ما نرسیده است؟ یا باید به مردم تعهد ندهیم یا اگر دادیم به آن عمل کنیم. اگر به تعهدات عمل می‌شد، امروز شاهد این وضعیت در اهواز نبودیم.

نماینده مردم اهواز در مجلس گفت: با وجود وضعیت بدی که وجود دارد شش‌ماه برای اجرای عملکرد مناسب مدیران اجرایی استان صبر کردیم تا کارها را با همدلی و بدون تقابل حل کنند، ولی می‌بینیم که دیپلماسی لبخند است، مقابل هر انتقادی لبخند می‌زنند و ما را دنبال نخود سیاهی می‌فرستند. مسئولان

ارشد استان به حرف‌هایی که زده شد، عمل نکردند. در شرایط کنونی هر ماه هم برای مردم سرنوشت‌ساز است و قبول نمی‌کنیم که بگویند حالا این شش ماه هم بگذرد.

او ادامه داد: از مدیران می‌خواهیم که مستند و مشخص پاسخگوی پیگیری‌های نمایندگان باشند، هر گونه آسیبی به این شهر برسد، مدیرانی که در آن زمینه کم کار بوده‌اند باید مؤاخذه شوند و پاسخگو باشند.

فقط بخشی که انگلیسی‌ها ساخته‌اند، مشکل ندارد

یک فعال محیط‌زیست و مدیرعامل جلگه سبز خوزستان هم درباره گرفتگی آب در استان خوزستان و اهواز می‌گوید: به‌صورت کلی در خوزستان جمع‌آوری آب‌های سطح برعهده شهرداری‌ها و مدیریت فاضلاب‌ها با سازمان آبفاست. از طرف دیگر ما در این استان سیستم جمع‌آوری آب‌های سطحی را نداریم و تنها در برخی مناطق شرکتی که توسط انگلیسی‌ها ساخته شده است، مانند نیوساید، شهرک نفت و... سیستم جمع‌آوری آب‌های سطحی هم پیش‌بینی شده. در این مناطق آب‌های ناشی از نزولات جوی به‌راحتی تخلیه شده و به‌سمت رودخانه هدایت می‌شوند.

شب‌م قناتی‌زاده ادامه می‌دهد: وقتی کانال جمع‌آوری آب‌های سطحی وجود ندارد، باعث می‌شود که آب به‌سمت مجاری فاضلاب حرکت کنند که این مجاری هم مسائل خودشان را دارند. در شبکه فاضلاب اهواز و سایر شهرهای خوزستان لوله‌های بتنی یا آرزستی است که قابلیت انعطاف ندارند. در نتیجه این لوله‌ها طی سال‌های اخیر دچار معضلاتی شدند، یکی آن‌که دچار نشست شدند؛ به این معنا که هر چه به‌سمت دریا نزدیک‌تر شوید، سطح آب‌های زیرزمینی بالاتر می‌آید. گاهی به‌دلیل نوسان‌هایی که رخ می‌دهد، لایه‌های زمین دچار فشردگی شده و لوله‌های فاضلاب دچار نشست و ترک می‌شوند؛ به‌همین دلیل هم ما در اهواز با نشت آب‌های فاضلاب به آب‌های زیرزمینی هم مواجه هستیم.

بارش‌های امسال از سال گذشته پیشی گرفت / رشد ۲۵ درصدی بارش‌ها نسبت به بلندمدت - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷

با ثبت ۵۵,۴ میلی‌متر بارش در ۷۵ روز نخست سال آبی جاری، رشدی ۲۵ درصدی در میزان بارش‌ها نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت به ثبت رسیده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از آغاز سال آبی جاری (اول مهر ۹۹) تا ۱۵ آذرماه (۷۵ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۵۵,۴ میلی‌متر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۴۴,۴ میلی‌متر) ۲۵ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۵۰,۷ میلی‌متر) رشدی ۹ درصدی را نشان می‌دهد.

بیشترین رشد بارش‌ها در حوضه‌های اصلی آبریز کشور نسبت به سال آبی گذشته مربوط به حوضه آبریز دریاچه ارومیه با رشدی ۱۶۴ درصدی است و بیشترین افت بارش‌ها نسبت به سال آبی گذشته مربوط به حوضه آبریز مرزی شرق با کاهش ۵۵ درصدی بارش‌ها است.

۶۷ درصد آبخوان‌ها در شرایط بحرانی/لزوم هدایت بارش و سیلاب‌ها به درون زمین -

خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها گفت: ۶۷ درصد آبخوان‌های کشور در مناطق مهم در شرایط بحرانی قرار دارند اما هنوز فرصت برای احیای آن‌ها است و نیاز داریم که با برنامه‌ای جامع بارش و سیلاب‌ها را به درون زمین هدایت کنیم.

ابوالقاسم حسین‌پور در گفت و گو با ایسنا با اشاره به اینکه فرونشست شدید زمین در بلند مدت می‌تواند سبب از بین رفتن فضای ذخیره آب در عمق زمین شود، اظهار کرد: به‌عبارتی در این شرایط آبخوان‌ها قابلیت احیای خود را از دست می‌دهند و این خطری است که در بلندمدت سفره‌های آب زیرزمینی را تهدید می‌کند.

وی در ادامه با بیان اینکه بافت زمین حالت اسفنجی ندارد که بتواند فروافتادگی و فرونشست را ترمیم کند، تصریح کرد: برای جلوگیری از فرونشست زمین و در نتیجه از دست رفتن آبخوان‌ها باید در مرحله اول اضافه برداشت‌ها کنترل شود البته با وجود اینکه سفره‌های آب زیرزمینی در ایران در معرض خطر و تهدید هستند اما خوشبختانه هنوز قابلیت احیای خود را از دست نداده‌اند و ما هنوز برای احیای آن‌ها فرصت داریم.

به گفته مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری اگرچه درحال حاضر در بخش‌هایی از آبخوان‌های کشور پس‌رفت داریم اما قسمت‌های اصلی و مهم سفره‌های آب زیرزمینی همچنان برای احیا فرصت دارند اما اگر روند فشار بر منابع پایه‌ای و اضافه برداشت از سطح آبخوان‌ها اصلاح نشود، سیر پس‌روی آبخوان‌ها غیرقابل اجتناب خواهد بود.

حسین‌پور با اشاره به اینکه در بحث تغذیه و احیای آبخوان‌ها یکی از راهکارهای اثربخش اجرای

طرح‌های آبخوان‌داری و پخش سیلاب است، گفت: هر ۱۰۰۰ مترمکعب در هکتار اجرای طرح‌های آبخوان‌داری می‌تواند بیش از ۵۰۰۰ مترمکعب در هکتار آب را به داخل زمین نفوذ دهد. از این‌رو باید تلاش کنیم که با مدیریت بارش‌ها و سیلاب سفره‌های آب زیرزمینی تغذیه شوند.

وی ادامه داد: در حال حاضر آبخوان‌های ما ۱۴۰ میلیارد مترمکعب کسری مخزن دارند این درحالیست که سطح عرصه‌های نفوذپذیر کشور ۶۳ میلیون هکتار است و سالانه ظرفیت ذخیره‌سازی بیش از ۴۰ میلیارد مترمکعب آب را دارند. از این‌رو نیاز است که به‌صورت جدی در بخش آبخوان‌داری، پخش سیلاب و تغذیه آبخوان‌ها سرمایه‌گذاری شود.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری با بیان اینکه بی‌توجهی به از بین رفتن منابع آب زیرزمینی می‌تواند در آینده امنیت زیستی ما را تهدید کند و تبعات گسترده اقتصادی و اجتماعی به‌دنبال داشته باشد، تصریح کرد: توجه به این مسئله در برنامه هفتم توسعه می‌تواند آبخوان‌های کشور را احیا کند و ضامن امنیت زیستی و غذایی ما باشد.

حسین‌پور در ادامه اظهار کرد: ما در کشور ۶۰۹ دشت مهم داریم که آبخوان‌های اصلی ما در این دشت‌ها واقع شده‌اند و متأسفانه ۶۷ درصد این آبخوان‌ها دارای بیلان منفی هستند و در شرایط ممنوعه و بحرانی قرار دارند اما این آبخوان‌ها همچنان امکان تغذیه مجدد و دریافت نزولات جوی را دارند، به‌شرط آنکه اضافه برداشت‌ها کنترل شود و به سمت پایداری آن‌ها حرکت کنیم.

وی در پایان با تأکید بر اینکه ما باید بتوانیم بخش قابل توجهی از بارش‌ها و سیلاب‌ها را در دل زمین و آبخوان‌های کشور ذخیره کنیم، گفت: با این اقدام هم از فرونشست زمین جلوگیری و هم منابع آبی خود را پایدار می‌کنیم. نیاز است که برای این اقدام تصمیم‌گیران کشور منابع لازم را اختصاص دهند و طرح جامعی برای احیا و نجات آبخوان‌ها - که اشتغال، تولید، سکونت و... به آن‌ها وابسته است - تدوین شود.

میزان بارش‌ها از سال قبل پیشی گرفت - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷

دنیای اقتصاد : با ثبت ۵۵/۴ میلی‌متر بارش در ۷۵ روز نخست سال آبی جاری، رشدی ۲۵ درصدی در میزان بارش‌ها نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت به ثبت رسیده است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از آغاز سال آبی جاری (اول مهر ۹۹) تا ۱۵ آذرماه (۷۵ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۵۵/۴ میلی‌متر است. این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۴۴/۴ میلی‌متر) ۲۵ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۵۰/۷ میلی‌متر) رشدی ۹ درصدی را نشان می‌دهد. بیشترین رشد بارش‌ها در حوضه‌های اصلی آبریز کشور نسبت به سال آبی گذشته مربوط به حوضه آبریز دریاچه ارومیه با رشدی ۱۶۴ درصدی است و بیشترین افت بارش‌ها نسبت به سال آبی گذشته مربوط به حوضه آبریز مرزی شرق با کاهش ۵۵ درصدی بارش‌ها است.

انجام عملیات آبخیزداری در ۲۳ هزار هکتار از حوزه‌های آبخیز استان تهران - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۷

مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران گفت: با هدف پیشگیری از فرسایش و حفاظت خاک ۲۳ هزار هکتار از حوزه‌های آبخیز استان تهران در سال جاری در قالب پروژه‌های مکانیکی زیر پوشش عملیات آبخیزداری قرار گرفته است.

به گزارش ایسنا علینقی حیدریان در حاشیه برگزاری وبینار «روز جهانی خاک» با بیان این مطلب اظهار کرد: عملیات آبخیزداری و آبخوان داری در ۲۰ حوزه آبخیز ۵ شهرستان استان تهران که از لحاظ سیلاب و فرسایش خاک بحرانی محسوب می شوند با اعتباری حدود ۲۲ میلیارد تومان و از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی اجرایی خواهد شد.

وی با اشاره به اینکه شعار امسال «روز جهانی خاک» تحت عنوان «خاک را زنده نگه داریم و تنوع زیستی خاک را حفظ کنیم» است، گفت: خاک یکی از مهم‌ترین اجزای طبیعی است که در امنیت غذایی، تأمین آب سالم، تنظیم هوا و سایر کارکردهای زیست محیطی نقش آفرین است. از این رو تمامی اقدامات آبخیزداری و آبخوان‌داری در جهت حفظ منابع پایه آب و خاک انجام می‌شود.

مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران ادامه داد: تنوع زیستی خاک انواع موجودات زنده اعم از گیاهان و میکرو ارگانیسم‌ها را شامل می‌شود که یک منبع تجدید ناشدنی به شمار می‌آید و دارای ارزش اقتصادی- اجتماعی بالایی است. در این خصوص ضرورت ایجاب می‌کند مقوله فرهنگ‌سازی با هدف حفاظت از خاک و تنوع زیستی آن صورت گیرد تا استفاده درست از این منبع ارزشمند وظیفه‌ای همگانی تلقی شود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران وی تأکید کرد: برای

کنترل فرسایش خاک و رسوب علاوه بر انجام اقدامات آبخیزداری در قالب اجرای پروژه‌های مکانیکی، اقداماتی همچون احیای پوشش گیاهی، احیای مراتع و جنگل‌ها، کنترل و مقابله با بیابان‌زایی نیز در دستور کار اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران قرار دارد.

نقش موثر طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری در کاهش مخاطرات سیل -

خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۸

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها گفت: طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری با ظرفیت استحصال ۵۳۰ مترمکعب باران در هکتار در مناطق کوهستانی و ظرفیت نفوذ بیش از ۱۰۰۰ مترمکعب سیلاب در هکتار در مناطق کم‌شیب و عرصه آبخوان‌ها نقش موثری در کاهش مخاطرات سیل و افزایش تغذیه آبخوان‌های زیرزمینی ایفا می‌کنند.

به گزارش ایلنا، ابوالقاسم حسین‌پور افزود: در این بارش‌ها، طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری در استان‌های بوشهر، خوزستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و ایلام بیشترین میزان آبرگیری را داشتند.

وی اظهار کرد: برخی از این طرح‌ها که عملیات اجرایی آن در سال جاری به اتمام رسیده است، در این مرحله از بارندگی برای نخستین بار آبرگیری و سرریز شدند.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها خاطرنشان کرد: طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری با ظرفیت استحصال ۵۳۰ مترمکعب باران در هکتار در مناطق کوهستانی و ظرفیت نفوذ بیش از ۱۰۰۰ مترمکعب سیلاب در هکتار در مناطق کم‌شیب و عرصه آبخوان‌ها، نقش موثری در کاهش مخاطرات سیل و افزایش تغذیه آبخوان‌های زیرزمینی ایفا می‌کنند.

به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی سازمان جنگل‌ها، حسین‌پور با اشاره به پیشرفت مناسب طرح‌ها و پروژه‌های در دست اجرا در سطح حوزه‌های آبخیز کشور از خاتمه یافتن و بهره‌برداری از بیش از ۶۰۰ هزار هکتار عملیات جدید آبخیزداری و آبخوان‌داری در سطح کشور تا پایان سال ۹۹ خبر داد.

پیش‌بینی اداره ملی هواشناسی انگلیس از ادامه روند گرم شدن زمین؛ آیا برف به تاریخ می‌پیوندد؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۸

اداره ملی هواشناسی انگلیس پیش‌بینی کرده است که با ادامه روند فعلی گرم شدن زمین، نشستن برف روی زمین تا پایان قرن جاری ممکن است به قدری کم شود که برف‌بازی و سورت‌مسواری به تاریخ پیوندد.

به گزارش ایسنا، پیش‌بینی‌های اداره ملی هواشناسی انگلیس حاکی است در صورت عدم کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای، فعالیت‌های زمستانی مرسوم ممکن است غیرممکن شود.

این مرکز پیش‌بینی کرده است که به علت تغییرات اقلیمی، بخش اعظم مناطق جنوبی انگلستان ممکن است تا سال ۲۰۴۰ هیچ روز برفی یا دمای پایین نداشته باشد.

در صورت ادامه این روند، فقط زمین‌های بسیار مرتفع یا بخش‌هایی از شمال اسکاتلند تا سال ۲۰۸۰ دمای زیر صفر را تجربه خواهند کرد.

اداره هواشناسی انگلیس تاکید کرد که شرایط تغییر دما سال به سال عوض می‌شود و برخی سال‌ها ممکن است گرم‌تر یا سردتر از روند جاری باشند.

این یافته‌ها بر پایه این پیش‌بینی است که تولید گاز گلخانه‌ای در سطح جهان به روند رو به رشد خود ادامه دهد. البته این اداره اعلام کرد گرچه این سناریو بالاترین احتمال نیست ولی محتمل است.

در صورت کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای، بریتانیا می‌تواند از افزایش دمای شدید جلوگیری کند ولی دمای میانگین احتمالاً هنوز بیشتر خواهد شد.

به گفته اداره هواشناسی انگلیس، در صورت ادامه روند رو به رشد تولید گاز گلخانه‌ای، تابستان‌ها نیز گرم‌تر و خشک‌تر خواهند شد، گرچه مناطق به طور یکسان تحت تاثیر این دما قرار نمی‌گیرند.

لیزی کندون، کارشناس ارشد اداره هواشناسی انگلیس به شبکه خبری بی‌بی‌سی گفت: ما می‌گوییم تا پایان قرن حاضر بسیاری از برف‌های روی زمین به طور کامل ناپدید خواهد شد مگر در ارتفاعات. تصویر جامع عبارت است از زمستان‌های گرم‌تر و بارانی‌تر و تابستان‌های داغ‌تر و خشک‌تر. ولی در عین حال ما به سمت حوادث آب و هوایی شدیدتر در حرکتیم، حوادثی بسیار شدیدتر و مکررتر، مثلاً باران‌های شدیدتر.

کندون افزود: دمای بالای ۳۰ درجه سانتی‌گراد در دو روز متوالی تا پایان قرن جاری، ۱۶ بار محتمل‌تر از میانگین بین سال‌های ۱۹۸۱ تا ۲۰۰۰ خواهد شد.

به نوشته روزنامه ایندپندنت، تحلیل اداره هواشناسی همچنین نشان می‌دهد در صورت اقدام نکردن برای کاهش گازهای گلخانه‌ای در سطح جهان، باران زمستانی می‌تواند تا یک سوم افزایش پیدا کند

در گفت و گو با ایلنا مطرح شد؛ دو مشکل اصلی زیست محیطی خراسان جنوبی/ افزایش ۵۰ درصدی کانون‌های فرسایش خاک در استان/ تلاش برای احیای تالاب "کجی نمک‌زار" - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۸

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان خراسان جنوبی با اشاره به اینکه در دو دهه اخیر تقریباً ۵۰ درصد کانون‌های بحرانی فرسایش خاک استان افزایش یافته است، گفت: اگر عوامل پیشگیری موثری در روند افزایش این کانون‌ها ایجاد نشود آینده نگران کننده‌ای در انتظار اقلیم منطقه خواهد بود.

حسن اکبری در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا، ضمن تشریح وضعیت اقلیم استان اظهار داشت: مهمترین تالاب استان "کجی نمک‌زار" واقع در شهرستان نهبندان است. این تالاب در حد فاصل بیرجند - نهبندان قرار دارد که از هیچ رودخانه دائمی آبیگری نمی‌شود بلکه از روان آب‌های سطحی و آب‌های زیر زمینی تغذیه می‌شود.

وی افزود: در نیمه گرم سال این تالاب خشک می‌شود ولی به علت رطوبت خاکی که دارد در منطقه ایجاد گرد و غبار نمی‌کند. در فصل زمستان و بهار نیز با بارش باران این تالاب دوباره احیا می‌شود. امسال نیز با بارندگی‌های مناسب بخشی از تالاب احیا شده است.

تلاش برای رونق بخشیدن تالاب "کجی نمک‌زار" برای گردشگری

اکبری ادامه داد: برای اقتصاد منطقه اقداماتی در بحث گردشگری این تالاب در حال انجام است هر چند گردشگران تاکنون به صورت محدود در اواخر زمستان و اوایل بهار به منطقه می‌آیند اما تلاش ما رونق بخشیدن بیشتر به این امر است. اگر جاده دسترسی به این تالاب که بخشی از آن خاکی است بازسازی و مرمت شود گردشگران بیشتری به منطقه جذب خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه عشایر منطقه بیشتر دامدار و پرورش شتر دارند و عمده درآمد مردم هنوز دامداری

است، عنوان کرد: این دامداران بیشتر چرای دام شان از پوشش گیاهی در اطراف همین تالاب است که باعث تخریب بافت گیاهی تالاب می شود.

کنترل ۲ عاملی که باعث تقویت آب تالاب می شود

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان خراسان جنوبی تصریح کرد: دو اقدام باید برای بهبودی تالاب و رونق گرفتن حوزه گردشگری در این منطقه شکل بگیرد؛ یکی تغییر معیشت اهالی است. ابتدا باید وابستگی مردم به پوشش گیاهی منطقه کاهش یابد چرا که ادامه این روند پوشش گیاهی اطراف تالاب را تخریب می کند. موضوع دیگر برداشت از آب سفره های زیر زمینی است.

وی گفت: نیاز آبی تالاب را محیط زیست مطالعه و مشکلات موجود در این زمینه را به آب منطقه ای اعلام کرده است. اگر آنها بتوانند مدیریت منابع آبی را به درستی انجام دهند تالاب به طور مداوم آب خواهد داشت.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان خراسان جنوبی: برای اقتصاد منطقه اقداماتی در بحث گردشگری این تالاب در حال انجام است. هر چند گردشگران تاکنون به صورت محدود در اواخر زمستان و اوایل بهار به منطقه می آیند اما تلاش ما رونق بخشیدن بیشتر به این امر است. اگر جاده دسترسی به این تالاب که بخشی از آن خاکی است بازسازی و مرمت شود گردشگران بیشتری به منطقه جذب خواهند شد.

اکبری ادامه داد: اگر معیشت مردم از دامداری به تولید صنایع دستی برای فروش به گردشگران تغییر کند آسیب کمتری به تالاب وارد می شود. برای این کار نیاز به برنامه های مدیریتی از سوی دستگاه های مختلف استان داریم تا به نتیجه مطلوبی در این زمینه برسیم.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان خراسان جنوبی با اشاره به وضعیت دیگر تالاب های موجود در استان نیز گفت: مابقی تالاب ها عمدتاً آبگیرهای طبیعی یا مصنوعی هستند که در قسمت های مختلف

استان قرار دارند. به طور مثال تالاب "خور" در بیرجند مانند یک کاسه طبیعی عمل می‌کند که بخشی از آب حوزه‌های دیگر منطقه را به خود جذب می‌کند.

کاهش آب‌های ورودی به تالاب "خور"

وی اضافه کرد: این تالاب هم تقریباً در تمامی طول سال آب دارد و در اطرافش نیزار و تاغزارهایی است که تحت تاثیر چرای دام بومیان منطقه قرار دارد که باز هم موجب آسیب‌هایی به این تالاب می‌شود. آب ورودی تالاب به نسبت گذشته محدود شده است. قبلاً رودخانه‌ای تحت عنوان "شاهرود" از بیرجند به این تالاب سرازیر می‌شد که در مسیر این رودخانه چاه‌های زیادی حفر شده که باعث کاهش آب رودخانه به تالاب شده است.

تالاب "خور" نیاز به محافظت و مدیریت دارد

اکبری با بیان اینکه تالاب "خور" نیاز به مدیریت بیشتری برای احیا دارد، افزود: ما تلاش کردیم که این مسئله را در قالب مناطق حفاظت شده معرفی و به ثبت برسانیم که بتوانیم کارهای بیشتری بر روی آن انجام دهیم اما متأسفانه فرآیند اعلام نظر منابع طبیعی و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان بسیار طولانی شد و مساحت اطراف تالاب را بسیار محدود اعلام کردند. اداره کل حفاظت محیط زیست نیز نتیجه را به سازمان مرکزی ارسال کرد که امیدواریم به عنوان یک منطقه حفاظت شده بتوانیم آنجا مدیریت کنیم چرا که در غیر این صورت برای حفاظت و کارهای مدیریتی بر روی تالاب به مشکل برخوردیم.

کم‌آبی و فرسایش خاک ۲ مشکل مهم در استان

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به وضعیت فرسایش خاک در استان نیز اشاره کرد و گفت: مهمترین مشکلات محیط زیستی خراسان جنوبی یکی کم‌آبی و دیگری فرسایش خاک است که هر دو

موضوع به هم ربط دارند و تشدید کننده یکدیگر هستند. متأسفانه استان از آنجایی که ماهیتی بیابانی دارد زمینه توسعه برای کانون های فرسایش خاک را دارد و این موضوع در حال رخ دادن است.

یک سوم خاک خراسان جنوبی تحت تاثیر کانون های فرسایشی اکبری ادامه داد: در حال حاضر تقریباً یک سوم خاک استان یعنی از ۱۵ میلیون هکتار اراضی بیابانی ۵ میلیون هکتار تحت تاثیر فرسایش است. از این ۵ میلیون هکتار نیز ۵۰ درصد آن تحت تاثیر کانون های بحران فرسایشی هستند. این کانون ها فعال بوده و تولید گرد و غبار می کنند.

بادخیز بودن استان یکی دیگر از عوامل فرسایش خاک مدیرکل محیط زیست استان خراسان شمالی اظهار داشت: یک سوم مساحت استان کانون خاک های فرسایشی است. در واقع استان بادخیز بوده و تحت تاثیر توده های مختلف هوایی قرار دارد. به طور مثال توده های مدیترانه ای و سیری که خراسان جنوبی را تحت نفوذ خود قرار می دهند و از سوی دیگر نیز تحت تاثیر بادهای صد و بیست روزه سیستان و جبهه های شرقی قرار دارد که این عوامل موجب شدت غبارخیزی در استان شده است.

پوشش گیاهی و سنگ فرش ها می تواند مانع از تخریب خاک شود وی گفت: در چنین شرایط بحرانی تنها چیزی که مانع فرسایش خاک می شود پوشش گیاهی و سنگ فرش های سطحی است. پوشش گیاهی استان اگر چه به لحاظ تنوع تقریباً شرایط قابل قبولی دارد اما از طرفی در دو دهه اخیر تحت تاثیر دوره های خشکسالی قرار گرفته است. همچنین چرای بی رویه دام در بخش هایی از استان و افت آب های زیر زمینی نیز باعث فرسایش خاک شده است.

افزایش ۵۰ درصدی کانون‌های بحرانی فرسایش خاک در استان

اکبری ادامه داد: در ۲ دهه اخیر تقریباً ۵۰ درصد کانون‌های بحرانی فرسایش خاکی استان افزایش پیدا کرده است. اگر عوامل موثر در روند افزایش این کانون‌ها ایجاد نشود آینده نگران‌کننده‌ای را برای ما رقم خواهد زد.

وی از دیگر عوامل فرسایش خاک استان خراسان جنوبی را کشاورزی و دامداری گسترده که دو شغل عمده مردم استان است دانست و گفت: این دو شغل مستقیماً بر روی فرسایش خاک تأثیر بسزایی دارند. همچنین با توجه به اینکه کشاورزی استان به صورت سنتی و دیم است بندسارها برای آبیاری کشاورزی توسط مردم ایجاد می‌شود که این روش از گذشته تاکنون در این منطقه کاربرد زیادی دارد و اثرات منفی بر روی خاک می‌گذارد.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان خراسان جنوبی گفت: در ۲ دهه اخیر تقریباً ۵۰ درصد کانون‌های بحرانی فرسایش خاکی استان افزایش یافته است. اگر عوامل موثر در روند افزایش این کانون‌ها ایجاد نشود آینده نگران‌کننده‌ای را برای اقلیم استان رقم خواهد زد.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان خراسان شمالی تصریح کرد: استان به دلیل ارتفاعاتی که از سطح دریا دارد و توده‌های هوایی که وارد استان می‌شوند منجر به بارش‌های نسبتاً خوبی می‌شوند و اگر شیوه بهره‌برداری از مراتع را مدیریت کنیم و همین‌طور فعالیت‌های مخربی که در آینده باعث تشدید فرسایش خاک می‌شوند از جمله توسعه معادن تا حدود زیادی می‌توان از این فرسایش‌های خاکی جلوگیری کرد.

اکبری ادامه داد: امیدوارم در آینده بتوانیم در مقابل بیابان‌زایی بیشتر و فرسایش خاک با مدیریت و برنامه‌ریزی صحیح جلوگیری کنیم. فعالیت‌های مقابله‌ای برای بیابان‌زدایی مثل جنگل‌کاری و نهال‌کاری اگر چه در استان سابقه دیرینه دارد و عملکرد منابع طبیعی در این زمینه قابل ذکر است اما با توجه

به مقیاس کار و هزینه بر بودن نهال کاری و جنگل کاری نیاز به آب دارد که با توجه به محدودیت آبی در استان چندان راهگشا نیست. با این روش نمی‌توان عرضه ۵ میلیون هکتار استان را نهال کاری کرد چرا که آب کافی نداریم، کیفیت خاک در برخی از مناطق استان پایین بوده و این طرح‌ها بسیار هزینه‌بر است و باعث می‌شود عملیات مقابله‌ای به عنوان یک مسکن برای نقاط بحرانی اطراف شهرها و سکونت‌گاه‌ها کاربرد داشته باشد.

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان خراسان جنوبی بیان کرد: برای حل مشکل فرسایش خاک در استان بیشتر باید به سمت مدیریت یکپارچه زیست بومی برویم که کانون فرسایش بیشتر از این افزایش پیدا نکند.

برداشت سالانه ۱۰۰ میلیون متر مکعب آب از سفره‌های زیر زمینی وی در ادامه گفت: در بخش کشاورزی برداشت‌های تجمعی یک میلیارد متر مکعبی آب‌های زیر زمینی را داریم که هر سال براساس اعلام آب منطقه‌ای بیش از ۱۰۰ میلیون متر مکعب برداشت اضافه از ظرفیت مخازن آب‌های زیر زمینی برداشت می‌شود. این رقم برای استان‌هایی مثل خراسان جنوبی که بیابانی و با کمبود آب مواجه است بالا است.

پسماندها یکی دیگر از عوامل مخرب خاک استان وی در ادامه به موضوع پسماندها در روند آلودگی خاک استان نیز اشاره کرد و گفت: موضوع مدیریت پسماند در این استان نیز مانند دیگر نقاط کشور با مشکل روبه‌رو است. شیوه‌ای که هم‌اکنون شهرداری و دهیاری و بخش‌داری‌ها در پیش گرفته‌اند به هیچ عنوان مناسب نیست. پسماندهای خانگی را در اطراف شهرها و روستاها رهاسازی می‌کنند. اینها هم چشم‌اندازها را نازیبا و موجب آلودگی خاک شود که

شاید این آلودگی‌ها به یکباره اتفاق نیفتد و به زودی تاثیر مخرب خود را نشان ندهد ولی چون به صورت مستمر تکرار می‌شوند در دراز مدت مشکلات زیست محیطی و آلودگی خاک‌ها را به همراه خواهند داشت.

تاکنون ۴ شهردار را به دادستانی معرفی کرده ایم

اکبری در پایان افزود: در استان ما تقریباً از سال قبل حدوداً ۴۳ سایت تخلیه زباله از سوی اداره کل حفاظت محیط‌زیست مورد رصد و پایش قرار گرفت. تقریباً برای ۱۲۰ مورد اخطار صادر کردیم. ۵۲۰ مورد در سایت‌های زباله استان اشکال وجود داشت. برخی مشکلات بهبود نسبی داشتند اما مشکلات شان به شکل قطعی پایان نیافت. به طوری که تاکنون ۴ شهردار را به دادستانی معرفی کرده ایم.

گفت و گو: مریم بازوند

مدیریت ضعیف سیلاب خوزستان را با چالشی جدی مواجه کرده است - روزنامه سبزینه

مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹

باران این رحمت الهی وقتی با بی‌تدبیری و نداشتن راهکار مسئولان روبه‌رو شود، به زحمتی برای مردم تبدیل می‌شود. پدیده قابل پیش‌بینی بارندگی بیش از ۱۰ سال است با تدابیر نادرست و عدم پیش‌بینی مسئولان آب‌گرفتگی و رفتن خانه‌ها به زیر آب را از خود به یادگار می‌گذارد. مُسکن تعطیلی و ورود نیروهای جهادی برای نجات مردم گرفتار در سیل نسخه‌ای است که هر ساله مسئولان برای حل مسأله آب‌های سطحی خوزستان تجویز و درمان قطعی را به سال بعد و نداشتن اعتبارات گره می‌زنند. پدیده آب‌گرفتگی نه در یک شهر خوزستان بلکه در سراسر این استان همه‌ساله تکرار و زندگی مردم را به یغما می‌برد و جالب آن‌جاست هر سال با وجود تجارب سال گذشته، مدیریتی ضعیف و پر اشتباه ظاهر می‌شود؛ به‌طوری‌که چنانچه مسئولان شهری اهواز از آب‌گرفتگی سنگین آبان ۹۸ معابر اهواز عبرت گرفته بودند، اکنون مدیریت این حجم کم بارندگی شاید دقیق‌تر انجام می‌شد. مسئولانی که نه استعفا بلدند و نه عذرخواهی، چه بسا پس از ۱۰ روز بارندگی و فروکاستن سطح آب، در قامت ابرمرد میدان ظاهر می‌شوند و حل مشکلات را به سال بعد و روزگاری دگر حواله می‌کنند.

جزئیات اعتبار شبکه فاضلاب

سال ۸۴ بانک جهانی وام ۱۴۹ میلیون دلاری برای اصلاح و تکمیل شبکه آب و فاضلاب شهرهای اهواز اختصاص داد. همان زمان شیراز ۱۲۷ میلیون دلار برای حل مشکل فاضلاب خود وام گرفت و خبرهایی هم از وام ساری و بابل از این بانک منتشر شد هرچند مدیران وقت آبفا درخصوص شیوه هزینه این اعتبار توضیحاتی داده‌اند، اما به گفته سیدکریم

حسینی، رئیس مجمع نمایندگان خوزستان، وام کامل جذب نشد و همان بخشی هم که جذب شد، هدر رفت و نهادهای نظارتی و قضایی پیگیری‌هایی در این باره داشتند.

بعد از گذشت ۱۵ سال از ماجرای وام بانک جهانی، حالا بحث بر سر اعتبار ۱۵۰ میلیون یورویی است که سال گذشته به فرمان مقام معظم رهبری از صندوق توسعه ملی برای بهسازی شبکه فاضلاب اهواز اختصاص یافت. مدیرعامل آبفای خوزستان در این باره به بازار گفت: این اعتبار در دو بخش به آبفای خوزستان داده می‌شود. اکنون از ۱۰۰ میلیون یورویی که قرار بود امسال پرداخت شود، ۱۲ درصد به حساب آبفا آمده و حدود سه هفته پیش قرارداد عملیات اجرایی تکمیل شبکه فاضلاب با قرارگاه خاتم‌الانبیا(ص) امضاء شد و قرارگاه کار را از کارون آغاز کرد.

علی‌رضا حقیقی‌پور افزود: درخواست کردیم بخشی از این اعتبار صرف شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی شود، اما سازمان برنامه و بودجه در نامه ابلاغ تأکید کرده است، اعتبار فقط باید برای تکمیل شبکه فاضلاب اهواز هزینه شود.

وی با بیان این که تکمیل شبکه فاضلاب اهواز سه سال زمان نیاز دارد، عنوان کرد: برای تکمیل ۱۰۰ در صدی شبکه ۳۵۰ میلیون یورو نیاز است.

تذکر نماینده آبادان به وزیر نیرو

سیدمحمد مولوی، در صحن علنی مجلس در تذکر شفاهی خطاب به وزیر نیرو اظهار کرد: آب خوزستان را بردید، فاضلاب آن هم تقدیم به شما. به جرأت و صراحت می‌گویم که شرکت‌های متولی آب و فاضلاب به مردم خوزستان ظلم کردند و در اعتبارات دخل و تصرف داشته‌اند که اسناد آن موجود است. نماینده مردم آبادان در مجلس تأکید کرد: نبود امکانات و تجهیزات و نبود برنامه‌ریزی مناسب، موجب هدررفت اعتبارات مصوب خوزستان شده و اکنون آن را به منجلائی از فاضلاب تبدیل کرده است.

استاندار خوزستان و افکار عمومی

در این میان استاندار خوزستان نیز سعی کرد افکار عمومی را نسبت به نارضایتی‌های ناشی از وقوع سیل متقاعد کند.

غلامرضا شریعتی اظهار کرد: جمع‌آوری آب‌های سطحی طبق قانون از وظایف شهرداری‌هاست و در اهواز سیستم جمع‌آوری آب‌های سطحی براساس برآورد صورت گرفته، بین هشت تا ۱۰ هزار میلیارد تومان هزینه دربر دارد که این رقم از عهده شهرداری خارج است و قانون هم آن را برعهده شهرداری گذاشته که این شرایط مشکلات آب‌گرفتگی را در پی داشته است.

وی افزود: شهر اهواز یک شهر مسطح است و مانند دیگر شهرها نیست که شیب‌دار بوده و امکان خروج آب را دارند. با توجه به مسطح بودن اهواز نیاز به ایستگاه‌های پمپاژ و شبکه‌های گسترده است که آب‌های سطحی جمع‌آوری شود.

استاندار خوزستان در پاسخ به پرسشی مبنی بر این که سپاه در حوزه بحران آب گرفتگی اقدامات بیشتری داشته، درحالی که استانداری اقدام خاصی نداشته است، گفت: همه نهادها و دستگاه‌ها ارکان مجموعه نظام و حاکمیت هستند و چنین تفکیک‌هایی را قائل نیستیم؛ در عین حال من و معاون عمرانی استانداری با بروز بحران در بندر امام (ه) مستقر شدیم و مسئولان ذی‌ربط مدیریت امور را برعهده دارند. همچنین از فرمانده سپاه استان خواستیم نیروهای خود را برای کمک به بندر امام (ره) اعزام کند و همه در کنار هم کار می‌کنیم. شریعتی بیان کرد: حل معضل آب‌گرفتگی یک کار زیرساختی و اساسی و با اعتبار بسیار زیاد نیاز دارد.

ماجرای تعلیق شهردار بندر امام خمینی (ره)

در پی اعتراضات گسترده مردمی مبنی بر شناسایی و برخورد با عوامل مقصر در آب‌گرفتگی گسترده شهر بندر امام خمینی، محمد عیاوی، شهردار این شهر، با حکم استاندار خوزستان تعلیق شد.

بندر امام خمینی (ره) دومین بندر بزرگ ایران است، اما سیستم کنترل آب‌های سطحی این شهر هنوز توسعه نیافته. محسن بیرانوند، فرماندار ماهشهر، نیز در این باره اظهار کرد: باید قبل از بارندگی اقداماتی همچون لایروبی جوی‌های خیابان انجام می‌شد، اما این کار نشده بود. طبق قانون استاندارد نمی‌تواند وی را عزل کند، ولی می‌تواند تعلیق کند، یعنی این که وی دیگر شهردار نیست.

پیگیری در بهارستان

سید کریم حسینی، رئیس مجمع نمایندگان خوزستان، نیز اظهار کرد: طی روزهای گذشته صحبت‌ها و مذاکراتی با رئیس مجلس داشتیم که وی به این موضوع در نطق قبل از دستور اشاره داشت و شخصاً با برخی از افراد ذی‌ربط صحبت کرد.

وی افزود: هم من و هم دیگر نماینده اهواز تذکراتی را به وزیر نیرو و وزیر کشور دادیم، به دلیل این که زیرمجموعه آن‌ها یعنی شهرداری، استانداری و آبفا به تعهدات خود عمل نکردند و از آن‌ها خواستیم که به وظایف قانونی خود عمل کنند.

رئیس مجمع نمایندگان خوزستان در مجلس شورای اسلامی با اشاره به این که اگر به تعهداتی که از قبل پیش‌بینی شده بود، عمل می‌کردند، شاهد این حجم از آب‌گرفتگی‌ها نبودیم، گفت: در این مدتی که حین بارندگی و روزهایی که هشدارهای هواشناسی داده شد، مواردی را به مسئولان امر گوشزد کردیم و باید آمادگی بیش‌تری می‌داشتند.

حسینی تصریح کرد: هدف این نیست که اکنون طرفی را مقصر و دیگری را مبرا کنیم؛ درست است که حل مشکل دفع آب‌های سطحی نیازمند اعتبارات قابل توجه است؛ ولی نقاط بحرانی مشخص و به آن‌ها اعلام شد و باید جوابگوی تعهدات خود باشند.

وی عنوان کرد: در بخشی از شهر که مصداقی می‌توان به آن اشاره کرد، مثل خیابان ۶۸ متری کوی علوی

که نه شهرداری و نه آبفا هیچ کدام به تعهدات خود عمل نکردند و فقط ۲۰ تا ۳۰ درصد چاه و مسیرهای فاضلاب مربوطه لایروبی شده است.

خط چندمیلاردی بدون استفاده

رئیس مجمع نمایندگان خوزستان در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: از چهار راه شیخ‌بها تا سهراب خرمشهر، در یک سال گذشته از اعتبارات مدیریت بحران یک خط لوله تقریباً ۹۰۰ متری کشیده شد و همین مسیری که بیش از چهار ماه، یک خیابان اصلی شهر برای آن مسدود و باعث معطلی مردم و آسیب به خودروها شد؛ هم‌اکنون این خط بلااستفاده مانده است. این خط که با اعتبار چند میلیاردی احداث شد، به ۱۰ تا ۲۰ متر لوله فاضلاب برای اتصال به ایستگاه فاضلاب شیخ‌بها نیاز داشت که انجام نشد.

حسینی تصریح کرد: مسیری را داشتیم که قرار بود برای مهار آب سطحی در آن یک پمپ تهیه شود که تعهد انجام آن برعهده شهرداری بود و اگر آن را تهیه می‌کرد، اکنون شاهد آب‌گرفتگی‌ها در منطقه کمپلو نبودیم. متأسفانه می‌بینیم که هنوز در مناطق چهار، شش و هشت شهرداری اهواز آب‌گرفتگی در مناطق مشاهده می‌شود، ولی شهردار اعلام می‌کند فقط یک نقطه آب‌گرفتگی در شهر اهواز داریم و این روش صادقانه برخورد با مردم نیست و داغ آن‌ها را بیش‌تر می‌کند.

نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: در این مدت وقوع باران و بروز آب‌گرفتگی از سوی دستگاه‌های مختلف، حضور فعالی دیدیم؛ ولی متأسفانه تعهدات بر زمین مانده سازمان‌های مربوطه درخصوص طرح ضربتی از سوی استانداری، شهرداری و آبفا باعث شد که امسال هم با این که تجربه سال گذشته را داشتیم، متأسفانه شاهد این آب‌گرفتگی‌ها باشیم.

ورود قوه قضائیه

وضعیت اسفناک و بحران مدیریتی پس از بارندگی باران الهی کار را به جایی رساند تا عالی‌ترین مقام

قضایای خوزستان نیز وارد گود شود.

حجت‌الاسلام صادق مرادی، رئیس کل دادگستری استان خوزستان، نیز در بازدید از مناطق آب گرفته در اهواز، بر پیگیری مستمر و با جدیت دستگاه قضایی استان برای حل معضل فاضلاب و آب گرفتگی در اهواز و دیگر شهرستان‌های خوزستان تأکید کرد و گفت: متأسفانه در چند سال اخیر مشکل فاضلاب و آب گرفتگی معابر و خیابان‌های اهواز و دیگر شهرستان‌های استان بعد از بارندگی به یک معضل بزرگ برای مردم تبدیل شده که دستگاه قضایی خوزستان مستمر و با جدیت پیگیر حل این معضل است و اگر قصوری صورت گرفته باشد، حتماً برخورد قاطعی خواهد شد.

وی افزود: در حال حاضر دغدغه مهم ما کمک به تخلیه آب‌ها از سطح منازل مردم، خیابان‌ها و معابر است و همه دستگاه‌ها متولی موظف هستند، در این زمینه به کمک‌رسانی مردم سرعت دهند و حتماً باید برای حل این معضل چاره‌اندیشی کنند.

مرادی در ادامه از امدادرسانی جهادگران به مردم در طول این مدت تقدیر کرد و گفت: آب گرفتگی معابر و خیابان‌ها در برخی از نقاط اهواز و دیگر شهرستان‌های استان، مردم را با مشکلات فراوانی روبه‌رو کرده است که با این حال گروه‌های جهادی و بسیجی شبانه‌روز در حال فعالیت هستند تا باری از دوش مردم مناطق آب گرفته برداشته و مشکلات را برای آن‌ها کم‌تر کنند.

میزان خسارت نامشخص است

تاکنون خسات سیل خوزستان مشخص نشده، اما آنچه مشهود است نشان‌دهنده آسیب جدی به اقتصاد این استان در پی تعطیلی‌های اجباری است. بسیاری از کسب‌وکارها به‌صورت تعطیل یا نیمه‌تعطیل درآمده‌اند. در شهرهایی از جمله بندر امام(ره) وسایل برقی مردم به‌شدت آسیب دیده و شاید تسهیلاتی را که به‌طور حتم باید در این زمینه پرداخت شود، اگر ابتدا برای پیشگیری از این بحران در نظر می‌گرفتند، اکنون شاهد بحران در خوزستان نبودیم.

آخرین وضعیت بارش‌ها در کشور پس از فعالیت سامانه‌های بارشی اخیر - خبرگزاری

ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹

بر اساس اطلاعات مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی بارش‌ها در کل کشور نسبت به میانگین بلند مدت بیش از ۳۰ درصد افزایش یافته است.

به گزارش ایسنا، از ابتدای سال آبی زراعی تاکنون در کشور ۶۰ میلیمتر بارش داشتیم که این میزان نسبت به مدت مشابه در سال گذشته ۱۵ درصد و نسبت به میانگین بلند مدت کشور حدود ۳۲ درصد بیشتر بوده است.

بر این اساس به ترتیب سه استان گیلان، کهگیلویه و بویراحمد و مازندران بیشترین بارش را طی سه ماه اخیر دریافت کرده‌اند. هرچند که بارش‌ها در استان گیلان ۲۹۲ میلیمتر گزارش شده است اما این میزان نسبت به میانگین بلند مدت بارش در این استان اندکی کمتر است. بارش‌ها در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز ۲۸۷ میلیمتر بوده است که نسبت به میانگین بلند مدت خود افزایش چشمگیری یعنی حدود ۱۵۶ میلیمتر دارد.

بر اساس اطلاعات مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی، بارش‌ها در سومین استان پربارش کشور یعنی مازندران از ابتدای سال آبی زراعی تاکنون ۲۰۲ میلیمتر گزارش شده است که نسبت به میانگین بلند مدت این استان شش درصد بیشتر و نسبت به سال گذشته ۲۸ درصد کمتر است.

گفتنی است که از مهرماه تا نیمه آذرماه بارش‌ها در هفت استان کشور یعنی استان‌های آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان، گلستان، گیلان و هرمزگان کمتر از میانگین بلند مدت بوده به گونه‌ای که در استان سیستان و بلوچستان حدود ۶۰ درصد، در استان هرمزگان ۵۶ درصد و در استان گلستان ۳۶ درصد کمتر از میانگین بلند مدت گزارش شده است.

براساس پیش‌بینی‌های سازمان هواشناسی، بارش‌ها در کشور تا روزهای پایانی آذرماه کماکان ادامه دارد و طی هفته آینده سامانه بارشی جدید به شمال کشور وارد خواهد شد.

زنگ خطر برای ایران زمین! "کشف رود"، فاضلاب جاری - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۱۹

سید محمد آل رسول

"کشف رود" در میان دره‌ی کشف رود خراسان رضوی جاری است. این رود ۲۹۰ کیلومتری در حال حاضر به دلیل خشکسالی و احداث سد بر روی سرشاخه‌های آن خشک شده و فقط در مواقع سیلاب دارای آب است. اما متأسفانه در طول سال پساب و فاضلاب شهری و خانگی در آن تخلیه و جاری می‌شود. در حال حاضر نزدیک به چندین ماه از تشکیل کمیته ساماندهی و احیای کشف‌رود می‌گذرد و طی دفعات متعدد خبرهایی مبنی بر توقف تمام پمپ‌های غیرمجاز منطقه و همچنین عدم تخلیه مجدد فاضلاب صنعتی و شهری در این رود منتشر می‌شود. ولی همچنان علاوه بر صدای پمپ‌های غیر مجاز که در اطراف کشف‌رود به گوش می‌رسد، فاضلاب شهرک چرمشهر نیز بر تمام معضلات این رود اضافه کرده و بدون هیچ‌گونه فیلتر و تصفیه‌ای آب این رود قدیمی اطراف مشهد را به بالاترین سطح از آلودگی آغشته می‌کند. متأسفانه تصفیه‌خانه چرمشهر پاسخگوی حجم فاضلاب تولیدی این شهرک نبوده و تقریباً نیمی از فاضلاب تولیدی آن وارد کشف‌رود می‌شود. در حال حاضر آبیاری بخش کشاورزی این منطقه از فاضلاب جاری در این رود صورت می‌گیرد و باعث بیماری و تلف شدن بسیاری از دام‌های این منطقه شده است. علاوه بر این خاک موجود در منطقه چرمشهر به علت وجود سموم و آلودگی‌های بسیار، دیگر برای کشاورزی مناسب نیست.

تشکیل بازار آب به کجا رسید؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹

تشکیل بازار آب که چندین سال است منتظر تصمیم‌گیری باقی مانده بود در مراحل پایانی خود به سر می‌برد و آن‌طور که معاون وزیر نیرو در در امور آب و آبفا اعلام کرده کمیته بازار آب تشکیل و احکام آن توسط وزیر نیرو صادر و ابلاغ شده است. تا کنون نیز دو جلسه در همین راستا برگزار شده است و امیدواریم این طرح نیز به زودی به نتایج قابل قبولی برسد.

به گزارش ایسنا، سال ۱۳۹۵ طرح تشکیل بازار آب به صورت آزمایشی در چهار استان و چهار دشت در همان استان‌ها به اجرا درآمده و قرار بود، در نهایت نتیجه آن تا سال ۱۳۹۶ منتشر شود اما در آن سال مسوولان وقت اعلام کردند مقدمات ایجاد بازار آب هنوز فراهم نشده لذا لازم است که نظام‌نامه‌های متعددی در این باره تدوین شود.

این در حالی است که با تشکیل بازار آب می‌توان تا حد زیادی میزان منابع و مصارف را مدیریت کرد؛ به عبارت دیگر از این طریق می‌توان با مدیریت بر عرضه و تقاضای آب، بحران منابع آبی از جمله منابع زیرزمینی را مهار کرد. فعال کردن بازار آب به باور کارشناسان یکی از راهکارهای مقابله با بحران آب در کشور است.

قاسم تقی زاده خامسی در رابطه با اقداماتی که برای تشکیل بازار آب انجام شده است، با بیان اینکه هدف اصلی از تشکیل بازار آب افزایش بهره‌وری آب است که در کشور متأسفانه بسیار پایین است، اظهار کرد: تا قیمت واقعی آب مشخص و الگوی کشت تعیین نشود وضعیت تغییر نخواهد کرد. بیش از ۹۰ درصد آب کشور در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و با تشکیل بازار آب به تدریج قیمت ذاتی آب مشخص خواهد شد.

وی افزود: درواقع به دنبال افزایش بهره‌وری در صنعت آب هستیم. ایران هم به کشاورزی و هم به

صنعت نیاز دارد و در اولویت اول به آب شرب نیاز است. اگر با روال فعلی پیش برویم قطعا در آینده دچار مشکلات جدی از نظر منابع آبی می شویم.

معاون وزیر نیرو در در امور آب و آبفا با بیان اینکه باید این مساله را مدنظر داشت که آب تابع یک متغیر به نام بارندگی است که اصلا قابل پیش بینی نیست، تصریح کرد: به عبارت دیگر اکنون کسی نمی تواند بگوید سال آینده سالی خشک یا تر است. حتی نمی توان دو یا سه ماه آینده را پیش بینی قطعی کرد.

به گفته تقی زاده خامسی در سال ۱۳۹۶ تمام بحث روی خشکسالی و مقابله با این مساله بود و تمام پیش بینی ها این بود که سال های خشکی در انتظار است، اما همان سال با سیلاب های غیر قابل پیش بینی مواجه شدیم. بارندگی های امسال نیز پیش بینی نشده بود و انتظار پاییزی خشک را داشتیم اما اکنون شاهد بارش باران هستیم؛ بنابر این نمی توان روی متغیر باران حساب کرد و باید به دنبال آب پایدار بود. وی با تاکید بر اینکه آب پایدار یعنی آب های تجدیدپذیر که اکنون حدود ۱۳۰ میلیارد مترمکعب در این حوزه کمبود آب داریم و اگر به همین منوال پیش برویم در افق ۱۴۲۰ نزدیک ۲۵۰ میلیارد متر مکعب کسری مخزن خواهیم داشت، گفت: باید در این شرایط بهره وری را افزایش دهیم؛ به ویژه در بخش کشاورزی که بیشترین مصرف آب صورت می گیرد نباید آب را به راحتی هدر داد و باید فکری برای آب کشور شود. راه حل این کار وجود دارد و نیازمند یک اراده ملی است.

بهره‌برداری از گلخانه دریایی در سواحل مکران تا دی ماه - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۱۹

قائم مقام کارگروه تخصصی آب، خشکسالی، فرسایش و محیط‌زیست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از بهره‌برداری از گلخانه دریایی در سواحل مکران تا دی ماه سال جاری خبر داد.

به گزارش ایسنا، پروژه طراحی و ساخت گلخانه دریایی در ساحل مکران یکی از طرح‌های فناورانه برای تامین بخشی از آب مصرفی گلخانه‌های کشاورزی است که در آن آب شور دریا وارد مخزن می‌شود و توسط آب گرم کن‌های خورشیدی به مرحله تبخیر می‌رسد، سپس از دستگاه رطوبت‌ساز عبور کرده و به کمک کندانسورهای آب تقطیر می‌شود و این آب تقطیر شده شیرین برای آبیاری سبزیجات و صیفی‌جات استفاده خواهد شد.

همچنین جهانگیر پرهت، قائم مقام کارگروه تخصصی آب، خشکسالی، فرسایش و محیط‌زیست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری درباره این موضوع گفت: در سال گذشته با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دانش فنی گلخانه‌های دریایی تدوین و اقدامات اجرایی آن در برخی سواحل کشور از جمله ساحل مکران آغاز شد. امیدواریم حداکثر تا اواسط دی‌ماه سال جاری این فناوری بومی شده را بتوان به اتمام و به بهره‌برداری رساند.

بر اساس اعلام معاونت علمی، به گفته وی به کارگیری ظرفیت‌های سواحل خلیج فارس و دریای عمان در توسعه گلخانه‌های دریایی بستر تولید محصولات کشاورزی و نیز اشتغال‌زایی زیادی را فراهم می‌کند. بنابراین این طرح به اشتغال‌زایی اهالی چنین مناطقی منجر خواهد شد.

پرونده تشکیل بازار آب به کجا رسید؟ - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۰

دنیای اقتصاد: پرونده تشکیل بازار آب که چند سال منتظر تصمیم‌گیری باقی مانده بود در مراحل پایانی خود به سر می‌برد و آن‌طور که معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا اعلام کرده کمیته بازار آب تشکیل و احکام آن توسط وزیر نیرو صادر و ابلاغ شده است. تاکنون نیز دو جلسه در همین راستا برگزار شده است. به گزارش «ایسنا» سال ۱۳۹۵ طرح تشکیل بازار آب به‌صورت آزمایشی در چهار استان و چهار دشت در همان استان‌ها به اجرا درآمد و قرار بود، در نهایت نتیجه آن تا سال ۱۳۹۶ منتشر شود اما در آن سال مسوولان وقت اعلام کردند مقدمات ایجاد بازار آب هنوز فراهم نشده و لازم است نظام‌نامه‌های متعددی در این باره تدوین شود. این در حالی است که ارزیابی‌ها نشان می‌دهد با تشکیل بازار آب می‌توان تا حد زیادی میزان منابع و مصارف را مدیریت کرد؛ به عبارت دیگر از این طریق می‌توان با مدیریت بر عرضه و تقاضای آب، بحران منابع آبی از جمله منابع زیرزمینی را مهار کرد. فعال کردن بازار آب به باور کارشناسان یکی از راهکارهای مقابله با بحران آب در کشور است.

قاسم تقی‌زاده خامسی در رابطه با اقداماتی که برای تشکیل بازار آب انجام شده است، با بیان اینکه هدف اصلی از تشکیل بازار آب افزایش بهره‌وری آب است که در کشور متأسفانه بسیار پایین است، اظهار کرد: تا قیمت واقعی آب مشخص و الگوی کشت تعیین نشود، وضعیت تغییر نخواهد کرد. بیش از ۹۰ درصد آب کشور در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و با تشکیل بازار آب به تدریج قیمت ذاتی آب مشخص خواهد شد. وی افزود: درواقع به دنبال افزایش بهره‌وری در صنعت آب هستیم. ایران هم به کشاورزی و هم به صنعت نیاز دارد و در اولویت اول به آب شرب نیاز است. اگر با روال فعلی پیش برویم قطعاً در آینده دچار مشکلات جدی از نظر منابع آبی می‌شویم. معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا با بیان اینکه باید این مساله را مدنظر داشت که آب تابع یک متغیر به نام بارندگی است که اصلاً قابل پیش‌بینی نیست،

تصریح کرد: به عبارت دیگر اکنون کسی نمی‌تواند بگوید سال آینده سالی خشک یا تر است. حتی نمی‌توان دو یا سه ماه آینده را پیش‌بینی قطعی کرد.

به گفته تقی‌زاده خامسی در سال ۱۳۹۶ تمام بحث روی خشکسالی و مقابله با این مساله بود و تمام پیش‌بینی‌ها این بود که سال‌های خشکی در انتظار است، اما همان سال با سیلاب‌های غیرقابل پیش‌بینی مواجه شدیم. بارندگی‌های امسال نیز پیش‌بینی نشده بود و انتظار پاییزی خشک را داشتیم اما اکنون شاهد بارش باران هستیم؛ بنابراین نمی‌توان روی متغیر باران حساب کرد و باید به دنبال آب پایدار بود. وی با تاکید بر اینکه آب پایدار یعنی آب‌های تجدیدپذیر که اکنون حدود ۱۳۰ میلیارد مترمکعب در این حوزه کمبود آب داریم و اگر به همین منوال پیش برویم در افق ۱۴۲۰ نزدیک ۲۵۰ میلیارد متر مکعب کسری مخزن خواهیم داشت، گفت: باید در این شرایط بهره‌وری را افزایش دهیم؛ به ویژه در بخش کشاورزی که بیشترین مصرف آب صورت می‌گیرد نباید آب را به راحتی هدر داد و باید فکری برای آب کشور شود. راه حل این کار وجود دارد و نیازمند یک اراده ملی است.

«معجزه آبخیزداری» اسیل نفرین نیست ... - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۰

سید آهنگ کوثر پدر آبخیزداری ایران معتقد است سیل نفرین نیست بلکه بخشی است بخردانه برای بهتر کردن روش زندگانی کوچ روان ایرانی.

به گزارش خبرگزاری تسنیم؛ دکترسید آهنگ کوثر پدر آبخیزداری ایران در پیامی به وینار «آبخیزداری؛ دانش و تجربه های بومی آبخیزداری در ایران» چنین نوشت:

داستان از سیل ۶ بهمن ۱۳۴۹ آغاز می گردد که بیشترین بدهی رود کارون در اهواز ۶۰۰۰ متر مکعب بر ثانیه برآورد شده بود. در گزارشی که شادروان ناصر گل سرخی، وزیر منابع طبیعی، چند روز بعد از رادیو تهران ایراد کرد، ادعا شد که سیل مزبور دو میلیارد تن خاک بدون جایگزین سر زمین ما را به خلیج فارس برد، و این آغازی بود برای ایجاد جهشی در حفاظت خاک ایران. صحنه ی بعد خشکسالی (سال سیاه) ۱۳۴۹ است که در آن عشایر فارس به روایتی افزون بر یک میلیون راس دام را از دست دادند. در روز ۲۸ اسفند ۱۳۴۹ گوسفند زنده را به قیمت ۳۰ ریال در کنار پل قره آغاج در راه دشت ارژن دیدم. در آن زمان به فکر اندازه گیری فرسایش خاک در قطعات تحقیقاتی ایستگاه سیراچال بودم. آنچه آزارم می داد این بود که آیا باید گذاشت که این آب و خاک درون آن به هدر رود، و من دلم خوش باشد که کاربرد کدام روش می تواند فرسایش خاک را کاهش دهد، و چه زمان می توان نتایج را در پهنه هائی گسترده اجرا کرد؟ بایستی بتوان از این آب های هدر رفته برای تولید علوفه بهره برد.

بسم الله الرحمن الرحيم

" هر که را [خدا] بخواهد فرزاندی دهد، و آن کس که فرزاندی یابد نیکوئی بسیار یافته است، و جز خردمندان پند نگیرند." (سوره ی بقره: ۲۶۹)

"دور باد از رحمت خدا کسی که با داشتن آب و زمین در نا داری بسر برد." (علی، علیه السلام)

این دو رخداد بسیار نزدیک از دید زمانی دو پرسش منطقی را مطرح نمود:

۱. آیا نمی توان سیاست بخردانه ی حضرت یوسف (ع)، انبار کردن غله برای ۷ سال و بهره وری از

آن در ۷ سال دیگر را پیروی نموده و چنین کاری را برای علوفه نیز انجام داد؟ و

۲. چرا آن خردمند انباشتن آب را در آبخوان ها توصیه نکرد تا نه تنها کشاورزان، بلکه همه ی

مصریان بتواند با فراغ بال بیشتری به زندگی خود ادامه دهند؟

پاسخ به نخستین پرسش مثبت و دیگری منفی است؛ سر زمین مصر دشتی سیلابی و فاقد آبرفت های درشت دانه است؛ رود نیل پس از طی ۶۶۵۰ کیلومتر به دریای مدیترانه می رسد؛ بنا براین، آبرفت های درشت دانه اش را در مخروط های افکنه ی اتیوپی جا گذاشته است. امتیاز چشمگیر فلات ایران بر مصر قرار گرفتن نزدیک به یک چهارم پهنه ی سر زمین ما بر فراز آبرفت های درشت دانه با ژرفای بسیار است؛ هزاران آبراهه ای که همان آبرفت ها را طی ده ها هزار سال در دره ها نهشته اند، امروزه نیز می توانند آبی گل آلوده را بر فراز آنها بگسترانند؛ در نتیجه، تغذیه ی مصنوعی آبخوان ها نیز همراه با پرورش علوفه میسر بوده، و خاک فرسایش یافته آبخیزها کشتزارهایی پربار را در دشت ها فراهم می آورند.

بیشتر پهنه ی خشکی ایران زمین از نعمت آب های جاری بی بهره است. نیاکان دامدار ما فهمیده بودند که کوچروی بهترین گزینه برای بیشتر سرزمین کوهستانی ایران است. ایشان با کوچ های بهاره و پائیزه در بهترین زمان از طبیعت زیستگاه خویش بهره وری می کردند؛ نزدیک به یک سوم جمعیت ایران در دوران قاجار کوچرو بودند. گروهی دیگر از پیشینیان خردمند ما با گسترش سیلاب بر فراز مخروط های افکنه نه تنها باغ ها و کشتزارهایی را در دامنه ی کوهستان ها بوجود آوردند، بلکه با دنبال کردن چشمه هایی که از آبرفت ها و گسل ها جاری بودند به بزرگترین هنر آبی در خشکبوم ها، کاریز، دست یافتند. این دو گروه زندگی به نسبت سالم و همگام با طبیعت را دنبال می کردند. سیاست های عامه پسند، و بیشتر نابخردانه ی

اسکان عشایر و اصلاحات ارضی، که از سوی دولت‌های پر قدرت به ما تحمیل شدند، زمینه را برای نا بسامانی هر دو روش زندگی فراهم آوردند.

هجوم روستائیان و عشایر بیکار به شهرها، و تامین خوراک ایشان، توسعه‌ی کشتزارهای آبیانه را ناگزیر کرد. این مهم به ساختن سدهای بلند برای مهار کردن سیلاب‌ها، و آب‌های روانی که به مصرف آبیاری نمی‌رسیدند، و همچنین تولید برق منجر شد. تشویق سیاست‌گزاران ما به وسیله‌ی شرکت‌های سد سازی بیگانه، و اعمال نفوذ دولت‌های آنها در این برنامه به اندازه‌ای زیاد موثر بودند، تا آنجا که محمد رضا پهلوی در مراسم گشایش سد دز، که به وسیله‌ی شرکت‌های آمریکائی و ایتالیائی بنا شده بود، مطلبی را بدین مضمون اظهار داشت: "آن دوران، که برای آمدن باران به آسمان نگاه می‌کردیم، گذشته است". شوربختانه، این سیاست تامین آب، با شدتی بیشتر، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی دنبال شد، تا جایی که مهندس چیت‌چیان، وزیر پیشین نیرو اعلام کرد که ظرفیت آبگیر سدهای ساخته شده بیش از حجم آبی است که طبیعت در اختیار ما می‌گذارد.

واردات بسیاری از فراورده‌های کشاورزی، به ویژه گندم و گوشت قرمز، که تامین آنها در ایران میسر است، اتخاذ سیاست خود کفائی را در برخی فراورده‌های کشاورزی و دامداری پس از پیروزی انقلاب اسلامی ناگزیر نمود؛ ترس از تحریم، مانند آنچه در دوره‌ی زمامداری شادروان دکتر محمد مصدق روی داده بود، و کاربرد غذا به عنوان جنگ افزار به وسیله‌ی دشمنان، انگیزه‌ای بود که ما را به سوی سیاست خود بسندگی سوق داد. یکی از نتایج ناخوشایند اجرای نا درست این سیاست دست‌درازی به مراتع پر شیب برای تبدیل آنها به کشتزار، و افزایش بی‌رویه‌ی دام در آنها بود؛ ایران در ردیف کشورهایی که فرسایش خاک در آنها بسیار بالا تر از اندازه‌ی قابل قبول است در آمد.

از آنجا که نزدیک به ۶۰ درصد آب مصرفی ما از منابع زیر زمینی تامین گشته و تغذیه‌ی طبیعی آبخوان‌ها بسیار کمتر از آبکشی از آنها است، این امر سبب شد که تراز آب زیرزمینی در بیشتر دشت‌های

ایران منفی گردیده، و سیل روستائیان و کوچروان به سوی شهر ها فزونی گیرد، که این خود دورباطل مهاجرت - سدسازی را شتاب بخشیده است. چه باید کرد؟

بسم الله الرحمن الرحيم

ونیسرک لیسری

و تو را راهی آسانتر می نمایم (سوره ی اعلی: ۸)

اندیشه ی مهار کردن سیلاب ها برای تولید علوفه در فروردین ۱۳۵۰ در موسسه ی تحقیقات جنگل ها و مراتع مطرح شد، و نخستین شبکه ی آبیاری سیلابی در آذر ۱۳۵۰ و بهار ۱۳۵۱ در نودهک قزوین پا گرفت. پیروزی انقلاب اسلامی ما را در زمستان ۱۳۵۸ به جوانگان ممسنی روانه کرد. بقیه داستان را بیشتر آنها که ما را در ۳۹ سال گذشته حمایت کرده اند می دانند. آنچه را شاید نشنیده باشند، بالا آمدن سطح آب چاه دهکده ی پودونک در جوانگان بود که در اسفند ۱۳۵۸ رخ داد. مطمئن شدیم که سود جنبی آبیاری سیلابی غلات و علوفه در کوهپایه ها تغذیه ی مصنوعی آبخوان است. گذشت زمان و گسترش بررسی ها در سراسر کشور ما را بیش از پیش به کار بردی بودن روشی بومی امیدوار کرد.

اجرای طرح های کوچک آبخوانداری، یکی از سبزترین دانش ها و فنون بومی برای توسعه ی پایدار، در کنار روستاها و سرد سیر و گرمسیر کوچروان، همراه با جلوگیری از افزایش جمعیت و مصرف بخردانه ی آب، می تواند در وارونه کردن روند مهاجرت به سوی شهر ها موثر باشد. سادگی و سرعت انجام کار، سودآوری سریع، بیابان زدائی و کم آزاری زیست محیطی، و پذیرش روستائیان و کوچروان، که بخشی چشمگیر از جمعیت ایران را شامل می گردند، آبخوانداری را گزینه ای منطقی در برابر بنای سدهای بزرگ جلوه می دهد.

این بیابان روزگاری خانه ۲۰ هزار پرنده بود - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۰

تالاب گاوخونی تا مرز ۹۶ درصد خشک شده است. اندک رطوبت لایه‌های زیرین آن از پساب زمین‌های کشاورزی حدفاصل سد رودشتن تا تالاب تامین شده و آن را از خطر خشکسالی صد در صدی نجات داده است. متولیان اداره حفاظت محیط زیست استان اصفهان می‌گویند با رهاسازی حقابه این تالاب هنوز می‌توان به عبور از این بحران و نجات این تالاب امیدوار بود.

خبرگزاری فارس - گروه محیط زیست: گزارش‌های اداره حفاظت از محیط زیست استان اصفهان بی‌هیچ حاشیه‌نگاری از یک واقعیت ناگوار پرده بر می‌دارد. حدود ۱۵ سال از آخرین باری که حق‌آبه زیست محیطی تالاب گاوخونی پرداخت شده گذشته است. در نیمه دوم سال ۹۸ بود که رهاسازی آب از سد رودشتین به انجام رسید و جان تالاب را خرید. در این رهاسازی ۴۱ میلیون متر مکعب آب به این تالاب وارد شد و حالا بستر آن دوباره رو به خشکی کامل می‌رود. دکتر حسین اکبری سرپرست معاونت نظارت و پایش حفاظت محیط زیست استان اصفهان در گفتگوی پیش رو وضعیت فعلی این تالاب را

تبیین کرد و از راهکارهای برون رفت از این بحران زیست محیطی گفت.

*** آقای دکتر به عنوان سرپرست نظارت و پایش حفاظت از محیط زیست استان اصفهان آخرین بازدید شما از تالاب گاوخونی در چه بازه زمانی بوده است؟
با توجه به شرایط ویژه‌ای که برای این تالاب ایجاد شده است در ۶ ماه گذشته تعداد بازدیدها با فاصله کمتری از هم انجام شده و گزارش‌های مربوط به آن نیز موجود است. آخرین بازدید میدانی از این تالاب در نیمه دوم آبان ماه امسال انجام شد.

*** در خبرهای منابع محلی و عکس‌های منتشر شده از سوی دوستان محیط زیست در فضای مجازی وضعیت این تالاب بحرانی به نظر می‌رسد. خشکی بالای ۹۰ درصد در تالاب گاوخونی را تایید می‌کنید؟

بله و شوربختانه این بحران پیش رونده است. یعنی در مدت زمانی اندکی میزان خشکی از ۹۳ درصد به ۹۶ درصد رسید. در حال حاضر سطح تالاب خشک شده و تنها در لایه‌های زیرین سطح آن شاهد اندکی رطوبت هستیم. البته همین میزان رطوبت نیز از نظر کارشناسی بسیار برای اقلیم این منطقه سبب خیر است و از برخی مخاطرات احتمالی پیشگیری می‌کند.

*** یکی از مهم ترین دغدغه‌های کارشناسان آب و خاک مستعد بودن این منطقه برای خیزش گرد و غبار است. تشدید این معضل رابطه معناداری با کاهش رطوبت در تالاب داشته است. در حال حاضر این آسیب زیست محیطی تا چه اندازه جدی تلقی می‌شود؟

ببینید، تالاب گاوخونی در اقلیمی قرار گرفته که اطراف آن ناحیه خشک و بیابانی تلقی می‌شود. در

صورت بروز معضل ریزگرد، خیزش این گرد و غبار تنها این ناحیه را درگیر نمی‌کند. مطالعات علمی نشانگر این هستند که غبار خیزی در این منطقه می‌تواند شهرها و استان‌هایی که فاصله‌ای ۵۰۰ کیلومتری تا این پهنه دارند را نیز دربر بگیرد. با وجود آلودگی هوا و بحران کرونا به نظر می‌رسد به یک عزم نهادهای ملی برای پیشگیری از این معضل نیاز داریم. اکنون با وجود اندک رطوبتی که در لایه‌های زیرین تالاب باقی مانده هنوز با شروع این معضل فاصله داریم و می‌توانیم با اجرای قانون در باب حق آبه زیست محیطی تالاب که مدتی است به تعویق افتاده دوباره باعث احیای این زیست‌بوم شود.

طبق مصوبه شورای عالی آب ۵ کاربری عمده که شامل مصارف کشاورزی، شرب، صنعتی، فضای سبز و حق آبه زیست محیطی می‌شوند سهمیه معینی از منابع آب دریافت می‌کنند. اما حق آبه تالاب سال‌ها پرداخت نشده و کارشناسان سد سازی در حدفاصل ۱۰۰ کیلومتری تالاب و همچنین پرداخت نشدن حق آبه را به عنوان دلایل اصلی خشکی و بحرانی شدن وضعیت آن مطرح می‌کنند. حال سوال اینجاست که چرا با وجود استمرار تخلف از قانون در این زمینه اقدام جدی در راستای اجرایی شدن تعهدات این مصوبه از سوی اداره حفاظت از محیط زیست استان انجام نشده است؟

بله، طبق همین مصوبه و در راستای طرح حفاظت و احیای تالاب‌ها بود که حق آبه تالاب گاو خونی با تفکیک از سهم حق آبه رودخانه زاینده رود تعیین شد.

***بر اساس قانون مصوب شده اکنون میزان حق آبه سالانه تالاب چه میزان است؟

سهم حق آبه زیست محیطی رودخانه زاینده رود و تالاب گاو خونی ۳۱۳ میلیون متر مکعب آب در طول مدت یک سال است. از این میزان ۱۳۷ میلیون متر مکعب آب سهم رودخانه زاینده‌رود است و ۱۷۶ میلیون متر مکعب نیز متعلق به تالاب گاو خونی است. اما کسری منابع آب نسبت به میزان مصارف باعث حذف حق آبه‌های زیست محیطی شده است. غافل از این که با توجه به وضعیت کنونی ادامه روند این شرایط می‌تواند در نهایت به ضرر بخش‌های صنعتی و کشاورزی باشد.

*** به نظر می‌رسید با قوت گرفتن مصوبات طرح حفاظت و احیای تالاب‌ها تامین حق آبه‌های زیست محیطی گاو خونی نیز سرعت و نظم بیشتری به خود بگیرد اما به دلیل سازگاری با وضعیت کم آبی در استان تا به امروز شاهد این اتفاق نبوده‌ایم. تاکنون در ذیل این طرح چه اقداماتی برای احیای گاوخونی انجام شده است؟

همان طور که اشاره شد حق آبه مشترکی برای زاینده رود و تالاب گاوخونی در نظر گرفته شده است. واقعیت این است که جاری بودن آب در بستر این رودخانه و تالاب گاوخونی از جمله نیازهای حیاتی فلات مرکزی ایران به حساب می‌آید. به همین دلیل در کنار مصوبات طرح حفاظت و احیای تالاب‌ها کارگروهی با عنوان احیای زاینده‌رود نیز شکل گرفت. ارگان‌ها و کاربری‌های مختلفی نیز در این عرصه دخیل و فعال هستند. در سال‌های گذشته سعی ما بر این بوده تا جایی که امکان دارد این مسئله را در سطوح استانی و ملی دنبال کنیم. با پروژه‌های انجام شده این هدف را داشتیم تا از خشک شدن صد در صدی تالاب پیشگیری کنیم. بستر زاینده‌رود در سه نوبت لایروبی شد. آب‌رسانی به کانون‌های گرد و غبار از مهم‌ترین اهداف ما در این پروژه بوده است. چرا که همین میزان رطوبت اندک نیز می‌تواند از غبار خیزی در این منطقه مستعد بحران پیشگیری کند.

*** پروژه‌های مطالعاتی سهمی در تسهیل گرفتن حق آبه زیست محیطی تالاب نداشته‌اند؟

در قالب همین پروژه‌ها بوده که در جلسات متعدد مخاطرات خشک شدن تالاب برای مسئولان تبیین شد. این پروژه‌های پایش و پژوهش همچنان ادامه دارند. وضعیت رسوب، غبار خیزی و آلاینده‌گی تالاب در بازه‌های زمانی منظمی به ثبت می‌رسند؛ اما همان طور که پیش تر اشاره شد مصارف دیگر با توجه به مسئله کم آبی در استان در اولویت قرار گرفته‌اند. تمام تلاش ما اکنون در این راستا قرار گرفته که به طور دوره‌ای هم که شده این حق آبه را به تالاب برسانیم تا از وقوع بحران‌های زیست محیطی ناشی از خشک شدن آن پیشگیری کنیم.

*** آقای دکتر می‌دانیم که تا اوایل دهه ۹۰ تالاب گاوخونی یکی از زیستگاه‌های فصلی پرندگان مهاجر به حساب می‌آمده است. اکنون با توجه به خشکی پایدار این زیست بوم هنوز پرندگان در این نقطه توقف می‌کنند یا تغییر مسیر داده‌اند؟

طبق آماری که داریم زمانی که تالاب در شرایط استاندارد خود به سر می‌برده است سالانه میزبانی فصلی از ۲۰ هزار پرنده را به عهده داشته است. این یعنی ما زیست‌بومی داشته‌ایم که برای سلامت سفر و نجات جان پرندگان نقشی کلیدی داشته است. تاکنون حضور هزار و ۳۷۰ نوع پرنده در این تالاب به ثبت رسیده است. تصاویر بسیار چشم‌نوازی از آبچری بیش از ۱۰۰ هزار قطعه فلامینگو در تالاب داریم که نشان دهنده روزگار خوش آن در سال‌هایی نه چندان دور بوده است. سد رودشتین تا تالاب ۸۵ کیلومتر فاصله دارد. با رها سازی آب از این سد زمین‌های کشاورزی حدفاصل سد تا تالاب سیراب می‌شوند. با وجود خشکی بی‌سابقه در تالاب هنوز هم در قسمت‌هایی مانند ورزنه که پساب‌های کشاورزی از آن به تالاب می‌ریزد، شاهد حضور پرندگان و استراحت چند روزه آن‌ها هستیم. اما تصاویر دوربین‌های آنلاین در سامانه پایش ما می‌گویند که تعداد این پرندگان نسبت به گذشته بسیار ناچیز است فلات مرکزی در مسیر مهاجرت پرندگان زیادی قرار گرفته است و خشک شدن تالاب به عنوان یکی از زیستگاه‌های فصلی این پرندگان می‌تواند جان آن‌ها را به خطر بیندازد.

*** حدود ۱۵ سال است که حق آبه تالاب به آن پرداخت نشده است. با وجود این وجود اندکی رطوبت در لایه‌های زیرین آن را برای نجات و احیای این تالاب در مراحل بعدی موثر ارزیابی می‌کنید. در حال حاضر تالاب به چند سهم از حق آبه خود نیاز دارد تا بتوانیم شاهد احیا و دور شدن آن از وضعیت بحرانی باشیم؟

در نیمه دوم سال ۹۸ با رهاسازی آب از سد رودشتین ۴۱ میلیون متر مکعب آب به تالاب ریخته شد و تا

کنون این تالاب با همین سهم اندک از خشکی صد در صدی دور مانده است. واقعیت این است که حتی با پرداخت یک سهم از حق آبه نیز می‌توان به احیای این تالاب امیدوار بود. یعنی هر لحظه با ورود آب به این تالاب شاهد بازگشت زندگی آبزیان و پرندگان مهاجر در آن خواهیم بود و از همه مهم‌تر با همین پرداخت دوره‌ای سهم آب فلات مرکزی را از بحران ریزگردها و غبار خیزی دور کرده‌ایم. این امر مهم تنها با تعامل و همکاری نهادهای مختلف امکان پذیر است. امیدواریم به احیای تالاب گاو خونی به عنوان یک پروژه ملی نگاه شود و این زیست بوم زیبا به زودی از خطر خشکی پایدار دور شود.

کاهش ۵ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۱

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۲۱,۲ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۵ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۲ درصدی داشته است. خبرگزاری میزان - آخرین وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی تا ۱۸ آذر ۹۹ ارتفاع بارش‌ها در کل کشور به ۶۸,۳ میلیمتر رسیده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۲,۶۳ میلیمتر بارش در حوضه‌های آبریز اصلی به ثبت رسیده که افزایش ۸ درصدی را نشان می‌دهد و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با افزایش ۴۱ درصدی روبرو بوده است.

کاهش ۵ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۲۱,۲ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۵ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۲ درصدی داشته است. در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۱۳,۶ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با افزایش ۱۰ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۶۱ درصدی داشته است. حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۱۴,۹ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۱۱۶ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۴۵ درصدی را به ثبت رسانده است.

افزایش ۹ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی

حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۳۹,۶ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با افزایش ۹

درصدی و نسبت به دراز مدت ۵۰ ساله با افزایش ۵۵ درصدی روبرو بوده است.

حوضه مرزی شرق نیز با ۱۳٫۲ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۳۸ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۸ درصدی را به ثبت رسانده است.

گفتنی است؛ حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۳۳٫۶ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۵ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش درصدی را به ثبت رسانده است.

جدول شماره (۱): وضعیت بارندگی تجمعی حوضه های آبریز درجه یک کشور از

اول مهر تا ساعت ۱۸:۳۰ روز ۱۸ آذر سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با	بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۱۸ آذر (میلیمتر)				حوضه های اصلی (درجه یک)	
	سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	سال آبی ۱۳۹۸-۱۳۹۹	میانگین ۱۱ ساله	میانگین ۵۲ ساله	سال آبی گذشته	میانگین ۱۱ ساله
دریای خزر	۱۲۱٫۲	۱۲۸٫۳	۱۳۵٫۳	۱۱۸٫۸	-۵	-۱۰
خلیج فارس و دریای عمان	۱۱۳٫۶	۱۰۲٫۹	۹۰٫۹	۷۰٫۵	۱۰	۲۵
دریاچه ارومیه	۱۱۴٫۹	۵۳٫۱	۸۹٫۴	۷۹٫۳	۱۱۶	۲۹
فلات مرکزی	۳۹٫۶	۳۶٫۳	۳۱٫۹	۲۵٫۵	۹	۲۴
مرزی شرق	۱۳٫۲	۲۱٫۳	۱۲٫۲	۱۱٫۲	-۳۸	۸
قره‌قوم	۳۳٫۶	۳۵٫۲	۳۴٫۱	۳۰٫۴	-۵	-۲
کل کشور	۶۸٫۳	۶۳٫۲	۵۹٫۱	۴۸٫۳	۸	۱۶

«معجزه آبخیزداری» | سود ۲۵ برابری آبخیزداری شهری در برابر هزینه های آن -

خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۱

طبق بررسی های انجام شده، سود حاصل از آبخیزداری شهری در جمهوری چک برای مقابله با سیل و آبگرفتگی شهری، ۲۵ برابر هزینه آن بوده است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم؛ بررسی ها نشان می دهد آبخیزداری شهری، تأثیر بسیار زیادی در کاهش سیل و آبگرفتگی در شهرها دارد. یکی از تجربه های موفق آبخیزداری شهری، جمهوری چک است. طبق بررسی ها، سیل سال ۲۰۰۲ شهر پیلسون در جمهوری چک ۱۱ درصد شهر را تحت تأثیر قرار داد و بیش از ۲۱ و نیم میلیون یورو خسارت به جا گذاشت. در سال ۲۰۰۸ تصمیم به اجرای آبخیزداری شهری و انجام اقدامات بر پایه طبیعت کوچک مقیاس به جای سازه های بزرگ گرفته شد.

در این راستا مسئولان شهری ۴۴ قطعه را برای اجرای اقدامات مشخص نمودند که ۲۳ قطعه تحت مالکیت خصوصی و ۲۱ قطعه مالکیت دولت بود. به دلیل مشکلات مربوط به تملک اراضی، پروژه در طی سه فاز اجرا شد و در فاز اول چهار حوضچه نگهداشت و پارک حاشیه آن در اراضی تحت مالکیت دولت اجرا شد. مخازن با ظرفیت ۸۰۰۰ متر مکعب، بدون کانال زهکشی یا تغذیه احداث شدند و این مخازن فقط توسط باران یا آب زیرزمینی به طور طبیعی پر می شدند و با این شیوه و تکنیک جلوی سیل و آبگرفتگی شهر گرفته شد.

این تجربه موفق آبخیزداری شهری در جمهوری چک، علاوه بر کنترل سیلاب شهری، اهداف دیگری مثل آموزش توسط تابلوهای آموزشی، انجام شنا در حوضچه ها، پیاده روی، ورزش و غیره نیز داشت. بر اساس محاسبه صورت گرفته، سود حاصل از اقدامات آبخیزداری شهری در فاز اول اجرا ۲۵ برابر هزینه به دست آمد.

ایران در لیست کشورهای با تنش آبی بالا قرار دارد؛ مصرف ۸۶ درصد منابع آبی تجدیدپذیر در کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۲

افزایش جمعیت و نبود مدیریت در کاهش مصرف سرانه آب در دهه‌های اخیر، به افزایش قابل توجه مصرف آب در کشور منجر شده است. شاخص نسبت میزان مصرف آب به منابع آب تجدیدپذیر کشور حاکی از تنش بالای آبی است، به طوری که این شاخص در شرایط موجود ۸۶ درصد است. آمارها می‌گوید سرانه مصرف آب در ۴۹۲ شهر ایران بیش از ۱۵۰ لیتر در شبانه‌روز است. این اضافه مصرف درحالی است که به گفته وزیر نیرو، دیر یا زود از ترسالی خارج می‌شویم. او درحالی توجه به تغییر اقلیم را جدی می‌داند که خود برای مقابله و مدیریت این پدیده کاری انجام نداده و تمام اقدامات انفعالی بوده است. درحال حاضر میزان بارندگی‌ها در کشور از مرز ۵۶ میلی‌متر هم گذر کرد. براساس آماری که شرکت مدیریت منابع آب ایران اعلام کرده، میزان بارندگی در سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ نسبت به متوسط درازمدت ۲۵ درصد و نسبت به سال آبی پارسال حدود ۹ درصد بیش‌تر شده است. درحالی بسیاری از مردم رشد بارندگی‌ها را به منزله حل بحران آب در کشور می‌دانند که متولی حوزه آب کشور معتقد است نباید چندان به این رشد‌ها دلخوش کرد. او که افزایش بارندگی در کشور را ناشی از تغییر اقلیم می‌داند، گفت: در ابتدا تغییر اقلیم به عنوان یک نظریه مطرح بود؛ اما جهان اکنون آن را به عنوان یک پدیده می‌شناسند که باید آمادگی‌های لازم برای مقابله و مدیریت درست آن را کسب کرد. او با اشاره به افزایش وقوع سیل در دو سال گذشته ادامه داد: این‌طور نیست که هر سال ۲۴۰ تا ۲۵۰ میلی‌متر بارندگی را در کشور تجربه کنیم. دیر یا زود از ترسالی‌ها خارج می‌شویم. نباید به افزایش بارندگی‌ها دلخوش کرد و باید تغییر الگوی مصرف را جدی گرفت؛ از همین حالا که ذخایر آب در سطح قابل قبولی است باید به فکر سال‌های خشک بعد بود.

اما این گفته‌ها در شرایطی از سوی سکاندار ساختمان نیایش مطرح می‌شود که در طول دوران وزارت او هیچ کاری برای تغییر الگو و مدیریت مصرف و مقابله با تغییر اقلیم انجام نشده است.

هیچ برنامه‌ای برای مقابله با حوادث طبیعی وجود ندارد
هدایت فهمی، کارشناس سابق منابع آب وزارت نیرو، در این باره به بازار می‌گوید: در ایران هیچ برنامه مشخصی برای مقابله با حوادث طبیعی از جمله سیل و خشک‌سالی وجود ندارد و تمام اقداماتی که در این حوزه انجام می‌شود، کاملاً انفعالی و واکنشی است. همانطور که شاهد هستیم، بعد از وقوع حادثه به صورت ناقص و ابتدایی مدیریت بحران در دستور کار دستگاه‌های مسئول قرار می‌گیرد. مدیریتی که تقریباً دیگر هیچ فایده‌ای نداشته و بیش‌تر شبیه به شوی تبلیغاتی برای مسئولان است.

جالی خالی طرح‌های مقابله با تغییر اقلیم در برنامه‌های توسعه‌ای
او همچنین به جای خالی طرح‌های مربوط به تغییر اقلیم در برنامه‌های توسعه‌ای کشور گفت: در طول سال‌های گذشته فقط یک‌بار، بندی تحت عنوان برنامه جامع خشک‌سالی در برنامه چهارم توسعه گنجانده شد؛ اما هیچ کاری در این خصوص انجام نشد و در نهایت تمام تأکیدات روی کاغذ ماند. در برنامه ششم توسعه هم تأکید زیادی روی این مسأله از سوی وزارت نیرو و کارشناسان حوزه شد؛ اما سازمان برنامه و بودجه بسیار راحت موضوع مربوط به سازگاری با تغییر اقلیم و مدیریت آن را نادیده گرفت و آن را از سرفصل‌های برنامه‌ای حذف کرد.

او حالا امیدوار است که در برنامه هفتم توسعه سازگاری با تغییر اقلیم که هم‌اکنون در بیش‌تر کشورهای دنیا روی آن تأکید می‌شود، مورد توجه قرار گیرد.

نیمی از شهرهای ایران بیش از حد مجاز آب مصرف می‌کنند

آن‌گونه که آمارها نشان می‌دهد سرانه مصرف آب در ۴۹۲ شهر بیش از ۱۵۰ لیتر برای هر نفر بوده است. با وجود این که تقریباً نیمی از شهرهای ایران بیش از حد مجاز آب مصرف می‌کنند، هر سال آمار نگران‌کننده‌ای از رشد مصرف آب در کشور اعلام می‌شود. ایرانی‌ها که پیش از این نیز در فهرست پرمصرف‌های آب دنیا قرار داشتند، بعد از همه‌گیری ویروس کرونا باز هم بر حجم مصرف خود افزوده‌اند. براساس آمار موجود در سال در حدود ۵/۴ میلیارد مترمکعب آب در بخش شهری مصرف می‌شود. از این میزان مصرف مقدار ۴/۳ میلیارد مترمکعب مربوط به مصارف بخش خانگی است، لذا با توجه به جمعیت تحت پوشش در مناطق شهری میزان سرانه مصرف آب برای کل مصارف ۲۲۴ لیتر به‌ازای هر نفر در روز و برای مصارف خانگی ۱۸۰ لیتر به‌ازای هر نفر در روز است. درحالی‌که ایرانی‌ها هر روز این مقدار آب مصرف می‌کنند که سرانه مصرف آب در کشورهای پر آب دنیا هم بسیار کم‌تر از این حرف‌هاست؛ به‌عنوان مثال سرانه مصرف آب در کشور دانمارک ۱۵۹، سوئد ۱۶۴، پرتغال ۱۹۴، اسپانیا ۲۰۰، انگلستان ۱۵۳، اتریش ۱۵۳، ایرلند ۱۴۲، فرانسه ۱۳۹، آلمان ۱۲۹، هلند ۱۲۹، بلژیک ۱۱۲ و لهستان ۹۸ لیتر در روز است.

برداشت آب از منابع تجدیدپذیر در شرایط فوق بحرانی

امسال میزان بارندگی نسبت به متوسط درازمدت ۲۹ درصد و نسبت به پارسال حدود ۹ درصد بیش‌تر شده است. این آمار درحالی‌که به مجوزی برای اضافه مصرف بیش‌تر تبدیل شده که منابع تجدیدپذیر ایران در شرایط فوق‌بحرانی قرار دارد.

کارشناس سابق منابع آب وزارت نیرو می‌گوید: میزان برداشت آب از ذخایر تجدیدپذیر در ایران بالاتر از حد استاندارد در جهان است. به گفته فهمی، کشورهایی که ۲۰ درصد منابع تجدیدپذیر خود را مصرف

می‌کنند، وضعیت بسیار خوبی در حوزه آبی دارند. مصرف ۴۰ درصد از منابع تجدیدپذیر قابل قبول است؛ اما کشورهایی که سالانه ۶۰ درصد منابع خود را مصرف می‌کنند، با تنش آبی دست‌وپنجه نرم می‌کنند. مصرف ۸۰ درصد منابع به معنی شرایط بحرانی و بالای ۸۰ درصد از وضعیت فوق بحرانی حکایت می‌کند. او ادامه داد: در کشور ۸۶ درصد منابع تجدیدپذیر خود را مصرف کرده‌ایم؛ درواقع باید سال‌ها وضعیت بارندگی در کشور مناسب باشد که ایران از وضعیت فوق بحرانی در ذخایر آبی خود خارج شود.

کارشناس سابق منابع آب وزارت نیرو تأکید می‌کند: در منطقه‌ای هستیم که کم‌آبی ویژگی ذاتی آن است. هرگونه کوتاهی و نادیده گرفتن مدیریت مصرف در این اقلیم، به معنای بحرانی‌تر شدن اوضاع مصرف است. برخلاف تصور اتفاقاً باید در سال‌هایی که ترسالی داریم، به دنبال کم کردن مصرف خود باشیم. اما پایین بودن سطح بارندگی‌ها تنها مشکل اقلیم ایران نیست؛ به گفته فهمی، کارشناس حوزه آب، توزیع بارندگی در ایران نیز ناهمگون است، به نحوی که یک درصد از مساحت ایران بارشی بیش از ۱۰۰۰ میلی‌متر دارد و میزان بارندگی در مناطقی همچون حوضه آبریز شرق کشور در حدود ۱۴۸ میلی‌متر است. همین حالا که شما این گزارش را می‌خواندید، در مدت پنج دقیقه حدود ۵۰ میلیون مترمکعب دیگر آب در کشور مصرف شده است؛ درحالی‌که با رعایت الگوهای ساده مصرف می‌توان ۳۰ درصد آن را به راحتی کاهش داد و میزان مصرف را به ۳۵ میلیون مترمکعب رساند. درواقع در مدت زمانی که این گزارش را می‌خوانید حداقل ۱۵ میلیون مترمکعب آب در کشور به هدر می‌رود.

مداخله انسان عامل اصلی جاری شدن سیلاب در سال های اخیر بوده است؛ خطر وقوع

سیلاب در تهران با ۳۰ میلی‌متر بارش - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳

در هفته‌های اول آذر ۱۳۹۹، هوای کشور تحت تأثیر باران‌های شدید قرار گرفت که بعضاً به طغیان رودخانه‌ها، به‌ویژه در خوزستان و بوشهر، با آثار قابل توجه اجتماعی و اقتصادی منجر شده است. از طرف دیگر هم تغییرات شدید اقلیم در کشور در حال رخ دادن است؛ اما چه اتفاقی در حال رخ دادن است که این گونه محیط‌زیست ایران را تحت تأثیر خود قرار داده است؟ به باور کارشناسان شدت بارندگی همراه با مداخله انسان‌ها در محیط از عوامل اصلی جاری شدن سیلاب‌ها در سال‌های اخیر در ایران بوده است، به‌طوری‌که آستانه بارش باران در تهران طی سال‌های گذشته ۶۰ تا ۷۰ میلی‌متر بود، اما اکنون با ۳۰ میلی‌متر باران در تهران سیل ایجاد می‌شود.

تشکیل دشت‌های سیلابی در مرز زمین‌های مسطح

بسیاری از رودخانه‌هایی که در مرز زمین‌های نسبتاً مسطح جاری هستند، دشت‌های سیلابی را تشکیل می‌دهند که در هنگام شدید بودن سیل، جمع شدن گل‌ولای بر روی زمین‌های زراعی باعث کاهش حاصلخیزی آن‌ها می‌شود. سیل معمولاً زمانی به‌وقوع می‌پیوندد که سطح پست زمین از آب پر شده باشد. در بدترین حالت ممکن سیل معمولاً در زمین‌های حاشیه رودخانه‌ها جاری می‌شود. سیل زمانی رخ می‌دهد که خاک و پوشش گیاهی یک منطقه توانایی جذب کامل آب را نداشته باشد، در این زمان حجم آب به‌صورت غیرقابل کنترل از طریق کانال‌های رودخانه‌ای یا حفره‌های طبیعی یا مخازن آب دست‌ساز بشر ریزش می‌کند.

آیا می‌توان سیل و سیلاب را پیش‌بینی کرد؟

سیل‌ها از متداول‌ترین فجایع طبیعی در سراسر جهان به حساب می‌آیند؛ بر همین اساس بروز سیل امری نسبتاً قابل پیش‌بینی محسوب می‌شود. نقش پوشش گیاهی به هنگام بارش باران‌های سنگین که باعث بروز سیلاب‌ها می‌شوند، به این صورت است که ذرات آب با شاخ و برگ درختان جنگل برخورد می‌کنند و تا حد زیادی از سرعت آن‌ها کاسته می‌شود؛ همچنین خاک جنگل هم پوشیده از شاخ و برگ گیاهان و درختان است که باعث جذب آب می‌شود و جویبارهایی با آب زلال را به وجود می‌آورد.

اطلاع از چگونگی جریان، حجم، شدت، مدت، مکان و بالاخره زمان وقوع سیلاب‌ها اهمیت ویژه‌ای در طراحی و نگهداری سازه‌های مهندسی مخصوصاً تأسیسات آبی و همچنین پیش‌بینی خطرات و زیان‌های احتمالی ناشی از سیل دارد؛ به دلیل شرایط آب‌وهوایی کشورمان، سیلاب‌ها چه از نوع بهاره و ناشی از ذوب برف و چه از نوع ناگهانی ناشی از رگبار باشند، بخش عمده جریان سطحی اغلب رودهای حوضه مرکزی را تشکیل می‌دهند.

زلزله، سیل و آتش‌فشان نشان‌دهنده طبیعت زنده هستند

بر همین اساس یک هیدرولوژیست معتقد است پدیده‌هایی که به وجود می‌آیند، دینامیک طبیعت را تشکیل می‌دهند؛ طبیعت زنده است و دینامیک دارد. زلزله، سیل و آتش‌فشان همگی نشان می‌دهند که طبیعت زنده است و فعالیت می‌کند و این دینامیک باید باشد و کسی با آن مخالف نیست. اویس ترابی با بیان این که تعداد سیل‌هایی که اتفاق می‌افتد و حتی سیل‌های مخرب بیش‌تر نشده است، به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: چیزی که باعث وقوع سیل می‌شود، تأثیر بلاهایی است که خودمان بر سر خودمان آورده‌ایم.

ترابی ادامه داد: ایران در منطقه خشک و نیمه‌خشک واقع شده است و بارش‌ها در برخی از نقاط کشور

ایجاد رواناب می‌کند و همین شدت بارش موجب می‌شود که سیلاب به وجود بیاید.

عوامل انسانی موجب تشدید سیلاب‌ها می‌شوند

وی با بیان این که عوامل انسانی نیز می‌تواند موجب تشدید سیلاب شود، افزود: انسان برای تأمین سوخت درختان را قطع می‌کند و همچنین برای تأمین مواد غذایی مورد نیاز خود دام‌ها را به طور بی‌رویه به چرا می‌برد و زمین را در مسیل‌ها دستکاری می‌کند و در انتها به قوانین، مقررات و البته هشدارها توجهی نمی‌کند و همه این‌ها خسارت سیل را بیش‌تر می‌کند. سیل و طوفان در ایران همانند تمام جهان بیش‌ترین خسارات و تلفات را دارند و در کشور ما بیش‌ترین درصد اعتبارات سالانه تخصیص‌یافته برای طرح کاهش اثرات بلایای طبیعی، صرف جبران خسارات ناشی از سیل می‌شود.

ترابی با بیان این که سیل یک پدیده طبیعی است، گفت: چیزی که بیش‌تر مورد توجه مردم است، خسارات ناشی از بلایای طبیعی است. خسارات را ما بالا بردیم و خودمان را در معرض سیل قرار دادیم و با این که پیشرفت علم و تکنولوژی موجب شده تا ایمنی در سازه‌ها و تأسیسات بیش‌تر شود و در برابر خطراتی مثل زلزله مصونیت بیش‌تری داشته باشیم، اما از آن طرف تخریب محیط‌زیست و منابع طبیعی و دستکاری در زمین موجب می‌شود، خسارات ناشی از سیل بیش‌تر و بیش‌تر شود.

نقش مؤثر پوشش گیاهی در به تأخیر انداختن جریان رواناب‌های سطحی

وی ادامه داد: پوشش گیاهی در به تأخیر انداختن جریان رواناب‌های سطحی مؤثر است و جلوی آن مانع ایجاد می‌کند. وقتی پوشش گیاهی سطح زمین تراشیده و نابود می‌شود، رواناب‌ها با سرعت زیادی حرکت می‌کنند و سیل ایجاد می‌شود. حال تخریب طبیعت و شهرسازی نامناسب اتفاق افتاده است و باید برای حل این وضعیت راهی پیدا کرد و تنها راهش هم این است که حق و حقوق طبیعت را قبول کنیم و

برای مهار پدیده‌های طبیعی نمی‌توان از قوه قهریه استفاده کرد.

ترابی تصریح کرد: متأسفانه ما بسیاری از دره‌ها را منحرف کردیم یا بستیم و جای آن‌ها خیابان ساختیم، این‌ها دوباره باید بازگشایی شوند؛ لذا اقداماتی از این دست موجب بیش‌تر شدن خسارت سیل شده است و اگر دوباره بازگشایی و اصلاح شوند، شاهد کم شدن خسارات ناشی از وقوع سیل خواهیم بود.

تغییرات اقلیم علت وقوع سیل‌های اخیر نیست

این هیدرولوژیست معتقد است بارش‌های اخیر و سیلاب‌هایی که در ایران رخ می‌دهد، ناشی از تغییرات اقلیم نیست. وی گفت: تغییر اقلیم مسأله‌ای است که هنوز کارشناسان سر این موضوع در ایران به توافق نرسیده‌اند که آیا تغییرات اقلیم در کشور صورت گرفته یا نگرفته.

اما قهرودی، استاد دانشگاه شهید بهشتی و ژئومورفولوژیست، در این باره اظهار کرد: شواهدی که وجود دارد که نشان می‌دهد از ۱۰ هزار سال پیش حدود ۹۰ بار اقلیم ایران تغییر کرده است؛ یعنی شواهد تغییر اقلیمی در ایران وجود دارد. در یک دوره زمانی بلندمدت در دوره اخیر افزایش سیلاب‌ها را قبول دارم، اما درباره ارتباط آن با تغییر اقلیم بررسی‌هایی انجام دادم که نشان می‌دهد که میزان دما در ۴۰ تا ۴۸ ایستگاه در کل ایران تا حدی افزایش یافته است، به این معنی که احتمال این که دما در اواخر اسفندماه و اوایل فروردین ماه افزایش پیدا کند و بارش باران شروع شود و سیل بیاید، بسیار است.

کاهش آستانه بارش باران در تهران به ۳۰ میلی‌متر

وی درخصوص وقوع سیل در برخی از مناطق کشور ازجمله تهران بیان کرد: تهران سیل دارد و سیل‌هایش هم موضعی است. همچنین آستانه بارش باران در تهران طی سال‌های گذشته ۶۰ تا ۷۰ میلی‌متر بود، اما اکنون با ۳۰ میلی‌متر باران در تهران سیل ایجاد می‌شود. مسأله دیگر در تهران تسطیح زمین‌های

مناطق است، به‌طوری‌که شیب‌ها به‌سمت زهکشی‌ها نیست و این موضوع به تهران آسیب زده است؛ مثلاً جایی در حال حاضر که محل عبور سیل است، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات قرار دارد که این دانشگاه تپه بین فرحزاد و حصارک را خریداری و سطح آن را صاف کرده است، درحالی‌که در گذشته در فرحزاد و حصارک سیل اتفاق نیفتاده، اما اکنون این ساختمان مرز خط تقسیم آب را از بین برده است.

زهکشی نامناسب، منشأ وقوع بیش‌تر سیل‌های شمال کشور

قهرودی اشاره‌ای نیز به سیل گلستان کرد و گفت: در گذشته هم در گلستان وقوع چنین سیل‌هایی را داشتیم و این‌گونه نیست که این سیل‌ها اکنون به‌وجود آمده باشند. علت وقوع بخشی از سیل‌های شمال کشور هم از بین رفتن جنگل‌ها نیست؛ چراکه بعضی از درخت‌ها خشک شده‌اند و با سیل حرکت و مسیل سیل را ایجاد می‌کنند.

وی با بیان این‌که منشأ وقوع بیش‌تر سیل‌های شمال کشور هم زهکشی نامناسب است، افزود: سیل‌های جنوب کشور که رود کارون را درگیر می‌کند، متفاوت است؛ بخش دز بسیار بزرگ است و از اراک تا خرمشهر امتداد دارد، اما ما در این مناطق میزان زیادی سد نداریم.

نقش سدها در جلوگیری از وقوع سیلاب‌ها

سوالی که ایجاد می‌شود این است که چرا در ایران این همه تغییرات ایجاد شده، اما در کشورهای اطراف ایران این چنین نیست؟ قهرودی در این خصوص گفت: چیزی که از لحاظ آسیب‌پذیری مهم است، این است که بپذیریم در مرز تغییر هستیم؛ اما به‌عنوان مثال در دوره‌ای سدسازی در ایران رواج پیدا کرد و بعد دیدند که سدها خالی رها شده و آبی در آن‌ها وجود ندارد. اکنون برخی سدها را احیاء می‌کنند و حجم

آبی را که در آن‌ها ایجاد می‌شود، اصلاً نمی‌دانند کجا جمع کنند، بنابراین بلا تکلیف هستند که آیا ذخیره‌سازی کنیم یا رها کنیم؟

وی ادامه داد: همچنین در کنار این که در مرز گذار هستیم، کوه‌های بسیار بلندی داریم. ارتفاع‌های برخی از کوه‌ها بالای سه هزار متر در ایران است و ما تغییر اقلیم براساس ارتفاع را هم داریم و وقتی تغییراتی رخ می‌دهد، این تغییرات در ایران شدتش بیش‌تر است؛ بنابراین درست است که مدیریت، ما را آسیب‌پذیر می‌کند، اما معتقدم با هر نوع مدیریتی ما باز هم این تغییرات را داریم و برای همین باید آماده چنین تغییراتی باشیم.

آیا آب تجدیدشونده است؟

این استاد دانشگاه شهید بهشتی گفت: طبق فرضیه‌های ما آب کالای تجدیدشونده است که این نظریه برای کشورهایی که اقلیمی خشکی دارند، غلط است؛ این نظریه برای اقلیم‌های مرطوب است و در کشورهای دیگر آب دریاها به کوهستان می‌رود و تبدیل به باران شده و وارد رودخانه و دوباره وارد دریا می‌شود، اما در کشور ما این سیکل ناقص است. از اقلیم‌های دیگر بخشی از باران وارد ایران می‌شود و به دو رشته کوه برخورد می‌کند و برخی رد می‌شود و برخی منجر بارش می‌شود. ما جز سفیدرود و کارون در سایر نقاط کشور سیکل کاملی نداریم، به همین دلیل در برنامه‌ریزی‌ها نباید آب را جزو کالاهای تجدیدپذیر در نظر بگیریم.

آیا بارش‌های سیلابی فراتر از نرمال نشانه دوره ترسالی است؟

یک اقلیم‌شناس دیگر درباره این که وقوع سیل تا چه زمانی در کشور ما ادامه دارد و آیا همچنان رخ می‌دهد، گفت: تکرار وقوع پدیده‌ای غیرنرمال می‌تواند فرض تغییر اقلیم را تشدید کند.

ناصر کرمی در پاسخ به سؤالی مبنی بر این که آیا بارش‌های سیلابی فراتر از نرمال می‌توانند نشانه فرارسیدن دوره ترسالی باشند، گفت: هیچ رخداد منفرد اقلیمی و همچنین هیچ بیلان و بارش سالانه‌ای نشانه آغاز یا پایان هیچ دوران اقلیمی نیست و با یک یا دو سال بارش یا عدم بارش هرگز نمی‌توان گفت دورانی آغاز شده یا پایان یافته است.

کرمی با بیان این که ممکن است این بارش‌ها در نتیجه بارورسازی ابرها باشد، گفت: این یک شایعه مبتذل است که ترول‌های فضای مجازی راه‌انداخته‌اند. اگر همه امکانات بشر برای بارورسازی ابرها ضرب در هزار هم بشود، نمی‌تواند چنین حجمی از بارش را ایجاد کند که در این یک‌ماه در ایران شاهد آن بوده‌ایم.

حال باید اندیشید که با این پدیده که در چند سال اخیر هر چند وقت یک‌بار در کشورمان مهمان می‌شود، چه باید کرد. انسان که خود عامل اصلی وارد آمدن خسارت به زمین است، آیا می‌تواند راه‌حلی را برای بهبود وضعیت یا جلوگیری از این پدیده خودساز پیدا کند یا خیر؟

ساخت نخستین سد زیرزمینی ایران در کلات پایان یافت - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳

معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان رضوی از پایان پروژه ساخت نخستین سد زیرزمینی ایران در شهرستان کلات خبر داد.

به گزارش همشهری آنلاین به نقل از ایرنا، محمود روشندل افزود: از جمله اقدام‌هایی که در راستای اجرای طرح‌های آبخیزداری و آبخوانداری در استان انجام شده، احداث سد زیرزمینی در شهرستان کلات است که از این طریق جریان‌های زیرسطحی آب کنترل می‌شود. علاوه بر افزایش دبی قنوات حوزه این سد معادل ۳۰ لیتر در ثانیه، شاهد توسعه کشاورزی و تثبیت اشتغال در منطقه نیز خواهیم بود و از مهاجرت روستاییان هم جلوگیری خواهد شد.

وی افزود: این سد زیرزمینی که نخستین سد در نوع خود در ایران است با مصالح بتنی و مشارکت سازمان جهاد کشاورزی ساخته شده به طوری که ساخت سد و حفر چاه با اداره کل منابع طبیعی و انتقال آب به قنات توسط جهاد کشاورزی انجام شده است. هم‌اکنون این سد زیرزمینی آماده بهره‌برداری و افتتاح است. هزینه ساخت این سد زیرزمینی به همراه حفر چاه معادل ۱۰ میلیارد ریال است.

معاون اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان رضوی ادامه داد: با توجه به این که خراسان رضوی یک استان مرزی است، حفظ آب‌های زیرسطحی، اساسی‌ترین هدف ساخت سدهای زیرزمینی است و تاکنون ۳۱ نقطه دیگر در حوزه‌های مرزی برای اجرای سد زیرزمینی در استان شناسایی شده و مطالعات آن در حال انجام است. با توجه به تفاوت هزینه ساخت سد زیرزمینی در هر منطقه، نمی‌توان اعتبار مورد نیاز دقیق در این زمینه اعلام کرد ولی هزینه آن از محل اعتبارات آبخیزداری تامین می‌شود.

از مجموع ۱۱ میلیون و ۳۰۰ هزار هکتار مساحت خراسان رضوی هشت میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار عرصه منابع طبیعی و حوزه فعالیت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری این استان است. از این میزان یک میلیون و ۳۵۰ هزار هکتار با فعالیت ۷۲ هزار خانواده بهره‌بردار به صورت مشارکتی حفاظت و صیانت می‌شود.

دریاچه ارنان یزد بعد از ۳۶ سال جان گرفت - پایگاه خبری تحلیلی ۵۵ آنلاین مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۲۳

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری مهریز با بیان این که به دنبال بارندگی اخیر در استان یزد بیش از ۹۰ درصد ظرفیت بندهای خاکی این شهرستان آبیگری شده است، گفت: زنده شدن دریاچه ارنان بعد از ۳۶ سال خشکسالی اجابت دعای مردم مهریز و هدیه‌ای گرانبها از جنس رحمت الهی است.

سیدعلی باقری در خصوص وضعیت کنونی سفره‌های آب زیرزمینی شهرستان مهریز به فارس در این شهرستان اظهار کرد: در جریان بارندگی‌های اخیر پاییزی بیش از ۹۰ درصد ظرفیت های بندخاکی دهستان ارنان از توابع شهرستان مهریز آبیگری شد.

وی افزود: بر اساس اطلاعات بدست آمده از اداره کل هواشناسی استان، میزان بارندگی پاییزی در ایستگاه باران سنجی تنگه‌چنار و ارنان بیش از ۶۰ میلی متر گزارش شده که در منجر به تقویت ظرفیت سفره‌های آب زیرزمینی در شهرستان مهریز شده است.

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری مهریز در ادامه با بیان این که در دهستان ارنان ۲۰۰ هزار مترمکعب بند خاکی وجود دارد، افزود: جمعاً در شهرستان مهریز ۴۰ بندخاکی با ظرفیت سه میلیون مترمکعب حجم آبیگری ایجاد شده است.

وی زنده شدن دریاچه ارنان بعد از ۳۶ سال خشکی را از اتفاقات خوب و امیدوار کننده در استان یزد دانست و گفت: این دریاچه به مساحت ۲۵۰ هکتار در حاشیه کوه ارنان واقع شده است.

سنگ نگاره‌های کوه ارنان یکی از جاذبه های گردشگری دهستان ارنان از توابع بخش مرکزی شهرستان مهریز در استان یزد است که قدمت آن مربوط به ۱۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح است.

سنگهای کوه از جنس سنگ های رسوبی آهکی دوره نئوژن از دوران سوم زمین شناسی است در دامنه

ضلع شرقی ، غربی کوهپایه ارنان تعدادی چشمه و رشته قنات هایی کم عمق و کم آب وجود دارد که موجب پیدایش تعدادی مزرعه و باغ شده است و در قسمت کوهپایه این کوه سنگ نگاره هایی وجود دارد که قدمت آن به هزاره چهارم پیش از میلاد باز می گردد.

منبع: عصر ایران

درخواست ۱۵۰ میلیون یورو برای کاهش اثرات تنش آبی - روزنامه دنیای اقتصاد

مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳

دنیای اقتصاد: سیاست‌گذاران حوزه آب سعی دارند با جذب منابع ارزی دولتی بخشی از مشکلات کشور پیرامون مساله تنش آبی را حل کنند. از آنجا که ۱۷۰ شهر کشور طبق گزارش وزارت نیرو در معرض تنش آبی قرار دارند، درخواست اخیر شرکت آبفا برای جذب ۱۵۰ میلیون یورو از منابع ارزش صندوق توسعه ملی در همین راستا قابل بررسی است.

وزارت نیرو که مدت‌هاست در گزارش‌های خود نسبت به موضوع تنش آبی هشدار می‌دهد، اخیراً از طریق بخش آبفا تلاش دارد وضعیت شهرهای دارای ریسک بالا در زمینه تنش آبی را از طریق توسعه زیرساخت‌های تامین آب شرب بهبود بخشد.

در همین راستا روز گذشته معاون راهبری و نظارت و بهره‌برداری آبفای کشور با تشریح اقدام‌های انجام شده درباره تنش آبی گفت: درخواست برداشت ۱۵۰ میلیون یورو از صندوق توسعه ملی برای پایداری شهرهای دارای تنش آبی مطرح شده است.

طبق گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، حمیدرضا کشفی افزود: به‌منظور ارتقای خدمات آبرسانی در شرایط تنش و کمبود آب شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور همواره اقدام‌های لازم را در دستور کار قرار داده که این اقدام‌ها شامل دو رویکرد اصلی افزایش تاب‌آوری در مقابل تنش‌های آبی و مدیریت مصرف است.

وی ادامه داد: موارد عنوان شده از مهم‌ترین اقدام‌های لازم در این خصوص است و با توجه به شیوع ویروس کرونا و افزایش مصرف آب در تابستان ۹۹ از همه تاسیسات موجود و حداکثر ظرفیت ممکن در استان‌ها به‌منظور جلوگیری از قطعی آب و عدم جیره‌بندی استفاده شده و شرایط خدمات‌رسانی این

شرکت‌ها طی جلسه‌های متعددی بررسی شد تا مشکلات ناپایداری به حداقل برسد.

معاون راهبری و نظارت و بهره‌برداری آبفای کشور خاطرنشان کرد: پیشرفت پروژه‌های در دست اجرای شرکت‌های استانی در خصوص کاهش تنش آبی به صورت مستمر طی جلسه‌های مختلف رصد شده و منابع مالی لازم برای پروژه‌های اولویت‌دار استان‌ها از محل ردیف اعتبارات متمرکز ملی پایداری و ارتقای کیفی شهرهای در مواجهه با تنش تامین می‌شود. به گفته وی، همچنین درخصوص بازسازی و ارتقای کمی و کیفی تاسیسات نیز برنامه‌ریزی لازم انجام شده است.

کشفی خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه تعدادی از این پروژه‌ها در حال اجرا یا اتمام عملیات اجرایی هستند، به‌منظور تضمین پایداری ارائه خدمات و خروج از تنش، تامین به موقع اعتبارات مورد نیاز ضروری است تا روند فعالیت‌های مذکور دچار وقفه نشود.

وی با اشاره به مکاتبه متعدد انجام شده در این زمینه، ادامه داد: از جمله این مکاتبه‌ها می‌توان به «درخواست برداشت مبلغ ۱۵۰ میلیون یورو از صندوق توسعه ملی در بودجه ۱۴۰۰ در خصوص پایداری و ارتقای کیفی شهرهای مواجه با تنش»، «درخواست ۸۰۰ میلیارد تومان اعتبار در خصوص شیوع کرونا»، «مکاتبه لازم جهت جذب اعتبار مناسب درخصوص تقویت آبرسانی مجتمع‌های روستایی از صندوق توسعه ملی» اشاره کرد.

معاون راهبری و نظارت و بهره‌برداری آبفای کشور با اشاره به تلاش‌های انجام شده در زمینه اطلاع‌رسانی گسترده استانی، گفت: با توجه به پیشنهاد و دستور وزیر نیرو در زمینه اطلاع‌رسانی گسترده استانی با هدف بازتاب خدمات و فعالیت‌های مهم و تاثیرگذار در صنعت آب و فاضلاب کشور به عموم افراد جامعه، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور نسبت به تشکیل کارگروه ملی اطلاع‌رسانی و همچنین تعیین سخنگوی آب و فاضلاب اقدام کرده و به صورت هفتگی نسبت به برگزاری جلسه کارگروه مذکور با حضور اعضای کارگروه و مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان مورد نظر و نشست خبری

با اصحاب رسانه اقدام می‌کند.

وی افزود: همواره تلاش شده است تا با توجه به منابع مالی در دسترس نقاط ضعف و تنگنایهای خدمات‌رسانی به خصوص در بخش آب شرب در همه شرکت‌های استانی شناسایی شده و در ادامه پس از برگزاری جلسه کارشناسی این نقاط ضعف پوشش داده شود. کشفی با اشاره به موارد خاص پیشنهادی این شرکت در لایحه بودجه ۱۴۰۰ خاطر نشان کرد: طبیعتاً قطعی و اختلال در خدمات آبرسانی در برخی موارد اجتناب‌ناپذیر است که از جمله دلایل آن می‌توان به مسائل فنی، قطعی برق، ایجاد شکستگی در خطوط لوله و ... اشاره کرد، اما با این وجود تلاش شده است تا همه این موارد نیز در کمترین زمان ممکن رفع شده یا به حداقل برسد.

وی با بیان اینکه یکی از رویکردهای مهم به‌منظور افزایش تاب‌آوری در شرایط تنش‌های آبی مدیریت مصرف است، گفت: در خصوص اقدام‌های لازم در زمینه مدیریت مصرف، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و شرکت‌های تابعه در بخش‌های تدوین استانداردها و قوانین، اجرای راهکارهای فنی و عملی مدیریت مصرف و نیز بخش فرهنگ‌سازی موارد متعددی را اجرا و پیگیری کرده است که از جمله می‌توان به تصویب قانون بهینه‌سازی مصرف آب شرب شهری و روستایی و تهیه آیین‌نامه اجرایی مرتبط، تدوین استانداردهای مورد نیاز تجهیزات مصرف و تعریف برچسب آب برای تجهیزات آب‌بر اشاره کرد.

معاون راهبری و نظارت و بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب کشور افزود: تدوین الگوی مصرف آب برای استان‌های مختلف و ابلاغ به شرکت‌های آب و فاضلاب استانی، نصب تجهیزات کاهنده مصرف در اماکن عمومی و اداری، اجرای پروژه‌های بازچرخانی پساب، جداسازی مصارف آبیاری فضای سبز شهرداری با تخصیص فاضلاب تصفیه‌شده و چاه‌های غیر قابل شرب، ایجاد سامانه و سایت جامع مدیریت مصرف آب کشور و فرهنگ‌سازی مدیریت مصرف در استان‌ها از دیگر اقدام‌های انجام شده در این

زمینه است.

ایران در شرایطی در مسیر تنش آبی قصد کاهش ریسک‌های پیش‌روی شهرهای دارای این چالش را در پیش گرفته است که به‌نظر می‌رسد تحت عنوان تحول در ساختار حکمرانی آب، چهار اقدام مدیریتی و شش اقدام عملیاتی باید در دستور کار نهادهای مرتبط با این مساله قرار گیرد. اعطای برخی وظایف به نهادهای خارج از حوزه حکمرانی نظیر انجمن‌های محلی و تحول در الگوی مصرف آب در سطح صنعتی و کشاورزی از مهم‌ترین اقداماتی است که به‌نظر می‌رسد در مسیر سازگار شدن کشور با شرایط جدید آبی باید مورد توجه قرار گیرد.

زمستان ایران پربرف است - سایت خبری تحلیلی خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳

بر اساس آخرین اطلاعات مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی از ابتدای مهرماه تاکنون ۶۱ میلیمتر بارش در کشور داشتیم که این میزان نسبت به میانگین بلند مدت ۲۰ درصد و نسبت به سال گذشته حدود سه درصد بیشتر بوده است.

رئیس سازمان هواشناسی کشور درباره علت وقوع خطا در پیش‌بینی بارش‌های پاییزی اظهار کرد: در درجه اول پیش‌بینی‌های هواشناسی در همه کشورهای دنیا با عدم قطعیت همراه است. زمانی که از فصل بهار برای پاییز پیش‌بینی وضعیت بارش‌ها یا ترسالی و خشکسالی صورت می‌گیرد، به‌طور قطع درصد خطا افزایش پیدا می‌کند. از سوی دیگر بارش‌های حدی (بارش‌های شدید در مدت زمان کوتاه) قابلیت پیش‌بینی در بلند مدت را ندارند.

وی با اشاره به اینکه بخشی از بارش‌های ایران طی آذرماه در استان‌های بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و... بارش‌های حدی با دوره بازگشت طولانی بودند، تصریح کرد: عمده بارش‌های کشور در چند استان بوده و همین بارش‌های حدی سبب شده است که میزان بارش‌ها نسبت به بلند مدت افزایش یابد و در نتیجه پیش‌بینی‌ها ما با درصدی خطا همراه شود. با دقت به آمار متوجه می‌شویم که بارش‌ها از مهرماه تاکنون در تعدادی از استان‌ها از جمله آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، گلستان، گیلان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان کمتر از حد نرمال بوده است.

تاجبخش در ادامه با بیان اینکه با وجود کم‌بارشی در تعدادی از استان‌ها، مجموع بارش‌ها در ایران حدود ۱۰ میلیمتر بیشتر از میانگین بلند مدت است، گفت: در تعدادی از استان‌ها از جمله کهگیلویه و بویراحمد بارش‌های قابل ملاحظه و پیش‌بینی نشده‌ای داشتیم که بر میانگین بارش‌ها تاثیر زیادی گذاشته است. برای مثال در همین استان بارش‌ها ۸۷ درصد، در استان خوزستان ۶۶ درصد و در استان بوشهر ۶۷ درصد

افزایش یافته است.

به گفته رییس سازمان هواشناسی کشور ترسالی در پاییز ناشی از بارش‌های حدی شدید در چند استان بوده است که البته این بارش‌های حدی در بلندمدت قابل پیش‌بینی نیستند و به‌صورت ناگهانی رخ می‌دهند همچنین بارش‌های حدی خود ناشی از تغییر اقلیم هستند.

وی با اشاره به اینکه اگر بارش‌های حدی در چند استان کشور به‌وقوع نمی‌پیوست اکنون وضعیت بارش‌ها در ایران کمتر از میانگین بلندمدت گزارش می‌شد، تصریح کرد: به‌طور کلی پیش‌بینی پدیده‌های حدی در سایر کشورها نیز کار سختی است و همواره درصدی خطا دارد اما با این وجود پدیده‌های حدی ۱۰ تا ۱۲ روز پیش از آغاز فعالیت تا حدودی قابل پیش‌بینی هستند.

تاجبخش در بخش دیگری از صحبت‌های خود درباره پیش‌بینی‌های هواشناسی از وضعیت بارش‌ها در ایران طی زمستان اظهار کرد: طی سه ماه پایانی سال دمای هوا در نیمه شرقی و نوار شمالی کشور سردتر از حد معمول پیش‌بینی می‌شود همچنین بارش‌ها به‌ویژه در نیمه شمالی کشور به‌صورت برف خواهد بود و چند بارش برف خوب در کشور طی زمستان خواهیم داشت.

رییس سازمان هواشناسی کشور در پایان با بیان اینکه بارش‌ها در دی ماه قابل ملاحظه نخواهد بود و کمتر از نرمال پیش‌بینی می‌شود، گفت: انتظار می‌رود که در بهمن و اسفند بارش‌ها در محدوده نرمال قرار گیرند.

گرانی مردم جنوب کرمان از اجرای طرح انتقال آب از سرشاخه‌های هلیل‌رود؛ معیشت یک‌میلیون نفر با انتقال آب هلیل‌رود به خطر می‌افتد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۴

مردم جنوب استان کرمان این روزها نگران اجرای طرح انتقال آب از سرشاخه‌های هلیل‌رود به مرکز این استان هستند. اهالی می‌گویند این طرح معیشت و کشاورزی آن‌ها را نابود می‌کند و هدف نهایی مجریان در راستای طرح تحول اقتصاد استان و رساندن آب به صنایع است و رفع مشکل کمبود آب شرب مرکز استان تنها توجیهی برای اجرایی شدن طرح است. به گفته رفعتی، فعال محیط‌زیست، یک‌میلیون نفر از مردم جنوب استان کرمان و همچنین اهالی دلگان در سیستان و بلوچستان معیشت‌شان به‌صورت مستقیم از کشاورزی تأمین می‌شود که با انتقال آب سرشاخه‌های هلیل‌رود زندگی و امرار معاش این یک‌میلیون نفر به خطر می‌افتد. مردم معتقدند این طرح به نام مردم و به کام صنعت خواهد بود و صرف بخش‌های صنعتی خواهد شد، نه رفع مشکل کم‌آبی مردم استان کرمان.

موضوع طرح انتقال هلیل‌رود از سال‌ها پیش مطرح بود

یک فعال محیط‌زیست درباره طرح انتقال آب هلیل‌رود به مرکز استان به ایلنا گفت: این طرح انتقال آب بحث امروز و دیروز نیست، بلکه سال‌هاست این موضوع مدنظر مسئولان بوده. در دهه ۷۰ آگهی فروش باغ‌شهر در هفت‌باغ همیشه تبلیغ می‌شد. همان زمان وقتی از هیئت مدیره هفت‌باغ سؤال شد که آب این طرح در منطقه کویری را از کجا تأمین می‌کنید؟ گفته شد این آب از هلیل‌رود تأمین خواهد شد.

مردم جنوب کرمان فکر نمی‌کردند این طرح عملی شود

فرود رفعتی ادامه داد: هلیل‌رود ۲۳۰ کیلومتر از کرمان فاصله دارد و آب آن از رابر و بافت سرچشمه

می‌گیرد که با کرمان ۱۵۰ کیلومتر فاصله دارد. در دهه ۷۰ مردم تصورشان از موضوع انتقال آب هلیل‌رود به شهرستان کرمان این بود که این انتقال در حد حرف است و عملی نمی‌شود؛ ولی حالا این طرح جنبه عملیاتی به خود گرفته.

طرح تحول اقتصادی کرمان از کشاورزی به صنعتی
وی گفت: اوایل دهه ۹۰ در برج میلاد تهران همایشی برگزار شد و در شبی که به کرمان اختصاص داشت، مسئولان استان درمورد تحول اقتصادی در کرمان صحبت کردند؛ آن‌ها گفتند باید اقتصاد استان که بر پایه کشاورزی است به صنعتی تغییر کند. کارشناسانی هم که در این همایش دعوت کرده بودند، صحبت‌شان این بود که کشاورزی توجیه اقتصادی ندارد و به لحاظ مصرف آب مقرون به صرفه نیست.

کاهش سطح آب‌های زیر زمینی و نگرانی مسئولان
این فعال محیط‌زیست افزود: مدتی است سطح آب‌های زیرزمینی در استان کاهش یافته و این مسأله عمده نگرانی مسئولان برای شهرهای شمالی استان از جمله رفسنجان، سیرجان و زرنده است و از همان اوایل دهه ۹۰ دغدغه‌شان این بود که اقتصاد منطقه به سمت صنعتی شدن سوق پیدا کند. سال ۹۳ مسئولان کشوری در جلسه شورای آب استان بحث انتقال آب به کرمان را مطرح کردند. با توجه به این که کرمان کلانشهر بوده و کمبود آب آشامیدنی دارد، وظیفه دولت است که آب مردم این شهرستان را تأمین کند و همین موضوع باعث شد، طرح حفر تونل ۳۸ کیلومتری در دل کوه‌های شمال شهرستان را بر مطرح شود که با انتقال آب سرشاخه‌های هلیل‌رود و عبور از شیب کوه از طریق دستگاه‌های پمپاژ، آب به سمت کرمان هدایت شود.

تأمین آب شرب مرکز استان بهانه‌ای بیش نبود

رفعتی عنوان کرد: آن روزها بحث انتقال آب به مرکز استان تأمین آب شرب برای مردم بود؛ اما در این مدت هیچ اقدامی برای بهبود وضعیت آب آشامیدنی شهرستان کرمان از جمله هدفمند کردن مصرف آب یا تغییر الگوی مصرف صورت نگرفته؛ درحالی که شهرستان کرمان با مشکل کم‌آبی مواجه است. هر چند کارشناسان آب از جمله پروفیسور خوانجانی، نظری مغایر دارد. او معتقد است شهرستان کرمان نه تنها کمبود آب ندارد، بلکه دریایی از آب است.

وی گفت: در مناطق سیرچ، کوهپایه، ماهان و همچنین مناطق بافت قدیمی کرمان، آنقدر سطح آب زیاد است که این آب در برخی مناطق بالا آمده و در سطح زمین جمع می‌شود. با جمع‌آوری آب‌های سطحی و با توجه به بافت خاک منطقه می‌توان آب را به سمت شهرستان کرمان هدایت کرد و مشکل کم‌آبی را در این شهرستان برطرف کرد. این که می‌خواهند آب سرشاخه‌های هلیل‌رود را به نام مردم منتقل کنند، برای مصرف صنعتی است و به نظر می‌رسد برطرف کردن کمبود آب شرب مردم تنها یک بهانه است.

معادن کرمان را استخراج و به سواحل مکران منتقل کنند

رفعتی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به موضوع معادن استان کرمان که به بهشت معادن معروف هستند، اشاره کرد و افزود: اگر می‌خواهند معادن کرمان را توسعه بدهند، حرفی نیست. آن‌ها را استخراج و به سواحل مکران در سیستان و بلوچستان منتقل کنند؛ زیرا این صنایع آب‌بر هستند و باید در کنار دریا باشند. آن‌جا می‌توانند به صورت بین‌المللی این صنایع را وارد چرخه اقتصادی کنند که به صرفه‌تر نیز خواهد بود.

قرار نیست آب شرب و کشاورزی مردم در بخش صنعت استفاده شود

این فعال محیط‌زیست با بیان این که در دو دهه اخیر در حوزه کشاورزی و دامپروری به دلیل بی‌آبی به

اندازه کافی به معیشت مردم جنوب استان کرمان ضربه وارد شده است، عنوان کرد: این مردم به اندازه کافی معیشت‌شان نابود شده و با انتقال آب سرشاخه‌های هلیل‌رود شرایط از آنچه بود، بحرانی‌تر خواهد شد. آب سرشاخه‌های هلیل‌رود از رابر، بافق و جیرفت سرچشمه می‌گیرد و با پیمودن حدود ۴۰۰ کیلومتر به جازموریان که بزرگ‌ترین تالاب آب‌شیرین ایران است، سرازیر می‌شود و قرار نیست آب‌شیرینی که برای شرب و مصارف کشاورزی مردم این مناطق است، در بخش صنعت استفاده شود.

معیشت مردم در خطر است

رفعتی تصریح کرد: یک میلیون نفر از مردم جنوب استان کرمان و همچنین اهالی دلگان در سیستان و بلوچستان معیشت‌شان به صورت مستقیم از کشاورزی تأمین می‌شود که با انتقال آب سرشاخه‌های هلیل‌رود زندگی و امرار معاش این یک میلیون نفر به خطر می‌افتد. با احداث سد جیرفت دامپرورانی که دام‌هایشان به دلیل کمبود آب در جنوب استان از بین رفته، مجبور به کوچ اقلیمی شدند و در حاشیه شهرهای بزرگ کارگری می‌کنند. افرادی که روزگاری از طریق دامداری و کشاورزی در همین منطقه گذران زندگی می‌کردند. کم نیستند زنانی که از رودبار جنوب و کهنوج برای تأمین مایحتاج زندگی‌شان مسیر ۱۰۰ کیلومتری به سمت جیرفت را طی می‌کنند تا در مزارع پیاز و سیب‌زمینی کارگری کنند.

مهاجرت و کوچ اجباری کارگران منطقه

وی ادامه داد: با انتقال سرچشمه‌های هلیل‌رود حتی کشاورزی جیرفت نیز نابود می‌شود و دیگر حتی امید کارگران مناطق جنوبی‌تر که برای کار به این شهرستان می‌رفتند، از بین می‌رود. رفعتی عنوان کرد: اهالی روستاهایی که در اطراف رودبار جنوب و قلعه گنج هستند، امید به بازگشت چرخه زندگی و آبادی محل سکونتشان را دارند. روستاهایی که وجودشان امنیت منطقه را تضمین

می‌کند که با خالی نشدن آن‌ها از سکنه تبدیل به محل جولان قاچاق چیان مواد مخدر نشوند. این فعال محیط‌زیست گفت: تالاب جازموریان منطقه کوچکی نیست؛ این دریاچه بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان قرار گرفته است. منطقه‌ای به این وسعت یک کریدور آب و هوایی خاص را ایجاد می‌کند که در منطقه بادهایی در جنوب دریای عمان و خلیج فارس به سمت تالاب جازموریان هدایت می‌شوند و این بادهای وقتی با رطوبت این تالاب بارور می‌شوند، در ارتفاعات شمالی شهرهای جیرفت و عنبرآباد در فصل تابستان هم موجب بارندگی می‌شوند که بعد از احداث سد جیرفت، آب هلیل‌رود و بسیاری از رودخانه‌ها در جنوب استان خشک شد، چرخه بارندگی کاهش یافت، پوشش گیاهی از بین رفت و در بارور شدن ابرها اختلال ایجاد شد.

از ۳۵ هزار چاه استان ۲۶ هزار چاه در جنوب استان حفر شده است مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان کرمان نیز اظهار داشت: انتقال آب از جنوب کرمان به بخش مرکزی استان هیچ ربطی به تالاب جازموریان ندارد. مردم اگر معترض هستند، بیش‌تر تأکیدشان بر روی کم‌شدن آب این تالاب است. آنقدر در جنوب استان و در حوزه جازموریان چاه حفر کرده‌اند که از ۳۵ هزار چاهی که در استان وجود دارد، ۲۶ هزار چاه در جنوب استان و ۷۰ درصد آن‌ها در حوزه جاز قرار دارد.

انتقال آب هلیل‌رود بر منابع آبی پایین‌دست اثر می‌گذارد مرجان شاکری با بیان این که در جنوب استان برداشت منابع آب زیاد است، افزود: سازه‌های فیزیولوژیکی قطعاً بر منابع پایین‌دست تأثیر دارد و این مسأله انکارناپذیر است. ما بعد از سد شهیدان امیر تیموری در جنوب استان سد جیرفت را داریم که از سال گذشته یک تا دو بار به دلیل نگرانی از جاری‌شدن سیل احتمالی دریچه‌های این سد باز شدند و این خروجی حبابه رها شده‌ای اسماً یا رسماً برای تالاب

جازموریان باشد، نبوده است.

تالاب جازموریان با بارندگی‌ها به‌طور ۱۰۰ درصد آبیگری شده است

وی گفت: در دو سال گذشته که بارندگی‌ها زیاد بود، به‌طور متوالی بدون این که دریچه‌های سد جیرفت باز شود، تالاب جازموریان به‌طور ۱۰۰ درصد آبیگری شد. همچنین ورودی آب خوبی نیز از سمت سیستان و بلوچستان به سمت تالاب داشته‌ایم. این تالاب از منابع آبی مختلفی تغذیه می‌شود و این نیست که ۱۰۰ درصد منابع آبی‌اش از هلیل‌رود تأمین شود. نگرانی مردم جنوب کرمان بیش‌تر از خشک‌شدن تالاب جازموریان است که می‌گویند با طرح انتقال آب از هلیل‌رود این تالاب خشک و کانون ریزگرد می‌شود.

تأثیرات انتقال آب در مناطق جنوبی باید بررسی شود

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان کرمان عنوان کرد: البته طرح انتقال آب سرشاخه‌های هلیل‌رود در وضعیت آب جنوب کرمان بی‌تأثیر نخواهد بود. محیط‌زیستی‌ها یک مثال دارند که می‌گویند اگر یک پروانه در هیمالیا بال بزند، در جایی دیگر از کره زمین طوفان به‌وجود می‌آید و همه‌چیز در دنیا به هم مربوط است. این که این طرح انتقال آب چه تأثیری در مناطق جنوبی دارد، باید به‌صورت منطقی و کارشناسی بررسی شود.

آب برخی از چشمه‌ها ممکن است خشک شود

وی عنوان کرد: برای انتقال آب به مرکز کرمان در کوه‌های جنوبی استان باید تونل احداث شود و این مسأله باعث از بین رفتن برخی از گسل‌ها خواهد شد. ریزش بتن باعث بسته‌شدن یکسری از گسل‌ها

می‌شود. با این کار ممکن است، بعضی از چشمه‌ها خشک شوند که این اتفاق بر روی کمیت آب تأثیر می‌گذارد که باید وزارت نیرو به‌عنوان متولی طرح برای جبران این کمبود به مردم این مناطق مجوز حفر چاه بدهد.

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان کرمان گفت: زمانی که طرح انتقال آب سرشاخه‌های هلیل‌رود به مرکز استان را به اداره کل محیط‌زیست آوردند قرار بود آب را پمپاژ و از طریق لوله‌هایی وارد شهر کنند و تقریباً این کار ۲۰ تا ۳۰ درصد پیشرفت هم کرده بود، ولی بعد اعلام کردند می‌خواهند تونل احداث کنند و از سد به‌عنوان مخزنی استفاده کرده و با انتقال آب دریای عمان به پشت این مخزن که سد شهیدان امیر تیموری است، آب را به مرکز استان منتقل کنند.

وی افزود: حفر تونل در کوه‌ها نیز مشکلات متعددی در پی خواهد داشت و میزان آب‌دهی در اراضی کشاورزی را کاهش می‌دهد، حتی ممکن است در منابع کیفی آب هم مشکلاتی را به‌وجود آورد؛ چراکه در کوهی تونل ایجاد می‌کنند که حاوی عناصر زیادی از جمله آهن است و ممکن است فلزات سنگین دیگری را جذب و به مخزن منتقل کند و باید کیفیت آب منطقه مورد بررسی قرار گیرد؛ چراکه در پایین‌دست مراکز مسکونی و روستایی قرار دارد و مصرف این آب همراه با برخی املاح می‌تواند پیامدهای پیش‌بینی نشده‌ای داشته باشد.

به آب به‌صورت بخشی و غیرعلمی نگاه نکنید

استاندار کرمان هم اظهار داشت: درخصوص آب نمی‌توان بخشی نگاه کرد و از مردم و رسانه‌ها می‌خواهیم نگاهشان را علمی کنند.

علی زینی‌وند با اشاره به لزوم آینده‌نگری در زمینه آب به بازار گفت: هم‌اکنون شهرهای بزرگ ما آب ندارند و باید آینده‌نگر باشیم، کمبود آب مسأله‌ای مهمی است. باید فنی به مسائل نگاه کنیم و فکر

نسل‌های آینده باشیم، شرایط هم‌اکنون مناسب نیست، برای مدیریت آب هیچ راهی نداریم، مگر این که برنامه‌هایی را که در دستور کار است، اجرا کنیم در غیر این صورت با بحران بی‌آبی مواجه می‌شویم.

وجود هزاران حلقه چاه غیرمجاز در مناطق مختلف کرمان

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز اظهار داشت: باید مسأله خشک‌سالی را در کرمان به صورت علمی مدیریت کنیم، در این میان باید مراقبت باشیم که کشاورزی آسیب نبیند و طرح‌ها کاملاً به صورت علمی اجرا شود.

محمدرضا پورابراهیمی افزود: این که بخواهیم نگاه بسته به مسأله آب داشته باشیم، صحیح نیست؛ اما از سوی دیگر باید تمام جوانب سنجیده شود تا اجرای طرح‌ها بتواند مشکلات را رفع کند.

وی خشک‌سالی در کرمان را جدی دانست و خواستار جلوگیری از هدر رفت منابع موجود شد و افزود: وجود هزاران حلقه چاه غیرمجاز در مناطق مختلف استان کرمان موجب شده آب‌های زیرزمینی هدر رود و این فاجعه است.

کاهش ۱۰ درصدی ورودی آب به سدهای تهران - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۲۴

دنیای اقتصاد: مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تاسیسات آبی و برق آبی شرکت آب منطقه‌ای تهران گفت: ورودی آب به سدهای تهران ۱۰ درصد کاهش یافته است. محمد شهریاری در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر با اعلام اینکه ورودی آب به سدهای تهران از ابتدای سال جاری آبی تا ۲۱ آذر سال ۹۹، رقم ۱۶۴ میلیون مترمکعب بوده است، گفت: این میزان ورودی آب به سدهای تهران در مدت مشابه سال گذشته ۱۸۳ میلیون مترمکعب بود که در مقایسه با ورودی آب امسال، ۱۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

وی افزود: در سامانه سدهای غربی تهران شامل سد امیرکبیر و طالقان افزایش ورودی آب را شاهد بودیم در حالی که میزان ورودی آب به سدهای سامانه شرقی شامل سد لار، لتیان و ماملو کاهش داشته است. به گفته این مقام مسوول میزان ذخیره مخزن ۵ سد تهران ۶۲۴ میلیون مترمکعب است که این میزان در مدت مشابه سال گذشته ۶۹۹ میلیون مترمکعب بود که بررسی‌ها، ۷۵ میلیون مترمکعب کسری را نشان می‌دهد.

شهریاری میزان ذخیره مخزن سد امیرکبیر را از ابتدای سال جاری آبی تا ۲۱ آذر ۹۹، ۱۰۸ میلیون مترمکعب اعلام و اظهار کرد: این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۱۱۶ میلیون مترمکعب بود. رقم ذخیره سد لتیان، لار، طالقان و ماملو امسال به ترتیب ۳۶، ۶۲، ۲۵۸ و ۱۶۱ میلیون مترمکعب بوده است که در مدت مشابه سال گذشته ذخیره آب مخزن این سدها به ترتیب یاد شده، ۳۵، ۷۵، ۲۶۵ و ۲۰۷ میلیون مترمکعب است. مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تاسیسات آبی و برق آبی شرکت آب منطقه‌ای تهران توضیح داد: با وجود بارندگی‌هایی که از ابتدای سال جاری آبی تا ۲۱ آذر امسال شاهد بودیم، ۲ درصد از مدت مشابه سال گذشته، عقب هستیم.

وی گفت: میزان ورودی آب به سد امیرکبیر ۱۶ درصد افزایش، سد طالقان ۴۳ درصد افزایش، سد ماملو

۵۴ درصد کاهش و سد لار ۱۳ درصد کاهش داشته است و در سد لتیان شاهد تغییرات چندانی نبودیم. شهریاری با اشاره به محدودیت‌های موجود شرایط کرونا تصریح کرد: به‌طور کلی از زمان چالش کرونا شاهد افزایش رژیم مصرف آب به دلیل تشدید مسائل بهداشتی بودیم که در این راستا از مردم تقاضا داریم ضمن رعایت مسائل بهداشتی، مدیریت مصرف آب را مدیریت کنند.

حل مشکل تأمین آب در پهناورترین استان کشور به ۴۰۰ میلیون دلار اعتبار نیاز دارد؛

آبرسانی سقایی به ۸۱ درصد مردم چابهار - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵

روستانشینان سیستان و بلوچستان سال‌هاست از نبود آب شرب سالم و بهداشتی رنج می‌برند. بودجه در نظر گرفته شده برای کل استان ۱۳ هزار و ۷۸۷ میلیارد تومان است؛ حال آن‌که نماینده مردم سراوان می‌گوید حل مشکل تأمین آب در پهناورترین استان کشور به ۴۰۰ میلیون دلار اعتبار نیاز دارد. آمارها اعلامی از وضعیت نگران‌کننده مردم سیستان و بلوچستان در دسترسی به آب سالم حکایت می‌کند؛ به‌عنوان مثال تنها ۱۹ درصد مردم چابهار به آب سالم دسترسی دارند و ۸۱ درصد دیگر به‌صورت سقایی آبرسانی می‌شوند. در سایر شهرها هم اوضاع دست‌کمی از چابهار ندارد. شاید اگر در سال‌های گذشته ۲۰ درصد یارانه ۱۲۳ هزار میلیارد تومانی ارز دولتی برای توسعه سواحل مکران اختصاص داده شده بود، اکنون شرایط متفاوت بود.

سیستان و بلوچستان سال‌هاست که زمین‌گیر خشک‌سالی شده و رد نمک تفتیده بر جای‌جای خاکش دیده می‌شود. خاک شور و نبود آب، زمین‌های کشاورزی را سوزانده و باغ‌های موز و خرما را خشکانده است. دسترسی به آب سالم حالا رؤیای مردمان سیستان و بلوچستان شده؛ مردمانی که حتی راه هم ندارند و تنها شش درصد جاده‌هایشان را آزادراه‌ها تشکیل می‌دهد. چند سالی است که هر روز بر تعداد خانواده‌های که به امید کسب لقمه‌ای نان و نام دست‌یافتن به حداقل‌های حقوق انسانی راهی شهرها و روستاهای دیگر می‌شوند، افزوده می‌شود.

به‌زودی ۹۰ درصد روستاهای سیستان خالی خواهند شد

حبیب‌الله دهمرده، نماینده مردم سیستان، در این باره به بازار می‌گوید: اگر وضعیت به‌همین منوال پیش

رود، چند سال دیگر ۹۰ درصد روستاهای پهناورترین استان کشور خالی خواهند شد. استانی که محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس، وعده داده بود که در بودجه ۱۴۰۰ به صورت ویژه دیده شوند، همچنان در کسب منابع بودجه‌ای فقیر است. آن گونه که بهارستان‌نشین‌ها می‌گویند اگر لایحه پیشنهادی مجلس با همین وضعیت به تصویب برسد، بحران آب در این استان حل نشده باقی می‌ماند. دولت بودجه پهناورترین استان کشور در لایحه پیشنهادی را حدود ۱۳ هزار و ۷۸۷ میلیارد تومان در نظر گرفته؛ این درحالی است که نماینده مردم سراوان می‌گوید: حل مشکل تأمین آب این استان به ۴۰۰ میلیون دلار یا ۱۰ هزار میلیارد تومان (برمبنای دلار ۲۵ هزار تومانی)، یعنی معادل ۷۶ درصد بودجه کل استان نیاز دارد. اعتباری که به گفته ملک‌فاضلی اگر اختصاص یابد، تا پنج سال دیگر تمام مردم این استان از آب آشامیدنی سالم بهره‌مند خواهد شد.

پایان طرح اضطراری انتقال آب به زاهدان در امسال

آمارها اعلامی از وضعیت نگران‌کننده مردم سیستان و بلوچستان در دسترسی به آب سالم حکایت می‌کند؛ به عنوان مثال تنها ۱۹ درصد مردم چابهار به آب سالم دسترسی دارند و ۸۱ درصد دیگر به صورت سقایی آب‌رسانی می‌شوند. در سایر شهرها هم اوضاع دست کمی از چابهار ندارد. با وجود این مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران می‌گوید: دولت نگاه ویژه‌ای به مشکل تأمین آب این استان دارد. به گفته حسن رضوی، طرح اضطراری انتقال آب به زاهدان امسال به اتمام می‌رسد و سال آینده شاهده بهره‌برداری از طرح کامل آن خواهیم بود.

او همچنین به دیگر اقدامات انجام‌شده اشاره کرد و گفت: در سیستان و بلوچستان ۲۰۰ تا ۳۰۰ کیلومتر لوله‌گذاری برای انتقال آب درون‌استانی انجام شده؛ همچنین بررسی‌ها برای انتقال آب از دریای عمان انجام شده، اما مشکل اصلی تأمین اعتبار است.

آن گونه که از گفته‌های مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران برمی‌آید، انتقال هر مترمکعب آب بین پنج تا ۱۰ هزار تومان هزینه برای دولت دارد که تأمین آن بدون وجود سرمایه‌گذار بخش خصوصی مشکل است. حالا اگر قرار باشد، هزینه شیرین‌سازی را هم به آن اضافه کنیم، متوجه بار مالی اجرای این پروژه خواهیم بود.

بخش خصوصی حاضر به سرمایه‌گذاری در انتقال آب از عمان نمی‌شود بسیاری از کارشناسان یکی از راه‌های علاج حل بحران آب در سیستان و بلوچستان را انتقال آب از دریای عمان می‌دانند، راهکاری که هزینه‌های بالای آن مانع ورود دولت به آن شده است. کارشناس سابق منابع آب وزارت نیرو پیش‌تر گفته بود: انتقال و شیرین‌سازی هر مترمکعب آب از دریای عمان حدود یک دلار هزینه دارد. هر چند که این هدایت فهمی معتقد است دسترسی به آب شرب سالم اولین و مهم‌ترین حقوق بشری است و مسأله اقتصادی آن مهم نیست، اما رضوی می‌گوید: اجرای این طرح نیازمند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است.

سواحل مکران توسعه پیدا کند، سرمایه‌گذار پیدا می‌شود اما سؤال این جاست در استانی که حتی جاده ندارد، چطور بخش خصوصی حاضر به سرمایه‌گذاری در آن می‌شود؟ براساس آمار موجود طول راه‌های سیستان و بلوچستان بدون احتساب راه‌های روستایی، پنج هزار و ۵۸۴ کیلومتر بوده که از این میزان ۳۳۴ کیلومتر، یعنی فقط شش درصد بزرگراه است. جالب است بدانید در هرمزگان از دوهزار و ۹۹۲ کیلومتر راه، ۶۵۰ کیلومتر یعنی ۲۲ درصد راه‌ها بزرگراه، در کرمان از شش هزار و ۸۴۴ کیلومتر راه، یک هزار و ۹۴۳ کیلومتر یعنی ۲۸ درصد آن بزرگراه و در یزد از دوهزار و ۲۱۹ کیلومتر راه، ۶۸۶ کیلومتر یعنی ۳۱ درصد بزرگراه است. پهناورترین استان کشور که دست

بر قضا فقیرترین هم هست، با وجود این که ۲/۵ برابر هرمزگان و یزد وسعت دارد، طول بزرگراه‌های آن نصف این استان‌هاست.

با وجود این مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران می‌گوید: این که بخش خصوصی وارد این حوزه شود، اتفاق جدیدی نیست. در اصفهان شاهد راه‌اندازی هلدینگ‌های سرمایه‌گذاری در بحث انتقال و تأمین آب بودیم. در کرمان هم تجربه‌های موفقی را در این حوزه داشتیم. جدای از این با توسعه سواحل مکران و رونق و آبادانی این منطقه مشکل سرمایه‌گذاری در حوزه انتقال آب از دریای عمان حل خواهد شد.

یارانه ارزی مهم‌تر است یا توسعه سواحل مکران؟

قرار بود که سواحل مکران را توسعه دهیم. توسعه که ندادیم هیچ، هر روز شرایط در حال بدتر شدن است. استانی که قرار بود با توسعه سواحل مکران به یکی از قطب‌های اصلی اقتصادی تبدیل شود، هر روز بر تعداد فقرایش افزوده می‌شود. این بخشی از گفته‌های نماینده مردم سراوان است که معتقد است تمامی دولت‌ها به نوعی نسبت به وضعیت استان‌های محروم بی‌تفاوت بوده و معمولاً به دنبال افزایش بودجه استان‌های سفارش شده برخی از افراد صاحب نفوذ بوده‌اند.

فاضلی همچنین گریزی هم به مفاد لایحه بودجه می‌زند و می‌گوید: دولت برای توسعه سواحل مکران فقط یک‌هزار میلیارد تومان اختصاص داده است؛ این در حالی چندین برابر این رقم را دولت یارانه ارزی پرداخت می‌کند. یارانه‌ای که نصیب عده‌ای خاص شده و تاکنون نتوانسته به بهبود وضعیت معیشت خانوار منجر شود.

رونق سواحل مکران تنها با اختصاص ۲۰ درصد یارانه ارزی بی‌حاصل

براساس آماری که مرکز پژوهش‌های مجلس در تابستان امسال اعلام کرده، دولت در پنج‌ماهه اول سال

حدود چهارمیلیارد تومان ارز چهارهزار و ۲۰۰ تومانی توزیع کرده است. همچنین براساس اعلام بانک مرکزی دولت سال گذشته ۱۴ میلیارد دلار ارز چهارهزار و ۲۰۰ تومانی پرداخت کرده است که اگر میانگین قیمت دلار در این سال را حدود ۱۳ هزار تومان در نظر بگیریم، متوجه می‌شویم دولت حدود ۱۲۳ هزار میلیارد تومان یارانه ارزی بی‌حاصل پرداخته است. یک حساب کتاب ساده نشان می‌دهد که اگر ۲۰ درصد یارانه ارزی بی‌حاصل را صرف رونق سواحل مکران کرده بود، حالا شرایط برای مردمان سیستان و بلوچستان زمین تا آسمان فرق می‌کرد. دولت در لایحه پیشنهادی بودجه اعلام کرده ۱۷۰ میلیون یورو (از بند «ه» تبصره ۴) صندوق توسعه ملی برای طرح‌های اولویت‌دار کشور اختصاص پیدا کند؛ اما مسأله این‌جاست که طرح اولویت‌دار کشور یکی-دوتا نیست. از تأمین آب غیزانیه و فاضلاب خوزستان گرفته تا سطح پایین دسترسی مردم سیستان و بلوچستان به آب شرب سالم و زنان و فرزندان که برای نوشیدن آب راهی هوتک‌ها می‌شوند.

طرح انتقال آب به فلات مرکزی ایران - ۳۱ چالش بزرگ انتقال آب به یزد / آیا آب دریای عمان "عروس کویرهای ایران" را سیراب می‌کند؟ - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵

گروه استان‌ها - در حالی گفته می‌شود که خط انتقال آب به دریای عمان توسط بخش خصوصی انجام شده که مسائلی در ارتباط با اعتبار قابل توجه صندوق توسعه ملی برای این پروژه مطرح شده است. به گزارش خبرگزاری تسنیم از یزد، پروژه انتقال آب از خلیج فارس به استان‌های کویری کشور از جمله کرمان، یزد و هرمزگان به عنوان یک منبع آب پایدار از صدها کیلومتر دورتر برگی زرین از افتخارات نظام جمهوری اسلامی با ابتکار دولت و همکاری بخش خصوصی به‌شمار می‌رود. بحث انتقال آب از دریای عمان و خلیج فارس به یزد و البته استان‌های دیگر از زمانی که دشت‌های این استان یک به یک به جمع دشت‌های ممنوعه پیوست بیش از همیشه داغ شد.

براساس آخرین آمار منتشر شده از ۱۹ دشت استان یزد، ۱۶ دشت ممنوعه اعلام شده و برنامه خاموشی چاه‌های کشاورزی از سال ۹۵ در اکثر دشت‌های استان و در سال ۹۶ و ۹۷ در تمام دشت‌های یزد به اجرا درآمده است. این در حالی است که این استان با استقرار صنایع نیز در دشت‌های خود روبه‌رو است؛ صنایعی که هنوز هم برای حفظ آنها چاره‌های هزینه‌بر اندیشیده می‌شود، حتی اگر به سود محیط‌زیست ایران نباشد. براساس آخرین آمار منتشر شده از ۱۹ دشت استان یزد، ۱۶ دشت ممنوعه اعلام شده و برنامه خاموشی چاه‌های کشاورزی از سال ۹۵ در اکثر دشت‌های استان و در سال ۹۶ و ۹۷ در تمام دشت‌های یزد به اجرا درآمده است.

عباس آخوندی، وزیر سابق راه و شهرسازی از مخالفان این طرح پیش‌تر به آسیب‌های زیست‌محیطی آن اشاره کرده است. او گفت: «این طرح از نظر محیط‌زیست معلوم نیست چه شرایطی را به‌وجود می‌آورد.

ما نمی‌توانیم سواحل خود را از جمعیت خالی کنیم و به دنبال انتقال آب از دریا به نقاط کویری کشور باشیم زیرا کویر زندگی خود را دارد و باید آباد شود.» آخوندی یکی از دلایل مخالفت خود با این طرح را آسیب رساندن به مناطق ساحلی ایران دانسته و گفته است: «ایجاد تعادل جمعیتی کشور در شهرهای بندری مانند سواحل مکران بسیار مهم است. توسعه شهرهای بندری و افزایش جمعیت در مکان‌هایی مانند سواحل مکران برای توسعه ملی و امنیت ملی ایران بسیار باصرفه است و باید آن را نیز پیگیری کرد.»

باوجود برخی مخالفت‌ها اما حسن روحانی در اسفند سال ۹۴ در سفر استانی خود به یزد برای اولین بار وعده انتقال آب از خلیج فارس به استان‌های یزد و کرمان را داد؛ وعده‌ای که محقق نشدن آن سبب شد تا نزدیک به ۴ سال بعد دوباره آن را مطرح کند. روحانی در اسفند ۹۴ گفته بود: «طرح انتقال آب از دریای عمان و خلیج فارس به فلات مرکزی ایران در دستور کار دولت است و براساس بررسی‌های دولت، اولین استانی که آب خلیج فارس وارد آن می‌شود یزد خواهد بود. پیش از این نایب رئیس مجمع نمایندگان استان خراسان رضوی به‌عنوان یکی از استان‌های مقصد در انتقال آب خبر داده بود که وزیر نیرو با انتقال آب از دریای عمان به خراسان رضوی موافقت کرده و این موضوع در دستور کار قرار دارد.

حمید چیتچیان، وزیر نیرو خرداد سال ۹۳ هم با اعلام موافقت در دیدار با رئیس مجمع نمایندگان استان یزد با توجه به بحران جدی آب در این استان، ۵۰۰ مترمکعب در ثانیه از آب خلیج فارس را به استان یزد تخصیص داد و در این زمینه دستور لازم را صادر کرد. گرچه در تیر ماه ۹۶ عباس آخوندی، وزیر وقت راه و شهرسازی با این طرح مخالفت کرد اما از آنجا که متولی اصلی آن وزارت نیرو بود، این طرح همچنان به مسیر خود ادامه داد.

اما در حالی است که رئیس جمهوری قول انتقال آب از عمان به یزد را برای سال آینده به مردم این استان داده است و آن را راهی برای شکوفایی اقتصادی و ریشه‌کن کردن بیکاری دانسته است. چالشی مهم که البته کارشناسان راه‌حل آن را در گسترش صنایع در استان‌های خشک و کویری چون یزد نمی‌دانند. با این

حال مشخص نیست چرا دولت همچنان بر اجرای این طرح مصمم است؟

با گذشت زمان بحث ایجاد قنات به فراموشی سپرده شد و با توجه به روش‌های نوین انتقال آب و افتادن مسئولیت انتقال آب به دست مسئولان دولتی، طبیعی بود که تمایل به استفاده از این روش‌های سریع و کم هزینه‌تر باشد و نخستین خط انتقال آب به یزد هم از سرچشمه‌های زاینده رود به استان یزد انجام شد؛ پروژه‌ای که هنوز هم منتقدانی به مسیر خط انتقال آب به استان دارد.

یزد از دیرباز تاکنون به منطقه‌ای با اقلیم جغرافیایی کویری و گرم و خشک شناخته می‌شود و بحث آب برای این منطقه موضوعی حیاتی و حساس است. با این وجود تمام سال‌هایی که زندگی در این شهر تاریخی و با فرهنگ غنی جریان داشته مردمان سخت‌کوش یزد آب مورد نیاز خود را تامین کرده و انتقال آب همیشه جزو اساسی‌ترین اقداماتی بوده که در این منطقه مورد توجه بوده است.

انتقال آب هم در این استان کویری به روش‌های مختلفی انجام می‌شده که یکی از شناخته شده‌ترین این راهکارها، انتقال آب به وسیله اقدامی ابتکاری مردمان سخت‌کوش یزد به نام قنات است.

قنات را امروزه به عنوان یکی از شاهکارهای عمرانی تاریخ بشریت در تمام جهان می‌شناسند و این شاهکار به قدری حساب شده و هوشمندانه خلق شده که با وجود گذشت صدها سال، همچنان آب مناطق مختلفی از یزد را تامین می‌کند و اگر همت والای پیشینیان ما نبود، امروزه حیات و زندگی در این شهر جریان نداشت.

با گذشت زمان بحث ایجاد قنات هم به فراموشی سپرده شد و با توجه به روش‌های نوین انتقال آب و افتادن مسئولیت انتقال آب به دست مسئولان دولتی، طبیعی بود که تمایل به استفاده از این روش‌های سریع و کم هزینه‌تر باشد و نخستین خط انتقال آب به یزد هم از سرچشمه‌های زاینده رود به استان یزد انجام شد؛ پروژه‌ای که هنوز هم منتقدانی به مسیر خط انتقال آب به استان دارد.

به هر ترتیب این خط انتقال برای مردم استان یزد انجام شد و با وجودی که با تمام ظرفیت خط، آب را به یزد منتقل نمی‌کند اما نقش بسیار مهمی در تامین آب شرب مردم یزد دارد.

پس از اجرای این طرح هم طرح‌های مختلفی برای انتقال آب به استان یزد مطرح شد که هر یک تاکنون به دلایل مختلفی بدون نتیجه باقی مانده است.

خط دوم انتقال آب از بهشت آباد که بعداً منشأ انتقال آب از بهشت آباد به خراسان تغییر پیدا کرد به همراه خطوط انتقال آب خلیج فارس و دریای عمان از جمله مواردی بوده که در طول این سال‌ها مطرح شده ولی هیچ یک از این خطوط انتقال آب هنوز به نتیجه نرسیده است.

در طول یک دهه گذشته یکی از مهم‌ترین پروژه‌هایی که برای انتقال آب به یزد مورد توجه بوده، بحث خط دوم است، پروژه‌ای که در ارتباط با آن اما و اگرهای بسیاری مطرح بوده و در کنار آن امروزه مباحثی در ارتباط با آن مطرح می‌شود که قابل توجه است.

یکی از نکات بسیار مهم در ارتباط با این خط انتقال، تعطیلی پروژه در طول سال‌های مختلف است به گونه‌ای که در طول هشت سال گذشته تنها ۶۰ کیلومتر این خط انجام شده و اقدام خاص دیگری در رابطه با آن صورت نگرفته است.

در این بین اما بحث انتقال آب به یزد از مسیرهای دیگر مورد توجه مسئولان قرار گرفته بود که از مهمترین آنها، انتقال آب به یزد از دریای عمان و خلیج فارس بوده که یکی از آنها در مراحل نهایی خود به سر می‌برد و انتقال آب به یزد در آینده‌ای نزدیک محقق می‌شود.

مهمترین دلیلی که در ارتباط با عدم اجرای این خط انتقال از سوی مسئولین در طول سال‌های گذشته مطرح می‌شد یکی موضوع اعتبار و دیگری مسائل مرتبط با سرچشمه انتقال این خط انتقال بوده است.

در این بین اما بحث انتقال آب به یزد از مسیرهای دیگر مورد توجه مسئولان قرار گرفته بود که از مهمترین آنها، انتقال آب به یزد از دریای عمان و خلیج فارس بوده که یکی از آنها در مراحل نهایی خود به سر می‌برد و انتقال آب به یزد در آینده‌ای نزدیک محقق می‌شود.

این خط انتقال گرچه آب را به یزد می‌رساند اما دو نکته بسیار مهم در ارتباط با آن وجود دارد، نکته

نخست خصوصی بودن این آب و شائبه‌های مطرح شده در ارتباط با آن است و نکته دوم حجم انتقال است که تنها ۲۰ میلیون مترمکعب آب را به یزد منتقل می‌کند گرچه که ظرفیت خط ۴۰ میلیون است و صحبت‌های در ارتباط با افزایش این ظرفیت برای استان یزد صورت گرفته است.

نکته بسیار مهمی که باید به آن توجه شود این است که مالکیت این خط در صحبت‌های مختلفی از مسئولین به یکی از شرکت‌های معدنی نسبت داده شده و بیان شده که هزینه‌های این خط از سوی این شرکت معدنی تامین شده و حق استفاده یا فروش آن هم بر عهده همین شرکت است.

خط دریای عمان با سرمایه‌گذاری یک شرکت خصوصی انجام شده در حالی که این موضوع اصلاً صحت ندارد و ۴۵۰ میلیون یورو از محل صندوق توسعه ملی برای انتقال آب به استان یزد اختصاص پیدا کرده بود و در این پروژه هزینه شده است.

نکته‌ای که محمد صالح جوکار نماینده مردم یزد و اشکذر در مجلس شورای اسلامی در نشست‌های مجمع نمایندگان استان و در دیدار با مسئولین تشکلهای دانشجویی یزد به آن واکنش نشان داد و انتقاد بسیاری به این مسئله داشت.

نماینده مردم یزد، اشکذر و بخش ندوشن در مجلس شورای اسلامی با انتقاد از اینکه خط دوم انتقال آب با وجودی که ظرفیت بسیار بیشتر از خط انتقال دریای عمان دارد در طول سال‌های گذشته به بهانه نبود اعتبار تعطیل شده اظهار داشت: امروز بیان می‌شود که خط دریای عمان با سرمایه‌گذاری یک شرکت خصوصی انجام شده در حالی که این موضوع اصلاً صحت ندارد و ۴۵۰ میلیون یورو از محل صندوق توسعه ملی برای انتقال آب به استان یزد اختصاص پیدا کرده بود و در این پروژه هزینه شده است.

وی افزود: در همان زمان اگر این مبلغ اعتبار صرف پروژه خط دوم انتقال آب به یزد می‌شد، قطعاً کل خط این خط را می‌توانستیم عملیاتی کنیم و امروز آب بسیار بیشتری را در استان یزد داشته باشیم اما مسئولان وقت استان چنین کاری نکردند و اعتبار تخصیص یافته را برای انتقال آب دریای عمان آن هم با

ظرفیت ۲۰ میلیون اختصاص دادند و امروز هم بیان می‌شود که این خط خصوصی است و حق مصرف یا فروش این خط به عهده همین شرکت است.

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: نکته قابل توجه در ارتباط با این طرح سهم استانهای دیگر از جمله کرمان از این خط است که بسیار بیشتر از استان یزد در نظر گرفته شده و یزد کمترین میزان از پروژه خط انتقال آب را کسب می‌کند درحالی که اعتبار بسیار سنگینی از این استان برای پروژه استفاده شده است.

اگر اعتبار مورد نیاز برای انتقال آب ولو بخشی از آن توسط مبلغ اختصاص یافته از صندوق توسعه ملی تامین شده باشد چرا باید مسئولان این آب را در مالکیت یک شرکت معرفی کنند و دیگر مناطق استان یزد از آن بی بهره باشند؟

در صورتی که این ۴۵۰ میلیون یورو به بحث انتقال آب به استان یزد مورد استفاده قرار گرفته باشد و مسئولان به جای اجرای پروژه خط دوم آن را برای صرفا ۲۰ میلیون مترمکعب آب در پروژه خط دریای عمان و آن هم تنها برای یک مجموعه خاص هزینه کرده باشند قطعا از سوی مردم استانی که با مشکل آب روبرو هستند قابل بخشش نیست.

به علاوه آنکه اگر اعتبار مورد نیاز برای انتقال آب ولو بخشی از آن توسط مبلغ اختصاص یافته از صندوق توسعه ملی تامین شده باشد چرا باید مسئولان این آب را در مالکیت یک شرکت معرفی کنند و دیگر مناطق استان یزد از آن بی بهره باشند؟ و یا اینکه در صورتی که بخواهند از آن استفاده کنند ملزم به خرید آب باشند.

جزئیات طرح انتقال آب

حجم وسیع معادن مس، سنگ آهن و صنایع فولادسازی، طرح‌های عظیم توسعه‌ای صنایع معدنی و نبود منابع آب، اعم از زیرزمینی و سطحی در حوضه‌های منطقه طرح (استان‌های کرمان، یزد و هرمزگان) و

حوضه‌های مجاور، همچنین خشکسالی‌هایی با دوره‌های بلند مدت از علل اساسی پیدایش این طرح است. علاوه بر این، مطالعات نشان می‌دهد جابجایی محصولات معدنی مس قبل از فراوری، انتقال گندله و کنسانتره سنگ آهن از معادن به بندرعباس، گرانتر از انتقال آب نمک زدایی شده از خلیج فارس به صنایع و معادن یاد شده است. بنابراین نمک زدایی و انتقال آب خلیج فارس تنها راه حل نیاز آبی صنایع فوق است. هدف کلی طرح، شیرین سازی و انتقال آب مجموعاً به میزان ۶۵۰ میلیون متر مکعب در سال است که فاز اول شیرین سازی حدود ۱۸۰ میلیون متر مکعب در سال را در بر می‌گیرد و از این میزان، ۱۳۰ میلیون متر مکعب آن به استانهای کرمان و یزد انتقال می‌یابد و ۵۰ میلیون متر مکعب برای مصرف آب شرب استان هرمزگان استفاده خواهد شد.

حدود ۱۰۰۰ کیلومتر خط انتقال آب از خلیج فارس تا چادرملو داریم که از این میزان حدود ۱۰۰ کیلومتر از اراضی یزد تصرف می‌شود که به نوعی تخریب و آسیب‌های زیست محیطی را در پی خواهد داشت. اثرات اجتماعی (مانند مهاجرت‌های احتمالی به استان) نیز قابل چشم‌پوشی نیست.

دغدغه‌های زیست محیطی و اجتماعی طرح آب انتقالی از خلیج فارس

بر اساس گزارش ارائه شده در فاز اول این طرح، ۱۳۰ میلیون متر مکعب آب طرح مذکور به استان یزد انتقال و به صنایع اختصاص خواهد یافت که نهایتاً این میزان آب به پساب صنعتی تبدیل خواهد شد و مسلماً آلودگی‌هایی به همراه خواهد داشت و البته مبدأ انتقال آب (خلیج فارس) نیز مسلماً از آلودگی‌های احتمالی ناشی از این طرح مصون نخواهد بود. علاوه بر این، حدود ۱۰۰۰ کیلومتر خط انتقال آب از خلیج فارس تا چادرملو داریم که از این میزان حدود ۱۰۰ کیلومتر از اراضی یزد تصرف می‌شود که به نوعی تخریب و آسیب‌های زیست محیطی را در پی خواهد داشت. اثرات اجتماعی (مانند مهاجرت‌های احتمالی به استان) نیز قابل چشم‌پوشی نیست. بنابراین؛ پرسش اساسی این است که آیا برای

برطرف شدن دغدغه‌هایی از این دست چاره‌ای اندیشیده شده است؟

گرچه نیاز یزد به انتقال آب غیرقابل انکار است لیکن این انتقال باید به صورتی مدیریت شود که از امکان افزایش صنایع جدید در استان جلوگیری کند.

اما این سؤال مطرح است که آیا مجوزهای شیرین‌سازی صرفاً برای فاز اول پروژه صادر شده یا برای مجموع سه فاز مطرح شده مجوز صادر گردیده است؟ علاوه براین، باتوجه به هزینه قابل توجه آب انتقالی، صنایع تا چه میزان تمایل خواهند داشت از این آب استفاده کنند و در صورت اجبار آنان به این امر آیا چاره‌ای برای تبعات اجتماعی مخالفت‌های ناشی از این اجبار اندیشیده شده است؟

در ارتباط با مسائل زیست محیطی تعامل قابل توجهی با ارگان‌های ذیربط از جمله محیط زیست و منابع طبیعی صورت گرفته و در همین زمینه نیز پروتکل‌هایی تنظیم شده تا کار به بهترین نحو ممکن انجام شود و اثرات تخریبی کمتری داشته باشد ولی باید توجه داشت که دغدغه و اولویت اول استان‌هایی مانند یزد و کرمان در حال حاضر تأمین آب است.

در ارتباط با نگرانی بابت توسعه اکتشاف معادن دیگر، در پی آب انتقالی نیز باید گفت این آب صرفاً به مس سرچشمه اختصاص پیدا می‌کند و قرار نیست در یزد از این آب برای توسعه معادنی مثل معدن مس علی آباد استفاده شود.

این پروژه صرفاً برای برطرف کردن نیاز صنایع در نظر گرفته شده است؛ هرچند تفاهم‌نامه‌ای با وزارت نیرو منعقد شده مبنی بر اینکه اگر مشکل تأمین آب شرب وجود داشت، آب انتقالی با قیمت کارشناسی شده به وزارت نیرو فروخته شود و در ارتباط با کشاورزی نیز گرچه به این منظور سهمی در نظر گرفته نشده است، ولی کشاورزان می‌توانند این آب را خریداری کنند و مورد استفاده قرار دهند.

وزارت نیرو به جای آموزش جغرافیا به ابهامات پاسخ دهد - خبرگزاری فارس مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۲۵

انتظار می‌رفت وزارت نیرو به جای تبیین و آموزش جغرافیا و اقلیم‌شناسی مناطق خشک و نیمه خشک با هدف تبیین ضرورت انتقال آب بین حوضه‌ای، به دلایل نپرداختن وزارت نیرو به هدررفت ۲۴ درصدی منابع آب شرب استان سمنان ناشی از فرسودگی ۳۵ درصدی شبکه انتقال آب شهری نیز اشاره می‌شد.

وزارت نیرو به جای آموزش جغرافیا به ابهامات پاسخ دهد

خبرگزاری فارس - گروه محیط زیست: پس از انتشار گزارش فارس با عنوان "تعلل تامل‌برانگیز وزارت نیرو در انتشار نتایج مطالعات سد «فینسک»"، شرکت مدیریت منابع آب ایران با ارسال توضیحاتی (لینک) به برخی از نکات این گزارش پاسخ داد. در پی جوابیه شرکت مدیریت منابع آب ایران، حنیف رضا گلزار در گفتگو با فارس، به برخی شبهات و ابهامات ایجاد شده در جوابیه ارسالی پاسخ داده است که در ادامه آمده است:

۱. در خصوص سرانه آب شرب شهری در استان سمنان عدد درست ۲۱۱ لیتر در شبانه روز است که در متن گزارش به اشتباه ۲۱۱ میلیون لیتر درج شده که بی شک ناشی از خطای غیر عمد در فرایند تدوین و نگارش مصاحبه بوده است.

۲. بر اساس سند ملی آب کشور و همچنین با استناد به نظریه‌های متخصصین در سراسر جهان که اتفاقاً مورد تایید و استناد وزارت نیرو نیز قرار داشته و در جوابیه ارسالی نیز نمود یافت، انتقال آب بین حوضه‌ای صرفاً با هدف تامین آب شرب مردم ساکن در مقصد انتقال و مشروط به اجرای همه روش‌های فنی و کارشناسی برای استفاده بهینه از منابع آبی در دسترس و با شرط

عدم آسیب به مردم مبدا اجرای طرح انتقال مجاز خواهد بود. پرسش اساسی این است که آیا واقعا ده ها طرح انتقال آب در دست بررسی و اجرا به استان سمنان، صرفا با هدف تامین آب شرب و پس از اعمال مدیریت بهینه در منابع آبی استان سمنان انجام می شود؟ آیا بیش از ۴۰۰ میلیون مترمکعب آبی که وزارت نیرو در حال مطالعه و برنامه ریزی برای انتقال آن از حوضه البرز شمالی به سمنان می باشد، برای شرب جمعیت دست بالا ۷۰۰ هزار نفری مردم کل استان سمنان است؟

۳. انتظار می رفت تا در متن جوابیه ارسالی به جای تبیین و آموزش جغرافیا و اقلیم شناسی مناطق خشک و نیمه خشک با هدف تبیین ضرورت انتقال آب بین حوضه ای، به دلایل نپرداختن وزارت نیرو به هدررفت ۲۴ درصدی منابع آب شرب استان سمنان ناشی از فرسودگی ۳۵ درصدی شبکه انتقال آب شهری نیز اشاره می شد.

۴. محل تعجب است که افزایش سطح باغات استان سمنان از ۳۴ به ۵۵ هزار هکتار طی یک دوره ۸ ساله، اتفاقی ساده و فاقد اثر بر مدیریت مصرف منابع آبی نمایانده شده است. این نگاه آنقدر ساده انگارانه و غیر کارشناسی است که هرگونه توضیح اضافه ای در مورد آن، صرفا اتلاف وقت و "مهره کور نخ کردن" است.

۵. انتظار می رفت تا "شرکت مدیریت منابع آب ایران" اندکی در خصوص ۱۱۷۵ میلیارد ریال از منابع مالی کشور که به دلیل ضعف نگاه مهندسی و عدم امکان پیش بینی اثر ساخت سدهای اشاره شده روی حوضه آبریز دریاچه ارومیه از سوی وزارت نیرو باد هوا شد توضیحاتی ارائه می کردند.

۶. انتظار می رفت تا در جوابیه ارسالی، یک بار برای همیشه نیاز آب شرب هموطنان سمنانی از سوی وزارت نیرو اعلام می شد. واقعا نیاز آبی مردم سمنان چقدر است؟ اگر با انتقال ۵,۷ میلیون

مترمکعب از سد فینسک این نیاز تامین می شود، ساخت سدهای روزیه و کسپیلیان و انتقال آب

دریاچه کاسپین برای چیست؟

۷. در بخشی دیگر از این جوابیه ضمن اعتراف به ناتوانی در تصفیه فاضلاب شهری به نحوی که قابل استفاده در بخش کشاورزی باشد، در کمال تعجب برنامه اداره کل منابع طبیعی استان سمنان برای توسعه زراعت چوب تا سطح ۱۲۰۰ هکتار نادرست اعلام شد!! اولاً ضروریست تا پیش از هرگونه اعلام نظر در خصوص درستی یا نادرستی داده های مطرح شده در یک مصاحبه رسمی با هدف زیرسوال بردن آن، لااقل روابط عمومی وزارتخانه خود را مامور به بررسی های بیشتر می کردید. دوم آنکه توصیه می کنم برای دریافت صحت خبر برنامه ریزی انجام شده برای توسعه کشت زراعت چوب در استان سمنان با استفاده از پساب تصفیه شده کد خبر ۷۶۵۹۰ منتشر شده در سایت سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و همچنین کد خبر ۵۰۱۴۲۷۹ منتشر شده در خبرگزاری مهر و ... را مطالعه بفرمایید.

۸. در بخشی دیگر از این جوابیه آمده است که؛ « تامین آب شرب برای کلیه آحاد جامعه از وظایف ذاتی وزارت نیرو بوده» و در جایی دیگر بر « اجتناب ناپذیر بودن انتقال آب بین حوضه ای» برای تامین آب شرب تاکید شده است. نخست آنکه چرا این حس مسولیت وزارت نیرو برای تامین آب شرب مردم تا این اندازه شدید و غلیظ تنها بر استان سمنان متمرکز شده است؟ مگر مردم دشتیاری سیستان و کودکانی که برای تامین آب شرب طعمه گاندوها می شوند شهروند این کشور نیستند؟ چرا مردم غیزانیه و بیش از ۵۰۰ روستای خوزستان که از نعمت آب شرب بهداشتی محرومند در اولویت وزارت نیرو برای تامین آب شرب بهداشتی قرار ندارد؟ مگر غیر از این است که بر اساس گزارش های رسمی منتشر شده، استان سمنان حتا در میان شش استان دچار تنش آبی کشور هم قرار ندارد؟ دوم آنکه تامین آب شرب هموطنان سمنانی هرگز نیازمند

صرف هزینه های گزاف و تخریب محیط زیست با هدف انتقال آب بین حوضه ای نیست و بر اساس مطالعات و اظهارات نخبگان و مسولین فعلی استان سمنان، صرفا با صرفه جویی ۱۰ درصدی و اعمال مدیریت بهینه مصرف کلیه کسری آب استان بدون هزینه اضافی تامین خواهد شد.

۹. در بخشی دیگر از این جوابیه با هدف زیر سوال بردن نحوه مصرف آب در بخش کشاورزی استان مازندران و کاستن از بار انتقادات مستند ابراز شده از سوی مخالفین ساخت سد فینسک، ضمن استناد به اینکه «هم اکنون محدود کشاورزانی در مازندران برنج را به صورت خشکه کاری و با راندمان بالا تولید می کنند که خوب است توسعه یابد...» تلاش شد تا با القای پر آبی در استان مازندران، احداث سد فینسک و انتقال آب آن به سمنان بی اهمیت و بی اثر بر بخش کشاورزی مازندران نمایانده شود. در این خصوص لازم به ذکر است که "خشکه کاری برنج" به عنوان روشی جدید در حال حاضر صرفا در مرحله آزمایشی در سطح استان گلستان و در سطحی محدود در حال بررسی و پژوهش می باشد و هنوز منتج به نتایج قطعی با هدف توصیه به تولیدکنندگان در سطح سه استان شمالی تولید کننده برنج نشده است. نکته دیگر آنکه حتا اگر روزی با توسعه و ترویج خشکه کاری برنج در سه استان شمالی کشور، بیش از ۴۲۰ هزار هکتار از اراضی شالیزاری این سه استان به شکل خشکه کاری زیر کشت برنج بروند، حجم عظیم آب مصرف نشده برای تولید برنج غرقاب باید برای ترمیم، بازسازی و احیای سفره های آب زیر زمینی و احیای اکوسیستم ویران البرز شمالی تخصیص یابد نه انتقال به سمنان، تهران، قزوین و البرز یا جای دیگر.

۱۰. آنطور که در متن جوابیه ذکر شده؛ «روستای ملاده به دلیل واقع شدن در تراز ارتفاعی بالا متاثر از سد نمی باشد». این در حالیست که طی نامه شماره ۵۰۲۴د/۱/۲۳۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰

فرماندار مهدی شهر و همچنین نامه شماره ۹۹/۳۸۲/۲۰۰/۱۴ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۷ مدیرعامل شرکت آب منطقه ای استان سمنان، حتا دفن اموات مردم روستای ملاده مانند مردم روستاهای تُم و تلاجیم در گورستان قدیمی منطقه ممنوع اعلام شده است و در یک مورد خاص با دخالت بخشداری شه میرزاد و نیروی انتظامی از دفن متوفی در گورستان منطقه جلوگیری به عمل آمده است.

۱۱. در بخشی دیگر از این جوابیه ذکر شده که؛ « تا کنون هیچکدام از مالکینی که اقدام به فروش زمین نموده اند اعتراضی به قیمت نداشته اند!! در این خصوص مجدداً توصیه می کنم روابط عمومی وزارت نیرو گزارش های خبری منتشر شده در خصوص اعتراض مردم به قیمت خرید اراضی را بررسی نماید. عجیب و البته مشکوک است که روابط عمومی وزارت متبوع شما اعتراض عضو شورای اسلامی روستای تلاجیم مبنی بر اینکه؛ « زمین های ما را ارزان تر از موکت خریدند» را با آنکه انعکاس گسترده ای در رسانه ها داشت ندیده یا نشنیده باشد!!

۱۲. در خصوص گنجاندن سد نمرود و انتقال آب آن به استان سمنان، هدف تبیین نگاه دوگانه و تفسیر مطلوب قانون از سوی مسئولین استان سمنان بوده است و نیازی به تعریف و توصیف طرح های انتقال آب بین حوضه ای نبود. لازم به ذکر است که اختلاف ایجاد شده میان مسئولین استان های سمنان و تهران در خصوص انتقال آب سد نمرود، کاملاً مشابه اختلاف ایجاد شده میان مسئولین استان مازندران و سمنان در خصوص انتقال آب سد فینسک است. سد نمرود اگرچه در حوضه آبریز کویر مرکزی وجود دارد اما به لحاظ جغرافیای سیاسی در داخل مرزهای استان تهران واقع شده است. در این خصوص مسئولین استان سمنان کاملاً تابع قانون و خواهان اعمال مدیریت منابع آبی بر اساس "حوضه آبریز" هستند اما در خصوص سد فینسک که صرفاً در حوزه جغرافیایی استان سمنان و در حوضه آبریز رود تجن و دریاچه کاسپین قرار دارد، این قانون

را نادیده انگاشته و مدعی مدیریت منابع آبی اسپه رو هستند و با اقدامات کودکانه و سخیف اقدام به تخریب تابلوهای نصب شده در منطقه با عنوان "شرکت آب منطقه ای مازندران" می نمایند.

۱۳. در جوابیه ارسالی عبارت « داده سازی نیاز آبی و نبود استراتژی مشخص برای مصرف تنها ۵,۷ میلیون متر مکعب آب سد فینسک » و عبارت « سمنان به هیچ وجه مشکل کم آبی ندارد » قضاوتی « غیرمنصفانه » دانسته شد. در این خصوص لازم به ذکر است که ضمن تاکید مجدد و آشکار بر «داده سازی نیاز آبی» برای توجیه اجرای طرح های انتقال آب به استان سمنان، از آنجایی که تبیین این حقیقت خارج از مجال و حوصله این متن می باشد، بدینوسیله آمادگی خود برای مناظره زنده در رسانه ملی را اعلام می دارم. همچنین لازم به ذکر است که بیان « نبود استراتژی مشخص» در خصوص کلیه طرح های انتقال آب بین حوضه ای در دست مطالعه و اجرا به استان سمنان بوده و نه صرفا مربوط به طرح انتقال آب سد فینسک.

۱۴. در بخشی دیگر از جوابیه ارسالی در نهایت تعجب « رویکرد دولت دوازدهم و وزارت نیرو در سیاست گزاری بخش آب کشور، عمدتا رویکرد مدیریت تقاضا » ذکر شده است!!! موجب امتنان خاطر خواهد بود تا بخشی از اقدامات انجام شده وزارت نیرو برای تحقق آنچه که « مدیریت تقاضا » ذکر شده را جهت اطلاع مخاطبان توضیح و تبیین فرمایید. نگاهی سطحی به لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۰ و مقایسه آن با مقادیر مصوب در سال ۱۳۹۹ به روشنی بیانگر افزایش ۸۰ درصدی بودجه "برنامه تامین آب" یا همان سدسازی ها و افزایش ۶۷ درصدی "برنامه عرضه آب" یا همان لوله کشی و انتقال آب به شهرها می باشد.

«معجزه آبخیزداری» | ضرورت توجه به دانش بومی آبخیزداری و آبخوانداری در قانون

برنامه هفتم توسعه - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵

«معجزه آبخیزداری» | ضرورت توجه به دانش بومی آبخیزداری و آبخوانداری در قانون برنامه هفتم توسعه دانش بومی آبخیزداری با توجه به آثار و کارکردهای متعدد آن، لازم است توسط دستگاه‌های مسئول به رسمیت شناخته شده و در قانون برنامه توسعه هفتم بدان توجه شود.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم «پرونده معجزه آبخیزداری»؛ بسیاری از صاحب‌نظران علت ناکامی طرح‌های توسعه را در کشورهای در حال توسعه بی توجهی آنها نسبت به مشارکت جوامع محلی و روستاییان در تدوین این توصیه و نادیده گرفتن دانش بومی آنان می‌دانند. هنگامی که دانش فنی جدید در قالب الگوهای مدیریت فنی منابع طبیعی، همراه با ارزش‌های اجتماعی خود به جامعه روستایی سرازیر می‌شود، زمینه‌ای را برای شناخت دانش و معرفت روستایی فراهم نمی‌کند. این در حالی است که به اعلام سازمان‌های بین‌المللی، یکی از علت‌های مهم عدم توفیق برنامه‌های توسعه در کشورهای در حال توسعه، عدم توجه و شناخت دانش بومی است.

علت اصلی این بی توجهی دانش و فناوری جدید را می‌توان با انحصار طلبی دانش محوری پژوهشگران و دانشمندان و غیر علمی تلقی کردن روستاییان و دانش آنها مرتبط دانست. توسعه کشاورزی در اغلب کشورهای جهان، استفاده گسترده از دانش و فناوری مدرن و به اصطلاح پیشرفته را ترویج می‌نماید و به کلی کلی نیازها و استعدادها، تجارب و دانش بومیان و شرایط محیطی آنها را اغلب فراموش می‌کند. از سوی دیگر، بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان مشارکت مردم در بکارگیری توصیه مروجین در زمینه حفاظت خاک و آبخیزداری با میزان بومی بودن این توصیه‌ها در ارتباط است. بر این اساس هر اندازه توصیه‌های حفاظت خاک و آبخیزداری با دانش بومی مردم محلی سازگاری و انطباق بیشتری داشته

باشند، امکان پذیرش و بکارگیری آنها بیشتر است.

دانش بومی نظام معرفت شناسی گروهی از بهره برداران بومی و سنتی است که از حوزه جغرافیایی خاصی سرچشمه گرفته، سینه به سینه انتقال یافته و به واسطه کاربردهای مکرر و مشاهده نتایج عینی آن، به طور دائم در حال گسترش و تکامل است. از سوی دیگر مطالعات اخیر نشان می دهد که بهره گیری از دانش بومی و فناوری بومی حفاظت خاک در حوزه های آبخیز می تواند منجر به افزایش مشارکت بهره برداران در اصلاح و بهبود شیوه های مدیریت منابع آب و خاک شود.

همچنین باید توجه داشت مشارکت نیازمند همنوایی روستایی حول اهدافی است که خود در تعیین آن نقش اساسی دارند و در پس آن به دنبال کنترل عوامل مخاطره آمیز و تثبیت جایگاه خود می باشند. با دریافت اختیارات لازم در عمل، تفکر گروهی به تدریج شکل گرفته و بحث، تبادل نظر و بررسی های گروهی منجر به شناخت از وضعیت موجود و خواسته های گروهی می گردد و در نهایت آنان با دریافت انگیزه های قوی درونی برای بهبود وضعیت دست به اقدامات گروهی در جهت اهدافی می زنند که متوجه همنوایی بیشتر آنان در زمینه تحقق اهداف مورد نظر بود.

در این باره باید گفت دانش بومی دارای آثار، کارکردها و دستاوردهای متعددی است که به صورت مختصر می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. دانش بومی حفاظت خاک و آبخیزداری، کارکردی پایدار و نهادینه شده در جامعه روستایی است. خبرگان بومی، رابطه ای عاطفی با زمین زراعی خود دارند و حفاظت خاک ذهنیتی غالب در آنها است که همواره رفتار آنان را در ارتباط با زمین تحت تأثیر قرار می دهد.
۲. بهره برداران بومی دارای دیدگاهی کل نگر هستند به نحوی که گزاره های تبیین شده توسط آنها چند معنایی بوده و راهکارهای پیشنهادی آنان، اغلب شامل اهداف متعددی است که در عمل به حفاظت خاک نیز منجر می شود.

۳. دانش و عملیات بومی آبخیزداری و حفاظت خاک نتیجه حضور و تجربه مستقیم و دائمی بهره برداران است، بهره برداران آنچه را می‌دانند و بیان می‌کنند، به طور معمول و در شرایط طبیعی و جدی آزموده‌اند. بنابراین دانش بومی حفاظت خاک و آبخیزداری کاملاً کاربردی است.

۴. خبرگان بومی تعلق خاطر عمیقی به زمین خود دارند. احساس تعلق خاطر بهره برداران زمین، یکی از ریشه‌های اعتقادی آنان را تشکیل می‌دهد که در سایر فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی آنها همواره تاثیر گذار می‌باشد. همچنین دانش بومی آبخیزداری دیدگاهی مذهبی درباره خاک و زمین را شامل می‌شود.

۵. استفاده از دانش بومی آبخیزداری در توصیه‌های حفاظتی زمینه‌های مشارکت مردمی را مساعدتر می‌کند. عملیات بومی حفاظت خاک اغلب با همیاری و همکاری افراد خانواده، اقوام خانواده، اقوام نزدیک، همسایگان زراعی و افراد بومی انجام می‌شود.

با توجه به این آثار، فواید و دستاوردها لازم است دانش بومی آبخیزداری و حفاظت خاک، توسط نهادها و دستگاه‌های ذیربط مثل سازمان برنامه و بودجه، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل‌ها مراتع و آبخیزداری کشور به رسمیت شناخته شود و همچنین در تدوین برنامه هفتم توسعه بدان توجه جدی شود و ردیف بودجه مشخص بدان اختصاص یابد.

کوه خواری و رودخانه خواری به تضعیف ویژگی نفوذپذیری آب در خاک منجر می‌شود؛ تغییر کاربری‌ها عامل تشدید بحران سیل - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰

صبح بود، اما انگار آفتاب شانزدهم آذر سر برآمدن نداشت. آسمان آن روز پوشیده از ابر سیاهی بود که گویی روز را در گرگ و میش پاییزیش نگه داشته بود. قدیمی‌ترها می‌دانستند چه در پیش است. تا حوالی ساعت ۹ که دل آسمان پاره شد، همه چشم به آسمان داشتیم. یک نفس بارید، بی‌وقفه و بی‌ملاحظه بود. سر آرام شدن نداشت تا این که خبر آوردند شهر را آب گرفته و خانه‌های زیادی خراب شده‌اند. باران‌های دشتستان گاهی همین قدر بی‌رحم و بی‌ملاحظه‌اند، می‌آیند و هرچه هست و نیست با خود می‌برند؛ حالا دو خانواده داغدار عزیزانشان شده‌اند و ده‌ها مرد و زن دسترنج تمام زندگیشان طعمه سیل شده است. سیلاب‌ها همیشه عامل طبیعی ندارند، رشد شهرنشینی در دهه‌های گذشته همراه شد با تخریب و تجاوز به محیط‌زیست و منابع طبیعی. طبیعت هم که همیشه راهی برای تخلیه انرژی خود می‌یابد، مسیر خانه‌های ما را در پیش می‌گیرد. به باور کارشناسان، تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازهای بی‌رویه در آن یکی از مهم‌ترین عوامل وقوع سیل است. اغلب این تغییرات در مناطق جنگلی و حتی در حاشیه‌های رودخانه اتفاق می‌افتد که وقتی کاربری اراضی تغییر می‌کند، خاصیت نفوذپذیری خاک تضعیف و در این شرایط سیل تشدید می‌شود.

سیل به مثابه بحران

یک دکترای محیط‌زیست سیل را به عنوان یک رویداد طبیعی در بستر اکوسیستم‌ها تعریف می‌کند و به ایسنا می‌گوید: عوامل مختلفی در بروز، وقوع، شدت و تواتر سیل نقش دارند، سیل هم مثل زلزله، آتشفشان و عوامل محیطی جز بحران‌های طبیعی محسوب می‌شود و پدیده‌ای معمول و طبیعی برای

کره زمین است.

محسن جمشیدی ضمن تأکید بر لزوم استفاده از راهکارهای مناسب و کارشناسی شده برای مدیریت سیلاب‌ها افزود: عوامل مختلفی که می‌توان از آن‌ها به عنوان عوامل طبیعی وقوع سیل نام برد، عبارتند از: تخریب مراتع، جنگل‌ها، پوشش گیاهی، استفاده و بهره‌برداری بیش از حد ظرفیت سرزمین و تجاوز از حد تاب‌آوری آن که به عدم کارآیی آن‌ها در برابر جذب رواناب‌های سطحی منجر می‌شود.

این کارشناس می‌افزاید: اگر این پوشش‌های گیاهی به علل مختلف از جمله چرای دام، برداشت غیرمجاز، قطع بی‌رویه جنگل‌های منطقه و برداشت بی‌رویه از چوب برای اهداف صنعتی و اقتصادی از بین برود، باعث می‌شود که پوشش مقابله‌ای یا پیشگیرانه، کارآیی خود را در برابر رواناب‌ها و مقابله با بحران سیل و سیلاب از دست بدهد.

جمشیدی خاطرنشان می‌کند: عامل بعدی در وقوع سیل تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازهای بی‌رویه در آن اراضی است. اغلب این تغییرات در مناطق جنگلی و حتی در حاشیه‌های رودخانه اتفاق می‌افتد که وقتی کاربری اراضی تغییر می‌کند، خاصیت نفوذپذیری خاک تضعیف و در این شرایط سیل تشدید می‌شود.

او می‌گوید: جنگل‌ها به عنوان سیستم تنفسی طبیعت عمل می‌کند و در نقاط مختلفی از جنگل که به عنوان منابع طبیعی محسوب می‌شود، ساختمان‌های صنعتی، مسکونی و پدیده جنگل‌خواری را شاهدیم. همچنین کوه‌خواری، رودخانه‌خواری و ساخت‌وساز در حریم و بستر رودخانه‌های فصلی و دائمی جزو تغییر کاربری‌های غیرمجاز محسوب می‌شود که منجر به تضعیف ویژگی نفوذپذیری آب در خاک می‌شود و این خاصیت ذاتی را تضعیف می‌کند و احتمال و قدرت تخریب سیل را افزایش می‌دهد.

جمشیدی به موارد متعددی از قبیل برداشت بی‌رویه شن و ماسه از بستر حواشی و حریم رودخانه‌ها اشاره می‌کند و می‌افزاید: در اراضی طبیعی مثل دامنه کوه‌ها و دشت‌ها و در حوضه‌های آبخیز، بسترهای خاکی

اسفنجی شکل داریم که با برداشت‌های بی‌رویه و تغییر کاربری‌های غیرکارشناسی این بسترهای اسفنجی که حکم جاذب رواناب‌ها را دارند، از بین رفته و در نتیجه جریان‌های سیلابی راه می‌افتد و منجر به خسارت می‌شود.

این کارشناس ادامه داد: فرسایش خاک و در نتیجه از بین رفتن پوشش جاذب رواناب‌ها منجر به عدم تعادل در غلظت‌های سیل و جریان‌های سیلاب می‌شود و در نتیجه مواد معلق در آب بالا می‌رود. در این فرآیند میزان کدورت جریان‌های آبی سیلاب بالا می‌رود و به‌صورت کلی گل‌آلود بودن و گل‌ولای موجود در سیلاب منجر به تشدید خسارت ناشی از سیل خواهد شد. هر چقدر این غلظت‌های آبی و این مواد معلق آلی و معدنی در جریان‌های سیلاب بالا رود، میزان خسارات ناشی از سیلاب هم افزایش پیدا می‌کند.

مسأله مسیل‌ها

وی به مسأله تغییر یا مسدود کردن مسیل‌ها یا مسیرهایی که برای جمع‌آوری آب‌های سطحی و هدایت آن‌ها به رودخانه یا دریا در نظر گرفته شده، اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: وقتی در این شرایط سیل رخ می‌دهد، به‌صورت طبیعی مسیر سیلاب منحرف می‌شود و وارد فضاها یا شهری، کشاورزی و... می‌شود و خسارت جانی و مالی را به‌وجود می‌آورد.

این دکترای محیط‌زیست معتقد است طبیعت اگر مانعی در مسیر خود ببیند یا بر آن مانع غلبه می‌کند و به مسیر خود ادامه می‌دهد یا منحرف شده و سر از ناکجا آباد درمی‌آورد که این مدل از رفتار جریان سیل در جایی است که شاهد تعرض و ساخت‌وساز در مسیر رودخانه‌ها هستیم.

ضرورت تنظیم سند آمایش سرزمین

وی با تأکید بر لزوم تهیه سند آمایش سرزمین توسط تصمیم‌گیران سطوح بالای مدیریتی تأکید می‌کند:

سند آمایش سرزمین عبارت است از: سنجش استعدادهای سرزمین و تعیین کاربری‌ها متناسب با آن استعدادها؛ به این صورت که براساس مطالعات آمایشی که انجام می‌دهید، یک جایی را تعیین می‌کنید که این‌جا مثلاً باید بیمارستان ساخته شود یا به کشاورزی اختصاص داده شود، مکان تأسیسات صنعتی معین شود یا هر ساخت‌وساز دیگری می‌تواند پیش‌بینی شود.

این کارشناس تصریح می‌کند: در نبود سند آمایش سرزمینی می‌بینیم، برای مثال در بستر رودخانه‌های فصلی ساخت‌وساز صورت گرفته و حریم و قلب رودخانه تبدیل به منطقه مسکونی شده است.

جمشیدی اضافه کرد: ممکن است ساخت‌وساز انجام گرفت و چند سالی هم اتفاق خاصی نیفتاد؛ ولی وقتی از نرم‌افزارها و محاسبات فنی دوره بازگشت سیلاب‌ها را استخراج می‌کنیم، می‌بینیم بعد از دوره ۱۰ ساله یا مثلاً ۱۵ ساله جریان‌های سیلابی جاری می‌شوند و هر آنچه طی این چند سال ساخته شده از بین می‌رود. بنابراین هر چقدر که در دوره بازگشت پدیده‌های سیلابی بیش‌تر باشد، میزان خسارت هم بیش‌تر است.

جنس خاک و عوامل طبیعی دیگر

وی در تشریح عوامل دیگر جریان‌های سیلابی به نوع و جنس خاک اشاره می‌کند و می‌افزاید: خاک‌های رسی از جمله خاک‌هایی هستند که نفوذ و جذب آب در آن‌ها بسیار کند و سخت است که در نتیجه پدیده نفوذ رخ نمی‌دهد و همین کاهش نفوذ آب در خاک‌های رسی باعث جریان‌های سیلابی می‌شود و در مناطقی که بخش اعظم خاک‌های آن منطقه رسی است، پدیده سیل و خسارات ناشی از سیل را شاهد هستیم.

این کارشناس ادامه داد: شیب زمین عامل دیگری است که می‌تواند نقش زیادی در بروز سیل داشته باشد. زمین‌هایی که شیب بالای ۲۰ درصد دارند با بارش‌ها و نزولات آسمانی نابه‌هنگام، حجم زیادی از آب

امکان پیدا کردن راه در درزهای زمین و منافذ خاک را پیدا نمی‌کند و بنابراین در سطح زمین مسیر خود را پیدا کرده و به‌صورت جریان‌های سیلابی باعث تخریب می‌شود.

اهمیت نظارت

این متخصص حوزه ایمنی با تأکید بر نقش نظارتی دستگاه‌های اجرایی همچون شهرداری‌ها بر عملکرد تغییرات سرزمینی تصریح می‌کند: یکی از مأموریت‌های شهرداری‌ها بحث صدور مجوز ساخت‌وساز است که این مخاطرات طبیعی ایجاب می‌کند.

جمشیدی می‌افزاید: علاوه بر شهرداری‌ها، سازمان منابع طبیعی هم بایستی در صدور مجوز برای چرای دام دقت کند تا پوشش گیاهی منطقه در اثر چرای بی‌رویه دام از بین نرود که در اثر آن خاصیت مقابله‌ای با سیلاب را از دست ندهد و پوشش گیاهی تخریب نشود.

حفاظت از محیط‌زیست وظیفه قانونی

این کارشناس، سیل را یکی از چندین بحران‌های طبیعی می‌داند که در کشور ما رخ می‌دهد و می‌افزاید: سیل در اثر بارش نزولات جوی، دبی آب بالا می‌آید و به‌صورت طبیعی جریان می‌یابد که بایستی با تصمیمات و سیاست‌های درست سیلاب‌ها را مدیریت کرد.

وی تصریح کرد: با توجه به اصل ۵۰ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی حفاظت محیط‌زیست که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می‌شود. از این‌رو فعالیت‌های اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط‌زیست یا تخریب غیرقابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است.

تفکر راهبردی و بلندمدت

جمشیدی افزود: این اصل باید در کشور، ذهن و عمل کارفرمایان، کارآفرینان، صاحبان صنایع و صنعت نهاده‌ها شود. در دستگاه‌های اجرایی این مسأله باید مهم تلقی شود که در حوزه تصمیم‌گیری، بلندنظر و راهبردی فکر کنند.

این دانش‌آموخته محیط زیست تصریح کرد: مقام معظم رهبری هم مطابق با اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی محیط‌زیست را ابلاغ کرده‌اند که براساس آن، سیاست‌های کلی محیط‌زیست در قالب اصول کامل و جامعی ابلاغ شده که درخصوص پدیده سیل، بند ۷ و بند ۹ موضوعاتی مطرح شده است؛ ازجمله آبخیزداری، آبخوانداری، مدیریت عوامل کاهش بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی، تبخیر و کنترل ورود آلاینده‌ها که می‌تواند در کاهش پدیده سیل تأثیرگذار باشد.

تهدیدات بیابان‌زایی و راهکارها

وی می‌افزاید: همچنین در سیاست‌های کلی محیط‌زیست بحث بیابان‌زایی مطرح شده است. بیابان‌زایی به‌عنوان یک تهدید اساسی مطرح است. بایستی روی اقلیم‌هایی که بیابانی هستند کار شود و تغییر اقلیم صورت بگیرد. برای این کار بایست از گونه‌های گیاهی استفاده کرد که منجر به تقویت پوشش گیاهی و ایجاد و احداث بستر یا پوششی از خاک شود.

این کارشناس ادامه می‌دهد: برای مدیریت سیلاب‌ها باید پوشش گیاهی را تقویت کنیم، آبخیزداری را تقویت کرده و روی آن کار کنیم، مکان‌یابی درستی از احداث سکونتگاه‌ها و احداث اماکن شهری داشته باشیم، براساس مطالعات هیدرولوژیکی منطقه در مسیر سیل‌ها و مسیل‌ها در نقاط پست، مجوز ساخت شهرک‌های صنعتی و شهرهای مختلف داده نشود.

وی اظهار می‌کند: برای پیش‌بینی دوره بازگشت سیلاب‌های مخرب، در مناطقی که مستعد سیل هستند،

باید محاسبات فنی انجام گرفته و با نرم‌افزارهای تخصصی مدل‌سازی کنیم، دوره بازگشت سیلاب‌های مخرب را پیش‌بینی کنیم و آمادگی لازم برای مدیریت سیلاب‌ها را داشته باشیم. همچنین لازم است طرح‌های آبخیزداری بر روی دامنه‌ها برای کاهش سیلاب‌ها اجرا شود. جمشیدی می‌گوید: بحران‌های ناشی سیل زمانی رخ می‌دهند که خاک و پوشش گیاهی منطقه کارکرد لازم را در جذب نزولات جوی نداشته باشند. وقتی خاک توان و ظرفیت خود را از دست بدهد یا حجم بارش از ظرفیت جذب خاک بالاتر باشد، در نتیجه کانال طبیعی رودخانه کشتش گذردهی رواناب ایجاد شده را نخواهد داشت.

پروتکل هماهنگی دستگاه‌های اجرایی

جمشیدی تهیه یک پروتکل جامع را برای هماهنگی و بسیج دستگاه‌های اجرایی لازم می‌داند که در مواقع بحران بتوان با نقش‌های از پیش تعیین شده بحران سیل را مدیریت کرد. وی همچنین معتقد است این پروتکل می‌تواند شامل بحث سرپناه، جای مناسب و اسکان موقت سیل‌زده‌ها، خوراک و پوشاک، آب تمیز و محصولات بهداشتی، تردد سیل‌زدگان و مواردی از این دست باشد. این متخصص حوزه ایمنی می‌افزاید: همچنین در این نظام‌نامه از ظرفیت‌های دستگاه‌های متناظر، ماشین‌آلات، نیروی انسانی، تجهیزات امداد نجات دستگاه‌های امدادرسان و اورژانس در گام اول شناسایی می‌شوند. وی تصریح می‌کند: در این نظام‌نامه باید مشخص شود هر یک از دستگاه‌های اجرایی چه تعداد استعداد، امکانات و زیرساخت دارند، پراکندگی آن‌ها مشخص شود که در شرایط بحرانی مطابق با این نظام‌نامه وارد عملیات شوند.

مرئی‌های برای پرآب‌ترین رود ایران| زاینده‌رود این روزها دیگر تبسمی ندارد/ تصمیماتی که به مرگ کشاورزی و زاینده‌رود انجامید - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰

مرئی‌های برای پرآب‌ترین رود ایران| زاینده‌رود این روزها دیگر تبسمی ندارد/ تصمیماتی که به مرگ کشاورزی و زاینده‌رود انجامید

گروه استان‌ها - اصفهان سال‌هاست که با معضل خشکی زاینده‌رود و تبدیل این رودخانه دائمی به یک رودخانه فصلی روبرو است و در دوره‌های مختلف قول‌ها و تصمیمات بسیاری برای احیای زاینده‌رود مطرح شده است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم از اصفهان، داستان بی‌پایان خشکی زاینده‌رود در دولت‌های مختلف با تصمیم‌گیری‌های متفاوت روبه‌رو بوده‌است، در دولت قبلی تشکیل کارگروه‌هایی در راستای اجرای دستور رئیس‌جمهور به شورای عالی آب به عنوان مرجع هماهنگی سیاست‌گذاری تامین، توزیع و مصرف آب کشور مطرح شد که محوریت اصلی این کارگروه‌ها احیای رودخانه زاینده‌رود، ساماندهی کمی و کیفی رودخانه کارون بزرگ و در صورت لزوم بحث و بررسی سایر رودخانه‌ها بود اما این دستورات هنوز در پیچ و خم بروکراسی‌های اداری قرار داشته و هربار با قولی جدید به تعویق می‌افتد.

براساس گفته یکی از نمایندگان دوره قبل مجلس وظیفه کلی این ستاد احیای رژیم حقوقی زاینده‌رود، احیای حقابه‌ها و ساماندهی رودخانه از سراب تا پایاب و اتخاذ روش‌هایی برای احیای زاینده‌رود بوده است که امیدوار بودیم با تشکیل ستاد احیای زاینده‌رود شاهد جاری شدن آب در این رودخانه تشنه باشیم اما بعد از تشکیل کارگروه ویژه احیای دریاچه ارومیه و تعیین بودجه دولت که برای این دریاچه موثر بود، هر سال با اعلام بودجه سال بعد رودخانه زاینده‌رود تشنه تصمیم‌گیری قاطع چشم به دستان

دولتی‌ها داشته‌است.

این روزها که بودجه ۱۴۰۰ مشخص شده و درحالی‌که زمزمه تخصیص بودجه ۱۴۰۰ برای احیای رودخانه زاینده‌رود به عنوان یکی از رودخانه‌های مهم فلات مرکزی ایران شنیده می‌شود، اما متأسفانه این موضوع در اولویت‌ها دیده نشده و بازهم احیای شاهرگ فلات مرکزی ایران به فراموشی سپرده شده است. پس از گذشت حدود ۱۳ سال و باوجود کاهش ۵۰ درصدی حجم سد زاینده‌رود درمقایسه با بلندمدت، گویا زمان آن رسیده است تا این بار دست‌ها برای نجات زاینده‌رود اصفهان و تعیین بودجه احیای این منبع پراهمیت استان اصفهان از همین خاک بلند شود.

نمایندگان باید بر پیگیری بودجه انتقال آب بهشت‌آباد اهتمام بورزند

رئیس شورای شهر اصفهان زاینده‌رود را امید استان اصفهان و کشور دانست و اظهارداشت: متأسفانه به هر دلیلی آب در رودخانه زاینده‌رود جاری نشده، رودخانه دائمی زاینده‌رود که امید اصفهان و کشور هست با خشکسالی مواجه شده و این رودخانه که همیشه زایش داشته و آب در آن جاری بوده است به یک رودخانه فصلی تبدیل شده است، دررابطه با عوامل این اتفاقات باید یک گفت‌وگوی عمیق صورت بگیرد اما درخصوص اینکه امروز چه باید بکنیم، از نظر من یکی از ماموریت‌های مصرح، مهم و مشخص همه دلسوزان اصفهان و ایران فکر کردن به زاینده‌رود عزیز و ایجاد زمینه‌های ممکن برای جاری شدن آب در این رودخانه تشنه است.

وی ادامه داد: به‌دنبال جاری شدن آب در رودخانه زاینده‌رود مباحث زیست‌محیطی اصفهان حل می‌شود، حق و حقوق کشاورزان به آنان عودت داده شده و درنهایت زمینه انبساط شادی و نشاط مردم و ادای حق توریستان فراهم می‌شود چراکه قبل از شیوع ویروس کرونا یکی از ملاک‌های مهم گردشگران برای انتخاب اصفهان، رودخانه زاینده‌رود بوده است.

علیرضا نصر اصفهانی با اشاره به راه‌های عملیاتی احیای زاینده‌رود بیان کرد: ابتدا باید بتوانیم ظرفیت تونل سوم کوه‌رنگ را هرچه زودتر به نتیجه برسانیم چرا که اگر این کار انجام شود، می‌توان سالانه ۱۰۰ میلیون متر مکعب آب به زاینده‌رود جاری کرد و این یکی از موضوعاتی است که باید به صورت جدی توسط دولت و وزارت نیرو پیگیری شود از طرفی دولت موظف است از برداشت‌های بی‌رویه و غیرقانونی و به نوعی تجاوز به حریم رودخانه زاینده‌رود از ابتدا تا انتها جلوگیری کرده و اگر این موضوع هم دنبال بشود، ما می‌توانیم زاینده‌رود را به خوبی مدیریت کنیم.

وی افزود: براساس اخبار و اطلاعات واصله در کنار اینکه صحبت از آبدهی ۱۰۰ میلیون مکعبی از تونل سوم کوه‌رنگ مطرح می‌شود، بالغ بر ۱۰۰ میلیون متر مکعب برداشت غیرقانونی هم انجام می‌شود و به نظر می‌رسد که جلوگیری از برداشت بی‌رویه از زاینده‌رود یکی از مهم‌ترین اقدامات لازم است؛ باتوجه به مصوبه دولت و شورای عالی آب، ما باید به بحث پروژه انتقال آب از بهشت‌آباد با تونلی به طول حدود ۶۵ کیلومتر ورود کنیم و در این مصوبه دقیقاً مشخص شده است که این تونل حتماً باید ایجاد شده و بحث لوله‌گذاری هم هیچوقت مطرح نبوده است.

رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان در رابطه با معضل تونل بهشت‌آباد تصریح کرد: دو شرکت مهندسین مشاور ایرانی و ۴ مشاور بین‌المللی روی این پروژه کار کردند اما متأسفانه مدتی است که زمزمه‌هایی مبنی بر لوله‌گذاری به جای احداث تونل مطرح شده که از طریق لوله این آب انتقال پیدا کند و اختلافاتی وجود دارد که دولت هم به دنبال جبران بارگذاری‌های گذشته بوده و این طرح تصویب شده و در ردیف‌های بودجه هم مقداری به این طرح تخصیص داده شده است.

وی ادامه داد: در هر زمانی که مدیران استانی با مدیر محیط زیست کشور ارتباط برقرار کردند، ایشان وعده ابلاغ تاییدیه محیط زیست را می‌دادند و دوستان ما در محیط زیست عدم تایید این طرح را اعلام نکردند بلکه در ابلاغ این تایید تعللی صورت گرفته است که باید علت آن را دنبال کنیم.

نصر اصفهانی پروژه بهشت‌آباد را بدون ضرر و زیان برای محیط زیست دانست و گفت: فکر می‌کنم یکی از رسالت‌های مهم نمایندگان استان پیگیری جدی این قضیه باشد چراکه مطالعات زیست محیطی و مشاوره هیچ ضرر و زیان یا خسارتی از جانب این طرح را به محیط زیست نشان نمی‌دهد و ما وقتی سخن از جاری شدن آب به زاینده‌رود به زبان می‌آوریم، به هیچ وجه معتقد به ایجاد مشکلات زیست محیطی نبوده و همچنین هیچکدام از حق و حقوق استان‌های هم‌جوار را نادیده نگرفته‌ایم چراکه سالیان سال در کنار هم بوده و ارتباط خوبی داشته‌ایم و برای مثال در زمان جنگ بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری را در استان خوزستان داشتیم.

وی افزود: روزی جوانان و نوجوانان استان اصفهان برای دفاع از میهن به استان خوزستان رفته و این ارتباطات خیلی صمیمانه بوده است و اگر امروز هم با در نظر گرفتن حقوق متقابل و با همکاری مسئله آب را پیش ببریم، مشکلات حل خواهد شد.

رئیس شورای شهر اصفهان با اشاره به مواردی در بودجه ۱۴۰۰ مبنی بر برداشت آب از زاینده‌رود اظهار داشت: ما واقعا به مدیرانمان اعتماد داریم و معتقدیم وقتی وزیری از طرف رئیس جمهور معرفی شده و با رای نمایندگان مردم مواجه می‌شود، یک رسالت ملی شکل می‌گیرد و به نظر می‌رسد بحث آب اصفهان و زاینده‌رود هم یک بحث ملی است که باید مورد توجه قرار گیرد اما متأسفانه در بودجه ۱۴۰۰ مواردی در قالب برداشت و انتقال آب از حوزه زاینده‌رود و تحمیل بارگذاری‌های جدید دیده می‌شود. وی ادامه داد: ۵۰ میلیارد تومان جهت برگرداندن آب از حوزه زاینده‌رود به حوزه کارون بروجن، ۹ میلیارد تومان جهت انتقال آب از زاینده‌رود به شهرستان نطنز و بادرود، ۱۰ میلیارد تومان جهت آبرسانی از زاینده‌رود به ۱۴ شهرستان غیر از اصفهان و حدود یک میلیارد برای انتقال آب از بهشت‌آباد که برای استان اصفهان در نظر گرفته شده است و با توجه به اینکه هر کدام از ما مأموریت مشخصی داریم، به نظر من مأموریت امروز نمایندگان در بحث بودجه مجلس پرداختن جدی به بهشت‌آباد و انتقال آب است.

علیرضا نصر اصفهانی خاطرنشان کرد: اگر نمایندگان اصفهان امروز هوشیاری و تلاش کافی نداشته باشند، حتی اگر مباحث زیست محیطی و تاییدیه سازمان محیط زیست هم حل بشود، باید منتظر بودجه ۱۴۰۱ باشیم و به همین دلیل معتقدم که امروز فرصت مناسبی برای اهتمام نمایندگان بر رفع مشکل بودجه بهشت آباد است.

دبیر کارگروه ستاد احیای زاینده رود با اشاره به نگاه ویژه دولت به احیای حوزه‌های آبریز پرچالش کشور اظهارداشت: با وجود اینکه کشور ما درعین پهنای بودن از منابع مالی محدودی برخوردار است اما دولت برای برخی از حوزه‌های آبریز پرچالش بخصوص حوزه زاینده رود بررسی ویژه انجام داده و در سال‌های گذشته همواره سعی داشته زاینده رود را به واسطه مشکلات و چالش‌هایی که دارد، بیشتر مورد توجه قرار دهد و در همین راستا براساس تصمیمات کارگروه ملی احیای زاینده رود نقشه راهی طراحی شده است. وی ادامه داد: این نقشه راه شامل برنامه‌های اجرایی است که به تصویب رسیده و بعد از انجام فرایند پروژه‌های عملیاتی لازم دستگاه‌های اجرایی مربوط به هر محور مکلف می‌شوند که تامین اعتبار لازم را انجام دهند برای مثال برای الگوی کشت جهاد کشاورزی و برای ساماندهی رودخانه وزارت نیرو متولی تامین اعتبار لازم هستند اما در رابطه با این موضوع هیچ ردیف اعتباری متمرکز در اختیار دبیرخانه احیای زاینده رود وجود ندارد.

مهرزاد احسانی احیای زاینده رود را یکی از مسائل مهم وزارت نیرو دانست و گفت: در چند سال اخیر شاهد بودم که بحث حوزه آبریز زاینده رود به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل روز وزارت نیرو و دستگاه‌های اجرایی مرتبط بوده و توان زیادی از دستگاه‌های اجرایی برای متمرکز کردن برنامه‌های حوزه زاینده رود به کار گرفته شده است.

وی افزود: قاعدتا من در ستاد آب کشور از لحاظ اطلاعات موضوعی در حوزه زاینده رود جلوتر از بقیه بوده و از وضعیت و مشکلات موجود و تنگنایی که مردم در آن قرار دارند آگاه هستم اما موضوعات

سیاسی و اجتماعی نیز در این فرایند وجود دارد که با کمی حوصله و پیگیری امور مسائل مختلف حل می‌شود و وزارت نیرو برای کاهش مشکلات تمام تلاش خود را به کار گرفته است.

مسئله زیست محیطی تونل بهشت آباد، بهانه‌ای برای توقف این پروژه است

نماینده مردم اصفهان در مجلس وانمود کردن عوامل دولتی در رابطه با وجود مسائل سیاسی و اجتماعی موضوع زاینده رود را مشکل اساسی این ماجرا دانست و اظهار داشت: کمترین مسئله در پروژه‌های موجود در بحث زاینده رود بوده است و مشکل اساسی ما وانمود کردن وجود مسائل اجتماعی و سیاسی بعنوان مانع احیای زاینده رود است و مدیران کلان وزارت نیرو و رئیس جمهور به جای اینکه برای حل این مسئله تلاش کنند، آن را به مسائل سیاسی و اجتماعی ارجاع می‌دهند در حالیکه همین مدیران دولت فعلی و دولت‌های قبل این مشکلات را به وجود آوردند و متأسفانه در این حوزه با بی‌کفایتی مدیران مواجه هستیم.

وی ادامه داد: نمایندگان دوره یازدهم واقعا وارد میدان شده و در حال فعالیت هستند ولی متأسفانه عزمی که برای دریاچه ارومیه هست، برای زاینده رود دیده نمی‌شود و شاید افکار عمومی و فضاهای رسانه‌ای که در اختیار اصفهان و مردم اصفهانی هست، فشار لازم را ایجاد نمی‌کند در صورتیکه سایر استان‌ها با ابزارهای درست و نادرست حتی روی چیزی که حق نیست هم پافشاری می‌کنند و در مقابل متأسفانه از نجابت مردم اصفهان استفاده شده و مدیران به‌درستی وظایف خود را انجام نمی‌دهند.

مهدی طغیانی تاکید وزارت نیرو بر تایید سازمان محیط زیست و تعلل ابلاغ تاییدیه توسط سازمان محیط زیست را بهانه دانست و گفت: ما جلسه‌ای با رئیس سازمان محیط زیست داشتیم و من معتقدم که بحث زیست محیطی بهشت آباد فقط بهانه‌ای برای متوقف کردن این طرح است، در صورتیکه محیط زیست نباید فقط روی یک موضوع پافشاری کرده و بقیه را نادیده بگیرد، در بحث احیای زاینده رود هم باید

تمام ابعاد زیست محیطی در نظر گرفته شود.

وی افزود: خشک شدن گاوخونی هم یکی از مسائل زیست محیطی است و سازمان محیط زیست فقط روی مسئله تونل بهشت آباد پافشاری می‌کند درحالی‌که این تونل فقط ۴۰۰ متر زیر کوه است و هیچ تاثیری بر هیچ‌کدام از چشمه‌ها ندارد و من فکر می‌کنم مسئله زیست محیطی فقط بهانه است و تاکید وزیر نیرو بر ابلاغ تاییدیه سازمان محیط زیست هم بهانه دوم برای توقف پروژه بهشت آباد است.

به گزارش تسنیم، با وجود اینکه انتظار داشتیم با تشکیل ستاد در وزارت نیرو مثل دریاچه ارومیه یک توافق ملی برای احیای زاینده رود هم شکل گرفته و در بودجه هم ردیفی برای این قضیه دیده شود اما نتیجه‌ای مشاهده نکردیم و با وجود اینکه عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی هم مشکل مدیریت سرزمینی را تایید کرده و تبدیل آب حوزه‌ای به آب منطقه‌ای متأسفانه برای همه اقلیم مرکزی ایران زیانبار بود اما اکنون که وزارت نیرو نیز مدیریت را به عهده گرفته، باز هم به زاینده رود کم لطفی می‌شود.

ورودی ۵ سد استان تهران به ۱۷۸,۶۱ میلیون مترمکعب رسید - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰

معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای تهران با بیان اینکه ورودی ۵ سد استان تهران از ابتدای سال آبی به ۱۷۸,۶۱ میلیون مترمکعب رسیده است، از افزایش ۳۶ درصدی حجم ورودی سدهای استان تهران از ابتدای آذرماه تاکنون خبر داد.

خبرگزاری میزان - به نقل از پاون، احمدعلی قربانیان در خصوص آخرین وضعیت مخازن سدهای استان تهران تا ۲۹ آذرماه اظهار کرد: مجموع حجم مخازن ۵ سد این استان به ۶۱۵ میلیون مترمکعب رسیده که این رقم در سال گذشته ۶۸۶ میلیون مترمکعب بوده است. حجم مخزن نرمال انتهای آذرماه نیز ۶۷۵ میلیون مترمکعب است که نسبت به سال گذشته ۷۱ میلیون مترمکعب کاهش را نشان می‌دهد.

وی اضافه کرد: حجم ورودی سدهای استان تهران از ابتدای آذرماه تا ۲۹ آذرماه ۶۶,۵۷ میلیون مترمکعب است که این رقم در سال گذشته ۴۸,۹۲ میلیون مترمکعب آب بود و افزایش ۳۶ درصدی را نشان می‌دهد. معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای تهران با اشاره به ورودی سدهای این استان از ابتدای سال آبی جاری تاکنون، خاطرنشان کرد: ورودی سدهای پنج‌گانه استان تهران ۱۷۸,۶۱ میلیون مترمکعب است که سال گذشته ۱۹۵,۰۷ میلیون مترمکعب بود و نسبت به ورودی‌های سال آبی گذشته، کاهش ۸ درصدی دارد.

وی با اشاره به ورودی سدهای این استان به تفکیک از ابتدای سال آبی جاری تا ۲۹ آذرماه ادامه داد: در این مدت، سد امیرکبیر با ۴۴,۶۱ میلیون مترمکعب، سد لثیان ۳۹ میلیون مترمکعب، سد لار ۳۱ میلیون مترمکعب، سد طالقان ۳۴,۰۴ میلیون مترمکعب و سد ماملو ۲۹,۶۵ میلیون مترمکعب ورودی آب داشته است.

تهران - بلوار کریمخان زند- انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی- خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵ کد پستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

<http://www.agri-peri.ac.ir>
E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir